Zelfstudie boekhouding
voor kleinere KMO's en zelfstandigen
Deel 1: de theorie

Deze cursus wordt u GRATIS aangeboden door CIRO Bvba, Beukendreef 15, 9080 Lochristi.

Deze cursus is bestemd voor educatieve doeleinden, heeft niet de pretentie voortdurend actueel te zijn of gehouden te worden en kan dus achterlopen op de wettelijke ontwikkelingen.

Niets uit deze uitgave mag op enigerlei wijze vermenigvuldigd worden zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van CIRO Bvba tenzij de vermenigvuldiging geschiedt voor niet-commerciële onderwijsdoeleinden of zelfstudie en het om een …

… ongewijzigde volledige kopie er van gaat in PDF-formaat

… ongewijzigde, volledige afdruk (alle bladzijden) op papier gaat

… onvolledige afdruk (één of meerdere bladzijden) gaat mits duidelijke vermelding van de houder van de auteursrechten, CIRO Bvba, voornoemd, en de beperkende voorwaarden waaronder vermenigvuldiging is toegestaan.

Op geen enkele wijze mag enig rechts- of natuurlijk persoon enig financiëel voordeel behalen uit dit vrijelijke ter beschikking stellen van deze cursus en/of anderen verhinderen vrijelijk gebruik te maken van deze cursus.

Meer informatie, de laatste versie hiervan en de gratis schoolversie van de WINexpert+ Boekhouding om met deze cursus te gebruiken vindt u op de website **www.ciro.be**.

Wettelijk depotnummer: D/2005/3823/5

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Voorwoord:

De administratieve verplichtingen van ondernemingen (vennootschappen, maar ook zelfstandigen) nemen nog steeds gestadig toe. De boekhouding heeft een belangrijk aandeel in die administratieve verplichtingen. De Staat ziet er ook nauwlettend op toe, dat deze boekhouding nauwgezet bijgehouden wordt.

Kleinere KMO's en zelfstandigen doen dan ook vaak beroep op een externe boekhouder of accountant.

Die externe boekhouders en accountants krijgen eveneens te maken met die toenemende administratieve verplichtingen. Hun strenger wordende beroepsnormen en de verplichte bijscholing verhogen de kwaliteit van hun dienstverlening

De keerzijde van de medaille is, dat het aantal zelfstandige boekhouders en accountants jaar na jaar afneemt.

Kleine ondernemingen en zelfstandigen ondervinden toenemende moeilijkheden er een te vinden, die nog de tijd heeft er een volledig dossier bij te nemen.

Deze cursus heeft de bedoeling de kleinere KMO en de zelfstandige te helpen de boekhouding zelf te voeren voor de dagdagelijkse verrichtingen. Zonder boekhouder of accountant de volledige boekhouding voeren is wellicht te hoog gegrepen; diens kennis, ervaring en inzicht is onontbeerlijk.

Echter, de dagdagelijkse boekingen zijn niet moeilijk en kunnen door de KMO of de zelfstandige zelf gedaan worden.

Een stuk van de boekhouding is 'uitpluiswerk', wat de KMO of zelfstandige sneller kan doen dan een externe boekhouder. Denk maar aan uitgeschreven of ontvangen cheques, naamsverwarring tussen de gefactureerde klant en de persoon, die betaalt, enzovoorts.

Als een externe boekhouder / accountant toezicht houdt op de boekhouding en de nodige adviezen verstrekt, kan de KMO / zelfstandige gerust zelf aan de slag. Vooral met een boekhoudprogramma als de WINexpert+ (zie deel 2: De Praktijk). Daarmee kunt u eventueel foutief gebleken boekingen simpelweg doorstrepen, de (enige) wettelijk toegelaten vorm van corrigeren. Daarna typt u ze opnieuw (maar nu juist) in. Er zijn dus geen ingewikkelde correctieboekingen nodig.

Een boekhouddossier geeft u ook eenvoudig door aan uw externe boekhouder / accountant. Eén standaard diskette volstaat, sneller kan het middels e-mail. Hij hoeft niet eens zelf over de WINexpert+ beschikken, maar kan en mag een kopie van de uwe gebruiken om het nodige nazicht te doen.

Deel 1, de theorie, is bestemd voor wie niet of nauwelijks kennis heeft gemaakt met boekhouden of voor wie het al weer een poosje geleden is en de theorie wil opfrissen. Is het allemaal wat te theoretisch voor u, stap dan over op deel 2.

Deel 2, de praktijk, is bestemd voor wie noties heeft van boekhouden, de basiskennis heeft. Het gaat hier om tal van oefeningen (met de antwoorden), theoretische en praktisch.

Deel 3, de voorbeeldboekingen, is een naslagwerk, vooral bestemd om de praktijkkennis op te frissen van de minder frequent voorkomende boekingen.[2]

In Deel 4 vindt u …
… het Minimum Algemeen Rekeningenstelsel, zoals deze in de Koninklijke Besluiten is bepaald
… een uitgewerkt praktisch voorbeeld als Minimum Genormaliseerd Rekeningenstelsel voor de kleinere KMO.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Inhoudsopgave

Deel 1: Hoofdstuk 1: Boekhouding: nut, reden en logica 5
§ 1. Boekhouding: voor de fiscus of voor uzelf? 6
§ 2. Wat is een boekhouding nu eigenlijk? 7
§ 3. De 'samenvatting' van de documenten in de boekhouding: 8
§ 4. Fiscale bedrijfsboekhouding: enkelvoudig of volledig? 9
§ 5. Voornaamste eigenschappen van de 'volledige' boekhouding: 10
§ 6. Dat drommelse 'debet' en 'credit': 11
§ 7. Evenwicht tussen 'debet' en 'credit': 12
§ 8. Maar wàt is nu positief en wàt is nu negatief voor het bedrijf?: 13
§ 9. Rekeningen: 15
§ 10. De boeken van de boekhouding: 16
§ 11. Samenvatting: 17

Deel 1: Hoofdstuk 2: U begint handel te drijven … 18
§ 1. U begint handel te drijven … het prille begin: 19
§ 2. U begint handel te drijven, uw eerste aankoopfactuur: 20
§ 3. U begint 'handel' te drijven, uw eerste verkoopfactuur: 21
§ 4. U begint 'handel' te drijven, uw eerste geld: 22
§ 5. U begint handel te drijven, uw eerste betaling: 23
§ 6. U begint handel te drijven, BTW betalen: 24
§ 7. U begint handel te drijven, BTW aftrekken: 25
§ 8. Boekingen en tegenboekingen: 26
§ 9. Boekingen en tegenboekingen als bouwstenen: 29
§ 10. De tweede transactie: 32
§ 11. Zonder verwijl in de boekhouding genoteerd: 34
§ 12. Weeg het verschil tussen debet (positief) en credit (negatief): 36
§ 13. Uw eerste balans-analyse: 41
§ 14. U heeft méér klasse(n): 44
§ 15. Méérkeuze-vragen: 46
§ 16. Structuur van de méérkeuze-antwoorden en de uitbreiding daarvan: 50
§ 17. Nu zelf een keertje, nog eventjes zonder computer: 53

Deel 1: Hoofdstuk 3: U begint de computer te gebruiken … 56
§ 1. Inschrijven aankoopdagboek: 57
§ 2. Inschrijven verkoopdagboek: 66
§ 3. Inschrijven financiëel dagboek: 69
§ 4. Nu even zelf: 77
§ 5. Dagboeken afdrukken op papier: 82
§ 6. Van boekingen tot 'grootboek': 84

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Deel 1: Hoofdstuk 4: De BTW in de praktijk ... 89
§ 1. BTW, Belasting op de Toegevoegde Waarde: ... 90
§ 2. Saldo BTW: bepalen per maand of per kwartaal? ... 93
§ 3. De BTW-aangifte: ... 95
§ 4. Verantwoording van de vakken – overeenstemming met uw boekhouding: ... 100
§ 5. De BTW-aangifte moet voldoen aan bepaalde controleregels: ... 102
§ 6. Negatieve bedragen op de BTW-aangifte en de overdracht daarvan: ... 103
§ 7. Afrekening van de BTW: ... 106
§ 8. Jaarlijkse lijst van BTW-plichtige afnemers: ... 117
§ 9. Intracommunautaire lijst van BTW-plichtige afnemers: ... 120
§ 10. Bijzondere BTW-regeling: BTW te betalen door de medecontractant: ... 123

Deel 1: Hoofdstuk 5: Kortingen en creditnota's ... 128
§ 1. Kortingen: ... 129
§ 2. Korting op aanwijsbare goederen: ... 130
§ 3. Korting op niet-aanwijsbare goederen: ... 131
§ 4. Korting voor contante betaling: ... 133
§ 5. Kredietbeperkingstoeslag: ... 138
§ 6. Gelukkig véél hulp van de computer: ... 141
§ 7. Creditnota's: ... 148
§ 8. Facturen die geen creditnota's zijn, er enkel op lijken: ... 153
§ 9. Welke facturen zijn nu reeds betaald en welke niet?: ... 156

Deel 1: Hoofdstuk 6: Financiëel ... 161
§ 1. De financiële kant van uw bedrijf: ... 162
§ 2. De saldi van bankrekeningen, postrekeningen en kas(sen): ... 163
§ 3. Contante verkopen: ... 165
§ 4. Contant betaalde kosten: ... 168
§ 5. Van de ene geldrekening naar de andere: ... 170
§ 6. Leningen: ... 173
§ 7. Datum, valutadatum, kaskrediet en leningen, de kostprijs daarvan in de praktijk: ... 177

Deel 1: Hoofdstuk 7: Rekeningenstelsel, veel gebruikte rekeningen en debet / credit ... 180
§ 1. Het verloop van de boekhouding rond de rekeningen: ... 181
§ 2. Het rekeningenstelsel: ... 183
§ 3. Debet / credit in de balans-rekeningen (van 100.000 t/m 599.999): ... 187
§ 4. Debet / credit in de resultatenrekeningen – kosten (van 600.000 t/m 699.999): ... 191
§ 5. Debet / credit in de resultatenrekeningen – opbrengsten (700.000 t/m 799.999): ... 196

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Deel 1: Hoofdstuk 1: Boekhouding: nut, reden en logica

§ 1. Boekhouding: voor de fiscus of voor uzelf? 7
§ 2. Wat is een boekhouding nu eigenlijk? 8
§ 3. De 'samenvatting' van de documenten in de boekhouding: 9
§ 4. Fiscale bedrijfsboekhouding: enkelvoudig of volledig? 10
§ 5. Voornaamste eigenschappen van de 'volledige' boekhouding: 11
§ 6. Dat drommelse 'debet' en 'credit': 12
§ 7. Evenwicht tussen 'debet' en 'credit': 13
§ 8. Maar wàt is nu positief en wàt is nu negatief voor het bedrijf?: 14
§ 9. Rekeningen: 16
§ 10. De boeken van de boekhouding: 17
§ 11. Samenvatting: 19

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 1. Boekhouding: voor de fiscus of voor uzelf?

Een bedrijf, hoe klein of hoe groot ook, ontsnapt niet aan de aandacht van de fiscus. De fiscus heeft grote belangstelling voor uw kunst om winst te maken als bedrijf, ook al bent u 'slechts' een zelfstandige, die in uw eentje werkt.

De aandacht van de fiscus is doelgericht. Hoeveel kan het bedrijf of de zelfstandige afdragen aan belastingen? De fiscus vergt, dat u vrijwillig meewerkt aan dit onderzoek en legt ook strenge normen op aan die 'vrijwillige' medewerking.

Tot de vereisten behoort het voeren van een 'deftige' boekhouding. Aan de hand daarvan kan de fiscus dan uitmaken hoeveel uw winst bedraagt en hoeveel hij daarvan volgens de fiscale wetgeving mag afromen.

Als goed ondernemer kiest u natuurlijk zelf al voor een goed lopende administratie om uw bedrijf goed te beheren. Proberen handel te drijven zonder bestelbonnen, zonder leveringsbonnen en zonder voorraad-beheer loopt voorspelbaar uit op een financiële ramp.

De fiscus vergt echter een speciale versie van uw administratie, helemaal gericht op de fiscale winstgevend-heid van het bedrijf (die wat optimistischer is dan de èchte winstgevendheid).

Deze fiscale administratie kan nogal verschillen van wat een bedrijf nodig heeft als administratie voor zijn eigen bezigheden. Grotere bedrijven gaan dan ook vaak over tot het voeren van twee verschillende administraties, één fiscale en één bedrijfsmatige.

Dat is teveel werk en een te hoge kostprijs voor kleinere bedrijven of voor zelfstandigen. Zij voeren dan liever een fiscale boekhouding met voldoende bijkomende gegevens voor hun eigen nut.

Te onthouden

> Kleine bedrijven en zelfstandigen vullen best de fiscaal verplichte boekhouding aan met bijkomende gegevens voor hun eigen nut.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 2. Wat is een boekhouding nu eigenlijk?

Het woord 'boekhouding' leest u best als 'in boeken bijhouden'.

U als bedrijf of als zelfstandige ontvangt facturen van uw leveranciers. U geeft facturen (of kasticketten) aan uw klanten. U krijgt uittreksels van uw bank.

Dit zijn allemaal losse documenten met een technisch detail per artikel of per verleende dienst.

Daarnaast krijgt u allerhande belastingaanslagen en verstrekken verzekeringsmaatschappijen papieren polissen tegen betaling. Banken rekenen u kosten aan en geven dat ook zwart op wit.

'Door de bomen het bos niet meer zien' gaat ook op voor deze papierstroom van losse documenten, zelfs in een klein bedrijf.

Die facturen, kasticketten, afschriften en andere documenten vat u daarom overzichtelijk samen in 'boeken'.

Overzichtelijk?

Hoorde u niet hier en daar fluisteren, dat een boekhouding best niet al te overzichtelijk is? Dat een controleur niet al te makkelijk zijn weg er in mag vinden en uw winst mag kunnen achterhalen?

Tja, daarover doen wilde verhalen de ronde. Zoveel wilde verhalen, dat men zich af kan vragen hoe de fiscus ooit nog ergens een belastingaanslag kan vestigen.

Natuurlijk, controleurs zijn ook 'slechts' mensen en allicht zal er wel eentje tussenzitten, die opziet tegen uitpluiswerk.

En het dan ook prompt aan u overlaat om dat uitpluiswerk te doen.

Want dàt is de keerzijde van de medaille 'onoverzichtelijk'. U bent namelijk verplicht in te gaan op ieder redelijk 'verzoek om inlichtingen', dat de controleur u stelt.

En een onoverzichtelijke boekhouding zal een controleur er snel toe brengen zijn toevlucht te zoeken tot dat o zo gemakkelijke hulpmiddel voor hem; de redelijkheid van zijn verzoek valt dan ook niet te betwisten.

Het is dan ook niet altijd een goed idee uw pessimistischer kijk op uw winst te 'verbergen' achter een onoverzichtelijke boekhouding.

Te onthouden

> Om nuttig te zijn voor uw eigen bedrijf èn voor de fiscus moet de boekhouding overzichtelijk de winstgevendheid van uw bedrijf aantonen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 3. De 'samenvatting' van de documenten in de boekhouding:

De Administratie is opvallend behulpzaam in de bepaling van wat voor haar een 'nuttige' samenvatting is in de boekhouding en legt dat gedetailleerd uit / op in niet altijd begrijpbare taal.

Gelukkig bestaat er de 'Commissie voor Boekhoudkundige Normen'.

Deze commissie behoort niet tot de fiscus, maar haar aanbevelingen en richtlijnen zijn vaak begrijpelijker. Ze stemmen doorgaans overeen met de bedoelingen van de fiscus, maar ook met de bedoelingen van de bedrijven zelf, een duidelijke samenvatting van de documenten.

De boekhouding bevat àlle informatie, die de winstgevendheid van uw bedrijvigheid vastleggen mèt het tijdstip van die bedrijvigheid en het tijdstip van de effectieve betalingen / ontvangsten.

De fiscus gaat daarbij behoedzaam te werk. Zij redeneert altijd in haar voordeel tot u het tegendeel bewijst.

Uw 'levering' aan een klant (goederen of diensten) maakt, dat u reeds belasting (BTW) verschuldigd bent, ook al heeft u (nog) geen factuur opgemaakt. Met andere woorden, het document is ondergeschikt aan de verkoop, die te betalen belasting veroorzaakt (in het voordeel van de Administratie van de BTW).

Heeft u de goederen eerst bij uw leverancier gekocht … dan kunt u die pas aftrekken zodra u een aankoop-factuur heeft ontvangen. Met andere woorden, nu is de aankoop opeens ondergeschikt aan het document, die af te trekken BTW veroorzaakt; de Administratie van de BTW kijkt opnieuw vanuit haar voordeel.

Gewoonlijk houdt de papierstroom van de verschillende bedrijven dit allemaal in evenwicht. De aankoop-facturen, die u ontvangt, zijn immers de verkoopfacturen van uw leveranciers. Doorgaans betaalt u ook pas als u de aankoopfactuur heeft ontvangen (of zorgt u er wel voor, dat u die factuur alsnog krijgt).

Wanneer die papierstroom hapert of de samenvatting daarvan in uw boeken niet juist is (al is het 'slechts' een inbreuk op vormvoorschriften) behoudt u de plicht belasting te betalen en verliest u de mogelijkheid uw aankopen en betaalde belastingen (BTW) af te trekken.

Kortom, belasting volgt uit uw simpele activiteit als bedrijf of als zelfstandige. De aftrek van kosten en van aangekochte goederen moet u 'verdienen' met de juiste documenten en met de juiste samenvatting daarvan in de 'boeken'.

Het is dan ook in uw eigen belang de hele papierstroom in boeken samen te vatten zoals het hoort.

Te onthouden

> De fiscus ziet uw verkopen en uw dienstverlening aan uw klanten als belastbaar zonder dat u daarvoor iets moet doen. De aftrekbaarheid van uw aankopen en van uw kosten moet u echter 'verdienen' door de juiste documenten op de voorgeschreven manier in de boek-houding te verwerken.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 4. Fiscale bedrijfsboekhouding: enkelvoudig of volledig?

In tegenstelling tot wat boze tongen durven beweren legt de fiscus géén onmenselijke eisen op aan de boekhouding van een onderneming of van een zelfstandige.

Onder bepaalde voorwaarden mag een klein bedrijf of een zelfstandige zelfs een 'vereenvoudigde' (ook wel 'enkelvoudige') boekhouding voeren.

Dit is een vergiftigde toegeving.

1) Ten eerste biedt een vereenvoudigde boekhouding te weinig gegevens om van nut te zijn voor de bedrijfsvoering, hoe 'klein' de bedrijvigheid ook is. U voert dan enkel op uw kosten een boekhouding ten nutte van de fiscus.

2) Ten tweede is er de wijdverspreide, maar wel verkeerde gedachte, dat een vereenvoudigde boekhouding enkel de aankoop- en de verkoopfacturen noteert. Ook in een vereenvoudigde boekhouding moet u de betalingen en de ontvangsten kunnen aantonen (al is dat niet in een apart boek), moet u toch ook een kasboek bijhouden en moet u eveneens een inventarisboek bijhouden (ook zonder artikelen in voorraad, want de lijst van openstaande saldi klanten / leveranciers maakt deel uit van die ‘inventaris’).

3) Ten derde is er de bewijslast. Uit een vereenvoudigde boekhouding haalt de fiscus de cijfers, die haar goed uitkomen. Denkt de fiscus, dat de winstgevendheid zoals die uit die boekhouding blijkt te laag is, dan kan de fiscus gewoon die cijfers negeren en er haar eigen schatting tegenover stellen.

Natuurlijk zult u van mening verschillen met de fiscus. U heeft immers héél erg eerlijk uw aankopen en uw verkopen in de boekhouding ingeschreven? De fiscus is dan ook te argwanend, volgens u.

Maar de fiscus kan het zich gemakkelijk maken. Bij een vereenvoudigde boekhouding moet u maar zien te bewijzen, dat die boekhouding juist is. Het is aan u om te bewijzen, dat de fiscus zich vergist en dat is bijzonder moeilijk.

Als u hoopt daarin wel te zullen slagen, bedenk dan dat de fiscale administratie al eeuwenlange ervaring heeft met belastingplichtigen, die hun gelijk willen bewijzen; de fiscus wint dan ook doorgaans moeiteloos als het om een enkelvoudige boekhouding gaat.

In het tijdperk van betaalbare computers en programma's betekent een volledige boekhouding op zichzelf niet eens zoveel meer werk dan een vereenvoudigde boekhouding. Een groot deel van het 'méérwerk' wordt door het boekhoudprogramma zelf gedaan.

Met andere woorden, ook u als klein bedrijf of als alleenwerkende zelfstandige kan met slechts een klein beetje meer inspanning een volledige boekhouding voeren.

Dan heeft u er meteen zelf ook nut van èn zit de fiscus met de bewijslast als zij de winst uit uw boekhouding wat al te pessimistisch vindt; de fiscus moet dan maar aantonen, dat uw boekhouding niet klopt.

Te onthouden

> In de loop der jaren zijn de voordelen van de vereenvoudigde boekhouding zo afgezwakt, dat u met de hulp van een computer en van een goed boekhoudprogramma beter kiest voor een volledige boekhouding. Met slechts weinig bijkomende inspanning stelt u zich sterker op tegen de fiscus en beschikt u zelf over meer informatie voor uw bedrijf.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 5. Voornaamste eigenschappen van de 'volledige' boekhouding:

Soms wordt een 'volledige boekhouding' ook wel een 'dubbele boekhouding' genoemd. Een volledige boekhouding betekent echter NIET, dat u alles dubbel moet doen; het is dus géén dubbel werk.

Waaruit bestaat het 'volledige' (of 'dubbele') dan?

In § 3 leerden we, dat het in de boekhouding gaat om àlle informatie, die de winstgevendheid van uw bedrijvigheid vastleggen mèt het tijdstip van die bedrijvigheid en van de effectieve betalingen / ontvangsten.

De winst van uw bedrijf blijkt boekhoudkundig uit de documenten van de aankopen en van de verkopen.

Daarbij kijkt de fiscus doorgaans slechts naar de betalingen om de bewijskracht van de boekhouding te toetsen (en eventueel te betwisten). De betalingen op zichzelf hebben geen invloed op de fiscale winst van uw bedrijf.

In een volledige boekhouding wordt de effectieve betaling van een factuur apart ingeschreven van de ontvangst of van de verstrekking van die factuur.

De datum, dat u een factuur ontvangt kan verschillen van de datum, dat u die betaalt. De datum, dat u een verkoopfactuur opmaakt kan verschillen van de datum, waarop uw klant zal betalen.

Een factuur krijgt dan ook een 'dubbele' inschrijving in de boekhouding, één keer bij de ontvangst of bij het opmaken en één keer bij het betalen / ontvangen.

Is dit toch geen dubbel werk?

Neen, de samenvatting van de factuur in de boekhouding is immers uitgebreider dan de simpele vermelding, dat de factuur betaald werd. In een degelijk boekhoudprogramma is die betaling niet meer werk dan simpelweg een regeltje aan te klikken.

In een volledige boekhouding wordt de 'keerzijde' van de medaille ook genoteerd.

De ontvangst van een aankoopfactuur heeft twee kanten. Positief gezien heeft u bijvoorbeeld goederen ontvangen. De nadelige keerzijde is, dat u uw leverancier daarvoor moet betalen.

Zodra u die schuld betaalt bent u, positief gezien, van die schuld verlost. De nadelige keerzijde van die betaling is, dat het saldo op uw bankrekening vermindert.

Ook het opmaken van een verkoopfactuur heeft twee kanten. Positief gezien heeft u nu een vordering op uw klant. De nadelige keerzijde is, dat u de verkochte goederen kwijtraakt.

De betaling door uw klant is een positieve gebeurtenis voor uw bankrekening; het saldo verhoogt. De nadelige keerzijde is, dat u niet langer geld tegoed heeft van uw klant.

Te onthouden

> Een volledige boekhouding is géén dubbel werk. Van boekhoudkundige gebeurtenissen wordt ook **ALTIJD** de 'keerzijde' vermeld.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 6. Dat drommelse 'debet' en 'credit':

Voor beginnende boekhoud(st)ers vaak een groot struikelblok en ook doorgewinterde boekhouders laten zich er wel eens door verrassen. Was het nu 'debet' of was het nu 'credit'?

In § 5 zagen we dat de 'positieve' kant van boekhoudkundige samenvattingen ook een 'negatieve' keerzijde hebben.

Dàt is nu wat 'debet' en 'credit' betekent.

Debet is ALTIJD de positieve kant voor het bedrijf, credit is ALTIJD de negatieve keerzijde daarvan.

Tenminste, boekhoudkundig en niet al te kortzichtig bekeken.

Niet verder kijkend dan de neus lang is zou men kunnen veronderstellen, dat 'verkopen' positief is. Het hele bedrijfsgebeuren draait immers om de verkoop van goederen en diensten?

Als u ooit eens iets verkocht hebt en uw klant u niet betaalde, dan weet u wel beter!

U bent uw goederen of uw tijd kwijt en u kunt fluiten naar uw centjes!

Met andere woorden, zonder betaling ondervindt u enkel nadeel aan uw verkoop. Het gaat dan ook niet om de verkoop, maar om het ontvangen van het geld van uw klanten, waarvoor u (spijtig genoeg) eerst iets moet verkopen.

Het enige 'positieve' aan een verkoop is dan ook, dat uw klant u moet betalen; de vordering op uw klant is daarom de debet-zijde van de medaille.

Het 'nadelige' aan een verkoop is het verdwijnen van de goederen uit uw magazijn. De verkoop zelf is daarom de credit-zijde van de medaille.

Te onthouden

> Iedere boekhoudkundige gebeurtenis heeft twee kanten. De positieve kant voor het bedrijf is de 'debet'-zijde, de negatieve kant voor het bedrijf is de 'credit'-zijde.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 7. Evenwicht tussen 'debet' en 'credit':

Voor iedere positieve (debet) boekhoudkundige gebeurtenis voor het bedrijf moet u (minstens één) negatieve (credit) gebeurtenis zien te vinden van gelijke waarde.

Zo ontstaat er een evenwicht per document (factuur, bankafschrift, enzovoorts).

Dat evenwicht is van doorslaggevend belang. Een boekhouding met een verschil tussen debet en credit is een foute boekhouding.

Dat evenwicht is zo belangrijk, dat er zelfs een regeling is getroffen voor het geval u de keerzijde van de medaille nog niet kunt vinden of pas later zult kunnen achterhalen. Die keerzijde wordt dan voorlopig in een apart hoofdstukje ondergebracht met de naam 'wachtrekening' (later meer over deze slechte gewoonte).

Nooit, maar dan ook nooit, onder geen enkele omstandigheid, examenstress inbegrepen, mag een boekhouding uit evenwicht geraken.

Dat evenwicht wordt per document bekeken.

Ontvangt u bijvoorbeeld een aankoopfactuur van 100 euro, dan moet de samenvatting in de boekhouding voor 100 euro debet (positief voor het bedrijf) en 100 euro credit (negatief voor het bedrijf) neergeschreven worden.

OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
AANGEKOCHTE EN ONTVANGEN GOEDEREN	100,00	
TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		100,00 *

Figuur Deel 1: 1.7.1

Betaalt u die factuur, dan moet de samenvatting van die betaling in de boekhouding eveneens voor 100 euro debet (positief voor het bedrijf) en 100 euro credit (negatief voor het bedrijf) neergeschreven worden.

OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS	100,00 *	
BANKSALDO		100,00

Figuur Deel 1: 1.7.2

U als oplettend lezer(es) zult onmiddellijk zien, dat de twee inschrijvingen 'Te betalen schuld aan leveranciers' elkaar feitelijk opheffen. Het 'nadeel' van de ontvangst van de factuur, de schuld aan de leverancier, wordt opgeheven door (positief voor het bedrijf) de betaling van die schuld … ten nadele (credit) van het saldo op de bankrekening.

Te onthouden

> ALTIJD, zonder de geringste uitzondering, moet voor ieder document in de boekhouding het totaal van de 'debet'-zijde gelijk zijn aan het totaal van de 'credit'-zijde.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 8. Maar wàt is nu positief en wàt is nu negatief voor het bedrijf?:

Het zal u ongetwijfeld ooit eens overkomen. U moet een document in de boekhouding verwerken, waarvan het wel héél erg onduidelijk is wat nu de positieve kant voor uw bedrijf is en wat de negatieve kant.

Een voorbeeld is het betalen van belastingen. Met de beste wil ter wereld kunt u daarin voor uw bedrijf toch geen positieve kant aan vinden?

Toch is die er wel, boekhoudkundig gezien.

Zodra u die belastingen betaald heeft, bent u er toch vanaf? Dàt is positief.

Boekhouden heeft niets te maken met hersenkronkels, al denkt u er misschien eventjes anders over na dit verbluffend staaltje positief redeneren gelezen te hebben.

Het positieve voor het bedrijf ligt soms verder dan de menselijke neus lang is. Als boekhoud(st)er zult u ook zo ver moeten leren kijken.

Gelukkig bestaat er één regel, die ALTIJD opgaat. Met die regel in het achterhoofd kunt u al redenerende het boekhoudkundig onderscheid maken tussen positief (debet) en negatief (credit) voor het bedrijf.

Die ene regel is de logica zelve.

Geld kwijtraken is altijd negatief (credit), geld ontvangen is altijd positief (debet).

Hiermee is de boekhoudkundige logica over debet en credit teruggebracht tot één simpel basisregeltje. Aan de hand van dat ene, korte regeltje kunt u àltijd redeneren wat de debet- en wat de credit-zijde is, hoe 'moeilijk' de boeking ook kan lijken.

Het betalen van belastingen?

Daarvoor gaat geld af van uw bankrekening (de negatieve kant). Volgens de basisregel komt de bank dan ook credit te staan.

OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
BANKSALDO		100,00

Figuur Deel 1: 1.8.1

Tegenover die negatieve kant moet u een positieve kant zien te verzinnen, de debet-zijde. Immers, debet **MOET** gelijk zijn aan credit om het evenwicht in de boekhouding te bewaren. Dat is een absolute voorwaarde zonder enige uitzondering en moet dus ook opgaan voor het betalen van belastingen.

Denken we aan de aankoopfactuur in § 7, dan herinneren we ons een vergelijkbare betaling, een betaling aan een leverancier via de bank. Die boeking zag er zo uit:

OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS	100,00	
BANKSALDO		100,00

Figuur Deel 1: 1.8.2

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Als we nu hetzelfde beginsel toepassen op de betaalde belastingen …

OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
TE BETALEN BELASTING AAN DE STAAT	100,00	
BANKSALDO		100,00

Figuur Deel 1: 1.8.3

… dan hebben we van de betaling reeds de debet- en de credit-zijde gevonden.

Of u voor uzelf het **betalen** van belastingen nu positief of negatief vindt maakt niets uit. Dit wordt enkel boekhoudkundig bekeken. De betaling staat vast, uw bank heeft het geld van uw rekening afgetrokken. U bent geld kwijtgeraakt. Dàt is negatief en daarmee credit.

De schamele troost, dat u nu niet langer een schuld aan de Staat heeft moet dan wel het enige positieve lichtpuntje zijn.

De **ontvangst** van de belastingbrief was de negatieve kant voor uw bedrijf, waaruit op papier een schuld van u aan de Staat ontstond. De betaling van die belastingen is op een later tijdstip het negatieve gevolg voor uw bankrekening … en positief voor uw schuld aan de Staat; die schuld is verdwenen.

Let op de overeenkomst met de schuine pijl tussen Figuur Deel 1: 1.7.1 en 1.7.2. Het betrof daar een schuld aan een leverancier, maar het beginsel is hetzelfde.

Te onthouden

> Geld kwijtraken is altijd negatief (credit), geld ontvangen is altijd positief (debet). Daarop bestaan géén uitzonderingen. Aan de hand van deze basisregel kunt u voor ieder boekhoudkundig document debet en credit bepalen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 9. Rekeningen:

We weten nu wat debet en wat credit is. We weten, dat we niet al te kortzichtig mogen zijn om te zien of iets nu positief dan wel negatief is voor een bedrijf. We weten, dat geld ontvangen altijd debet (positief) is en dat geld uitgeven altijd credit (negatief) is.

Nu moeten we nog zien van welke onderwerpen we de positieve en de negatieve kant moeten zien te achterhalen. Er staan immers heel wat gegevens op een factuur en het is nu ook weer niet de bedoeling die hele factuur letterlijk over te nemen in de boekhouding.

Een samenvatting volstaat, maar die boekhoudkundige samenvatting moet wel nuttig zijn voor het bedrijf èn voor de fiscus.

Welke samenvatting? Wat is nuttig?

Op dit gebied loopt België ver vooruit op het buitenland. De Belgische boekhoudkundige structuur is het toppunt van logica, van efficiëntie en van doorzichtigheid voor de bedrijven zelf.

Op initiatief van professoren, bedrijfsrevisoren, beroepsorganisaties van boekhouders en accountants en een aparte Commissie voor Boekhoudkundige Normen is een uitgebreide, logische lijst opgesteld van de gegevens in boekhoudkundige documenten, die samengevat moeten worden in de boekhouding.

De fiscus heeft hier en daar wat roet in het eten proberen strooien door haar eigen belangen voorop te stellen, maar aan de subliem uitgewerkte boekhoudkundige logica heeft ook de fiscus niet kunnen tornen.

Waaruit bestaat nu die roemruchte structuur van de boekhouding?

Alle onderwerpen in de boekhouding, die de Commissie voor Boekhoudkundige Normen interessant vindt voor de bedrijven (ook de fiscale onderwerpen) zijn ondergebracht in aparte 'rekeningen'.

U zult vertrouwd zijn met 'bankrekeningen'. Een bank beschikt over een massa geld van zijn cliënten. Hoeveel geld nu van wie is houdt de bank bij met 'rekeningnummers'.

Wat u betaalt via de bank gaat van ùw bankrekening af en niet van dat van uw buurman. Wat u ontvangt via de bank komt bij ùw bankrekening bij en niet bij dat van uw buurman.

De bank houdt dus individuele rekeningnummers bij om per klant te weten welk geld van wie is, bij wie er af gaat en bij wie er bijkomt.

De boekhouding werkt op vergelijkbare manier voor de boekhoudkundig interessante onderwerpen.

Volgens de Commissie is het interessant te weten hoeveel uw klanten u nog moeten betalen. Met het rekeningnummer 400.000 houdt u de stand bij van vorderingen op uw klanten en hun betalingen aan u.

Volgens de Comissie is het interessant te weten hoeveel u nog moet betalen aan uw leveranciers. Met het rekeningnummer 440.000 houdt u de stand bij van schulden aan uw leveranciers met uw betalingen aan hen.

Als u nu vreest ellenlange rijen nummers te moeten onthouden om te kunnen boekhouden … dan is uw vrees gelukkig maar voor een klein deeltje terecht. Ook hier biedt de computer een reusachtige hulp; hij onthoudt al die nummertjes voor u.

Te onthouden

> Met rekeningnummers voor de boekhoudkundig interessante onderwerpen houdt u per onderwerp de positieve kant (debet) en de negatieve kant (credit) bij.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 10. De boeken van de boekhouding:

We hebben het al over facturen gehad, de aankoopfacturen van de leveranciers en de verkoopfacturen aan de klanten. Verder hebben we het al over bankafschriften gehad en de 'andere' documenten, zoals belastingbrieven en verzekeringpolissen.

Om deze documentstromen in goede banen samen te vatten gebruikt de boekhouding verschillende boeken.

1. Aankoopfacturen en –creditnota's vat u samen in het AANKOOPDAGBOEK.
2. Verkoopfacturen en –creditnota's vat u samen in het VERKOOPDAGBOEK.
3. De bankafschriften en kasticketten vat u samen in de FINANCIËLE DAGBOEKEN (let op het meervoud) voor àlle betalingen en ontvangsten.
4. De rest van de documenten vat u samen in het DIVERSEN DAGBOEK.

Deze boeken mogen als losse bladen door uw computer worden afgedrukt als dagboek.

De eerste 3 dagboeken zijn karakteristiek belangrijk. Een aankoopfactuur hoort in het aankoopdagboek, niet in het diversen dagboek. Daarentegen mag u gerust een verzekeringspolis (op zich geen echte factuur) in het aankoopdagboek inschrijven in plaats van in het diversen dagboek.

Financiële verrichtingen (betalingen en ontvangsten) horen in de financiële dagboeken. Dat zijn er dus méér dan één. Gebruikelijk is om per bankrekeningnummer een apart financiëel dagboek bij te houden, ook als u meerdere rekeningen bij dezelfde bank, kredietinstelling of postchequedienst heeft.

Van de banken, kredietinstellingen en de postchequedienst krijgt u afschriften; dat zijn uw financiële bewijsstukken. Van uw leveranciers krijgt u aankoopfacturen; dat zijn ook bewijsstukken. Aan uw klanten verstrekt u verkoopfacturen; eveneens bewijsstukken. Voor de kleine verkopen / ontvangsten verstrekt uw kassa een ticketje, een bewijsstukje. Voor de kleine aankopen / betalingen verstrekt uw leverancier een ticketje, ook een bewijsstukje.

Ook in dit electronisch tijdperk is de boekhouding nog altijd gebaseerd op papieren bewijsstukken. Ze moeten samengevat worden in de bovenvermelde boeken en de bewijsstukken moeten bewaard worden.

Vaak vergeten, zelfs door de grootste bedrijven, zijn de nog altijd verplichte 'boeken' als werkelijke 'boeken', met genummerde bladzijden waarin u kan schrijven of afdrukjes van de computer in kan plakken.

Hoe groot of hoe klein uw bedrijf ook is, u bent verplicht een kasboek te hebben, zelfs als u nooit met contant geld zou werken.

Ook als u enkel diensten verleent, bijvoorbeeld als vertaler, en helemaal geen voorraad heeft, dan moet u tòch een inventarisboek hebben, al is het maar om aan het einde van het jaar de staat van de schulden aan uw leveranciers en van de vorderingen op uw klanten in te schrijven.

Te onthouden

De dagboeken van de boekhouding mogen losbladig door uw computer worden afgedrukt. Naast deze dagboeken bent u verplicht het voorgeschreven kasboek en het voorgeschreven inventarisboek te bezitten en in te vullen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 11. Samenvatting:

Voor de lezers met enige kennis van de boekhouding is het voorafgaande misschien logisch en zelfs overbodig om te lezen en / of te leren.

Voor de anderen is het misschien allemaal een beetje verwarrend.

Geen nood, in het volgende hoofdstuk volgen we de praktijk van een onderneming en gaan na wat dat voor de boekhouding betekent. Het is niet nodig om dit hoofdstuk in zijn geheel uit het hoofd te leren; overal waar het nodig is zal de stof in de tekst zelf herhaald worden.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Deel 1: Hoofdstuk 2: U begint handel te drijven …

§ 1. U begint handel te drijven … het prille begin: ... 21
§ 2. U begint handel te drijven, uw eerste aankoopfactuur: ... 22
§ 3. U begint 'handel' te drijven, uw eerste verkoopfactuur: ... 23
§ 4. U begint 'handel' te drijven, uw eerste geld: ... 24
§ 5. U begint handel te drijven, uw eerste betaling: ... 25
§ 6. U begint handel te drijven, BTW betalen: ... 26
§ 7. U begint handel te drijven, BTW aftrekken: ... 27
§ 8. Boekingen en tegenboekingen: ... 28
§ 9. Boekingen en tegenboekingen als bouwstenen: ... 31
§ 10. De tweede transactie: ... 34
§ 11. Zonder verwijl in de boekhouding genoteerd: ... 36
§ 12. Weeg het verschil tussen debet (positief) en credit (negatief): ... 38
§ 13. Uw eerste balans-analyse: ... 43
§ 14. U heeft méér klasse(n): ... 46
§ 15. Méérkeuze-vragen: ... 48
§ 16. Structuur van de méérkeuze-antwoorden en de uitbreiding daarvan: ... 52
§ 17. Nu zelf een keertje, nog eventjes zonder computer: ... 55

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 1. U begint handel te drijven … het prille begin:

Als u zelf een bedrijfje sticht of als zelfstandige aan het werk gaat, dan zult u beginnen met werken en beginnen met verkopen voordat u begint met boekhouden. De boekhouding vat uw bedrijvigheid samen in boeken … nadat die bedrijvigheid heeft plaats gevonden.

Dat u bijvoorbeeld een belastingbrief ontvangt voordat u die moet betalen verandert niets aan dit beginsel. U schrijft die belastingbrief immers pas in de boekhouding nadat u die brief ontvangen heeft?

In een behoorlijke boekhouding worden alle documenten in theorie 'zonder verwijl' ingeschreven. Zodra u ze ontvangt of opmaakt moeten ze in de boekhouding worden genoteerd. Voor sommige documenten en boeken is de Administratie bijzonder streng. Een dag later inschrijven kan al een overtreding zijn (zoals kasboeken). Voor andere papieren gunt de Administratie u meer tijd (zoals facturen en bankafschriften).

Om zelf nut uit een boekhouding te halen en een goed overzicht op uw bedrijf te hebben moet uw administratie vanzelfsprekend steeds bijgewerkt zijn. Het is dan ook in uw eigen belang de boekhouding regelmatig te voeren.

We gaan nu even voorbij aan het boekhoudkundig ontstaan van het bedrijf en kiezen er voor meteen met de dagelijkse praktijk te beginnen.

Veronderstel, dat u wel iets ziet in de verkoop van tuinmeubelen. U weet waar u die tuinmeubelen voor een zacht prijsje kunt kopen en met uw verkoopstalent kunt u die voor een hogere prijs verkopen.

U kiest niet voor eeen groots opgezette winkel met veel kosten, maar stapt zelf naar uw potentiële klanten met een catalogus. Die catalogus heeft u zelf gemaakt met de foto's van de fabrikant in Duitsland en daarnaast heeft u uw eigen verkoopprijzen genoteerd.

U heeft zelfs het zeldzame geluk, dat de invoerder van die tuinmeubelen (uw leverancier) geen onmiddellijke betaling eist. Als u dat wel van uw klanten vergt kunt u eerst hun geld ontvangen en daarmee uw leverancier betalen. U heeft dan zelfs geen beginkapitaaltje nodig om te beginnen. Een droomstart !

Te onthouden

> In de boekhouding noteert u wat er in uw bedrijf gebeurt, kort nadat het gebeurd is. De ontvangst van bijvoorbeeld een belastingbrief is ook zo'n gebeurtenis.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 2. U begint handel te drijven, uw eerste aankoopfactuur:

U heeft inmiddels uw eerste verkoop afgesloten, netjes genoteerd op een bestelbon, precies zoals het moet.

Uw eerste klant heeft een restaurant en wil het aantal zitplaatsen voor zijn gasten op het terras uitbreiden met uw tuinmeubelen.

U leent de bestelwagen van uw goedhartige buurman en u rijdt naar uw leverancier, die u bereidwillig helpt de tuinmeubelen in te laden.

Uw leverancier heeft zijn verkoopfactuur voor u al klaar liggen. Wat voor hem een verkoop is, is voor u een aankoop. Zijn verkoopfactuur is dus uw aankoopfactuur.

Volgens de afspraak met uw klant zult u hem de volgende dag de tuinmeubelen brengen. Die avond neemt u uw aankoopfactuur als voorbeeld om uw eigen verkoopfactuur te maken.

Terwijl u de aankoopfactuur aandachtig bekijkt beseft u, dat u uw leverancier ooit eens zult moeten betalen. U heeft een schuld aan uw leverancier. In ruil daarvoor heeft u tuinmeubelen gekregen, netjes opgesomd op de factuur.

Toch moet u de leverancier méér betalen dan enkel voor die meubelen, leest u. Uw leverancier heeft onderaan de factuur geschreven 'Totaal te betalen: 1.210,00 euro'.

De prijzen van alle tuinmeubelen bij elkaar optellend komt u op precies 1.000,00 euro. Toch schrijft uw leverancier op zijn factuur, dat u 'm 1.210,00 euro moet betalen.

U vergelijkt de prijzen met de prijslijst, die u van uw leverancier heeft gehad. Die blijken allemaal te kloppen. Zelfs het totaal van alle tuinmeubelen tesamen klopt, 1.000,00 euro.

Het verschil tussen wat u enerzijds de leverancier moet betalen en anderzijds de totale waarde van uw tuinmeubelen is 210,00 euro. U ziet die 210,00 euro ook apart op de factuur staan, naast de letters BTW en naast het 'tarief' van 21%.

BTW betekent '**B**elasting op de **T**oegevoegde **W**aarde'. U blijkt dus belasting te moeten betalen op die aankoopfactuur, niet eens aan de Staat, maar aan uw leverancier.

Op uw aankoop van tuinmeubelen met een waarde van 1.000,00 euro moet u een belasting van 210,00 euro betalen aan uw leverancier.

Te onthouden

> Bewijs uw aankopen met documenten, wanneer het enigszins mogelijk is met 'facturen'. Besteed bijzondere aandacht aan de BTW op die facturen omdat enkel met een correcte vermelding u die BTW kunt terugvragen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 3. U begint 'handel' te drijven, uw eerste verkoopfactuur:

Van uw eerste verkoop heeft u een bestelbon.

Een goed voorbeeld doet volgen, denkt u. Uw leverancier had zijn verkoopfactuur, uw aankoopfactuur al opgemaakt toen u de tuinmeubelen ophaalde.

U maakt nu uw eigen verkoopfactuur voor uw klant op, zijn aankoopfactuur dus.

U gebruikt natuurlijk andere verkoopprijzen dan uw leverancier. Daarom heeft u ook niet de catalogus van uw leverancier gebruikt om de tuinmeubelen te verkopen aan uw klanten. U gebruikte wel de prentjes van die catalogus, maar schreef er andere prijzen bij.

U heeft die prijzen in de catalogus allemaal vermenigvuldigd met 1,3. Zo moet uw klant, zoals afgesproken met hem, voor die tuinmeubelen van 1.000 euro (uw prijs) u 1.300 euro (zijn prijs) betalen.

Een goed voorbeeld doet volgen, denkt u nogmaals, als u begint de verkoopfactuur op te stellen. Als u belasting moet betalen aan uw leverancier, dan moet uw klant dat ook maar doen aan u. Voor uw klant bent u immers de leverancier?

Onderaan dat totaalbedrag van 1.300 euro op uw verkoopfactuur typt u, net zoals uw leverancier heeft gedaan, BTW 21%. Op het moment dat u, net zoals uw leverancier, 210 euro wilt typen, bedenkt u zich.

Als u aan uw leverancier 21% belasting moet betalen op uw totale aankoopprijs van de tuinmeubelen van zijn factuur, dan lijkt het logisch, dat uw klant ook 21% belasting betaalt op zijn totale aankoopprijs van de meubelen op uw factuur.

U rekent dan ook 21% belasting aan op uw eigen prijzen, op het totaal van 1.300 euro dus.

U typt daarom onder aan het totaalbedrag van de tuinmeubelen 'BTW 21%', pakt uw rekenmachientje om 1.300 x 21% te berekenen en typt de uitkomst van 273 euro in. Tesamen met de 1.300 euro van de tuinmeubelen zelf komt het totaalbedrag van de factuur op 1.573 euro.

Te onthouden

> Bewijs uw verkopen met documenten. Besteed bijzondere aandacht aan de BTW op die facturen, want u bent verantwoordelijk voor de juiste toepassing van die BTW. Voor nadelige vergissingen draait u zelf op voor het tekort.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 4. U begint 'handel' te drijven, uw eerste geld:

Op de dag van de levering begroet uw klant u enthousiast. De weersvoorspellingen hebben het over ideaal terrasjesweer en de uitbreiding van het aantal zitplaatsen komt uw klant dan ook goed uit.

Als u hem uw verkoopfactuur geeft, zijn aankoopfactuur dus, kijkt hij even naar het te betalen bedrag. "Oh, die 1.300 euro was dus zonder BTW," merkt hij op.

"Vanzelfsprekend," verzekert u hem met een strak gezicht.

"Jullie handelaren hebben het maar makkelijk," verzucht uw klant. "Voor ons is het moeilijker. De prijs, die onze klanten zien, is met de BTW inbegrepen. Onze klanten denken dan altijd maar, dat wij véél verdienen. Ze zien niet, dat wij óók BTW moeten afdragen."

U begrijpt daaruit, dat er op de een of de andere manier een onderscheid wordt gemaakt in die BTW, maar zoals u de BTW op uw factuur heeft genoteerd lijkt geen protest bij uw klant op te roepen.

In zijn kantoortje vraagt de klant uw bankrekeningnummer. Via zijn computer geeft hij zijn bank opdracht om 1.573 euro over te maken op uw bankrekening (cheques raken immers in onbruik) en u bent betaald.

U bent niet al te goedgelovig en onderweg naar uw buurman (om zijn bestelwagen terug te bezorgen) stopt u even bij een betaalautomaat om uw banksaldo te controleren.

Inderdaad, uw spiksplinternieuwe bankrekening vertoont op het eerste bankafschrift trots een saldo van 1.573 euro in plaats van de eerdere lege 0,00. Uw geld van uw eerste verkoop is binnen.

Te onthouden

> Bewijs uw financiële ontvangsten met documenten. Ze zijn nodig om uw boekhouding enige bewijskracht te geven.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 5. U begint handel te drijven, uw eerste betaling:

U herinnert zich nog uw leverancier met zijn verkoopfactuur, uw aankoopfactuur. Hij heeft daarop geschreven, dat u 'm nog 1.210 euro moet betalen. Zijn bankrekeningnummer staat ook op die factuur en u schrijft de volgende dag dat bedrag van uw bank over naar die van uw leverancier.

Uw banksaldo zakt daarmee op uw tweede bankafschrift tot 363,00 euro, maar dat wist u vooraleer u begon. Wat u verkoopt moet u immers ook aankopen. Het is het verschil tussen die verkopen en de aankopen, dat uw winst vormt.

Te onthouden

> Bewijs uw financiële uitgaven met documenten. Ze zijn nodig om uw boekhouding enige bewijskracht te geven.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 6. U begint handel te drijven, BTW betalen:

Als u de volgende dag in gedachten nog eens al uw werkzaamheden overloopt, denkt u rond te zijn. Eén volledige transactie (aankoop, verkoop, betaling door uw klant en betaling aan uw leverancier) afgehandeld en 363 euro winst gemaakt, veilig op de bank.

En dàn moet er een alarmbelletje bij u gaan rinkelen.

Tuimeubelen verkopen met een aankoopprijs van 1.000 euro voor een verkoopprijs van 1.300 euro … dat kan géén 363 euro winst opleveren. Toch staat er 363 euro op uw bankrekening.

Op uw bankrekening blijkt niet het verschil te staan tussen uw verkoopprijs van de tuinmeubelen en uw aankoopprijs van die tuinmeubelen. Dat zou slechts 300 euro zijn.

Op uw bankrekening staat blijkbaar het verschil tussen uw verkoopfactuur en uw aankoopfactuur.

Uw klant betaalde u 1.573 euro voor de tuinmeubelen tesamen met de BTW en u betaalde uw leverancier 1.210 euro voor die tuinmeubelen tesamen met de BTW. Dat verschil is wèl de 363 euro van uw bankrekening.

Even narekenen zal u snel leren, dat die 363 euro bestaat uit de 300,00 euro winst op de tuinmeubelen zelf + de 'winst' op de BTW, 63 euro.

U vroeg voor die BTW immers 273 euro van uw klant en u betaalt voor die BTW slechts 210 euro aan uw leverancier. Dat is dus een bijkomende 'winst' van 63 euro op die BTW zelf !

Een onverwacht meevallertje? Toch niet. Het is geen winst.

Belastingen mag u immers niet voor u zelf houden; u moet die zelf aan de Staat betalen ('afdragen'). Erger, u moet zelfs de volle[1] 273 euro BTW van uw klant aan de Staat betalen !

Uw klant betaalde u in totaal 1.573 euro. Dat was 1.300 voor de tuinmeubelen en 273 voor de BTW. Die 273 euro BTW zult u uiteindelijk moeten doorbetalen aan de Staat.

Te onthouden

> De BTW op uw verkopen moet u aan de Staat 'afdragen' (betalen), zelfs als u 'vergeet' daarvoor documenten op te maken.

[1] Voordat u drastische besluiten trekt … lees eerst even de volgende paragraaf.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 7. U begint handel te drijven, BTW aftrekken:

Met het telmachientje in uw hand maakt u de berekening nog eens opnieuw.

Van uw klant kreeg u 1.573 euro. Aan uw leverancier betaalde u 1.210 euro. U moet nog eens 273 euro aan de Staat betalen voor de BTW.

Dan resteert er nog … een zielig klein beetje, 90 euro om precies te zijn.

Gelukkig valt het toch wat gunstiger uit voor u.

Immers, u heeft van uw leverancier een factuur gekregen. Als u nu precies de wettelijke voorschriften volgt, krijgt u de BTW op die factuur terug van de Staat.

Die terugbetaling van de BTW, die u aan uw leverancier betaalde, is niet vanzelfsprekend. Die terugbetaling door de Staat moet u 'verdienen' door aan de wettelijk gestelde voorwaarden te voldoen.

Een eerste voorwaarde is, dat u werkelijk een aankoopFACTUUR heeft gekregen. Zo'n factuur moet aan strenge voorwaarden voldoen èn u moet die factuur volgens de regels in uw boekhouding samenvatten. Natuurlijk doet u dat.

Als BTW kreeg u dus 273 euro van uw klant, die u moet doorbetalen aan de Staat.
Als BTW betaalde u reeds 210 euro aan uw leverancier, die u zult ontvangen van de Staat.

Uiteindelijk betaalt u aan de Staat voor die BTW 'slechts' het saldo daarvan: 273 – 210 = 63 euro.

En dat gaat niet eens van uw eigen winst af, want uw klant betaalt dat bedrag aan u. U bent dus een neutrale belastingontvanger, die aan het einde van de maand of van het kwartaal die 63 euro aan de Staat afdraagt.

Te onthouden

> De betaalde BTW op uw aankopen mag u aftrekken van de BTW, die u op uw verkopen moet betalen, maar pas als u die aankopen èn die BTW kunt bewijzen met 'facturen'.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 8. Boekingen en tegenboekingen:

We zetten de boekhoudkundige wetenswaardigheidjes van uw twee eerste dagen bedrijvigheid op een rijtje.

Van uw **eerste aankoopfactuur** (document) nemen we als wetenswaardigheidjes ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.210,00
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	210,00	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	1.000,00	

Figuur Deel 1: 2.8.1

1) U herinnert zich uit de eerste les, dat de aankoop van goederen een positieve (debet) kant betekent voor het bedrijf; u heeft nu goederen om te verkopen.

2) Dat u BTW kunt terugvorderen van de Staat is ook positief en staat dan ook in de debet-kolom.

3) Dat u een schuld heeft aan uw leverancier is de negatieve kant van die aankoopfactuur; het totaal aan uw leverancier te betalen bedrag staat dan ook in de credit-kolom.

Per document moet het totaal van de negatieve kant gelijk zijn aan het totaal van de positieve kant. Per document moet het debet-totaal dus gelijk zijn aan het credit-totaal, zelfs al zou u héél veel moeite moeten doen om iets positiefs of iets negatiefs te 'verzinnen'.

Van uw **eerste verkoopfactuur** (document) nemen we als wetenswaardigheidjes ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	VORDERING OP KLANTEN	1.573,00	
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW		273,00
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN		1.300,00

Figuur Deel 1: 2.8.2

U ziet, dat ook hier het debet-totaal gelijk is aan het credit-totaal. U herinnert zich uit hoofdstuk 1 van de cursus wellicht de wijdverspreide, maar verkeerde gedachte, dat 'verkopen' positief zouden zijn voor een bedrijf.

We herhalen het, verkopen zijn zonder enige twijfel negatief voor uw bedrijf.

Het uiteindelijke doel van uw bedrijf is immers het verkrijgen van geld. Dat uw klant u moet betalen is de positieve kant aan een verkoopfactuur; dat u BTW aan de Staat moet betalen èn dat u de verkochte goederen kwijt raakt is daarentegen de negatieve kant van de verkoopfactuur.

Dat wordt u héél snel duidelijk als uw klant niet betaalt. U bent èn de goederen kwijt èn u moet tòch die BTW aan de Staat betalen[2].

[2] Even een zijsprongetje: moet u toch die BTW op uw verkoopfactuur aan de Staat betalen, ook als uw klant die (nog) niet betaalt? Over die betaling bekommert de Staat zich niet. U stapt desnoods maar naar de rechtbank om uw klant te doen betalen. Pas als u over overtuigende documenten beschikt, dat uw klant nooit zal betalen (bijvoorbeeld een failliet-verklaring door een rechtbank) mag u onder strenge voorwaarden de betaling van die BTW 'herzien'.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Van de betaling door uw klant op uw **eerste bankuittreksel** (document) nemen we als wetenswaardigheidjes ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	ONTVANGEN BETALING VAN DE KLANTEN		1.573,00
550.000	BANKREKENING	1.573,00	

Figuur Deel 1: 2.8.3

De positieve kant van de betaling door uw klant is de ontvangst van geld op uw bankrekening. Het negatieve gevolg is, dat u niet langer een vordering op uw klant heeft.

Van uw betaling aan uw leverancier op uw **tweede bankuittreksel** (document) nemen we als wetenswaardigheidjes ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.210,00	
550.000	BANKREKENING		1.210,00

Figuur Deel 1: 2.8.4

De positieve kant van uw betaling aan uw leverancier is, dat u niet langer een schuld aan hem heeft. Het negatieve gevolg van de betaling is, dat het saldo op uw bankrekening vermindert.

Ieder boekhoudkundig wetenswaardigheidje met een debet- of een credit-bedrag vormt een **BOEKING**.

Ieder lijntje in de voorgaande voorbeelden is een boeking. Iedere boeking heeft een rekeningnummer, een omschrijving en een bedrag aan de debet- òf aan credit-zijde.

Een boeking heeft nooit, maar dan ook nooit, maar werkelijk helemaal nooit een bedrag aan de debet-zijde èn tegelijkertijd een bedrag aan de credit-zijde.

Een boeking heeft ofwel een debet- ofwel een credit-bedrag.

Een boeking heeft dus ofwel een positieve ofwel een negatieve betekenis voor het bedrijf, maar nooit tegelijkertijd. De inmiddels bekende àndere kant van de medaille is de zogenaamde **TEGENBOEKING**, de tweede (of volgende) wetenswaardigheid.

Voor een boeking is er dan ook minstens één tegenboeking en omgekeerd.

De bedragen per boeking mogen wel verschillen van het bedrag van de tegenboeking(en) zolang het totaal van alle debet-bedragen voor dat document maar gelijk is aan het totaal van alle credit-bedragen voor dat document.

We zagen dat reeds in Figuur Deel 1: 2.8.1., uw eerste aankoopfactuur. Eén negatieve kant, de schuld aan uw leverancier van 1.210 euro en twee positieve kanten, de tuinmeubelen van 1.000 euro en de van de Staat terug te ontvangen BTW van 210 euro.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Te onthouden

Boekingen zijn de boekhoudkundige wetenswaardigheden van een document met slechts één bedrag per lijn, debet ofwel credit.

Tegenboekingen zijn de àndere kant van de medaille met slechts één bedrag per lijn, debet ofwel credit.

Het totaal van alle debet-bedragen voor een document **moet gelijk zijn** aan het totaal van alle credit-bedragen voor dat document.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 9. Boekingen en tegenboekingen als bouwstenen:

In § 8 zagen we de boekhoudkundig interessante wetenswaardigheidjes per document. Deze wetenswaardigheden noemen we boekingen en tegenboekingen. Zolang het om een paar factuurtjes en enkele betalingen gaat kunt u het allemaal wel volgen. Dat wordt moeilijker zodra het over honderden facturen en betalingen gaat.

Het wordt niet moeilijker per document. Een factuur blijft even eenvoudig samen te vatten. Door de massa documenten echter verliest u het overzicht op uw bedrijf. Niet alle klanten betalen u onmiddellijk. Van welke klant heeft u nog geld tegoed en welke heeft reeds betaald?

Niet alle leveranciers nemen genoegen met een latere betaling. Welke aankoopfacturen heeft u reeds betaald en welke nog niet?

In § 8 ziet u per boekhoudkundig interessant wetenswaardigheidje een nummer staan. Verschillende van die nummers komen op meerdere documenten voor. Als u die opnieuw bekijkt, dan ziet u dat dezelfde nummers over hetzelfde onderwerp gaan.

Op de lijst van wetenswaardigheden over bijvoorbeeld de aankoopfactuur ziet u het nummer 440.000. Dat nummer 440.000 vindt u ook op het tweede bankuittreksel, de betaling aan uw leverancier. Bij de aankoopfactuur was de omschrijving 'TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS'. Bij de betaling was die omschrijving 'BETALING AAN LEVERANCIERS'.

De overeenkomst is: het gaat in beide gevallen over het onderwerp leveranciers.

Het verschil is: op de aankoopfactuur ging het om een negatieve kant (credit), de schuld, terwijl het bij de betaling om de positieve (credit) kant ging.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.210,00
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.210,00	

Figuur Deel 1: 2.9.1

Oeps, maar betalen was toch negatief voor het bedrijf? En hier staat de betaling aan de debet-zijde!

Dat klopt.

Ter herinnering: die betaling is een **positieve** gebeurtenis voor het bedrijf ten opzichte van uw leveranciers (u heeft niet langer een schuld), maar is een **negatieve** gebeurtenis ten opzichte van uw bankrekening.

De geldstroom in het bedrijf is de norm voor positief of negatief (debet of credit). Ter herinnering uit de vorige paragraaf, het tweede bankafschrift ziet er in de boekhouding zo uit …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
550.000	BANKREKENING		1.210,00
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.210,00	

Figuur Deel 1: 2.9.2

Zodra we één keer per document de positieve en de negatieve kantjes hebben bepaald in de boekhouding, (bij het inschrijven) verandert dat **nooit** meer (voor dat document).

Die boekhoudkundige logica van positief en negatief, van debet en van credit dus, geldt per document.

Eenmaal die boekhoudkundige logica vastgelegd in boekingen, mag u die lijntjes met een schaar horizontaal uitknippen en al die lijntjes door elkaar leggen, in iedere volgorde, die u maar wenst !

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

U mag dus probleemloos alle lijntjes met hetzelfde onderwerp bij elkaar leggen, zoals het eerste lijntje van uw aankoopfactuur en het eerste lijntje van uw tweede bankuittreksel, bijvoorbeeld omdat ze beiden over leveranciers gaan en u die eens bij elkaar wilt zien.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.210,00
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.210,00	

Figuur Deel 1: 2.9.3

Handig, want nu ziet u meteen, dat u àlle schulden (al was het er slechts eentje) aan uw leveranciers betaald heeft.

Dat beginsel van sorteren en bij elkaar leggen gaat op voor àlle boekingen in de boekhouding, ook bijvoorbeeld voor de klanten.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	VORDERING OP KLANTEN	1.573,00	
400.000	ONTVANGEN BETALING VAN DE KLANTEN		1.573,00

Figuur Deel 1: 2.9.4

Handig, want nu ziet u meteen, dat al uw klanten (al is het er slechts eentje) u betaald hebben.

Dat beginsel van sorteren en bij elkaar leggen gaat op voor àlle boekingen in de boekhouding, ook bijvoorbeeld voor de bank.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
550.000	BANKREKENING	1.573,00	
550.000	BANKREKENING		1.210,00

Figuur Deel 1: 2.9.5

U ziet meteen, dat deze verzameling afwijkt van alle eerdere voorbeelden in deze paragraaf. Voor het eerst ziet u een combinatie, waarbij de positieve kant (debet) niet gelijk is aan de negatieve kolom (credit). Er is een verschil. Er is 363 euro méér positief voor uw bedrijf dan negatief.

En dat is, zeker niet toevallig, precies het saldo van uw bankrekening !

Dat deze verzameling een verschil tussen debet en credit toont màg. Het is immers **per document**, dat debet gelijk moet zijn aan credit; bij het inschrijven (inboeken) van het document moet debet gelijk zijn aan credit.

Na dat inschrijven / registreren mag u die boekingen in verschillende combinaties bij elkaar leggen (raadplegen), precies zoals het u uitkomt om een goed overzicht op uw bedrijf te verkrijgen.

Als zo'n raadpleging of zo'n afdruk slechts een gedeelte van uw boekhouding toont, dan is er vanzelfsprekend geen vereiste, dat daarop ook debet en credit aan elkaar gelijk zijn; men weet dan immers ook slechts een gedeelte van de boekhouding te zien.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

De vorige voorbeelden waren combinaties met hetzelfde nummer. Niets houdt u tegen om combinaties van boekingen met andere nummers te maken, bijvoorbeeld als u wilt zien hoeveel BTW u nog moet betalen aan de Staat.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	210,00	
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW		273,00

Figuur Deel 1: 2.9.6

Twee boekingen met verschillende nummers weliswaar, maar over hetzelfde onderwerp, de BTW. Net zoals bij het voorbeeld van de bank zijn de debet- en de creditzijde niet aan elkaar gelijk.

Er is 63 euro méér credit dan debet, opieuw zeker niet toevallig, het saldo van de BTW, die u nog moet betalen.

Sommige combinaties kunnen er vreemd uitzien, maar boekhoudkundig zal het logisch blijven (ook al is het soms eventjes opnieuw zoeken naar die logica).

Te onthouden

Boekingen zijn de bouwstenen van uw boekhouding. Die boekingen mag u voor de afdrukken en de raadplegingen naar hartelust combineren en vergelijken met andere boekingen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 10. De tweede transactie:

De volgende dag krijgt u een telefoontje van een onbekende, die vertelt de broer te zijn van uw klant. Hij heeft ook een restaurant, heeft van zijn broer over de uitbreiding van diens terras gehoord met uw tuinmeubelen en wil dat ook doen. Hij plaatst bij u een bestelling voor 1.820,00 euro, uw verkoopprijs dus.

U herinnert zich de terloopse opmerking van uw eerste klant over de BTW en u herinnert uw nieuwe klant er meteen aan, dat er nog BTW bijkomt, 382,20 euro om precies te zijn. Vol vertrouwen sluit u de verkoop telefonisch af en uw nieuwe klant vraagt u zo snel mogelijk te leveren.

Daarom springt u meteen binnen bij uw buurman om de volgende dag de bestelwagen weer te leen te vragen.

"Dat kan," zegt uw buurman voorzichtig, nog niet geheel bekomen van die vorige keer. Hij had net getankt voordat u de wagen meenam en moest prompt weer tanken toen hij de wagen daarna zelf wilde gebruiken. En naast de diesel zijn er ook nog onderhoudskosten en verzekeringen en belastingen en …

Kortom, hij wil u de wagen best opnieuw lenen, maar hij maakt u daarvoor ter plekke wel een factuurtje. U stemt in met 100 euro voor beide keren tesamen plus de BTW van 21 euro.

Enne, graag overschrijven vóórdat u de sleutels van hem krijgt. Hij heeft immers al eens op eigen kosten moeten tanken?

Van uw **tweede aankoopfactuur** (document) maakt u de volgende boekingen ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		121,00
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	21,00	
610.000	HUUR BESTELWAGEN	100,00	

Figuur Deel 1: 2.10.1

Dit is uw eerste kostenfactuur. U heeft voor die 100 euro immers niets gekregen, dat u kunt verkopen. U heeft enkel de mogelijkheid gekregen om die meubelen ter plaatse bij uw klant te krijgen. Dat is noodzakelijk voor de verkoop, maar tenzij uw klant alsnog bereid [3] is om die huur van die bestelwagen te betalen, draait u daar zelf voor op.

Van uw betaling aan uw buurman op uw **derde bankuittreksel** (document) boekt u ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	121,00	
550.000	BANKREKENING		121,00

Figuur Deel 1: 2.10.2

Uw banksaldo zakt[4] daarmee van 363 naar 242 euro.

[3] Btw moeten betalen is tussen handelaars vanzelfsprekend. Het is een wettelijke verplichting, waarvan alle handelaars op de hoogte (zouden moeten) zijn. Er is dus geen nadrukkelijke instemming van uw klant voor nodig als die handelaar is. Voor bijkomende kosten zoals bijvoorbeeld transportkosten is wel de (voorafgaandelijke) instemming van uw klant nodig. Particulieren moet u altijd de prijzen opgeven en aanrekenen met de BTW inbegrepen.

[4] Gelukkig mag u die 21 euro BTW, die u net aan uw buurman betaalde aftrekken van het totaal van de BTW, die u op uw verkoopfacturen aanrekent en door moet storten aan de Staat.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Bij het afhalen van de meubelen bij de invoerder krijgt u van die leverancier uw **derde**[5] **aankoopfactuur**. Daarvan boekt u ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.694,00
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	294,00	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	1.400,00	

Figuur Deel 1: 2.10.3

Van uw **tweede verkoopfactuur** maakt u de volgende boekingen ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	VORDERING OP KLANTEN	2.202,20	
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW		382,20
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN		1.820,00

Figuur Deel 1: 2.10.4

U komt aan bij uw tweede klant, een groot restaurant, maar wel in duister gehuld.

Toch is het restaurant niet gesloten, merkt u, want de voordeur staat open. Uw klant verwelkomt u. Die morgen plaagt een hardnekkige stroompanne de hele stadswijk, de reden waarom de verlichting niet brandt. Meubeltjes uitladen, de factuur, de betaling …

De betaling?

Uw klant wil wel (zegt-ie toch), maar zijn computer niet. Geen electriciteit, weet u nog?

Het is geen smoesje, bedenkt u. Zelfs de verkeerslichten op het kruispunt voor het restaurant zijn donker.

Als uw klant u met de hand op zijn hart (twee handen zelfs) verzekert u onmiddellijk te zullen betalen zodra er weer stroom is, neemt u (met gepaste tegenzin) genoegen met die belofte en keert u terug om de buurman zijn bestelwagen terug te geven.

De nachtmerrie van iedere middenstander begint:

1.) U heeft een schuld aan uw leverancier, die u moet betalen.
2.) U heeft een vordering op uw klant, waarvan u enkel kunt hopen, dat die tijdig betaalt.
3.) U heeft niet voldoende geld op uw bank staan om èn uw leverancier èn de Staat te betalen.

Aan uw eerste transactie hield u enkel winst over. Voor uw BTW-schuld aan de Staat heeft u het geld immers reeds op uw bankrekening staan; uw klant heeft die al aan u betaald.

Aan de tweede transactie houdt u een vordering op uw klant, een schuld aan uw leverancier en een BTW-schuld aan de Staat over. En onzekerheid over de goede afloop.

[5] 1ste factuur was van dezelfde leverancier, de 2de factuur van uw buurman

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 11. Zonder verwijl in de boekhouding genoteerd:

Als u alle documenten (3 aankoopfacturen, 2 verkoopfacturen en 3 bankuittreksels) 'zonder verwijl' in de juiste, historische volgorde in de boekhouding noteert, krijgt u deze boekingen …[6]

	Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
Aankoop-factuur 1	440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.210,00
	411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	210,00	
	600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.000,00	
Verkoop-factuur 1	400.000	Vordering op klanten	1.573,00	
	451.000	Aan de Staat te betalen btw		273,00
	700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.300,00
Bankuit-treksel 1	400.000	Ontvangen betaling van de klanten		1.573,00
	550.000	Bankrekening	1.573,00	
Bankuit-treksel 2	440.000	Betaling aan leveranciers	1.210,00	
	550.000	Bankrekening		1.210,00
Aankoop-factuur 2	440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		121,00
	411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	21,00	
	610.000	Huur bestelwagen	100,00	
Bankuit-treksel 3	440.000	Betaling aan leveranciers	121,00	
	550.000	Bankrekening		121,00
Aankoop-factuur 3	440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.694,00
	411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	294,00	
	600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.400,00	
Verkoop-factuur 2	400.000	Vordering op klanten	2.202,20	
	451.000	Aan de Staat te betalen btw		382,20
	700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.820,00

Figuur Deel 1: 2.11.1

Per document hebben we genoteerd wat de boekhoudkundige wetenswaardigheidjes zijn en of die positief dan wel negatief zijn voor uw bedrijf. Hier hebben we al die boekingen op een rijtje gezet in de volgorde, dat we ze ingeschreven hebben.

U mag het van de schrijver aannemen, dit overzicht is boekhoudkundig gezien alles wat we gedaan hebben in twee transacties.

Niet bijster overzichtelijk en dit zijn nog slechts 3 aankopen (2 x meubelen en 1 x kosten), 2 verkopen, 2 betalingen en 1 ontvangst geweest. Wat moet dat niet worden als u tientallen verkopen per week realiseert !

Ieder lijntje in het bovenstaand overzicht is een boeking. We hebben in § 9 gezien, dat we andere combinaties kunnen en mogen maken met deze boekingen.

[6] Dit is zelfs een toegelaten vorm van boekhouden, àlle documenten in één boek noteren.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Ieder van die boekingen kan en mag dus een eigen leven gaan leiden in de raadplegingen en afdrukken, zonder dat de boekhoudkundige logica er onder zal leiden. Het zijn bouwstenen van overzichten, die we zelf kunnen samenstellen.

Te onthouden

> Boekingen worden opgesteld bij het inschrijven van de documenten. Nadien kunt u daaruit naar hartelust overzichten uit samenstellen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 12. Weeg[7] het verschil tussen debet (positief) en credit (negatief):

In Figuur Deel 1: 2.11.1 zien we de boekingen in historische volgorde. Dit is niet zo overzichtelijk als het een lange lijst wordt.

Iedere keer als we iets willen weten over een boekhoudkundig interessant onderwerp, een rekening, moeten we immers alle lijnen doorlopen om die rekening op te zoeken.

Laten we ze daarom nu eens sorteren op nummervolgorde, zodat de bij elkaar passende boekingen ook bij elkaar staan. Op die manier besparen we ons tenminste al het zoekwerk.

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
400.000	Vordering op klanten	1.573,00	
400.000	Ontvangen betaling van de klanten		1.573,00
400.000	Vordering op klanten	2.202,20	
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	210,00	
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	21,00	
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	294,00	
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.210,00
440.000	Betaling aan leveranciers	1.210,00	
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		121,00
440.000	Betaling aan leveranciers	121,00	
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.694,00
451.000	Aan de Staat te betalen btw		273,00
451.000	Aan de Staat te betalen btw		382,20
550.000	Bankrekening	1.573,00	
550.000	Bankrekening		1.210,00
550.000	Bankrekening		121,00
600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.000,00	
600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.400,00	
610.000	Huur bestelwagen	100,00	
700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.300,00
700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.820,00

Figuur Deel 1: 2.12.1

Dit is al wat minder verwarrend, maar nog altijd hebben we een telmachientje nodig om te zien hoe we er voor staan, om een overzicht te krijgen van het bedrijf.

Laten we dat telmachientje eventjes nemen en in dat overzichtje de totalen er bij schrijven, per rekening.

[7] Niet voor niets werkt de boekhouding veel met 'balansen' (=weegschaal).

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

We tellen de positieve kant van alle boekingen per rekening (debet, weet u nog?) bij elkaar op en daarna de negatieve kant daarvan (credit).

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	VORDERING OP KLANTEN	1.573,00	
400.000	ONTVANGEN BETALING VAN DE KLANTEN		1.573,00
400.000	VORDERING OP KLANTEN	2.202,20	
	TOTAAL 400.000	*3.775,20*	*1.573,00*
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	210,00	
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	21,00	
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	294,00	
	TOTAAL 411.000	*525,00*	*0,00*
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.210,00
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.210,00	
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		121,00
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	121,00	
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.694,00
	TOTAAL 440.000	*1.331,00*	*3.025,00*
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW		273,00
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW		382,20
	TOTAAL 451.000	*0,00*	*655,20*
550.000	BANKREKENING	1.573,00	
550.000	BANKREKENING		1.210,00
550.000	BANKREKENING		121,00
	TOTAAL 550.000	*1.573,00*	*1.331,00*
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	1.000,00	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	1.400,00	
	TOTAAL 600.000	*2.400,00*	*0,00*
610.000	HUUR BESTELWAGEN	100,00	
	TOTAAL 610.000	*100,00*	*0,00*
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN		1.300,00
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN		1.820,00
	TOTAAL 700.000	*0,00*	*3.120,00*

Figuur Deel 1: 2.12.2

Volgens een gezegde kan men geen appelen met peren vergelijken. Men kan ook geen appelen optellen bij peren. Dat we bijvoorbeeld de boekingen van de rekening 600.000 samentellen kan wel. Dat zijn steeds dezelfde aankopen van de tuinmeubelen geweest, kijk maar naar de omschrijving 'AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN'.

Anders is het bij de rekening 400.000. Soms is de omschrijving daarvan 'VORDERING OP KLANTEN' en soms 'ONTVANGEN BETALING VAN DE KLANTEN'.

Toch mogen we de samentelling van Figuur Deel 1: 2.12.2 maken. We tellen immers alle positieve kantjes van die rekening bij elkaar op en daarnaast in een aparte kolom de negatieve kantjes. We beschouwen ze dus als twee aparte appelsoorten, die we apart van elkaar tellen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Dit is al een stuk overzichtelijker, maar het zou wel handig zijn als u meteen kon zien of de positieve kant van een rekening overhelt of dat de negatieve kant zwaarder doorweegt. Dan ziet u tenminste wat de invloed daarvan is op uw bedrijf.

Voor het volgende overzicht trekken we daarom bij iedere rekening de negatieve kant af van de positieve kant en bepalen zo het 'saldo' van die twee kanten.

Is het eindresultaat dan nog positief, dan noemen we dat een 'debet-saldo' van de rekening.

Blijkt het eindresultaat dan negatief voor het bedrijf, dan noemen we dat een 'credit-saldo' van de rekening.

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit	Debet-saldo	Credit-saldo
400.000	Vordering op klanten	1.573,00			
400.000	Ontvangen betaling van de klanten		1.573,00		
400.000	Vordering op klanten	2.202,20			
	Totaal 400.000	*3.775,20*	*1.573,00*	*2.202,20*	
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	210,00			
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	21,00			
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	294,00			
	Totaal 411.000	*525,00*	*0,00*	*525,00*	
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.210,00		
440.000	Betaling aan leveranciers	1.210,00			
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		121,00		
440.000	Betaling aan leveranciers	121,00			
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.694,00		
	Totaal 440.000	*1.331,00*	*3.025,00*		*1.694,00*
451.000	Aan de Staat te betalen btw		273,00		
451.000	Aan de Staat te betalen btw		382,20		
	Totaal 451.000	*0,00*	*655,20*		*655,20*
550.000	Bankrekening	1.573,00			
550.000	Bankrekening		1.210,00		
550.000	Bankrekening		121,00		
	Totaal 550.000	*1.573,00*	*1.331,00*	*242,00*	
600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.000,00			
600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.400,00			
	Totaal 600.000	*2.400,00*	*0,00*	*2.400,00*	
610.000	Huur bestelwagen	100,00			
	Totaal 610.000	*100,00*	*0,00*	*100,00*	
700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.300,00		
700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.820,00		
	Totaal 700.000	*0,00*	*3.120,00*		*3.120,00*

Figuur Deel 1: 2.12.3

Als we de boekhouding op papier zouden willen noteren zoals in Figuur Deel 1: 2.12.3, dan hebben we een wel héél erg groot boek nodig. Niet toevalligerwijze noemen we zo'n overzicht dan ook een 'grootboek'.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

En de rekeningen 400.000, 411.000, 440.000 enzovoorts, noemen we daarbij passend 'grootboekrekeningen' om ze te onderscheiden van bijvoorbeeld de 'bankrekeningen' of de 'rekeningen' voor electriciteit, enzovoorts.

Als u iedere keer, dat u wilt zien hoe uw bedrijf er voor staat, in dat grote boek moet bladeren, dan is dat erg omslachtig. Uiteindelijk, voor dat overzicht, bent u voornamelijk geïnteresseerd in het overhellen van iedere rekeningen. Is de totale uitslag van zo'n rekening positief voor uw bedrijf of negatief?

Om dat overzicht te krijgen mag de gedetailleerde opsomming van de boekingen verdwijnen. Die schrappen we dan ook even.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT	DEBET-SALDO	CREDIT-SALDO
~~400.000~~	~~VORDERING OP KLANTEN~~	~~1.573,00~~			
~~400.000~~	~~ONTVANGEN BETALING VAN DE KLANTEN~~		~~1.573,00~~		
~~400.000~~	~~VORDERING OP KLANTEN~~	~~2.202,20~~			
	TOTAAL 400.000	*3.775,20*	*1.573,00*	*2.202,20*	
~~411.000~~	~~VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW~~	~~210,00~~			
~~411.000~~	~~VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW~~	~~21,00~~			
~~411.000~~	~~VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW~~	~~294,00~~			
	TOTAAL 411.000	*525,00*	*0,00*	*525,00*	
~~440.000~~	~~TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS~~		~~1.210,00~~		
~~440.000~~	~~BETALING AAN LEVERANCIERS~~	~~1.210,00~~			
~~440.000~~	~~TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS~~		~~121,00~~		
~~440.000~~	~~BETALING AAN LEVERANCIERS~~	~~121,00~~			
~~440.000~~	~~TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS~~		~~1.694,00~~		
	TOTAAL 440.000	*1.331,00*	*3.025,00*		*1.694,00*
~~451.000~~	~~AAN DE STAAT TE BETALEN BTW~~		~~273,00~~		
~~451.000~~	~~AAN DE STAAT TE BETALEN BTW~~		~~382,20~~		
	TOTAAL 451.000	*0,00*	*655,20*		*655,20*
~~550.000~~	~~BANKREKENING~~	~~1.573,00~~			
~~550.000~~	~~BANKREKENING~~		~~1.210,00~~		
~~550.000~~	~~BANKREKENING~~		~~121,00~~		
	TOTAAL 550.000	*1.573,00*	*1.331,00*	*242,00*	
~~600.000~~	~~AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN~~	~~1.000,00~~			
~~600.000~~	~~AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN~~	~~1.400,00~~			
	TOTAAL 600.000	*2.400,00*	*0,00*	*2.400,00*	
~~610.000~~	~~HUUR BESTELWAGEN~~	~~100,00~~			
	TOTAAL 610.000	*100,00*	*0,00*	*100,00*	
~~700.000~~	~~VERKOCHTE TUINMEUBELEN~~		~~1.300,00~~		
~~700.000~~	~~VERKOCHTE TUINMEUBELEN~~		~~1.820,00~~		
	TOTAAL 700.000	*0,00*	*3.120,00*		*3.120,00*

Figuur Deel 1: 2.12.4

Als we de geschrapte historiek van de boekingen weglaten krijgen we een overzicht, waarop enkel het totaal van de positieve kanten en het totaal van de negatieve kanten per rekening staan, mèt de vermelding of de balans doorslaat naar de positieve kant dan wel naar de negatieve kant.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT	DEBET-SALDO	CREDIT-SALDO
	TOTAAL 400.000	*3.775,20*	*1.573,00*	*2.202,20*	
	TOTAAL 411.000	*525,00*	*0,00*	*525,00*	
	TOTAAL 440.000	*1.331,00*	*3.025,00*		*1.694,00*
	TOTAAL 451.000	*0,00*	*655,20*		*655,20*
	TOTAAL 550.000	*1.573,00*	*1.331,00*	*242,00*	
	TOTAAL 600.000	*2.400,00*	*0,00*	*2.400,00*	
	TOTAAL 610.000	*100,00*	*0,00*	*100,00*	
	TOTAAL 700.000	*0,00*	*3.120,00*		*3.120,00*

Figuur Deel 1: 2.12.5

Nu is dat overzicht beknopter, maar om nu voortdurend te moeten onthouden wat die nummertjes betekenen … veel gemakkelijker om de omschrijving er bij te zetten.

De 400.000 was enerzijds de ' VORDERING OP KLANTEN' en anderzijds de 'ONTVANGEN BETALING VAN DE KLANTEN'. Door die rekening 'KLANTEN' noemen dan klopt dat voor beide gevallen.

De 411.000 bleef dezelfde omschrijving houden in alle boekingen, ' VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW'.

De 440.000 veranderde, net als bij de klanten, van omschrijving. Enerzijds was het de ' TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS' en anderzijds de 'BETALING AAN LEVERANCIERS'. Door die rekening simpelweg 'LEVERANCIERS' te noemen klopt het in beide gevallen.

De Figuur Deel 1: 2.12.5 van hiervoor vormen we dan om tot dit overzicht …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT	DEBET-SALDO	CREDIT-SALDO
400.000	KLANTEN	3.775,20	1.573,00	2.202,20	
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	525,00	0,00	525,00	
440.000	LEVERANCIERS	1.331,00	3.025,00		1.694,00
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW	0,00	655,20		655,20
550.000	BANKREKENING	1.573,00	1.331,00	242,00	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	2.400,00	0,00	2.400,00	
610.000	HUUR BESTELWAGEN	100,00	0,00	100,00	
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN	0,00	3.120,00		3.120,00

Figuur Deel 1: 2.12.6

U heeft zojuist (misschien zelfs zonder het te weten) uw eerste proef- en saldibalans opgesteld !

Per rekening heeft u het totaal van de positieve kanten (debet) en de negatieve kanten (credit) opgeteld, die totalen aan weerszijden van een weegschaal gelegd en het verschil (het saldo) aan de positieve kant of aan de negatieve kant gezet, afhankelijk van de richting waarin de balans doorsloeg.

Te onthouden

Een proef- en saldibalans is een opsomming van de rekeningen met per rekening …

- het totaal van alle debet-boekingen op die rekening
- het totaal van alle credit-boekingen op die rekening
- het verschil tussen dat debet- en credit-saldo.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 13. Uw eerste balans-analyse:

Met Figuur Deel 1: 2.12.6 heeft u in één oogopslag een overzicht van uw bedrijvigheid. Laten we die balans eens proberen te lezen, om te zetten in de betekenis daarvan voor uw bedrijf.

U ziet onmiddellijk dat het onderwerp 'klanten' positief is voor uw bedrijf, u heeft nog 2.202,20 euro tegoed. De rekening 400.000 KLANTEN heeft dan ook een debet-saldo.

Ook positief voor uw bedrijf is uw tegoed op de Staat voor de BTW, 525 euro, een debet-saldo op de rekening 411.000 VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW.

Negatief is dan weer, dat u uw leveranciers nog 1.694 euro moet betalen en dat u de Staat voor de BTW nog 755,20 euro verschuldigd bent, een credit-saldo op de rekening 440.000 LEVERANCIERS.

Positief is, dat u 242 euro op uw bankrekening heeft staan, een debet-saldo op de rekening 550.000 BANK.

Dan is … hier haperen we eventjes. Het totaal van die aangekochte tuinmeubelen voor 2.400 euro wàs positief. U kreeg daarvoor immers die tuinmeubelen om te kunnen verkopen. Maar nu zijn ze geleverd en dùs weg. Toch staat er nog 2.400 op die rekening. Er is dus iets vreemds aan de hand met die rekening '600.000 AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN'. Die is blijkbaar anders dan de rekeningen, die we eerder zag. Of dat u de factuur aan uw leverancier nu betaald heeft of niet maakt blijkbaar geen verschil voor die rekening.

Een vergelijkbaar afwijking vinden we bij de rekening '700.000 VERKOCHTE TUINMEUBELEN'. Die voor 3.120 euro verkochte tuinmeubelen staat nog steeds voor dat bedrag in uw boekhouding. Dat de eerste klant uw factuur betaalde en uw tweede klant nog niet maakt blijkbaar geen verschil voor die rekening.

De rekeningen, die beginnen met het cijfer '6' en het cijfer '7' zijn inderdaad afwijkende rekeningen.

Het zijn en blijven grootboekrekeningen, maar ze hebben een eigen aard. De rekeningen met een nummer van 600.000 tot en met 799.999 drukken het 'resultaat' van uw bedrijvigheid uit, de winst (of eventueel het verlies).

Alle andere rekeningen met een nummer van 100.000 tot en met 599.999 drukken het 'vermogen' van uw bedrijf uit, de geldelijke waarde van uw bedrijf. Als we een tussentotaal toevoegen wordt dat al snel duidelijk.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT	DEBET-SALDO	CREDIT-SALDO
400.000	KLANTEN	3.775,20	1.573,00	2.202,20	
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	525,00	0,00	525,00	
440.000	LEVERANCIERS	1.331,00	3.025,00		1.694,00
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW	0,00	655,20		655,20
550.000	BANKREKENING	1.573,00	1.331,00	242,00	
	SUB-TOTAAL VERMOGEN	*7.204,20*	*6.584,20*	*2.969,20*	*2.349,2*
	SALDO-VERMOGEN	*620,00*		*620,00*	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	2.400,00	0,00	2.400,00	
610.000	HUUR BESTELWAGEN	100,00	0,00	100,00	
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN	0,00	3.120,00		3.120,00
	SUB-TOTAAL RESULTATEN	*2.500,00*	*3.120,00*	*2.500,00*	*3.120,00*
	SALDO RESULTATEN		*620,00*		*620,00*

Figuur Deel 1: 2.13.1

Zonder ons daarvan bewust te zijn hebben we door de documenten als boekingen in te schrijven een onderscheid gemaakt tussen …
… enerzijds het geldelijk vermogen van uw bedrijf, uitgedrukt in BALANS-rekeningen (1 t/m 5)

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

… anderzijds de winstgevendheid van uw bedrijf, uitgedrukt in RESULTATEN-rekeningen (6 en 7).

Logisch, want per factuur (aankoop of verkoop) hebben we een boeking gemaakt over de schuld aan uw leverancier of over de vordering op uw klant. Het totaal van uw schulden en vorderingen (in dit bedrijf) vormt tesamen met uw banksaldo het geldelijk vermogen van uw bedrijf.

Omdat we aan het einde van het jaar het vermogen van het bedrijf uitdrukken in een balans noemen we wat eigenlijk VERMOGENSrekeningen zijn meestal BALANSrekeningen. Helemaal zuiver is die term niet, want in de praktijk zult u de resultatenrekeningen ook in tussentijdse balansen zien opduiken.

Daarom geeft een aantal boekhouders de voorkeur aan de term 'ACTIEF / PASSIEF – rekeningen' voor de VERMOGENS-rekeningen en de term 'VERLIES / WINST – rekeningen' voor de RESULTATEN-rekeningen.

Verschillende benamingen voor hetzelfde onderscheid, het zou verwarrend zijn zonder de structuur van het MAR. U moet immers maar de nummers bekijken om de betekenis er van te kennen.

Toch even wat vakjargon …

REKENINGNUMMERS	IN OMLOOP ZIJNDE OMSCHRIJVINGEN
100.000 T/M 599.999	VERMOGENS-REKENINGEN, ook BALANS-REKENINGEN of ACTIEF / PASSIEF-REKENINGEN genoemd
600.000 T/M 799.000	RESULTATEN-REKENINGEN ook VERLIES / WINST –REKENINGEN genoemd

Figuur Deel 1: 2.13.2

Vermogensrekeningen enerzijds en resultatenrekeningen anderzijds zijn vanzelfsprekend omgekeerd aan elkaar gelijk. Kijk maar naar Figuur Deel 1: 2.13.1.

Een debet-saldo van de vermogensrekeningen als één grote blok betekent een credit-saldo van de resultatenrekeningen als één blok. U ziet het in de subtotalen van Figuur Deel 1: 2.13.1.

Of uw klant u nu reeds betaald heeft of niet, of u uw leverancier betaald heeft of niet, of u de BTW aan de Staat heeft afgedragen of niet, het maakt allemaal géén verschil voor de omvang van het geldelijk vermogen van uw bedrijf. De bedragen verspringen onderling gewoon van en naar uw bankrekening toe, maar wel helemaal binnen het blok van de vermogensrekeningen.

De betalingen en ontvangsten zeggen niets over de winstgevendheid van uw bedrijf; ze zeggen enkel iets over uw kunst en kunde om uw klanten te doen betalen en over uw fatsoen uw leveranciers te betalen (of over de kwaliteit van hun advocaten om u te dwingen te betalen).

In het ideale geval, dat uw klanten u allemaal betaald hebben en u uw leveranciers allemaal betaald heeft en de Staat ook zijn deel heeft gekregen, zal het vermogen van uw bedrijf uiteindelijk op uw bankrekening prijken (en dàt is een positief feit voor uw bedrijf, dus debet).

Uw aankopen en kosten enerzijds (ze beginnen allemaal met het cijfer '6') en uw verkopen en opbrengsten anderzijds (die beginnen allemaal met het cijfer '7') zeggen wèl iets over uw winstgevendheid.

Om na te gaan hoeveel belasting u kunt / moet betalen kijkt de Staat naar de winstgevendheid van uw bedrijf. De Staat bekommert zich niet[8] om de vraag of al uw facturen wel betaald zijn. Dat vecht u maar zelf uit met uw klanten en met uw leveranciers, desnoods voor de rechtbank.

[8] Dat de fiscus uw resultatenrekeningen gebruikt om uw winstgevendheid te bepalen en zich niet bekommert om de betaling van al die facturen wil niet zeggen, dat de fiscus geen belangstelling zou hebben voor uw vermogensrekeningen. U heeft al gezien, dat het credit-saldo van uw resultatenrekeningen (de winst) gelijk is aan het debet-saldo van uw vermogensrekeningen. De fiscus zal graag nagaan of dat ook uit uw boekhouding blijkt. Méér vermogen betekent immers ook méér winst en op deze manier is een controle mogelijk.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Te onthouden

Balansrekeningen drukken het vermogen van de onderneming uit met een nummer van 100.000 tot en met 599.999.
Resultatenrekeningen drukken de winst / het verlies van de onderneming uit met een nummer van 600.000 tot en met 799.999.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 14. U heeft méér klasse(n):

We kijken nog eens naar de nummers van de vermogensrekeningen. We zien in onze voorbeelden twee reeksen nummers, een reeks die begint met '4' en een rekening die begint met '5'.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT	DEBET-SALDO	CREDIT-SALDO
400.000	KLANTEN	3.775,20	1.573,00	2.202,20	
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	525,00	0,00	525,00	
440.000	LEVERANCIERS	1.331,00	3.025,00		1.694,00
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW	0,00	655,20		655,20
550.000	BANKREKENING	1.573,00	1.331,00	242,00	

Figuur Deel 1: 2.14.1

Die keuze van de nummers is niet toevallig. De rekeningen van 400.000 tot en met 499.999, dus, alles dat begint met een '4' zijn de boekhoudkundige wetenswaardigheden 'vorderingen en schulden met een looptijd van maximum een jaar'.

Het gaat hier bijvoorbeeld om …

400.000 t/m 409.999	VORDERINGEN OP UW KLANTEN
410.000 t/m 419.999	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW
430.000 t/m 439.999	KORTLOPENDE LENINGEN VAN UW BANK, VRIENDEN, KENNISSEN, FAMILIE, ENZOVOORTS
440.000 t/m 449.999	SCHULDEN AAN UW LEVERANCIERS
450.000 t/m 459.999	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW

Figuur Deel 1: 2.14.2

Absolute voorwaarde voor een boekhoudkundig onderwerp om te mogen beginnen met '4', is dat het om een termijn van maximum 1 jaar gaat. Betaling, ontvangst of verwerking moet voorzien[9] zijn binnen het jaar gebeuren.

De rekeningen van 500.000 tot en met 599.999 zijn de boekhoudkundige onderwerpen 'financiële middelen'.

Het gaat hier bijvoorbeeld om …

550.000 t/m 559.999	SALDO VAN UW BANKREKENINGEN
560.000 t/m 569.999	SALDO VAN UW POSTCHEQUE- EN GIROREKENING
570.000 t/m 579.999	SALDO VAN UW KASSA

Figuur Deel 1: 2.14.3

Er zit dus een structuur in de rekeningnummers, weet u nog, die structuur waarmee België ver vooruit loopt op de andere landen (zie hoofdstuk 1 § 9). Die structuur vindt u terug in het **M**inimimum **A**lgemeen **R**ekeningenstelsel (MAR, indien aangevuld met eigen gekozen rekeningen MGR genoemd naar **M**inimum **G**enormaliseerd **R**ekeningenstelsel)

[9] Niet zelden wordt die termijn overschreden, maar dat zal pas achteraf blijken. Er wordt gekeken naar de bedoeling en de voorziene termijn op het ogenblik van het inboeken op die rekening. Pas wanneer later vast komt te staan, dat de dan nog resterende termijn langer dan 1 jaar is, boekt u die desnoods over naar een langer lopende-rekening (beginnend met 1 voor schulden, 2 voor vorderingen). Desnoods, want in de praktijk wordt dit zelden gedaan..

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Als boekhoud(st)er moet u dat stelsel door en door kennen. De structuur helpt daarbij. Het eerste cijfer geeft de 'klasse' aan.

Te onthouden

KLASSE	OMSCHRIJVING VERMOGENS- OF BALANS- OF ACTIEF / PASSIEF-REKENINGEN
1	VERMOGEN, RESERVES EN SCHULDEN / LENINGEN OP MÉÉR DAN ÉÉN JAAR
2	INVESTERINGEN, VORDERINGEN EN BELEGGINGEN OP MÉÉR DAN ÉÉN JAAR
3	VOORRADEN
4	VORDERINGEN EN SCHULDEN OP MAXIMAAL ÉÉN JAAR
5	FINANCIÊLE MIDDELEN (BANKSALDO EN CONTANT GELD)

Figuur Deel 1: 2.14.4

KLASSE	OMSCHRIJVING RESULTATEN- OF WINST / VERLIES- REKENINGEN
6	AANKOPEN VAN GOEDEREN EN (ANDERE) KOSTEN
7	VERKOPEN EN (ANDERE) OPBRENGSTEN

Figuur Deel 1: 2.14.5

Opmerking: boekhoudspecialisten maken (soms) ook gebruik van de overige rekeningen, van 000.000 tot en met 099.999 en van 800.000 tot en met 999.999.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 15. Méérkeuze-vragen:

Vraag 1: Lezer(es), bent u … (even een pen pakken en àlles aanvinken wat van toepassing is)

- ❑ Man
- ❑ Boekhoud(st)er
- ❑ Jong
- ❑ Eigenaar / eigenaresse van een computer
- ❑ Vrouw
- ❑ Kind
- ❑ Humorist(e)
- ❑ Oud
- ❑ Van plan met de trein naar Brussel te reizen?

De logica en de samenhang van deze 'vraag met méérkeuze-antwoorden' bestaat er in, dat een aantal wetenswaardigheden zijn opgesomd en u er enkel die uit moet aanvinken, die op u van toepassing zijn.

Sommige combinaties gaan niet samen, andere weer wel.

De keuze 'Man' èn de keuze 'Vrouw' aanvinken is onlogisch (tenzij u óók 'Humorist(e)' zou aanvinken). Daarentegen zou uw antwoord onvolledig zijn als u niet één van de keuzes 'Man' en 'Vrouw' aanvinkt.

U heeft het meermaals gelezen, België kent een uitstekend bij wet voorgeschreven **M**inimum **A**lgemeen **R**ekeningenstelsel (MAR). Dit zijn de vastgelegde minimimale wetenswaardigheden, die u moet registreren. De meeste ondernemingen vullen dat aan met bijkomende wetenswaardigheden, die zij zelf nuttig vinden. Die combinatie van het wettelijk verplichte minimum met de zelfgekozen bijkomende wetenswaardigheden noemt men ook wel **M**inimimum **G**enormaliseerd **R**ekeningstelsel (MGR). De termen worden in de praktijk door elkaar gebruikt.

Die term MAR of MGR leest u best als … een handige èn volledige opsomming van àlle boekhoudkundige wetenswaardigheden, die u in de documenten (facturen, uittreksels, polissen, belastingbrieven, enzovoorts) kunt terugvinden.

Als u boekhoudt gebruikt u voortdurend dat MAR / MGR als méérkeuze-antwoorden om uit te kiezen.

Vraag 2: Neem uw eerste aankoopfactuur nog eens in gedachten en vink àlle wetenswaardigheden aan, die van toepassing zijn op die aankoopfactuur (spiekers[10] bladeren eventjes terug naar Figuur Deel 1: 2.8.1) …

- ❑ Vordering op klanten, te ontvangen binnen één jaar
- ❑ Van de Staat terug te krijgen BTW, binnen één jaar
- ❑ Schulden aan leveranciers, te betalen binnen één jaar
- ❑ Aan de Staat te betalen BTW, te betalen binnen één jaar
- ❑ Banksaldo
- ❑ Aankopen van goederen om door te verkopen
- ❑ Kosten
- ❑ Verkopen van goederen

[10] Voel u niet bezwaard om te spieken. In de praktijk kunt u immers ook 'spieken' hoe u een vorig factuur heeft geboekt en in de WINexpert+, het boekhoudprogramma dat we in dit boek gebruiken, wordt spieken zelfs programmatorisch voorgesteld ! Als u een leverancier kiest om een aankoopfactuur in te schrijven of een klant kiest om een verkoopfactuur in te schrijven, dan toont uw computer u automatisch hoe u dat de vorige keer heeft gedaan. In de praktijk blijkt immers boeken heel vaak een herhaling te zijn van een vorige boeking, maar nu met andere bedragen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Vraag 3: Neem uw eerste verkoopfactuur nog eens in gedachten en vink àlle wetenswaardigheden aan, die van toepassing zijn op die verkoopfactuur (spiekers bladeren eventjes terug naar Figuur Deel 1: 2.8.2) …

- ❑ Vordering op klanten, te ontvangen binnen één jaar
- ❑ Van de Staat terug te krijgen BTW, binnen één jaar
- ❑ Schulden aan leveranciers, te betalen binnen één jaar
- ❑ Aan de Staat te betalen BTW, te betalen binnen één jaar
- ❑ Banksaldo
- ❑ Aankopen van goederen om door te verkopen
- ❑ Kosten
- ❑ Verkopen van goederen

Vraag 4: Neem de eerste betaling van uw klant nog eens in gedachten en vink àlle wetenswaardigheden aan, die van toepassing zijn op dat bankuittreksel (spiekers bladeren eventjes terug naar Figuur Deel 1: 2.8.3) …

- ❑ Vordering op klanten, te ontvangen binnen één jaar
- ❑ Van de Staat terug te krijgen BTW, binnen één jaar
- ❑ Schulden aan leveranciers, te betalen binnen één jaar
- ❑ Aan de Staat te betalen BTW, te betalen binnen één jaar
- ❑ Banksaldo
- ❑ Aankopen van goederen om door te verkopen
- ❑ Kosten
- ❑ Verkopen van goederen

Vraag 5: Neem uw eerste betaling aan uw leverancier nog eens in gedachten en vink àlle wetenswaardigheden aan, die van toepassing zijn op dat bankuittreksel (spiekers bladeren eventjes terug naar Figuur Deel 1: 2.8.4) …

- ❑ Vordering op klanten, te ontvangen binnen één jaar
- ❑ Van de Staat terug te krijgen BTW, binnen één jaar
- ❑ Schulden aan leveranciers, te betalen binnen één jaar
- ❑ Aan de Staat te betalen BTW, te betalen binnen één jaar
- ❑ Banksaldo
- ❑ Aankopen van goederen om door te verkopen
- ❑ Kosten
- ❑ Verkopen van goederen

Vraag 6: Neem uw tweede aankoopfactuur (die van uw buurman voor de huur van diens bestelwagen) nog eens in gedachten en vink àlle wetenswaardigheden aan, die van toepassing zijn op die aankoopfactuur (spiekers bladeren eventjes terug naar Figuur Deel 1: 2.10.1) …

- ❑ Vordering op klanten, te ontvangen binnen één jaar
- ❑ Van de Staat terug te krijgen BTW, binnen één jaar
- ❑ Schulden aan leveranciers, te betalen binnen één jaar
- ❑ Aan de Staat te betalen BTW, te betalen binnen één jaar
- ❑ Banksaldo
- ❑ Aankopen van goederen om door te verkopen
- ❑ Kosten
- ❑ Verkopen van goederen

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Vraag 7: Neem uw derde aankoopfactuur nog eens in gedachten en vink àlle wetenswaardigheden aan, die van toepassing zijn op die aankoopfactuur (als u het nog steeds nodig heeft om te spieken bladert u eventjes terug naar Figuur Deel 1: 2.10.3) …

- ❑ Vordering op klanten, te ontvangen binnen één jaar
- ❑ Van de Staat terug te krijgen BTW, binnen één jaar
- ❑ Schulden aan leveranciers, te betalen binnen één jaar
- ❑ Aan de Staat te betalen BTW, te betalen binnen één jaar
- ❑ Banksaldo
- ❑ Aankopen van goederen om door te verkopen
- ❑ Kosten
- ❑ Verkopen van goederen

Vraag 8: Neem uw tweede verkoopfactuur nog eens in gedachten en vink àlle wetenswaardigheden aan, die van toepassing zijn op die verkoopfactuur (als u het zelfs nu nog steeds nodig heeft om te spieken bladert u eventjes terug naar Figuur Deel 1: 2.10.4) …

- ❑ Vordering op klanten, te ontvangen binnen één jaar
- ❑ Van de Staat terug te krijgen BTW, binnen één jaar
- ❑ Schulden aan leveranciers, te betalen binnen één jaar
- ❑ Aan de Staat te betalen BTW, te betalen binnen één jaar
- ❑ Banksaldo
- ❑ Aankopen van goederen om door te verkopen
- ❑ Kosten
- ❑ Verkopen van goederen

Vraag 9: Grote opluchting, uw tweede klant heeft inmiddels ook betaald. U ziet het op uw bankafschrift. Vink hier alle wetenswaardigheden aan, die van toepassing zijn op dat bankafschrift (afkijken kan niet meer, maar als u voor de vorige vragen moest spieken kunt u wel het voorbeeld gebruiken uit Figuur Deel 1: 2.8.3) …

- ❑ Vordering op klanten, te ontvangen binnen één jaar
- ❑ Van de Staat terug te krijgen BTW, binnen één jaar
- ❑ Schulden aan leveranciers, te betalen binnen één jaar
- ❑ Aan de Staat te betalen BTW, te betalen binnen één jaar
- ❑ Banksaldo
- ❑ Aankopen van goederen om door te verkopen
- ❑ Kosten
- ❑ Verkopen van goederen

Nu moet het niet meer zo moeilijk zijn om zèlf de boekingen te verzinnen voor deze ontvangst op uw bankrekening. Het gaat om het bedrag van 2.202,20 euro en de nummers van de rekeningen kunt u kiezen uit Figuur Deel 1: 2.8.3

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT

Figuur Deel 1: 2.10.2

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Vraag 10: Meteen besluit u uw eigen leverancier dezelf opluchting te bezorgen. U betaalt meteen zijn laatste factuur. U krijgt hiervan een bankafschrift. Vink hier alle wetenswaardigheden aan, die van toepassing zijn op dat bankafschrift (ook hier kunt u niet meer afkijken, maar als u voor de vorige vragen moest spieken kunt u wel het voorbeeld volgen uit Figuur Deel 1: 2.8.4) …

- ❑ Vordering op klanten, te ontvangen binnen één jaar
- ❑ Van de Staat terug te krijgen BTW, binnen één jaar
- ❑ Schulden aan leveranciers, te betalen binnen één jaar
- ❑ Aan de Staat te betalen BTW, te betalen binnen één jaar
- ❑ Banksaldo
- ❑ Aankopen van goederen om door te verkopen
- ❑ Kosten
- ❑ Verkopen van goederen

Nu moet het niet meer zo moeilijk zijn om zèlf de boekingen te verzinnen voor deze betaling aan uw leverancier. Het gaat om het bedrag van 1.694,00 euro en de nummers van de rekeningen kunt u kiezen uit Figuur Deel 1: 2.8.4

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT

Figuur Deel 1: 2.10.2

Denkt u eens terug aan het begin van dit hoofdstuk, de eerste meerkeuze-vraag.

Boekhouden bestaat er uit, dat u de best passende keuzes moet maken, ook al komen de antwoorden soms uit verschillende soorten wetenswaardigheden, vermogensrekeningen en resultatenrekeningen. Daarbij is het van belang voortdurend de samenhang en de logica van die keuzes te zoeken.

Boekhouden is soms een kwestie van sleur en herhaling … en dan wordt in die sleur misschien dat ene, unieke feit over het hoofd gezien, dat toch echt wel anders geboekt had moeten worden. Een beetje twijfel over de voor de hand liggende keuzes is best wel gezond; misschien heeft het document nog een andere wetenswaardigheid te bieden, of eentje, die nauwkeuriger aansluit dan de eerste, spontane keuze.

Te onthouden

> De boekhoudkundige wetenswaardigheden (rekeningen) over de documenten kiest u uit het MAR of MGR alsof het een méérkeuze-vraag is. Van alle rekeningen, die van toepassing zijn op het document maakt u een boeking.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 16. Structuur van de méérkeuze-antwoorden en de uitbreiding daarvan:

Voorzien we de boekhoudkundige wetenswaardigheden, de rekeningen, van nummers zoals we reeds eerder als voorbeeld zagen …

- 400.000: Vordering op klanten, te ontvangen binnen één jaar
- 411.000: Van de Staat terug te krijgen BTW, binnen één jaar
- 440.000: Schulden aan leveranciers, te betalen binnen één jaar
- 451.000: Aan de Staat te betalen BTW, te betalen binnen één jaar
- 550.000: Banksaldo
- 600.000: Aankopen van goederen om door te verkopen
- 610.000: Kosten
- 700.000: Verkopen van goederen

… dan zien we, dat de mógelijk aan te vinken antwoorden van vraag 2 opgesomd werden in volgorde van de nummers van het MAR of MGR.

Ieder behoorlijk boekhoudprogramma op computer beschikt over het MAR. U moet enkel maar kiezen uit de lijst van door uw computer aangeboden wetenswaardigheden.

Zo wordt boekhouden wel héél erg eenvoudig.

Niet verklappen aan andere potentiële boekhouders. Om die af te schrikken zegt u maar 'Die verkoopfactuur boeken we door de 400.000 te debiteren en daartegen de 451 plus de 70 te crediteren' en 'Voor die aankoop-factuur crediteren we de 440.000 en debiteren we de 411 plus de 60' en 'Voor die ontvangst debiteren we de 550.000 en crediteren we de 400.000' en 'Voor die betaling crediteren we de 550.000 en debiteren we de 440.000'.

Dat klìnkt indrukwekkender dan 'We kiezen gewoon uit een voorgekauwde lijst van wetenswaardigheden'.

De kunst en de kunde van het boekhouden bestaat er in de juiste keuzes te maken uit die voorgekauwde lijst van wetenswaardigheden. De computer en een goed boekhoudprogramma maken het vroegere complexe tel- en rekenwerk overbodig.

Kijk maar eens naar de figuren 2.12.1 tot en met 2.12.6. Het kostte ons heel wat tel- en rekenwerk om uit de boekingen een proef- en saldibalans op te maken. Met een computer is dat werkelijk niet meer dan een druk op een knop.

Het tel- en rekenwerk is door de computer overgenomen. Beslissen welke wetenswaardigheden op een document staan kan een computer niet overnemen. Die beslissingen moet u als boekhoud(st)er nemen; de computer zal u wel helpen ze te nemen door de vorige keuzes meteen voor te stellen.

Het boekhouden is dan ook met de opkomst van de computer technisch eenvoudiger geworden, maar de èchte keuzes zijn nog altijd menselijke beslissingen waarin u inzicht, kunst en kunde toont.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Dat MAR is de minimum-norm om uit te kiezen. We kunnen en mogen die lijst uitbreiden met méér wetenswaardigheden (het wordt dan een MGR). Voor een goed overzicht van uw bedrijf kan dat nuttig zijn.

- 400.000: Vordering op klanten, te ontvangen binnen één jaar
- 411.000: Van de Staat terug te krijgen BTW, binnen één jaar
- 440.000: Schulden aan leveranciers, te betalen binnen één jaar
- 451.000: Aan de Staat te betalen BTW, te betalen binnen één jaar
- 550.000: Banksaldo
- 600.100: Aankopen van tuinstoelen
- 600.200: Aankopen van tuintafels
- 600.300: Aankopen van tuinparasols
- 600.400: Aankopen van zitkussens
- 610.100: Huur bestelwagen
- 610.200: Telefoonkosten
- 610.300: Postzegels
- 700.100: Verkopen van tuinstoelen
- 700.200: Verkopen van tuintafels
- 700.300: Verkopen van tuinparasols
- 700.400: Verkopen van zitkussens

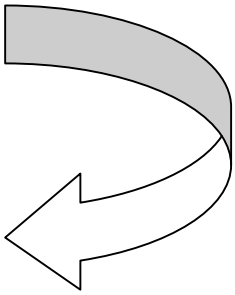

Voorwaarde om die lijst uit te breiden is wel, dat de uitbreiding binnen de structuur moet vallen.

U mag de wetenswaardigheden over de aankoop van uw goederen zo gedetailleerd maken als u maar wenst, zolang[11] het bijpassende nummer maar begint met 60. U mag de wetenswaardigheden over uw kosten zo gedetailleerd maken als u maar wenst, zolang[12] het bijpassende nummer maar begint met 61.

Het nut van bijvoorbeeld de meer gedetailleerde uitsplitsing van de kosten is, dat u kunt zien wanneer de kosten voor het huren van een bestelwagen te hoog worden en u er misschien beter zelf eentje kunt kopen.

Het nut van bijvoorbeeld de gedetailleerde uitsplitsing van uw aankopen en van uw verkopen is, dat u kunt zien hoeveel winst u maakt op uw tuinstoelen, hoeveel op uw tuintafels, hoeveel op uw parasols en hoeveel op uw zitkussens. Zo kunt u per artikelsoort achterhalen wat de moeite van méér aandacht loont.

Anecdote 1:

Een kleine anecdote werkt verhelderend. Een grote verfwinkel maakte jaar na jaar winst, niet veel, maar wel voortdurend. Tot grote verwondering van de boekhouder in loondienst … want de marge op de verf was erg klein. Door allerhande ingewikkelde kortingsregelingen voor professionele schilders bedroeg die soms slechts 5%. En daar moesten dan nog alle kosten van af, ietsje méér dan die 5%.

Raadselachtig. De boekhouder ging met pensioen en een nieuwe boekhouder werd aangeworven. Die nieuwe boekhouder was vertrouwd met computers en gebruikte een uitgebreidere keuzelijst van wetenswaardigheden om te boeken.

En zo kwam de bedrijfsleider te weten, dat hij weliswaar op de verf slechts een geringe winst boekte, na aftrek van de kosten bijna niets meer, maar dat de houten roerstokjes bij de kassa voor de winst zorgden! Een bundeltje van 6 stokjes kostte de klant 1,15 euro, maar kocht de verfwinkel aan voor 15 cent.

En iets meer dan de helft van de klanten nam één of meer van die bundeltjes mee bij een aankoop.

De dag na die ontdekking stond de winkel natuurlijk vol met kokertjes met houten roerstokjes en ieder leeg kokertje werd onmiddellijk aangevuld met nieuwe voorraad. De omzet uit die roerstokjes steeg omdat uiteindelijk bijna 4 op de 5 klanten zo'n bundeltje mee naar de kassa nam. De bedrijfsleider grapte, dat hij eigenlijk best graag van de verkoop van verf af wilde en enkel nog roerstokjes zou willen verkopen.

Klanten komen echter voor de verf en nemen er roerstokjes bij, ze komen niet apart binnen voor roerstokjes.

Moraal van de anecdote: een verfijnder detail kàn het inzicht in het bedrijf en de winst vergroten [13].

[11] Er zijn wel een paar gereserveerde nummers, die met 60 beginnen. Die moet u zien te vermijden.
[12] Er zijn wel een paar gereserveerde nummers, die met 61 beginnen. Die moet u zien te vermijden.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Anecdote 2:

Het tegengestelde kan echter ook gebeuren. Ook daarvan een anecdote uit de praktijk.

Een klein, ambachtelijk aanhangwagenfabriekje met 5 man personeel ontwikkelde 3 verschillende types aanhangwagens. Het bedrijf leed jaar na jaar een licht verlies van 2 tot 4% en de bedrijfsleider wilde daarom zijn bedrijf optimaliseren. Op zijn verzoek begon de boekhouder kosten en opbrengsten uit te splitsen voor ieder van die 3 types.

Daaruit bleek, dat één type aanhangwagen weliswaar bijna 43% van de omzet uitmaakte, maar tevens verantwoordelijk was voor zo'n 59% van de kosten, een verlies van 14%. Prompt annuleerde de bedrijfsleider dat type, beseffende dat het hem weliswaar omzet zou kosten, maar denkende dat het schrappen van verlieslatende producten automatisch winst betekent.

Tot zijn grote ontsteltenis verhoogde het verlies spectaculair !

En dat terwijl de markt niet veranderd was; hij verkocht nog evenveel van de twee andere types als voorheen en tegen dezelfde prijzen.

Dieper nadenken over die kwestie bracht aan het licht, dat het geschrapte type weliswaar op zichzelf verlieslatend was, maar wel een groot deel van de 'vaste' kosten van de andere types betaalde.

Het bedrijf was niet verhuisd naar een kleinere fabriek met lagere kosten. De huur van het gebouw bleef dan ook dezelfde en viel opeens in zijn geheel ten laste van de twee overblijvende types. Ook brandverzekering, verwarming, milieubelasting, intresten op de leningen en dergelijke bleven in het totaal ongewijzigd en moesten nu geheel betaald worden uit de marge op de andere types.

Tegenover de 43% lagere omzet stond géén 59% lagere kosten; de totale kosten werden slechts 32% lager. Enkel de kosten, die rechtstreeks verband hielden met geschrapte type, vielen weg. Directe (variabele) kosten zoals materiaal, verf, wielen, banden, arbeidskosten (twee arbeiders vonden in een ander bedrijf werk) werden lager, maar de indirecte (vaste) kosten niet (huur, verzekeringen, publiciteit enzovoorts).

Met andere woorden, de totale kosten per afgeleverde aanhangwagen van de twee andere types stegen fors, waardoor die op hun beurt verlieslatend werden; het bedrijfje is nooit hersteld van deze beslissing.

Kortom, méér gedetailleerde informatie is noodzakelijk om met kennis van zaken beslissingen te nemen, maar het is geen garantie, dat dan ook de juiste beslissing genomen wordt.

Te onthouden

> De boekhoudkundige wetenswaardigheden (rekeningen) over de documenten kiest u uit het MAR alsof het een méérkeuze-vraag is. Dat MAR is een minimumlijst en u kunt er naar eigen keuze méér rekeningen aan toevoegen (het wordt dan een MGR), zolang u de structuur van de nummers respecteert.

[13] De keerzijde kan zijn, dat het ook het inzicht van de controleur van de Administratie kan vergroten. Het is dus een kwestie van voortdurend afwegen wat het belang van zo'n groter detail is.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 17. Nu zelf een keertje, nog eventjes zonder computer:

Als u de ontvangst van 2.202,20 euro van uw klant en uw betaling aan uw leverancier van 1.694 euro heeft geboekt, bestaat uw boekhouding uit deze boekingen.

	Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
Aankoop-factuur 1	440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.210,00
	411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	210,00	
	600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.000,00	
Verkoop-factuur 1	400.000	Vordering op klanten	1.573,00	
	451.000	Aan de Staat te betalen btw		273,00
	700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.300,00
Bankuit-treksel 1	400.000	Ontvangen betaling van de klanten		1.573,00
	550.000	Bankrekening	1.573,00	
Bankuit-treksel 2	440.000	Betaling aan leveranciers	1.210,00	
	550.000	Bankrekening		1.210,00
Aankoop-factuur 2	440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		121,00
	411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	21,00	
	610.000	Huur bestelwagen	100,00	
Bankuit-treksel 3	440.000	Betaling aan leveranciers	121,00	
	550.000	Bankrekening		121,00
Aankoop-factuur 3	440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.694,00
	411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	294,00	
	600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.400,00	
Verkoop-factuur 2	400.000	Vordering op klanten	2.202,20	
	451.000	Aan de Staat te betalen btw		382,20
	700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.820,00
Bankuit-treksel 4	400.000	Ontvangen betaling van de klanten		2.202,20
	550.000	Bankrekening	2.202,20	
Bankuit-treksel 5	440.000	Betaling aan leveranciers	1.694,00	
	550.000	Bankrekening		1.694,00

Figuur Deel 1: 2.17.1

Hiervan met de hand (pen en papier en rekenmachientje) een proef- en saldibalans opstellen zal weinig rekenwerk met zich meebrengen, zo weinig, dat we het ondanks het computertijdperk toch eens manueel proberen te doen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Vul met een pen de ontbrekende vakjes in (die met een ?-vraagteken in de linkerbovenhoek).

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit	Debet-saldo	Credit-saldo
400.000	Vordering op klanten	1.573,00			
400.000	Ontvangen betaling van de klanten		1.573,00		
400.000	Vordering op klanten	2.202,20			
?	?	?	?		
	Totaal 400.000	*3.775,20*	?	?	?
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	210,00			
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	21,00			
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	294,00			
	Totaal 411.000	*525,00*	*0,00*	?	?
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.210,00		
440.000	Betaling aan leveranciers	1.210,00			
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		121,00		
440.000	Betaling aan leveranciers	121,00			
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.694,00		
?	?	?	?		
	Totaal 440.000	?	*3.025,00*	?	?
451.000	Aan de Staat te betalen btw		273,00		
451.000	Aan de Staat te betalen btw		382,20		
	Totaal 451.000	*0,00*	*655,20*	?	?
550.000	Bankrekening	1.573,00			
550.000	Bankrekening		1.210,00		
550.000	Bankrekening		121,00		
?	?	?	?		
?	?	?	?		
	Totaal 550.000	?	?		
600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.000,00			
600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.400,00			
	Totaal 600.000	*2.400,00*	*0,00*	?	?
610.000	Huur bestelwagen	100,00			
	Totaal 610.000	*100,00*	*0,00*	?	?
700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.300,00		
700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.820,00		
	Totaal 700.000	*0,00*	*3.120,00*	?	?

Figuur Deel 1: 2.17.2

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Neem nu de totaalbedragen over in deze proef- en saldibalans door de vakjes met een ?-vraagteken in de linkerbovenhoek in te vullen.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT	DEBET-SALDO	CREDIT-SALDO
400.000	KLANTEN	?	?	?	?
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	?	?	?	?
440.000	LEVERANCIERS	?	?	?	?
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW	?	?	?	?
550.000	BANKREKENING	?	?	?	?
	SUB-TOTAAL VERMOGENSREKENINGEN	?	?	?	?
	SALDO VERMOGENSREKENINGEN	?	?	?	?
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	?	?	?	?
610.000	HUUR BESTELWAGEN	?	?	?	?
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN	?	?	?	?
	SUB-TOTAAL RESULTATENREKENINGEN	?	?	?	?
	SALDO RESULTATENREKENINGEN	?	?	?	?

Figuur Deel 1: 2.17.3

Mogelijk is dit de laatste proef- en saldi-balans is, die u ooit zelf moet opstellen.

Nu we weten, dat een proef- en saldibalans eigenlijk niet meer is dan het totaal van alle boekingen van alle documenten, een totaal voor de debet-bedragen en een totaal voor de credit-bedragen, met het verschil tussen die twee (debet-saldo of credit-saldo), weten we ook, dat we dit machinaal rekenwerk met een gerust hart aan de computer kunnen overlaten. Bij het opstellen van zo'n balans komt geen boekhoudkundig talent meer ter sprake.

Het is bij het opstellen van de boekingen uit de documenten, dat we de boekhouding bepalen.

Te onthouden

> De boekhouding wordt bepaald op het moment van het inschrijven van de documenten. De rest volgt als een automatisme uit die boekingen voort.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Deel 1: Hoofdstuk 3: U begint de computer te gebruiken …

§ 1. Inschrijven aankoopdagboek: 59
§ 2. Inschrijven verkoopdagboek: 68
§ 3. Inschrijven financiëel dagboek: 71
§ 4. Nu even zelf: 79
§ 5. Dagboeken afdrukken op papier: 84
§ 6. Van boekingen tot 'grootboek': 86

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 1. Inschrijven aankoopdagboek:

Zie deel 2c De praktijkoefeningen blz 6 t/m 11

Voor het geval u de WINexpert+ nog op uw computer moet installeren, kijk in deel 2 hoe u dat doet. Voor deze cursus gaan we er vanuit, dat de programmatuur op uw computer staat, dat uw computer juist is ingesteld, dat u weet hoe aan een dossier te beginnen en dat 'cursusmateriaal.001' is ingelezen.

We zagen het eerder, de boekhouding wordt ingeschreven in dagboeken. In een computerboekhouding is dat niet meer dan een apart schermpje; het is de afdruk op papier, die het dagboek vormt.

Zoals u reeds in vorige hoofdstukken zag, de boekhouding ontstaat op het moment van het intypen van de wetenswaardigheidjes. Het is u, die de wetenswaardigheidjes kiest en noch computer, noch programma mogen enige belemmering vormen. U moet dan ook maximale vrijheid genieten om uw boekingen samen te stellen met maximale toegang tot de gegevens en tot voorbeelden van de vorige keren.

In de WINexpert+ is dan ook het aantal plichtplegingen alvorens en tijdens het boeken beperkt tot het absolute minimum. U wordt wel behoed tegen onmogelijkheden en gewaarschuwd bij onwaarschijnlijkheden.

Voor de rest bent u heerser(es) en meester(es) over uw boekhouding.

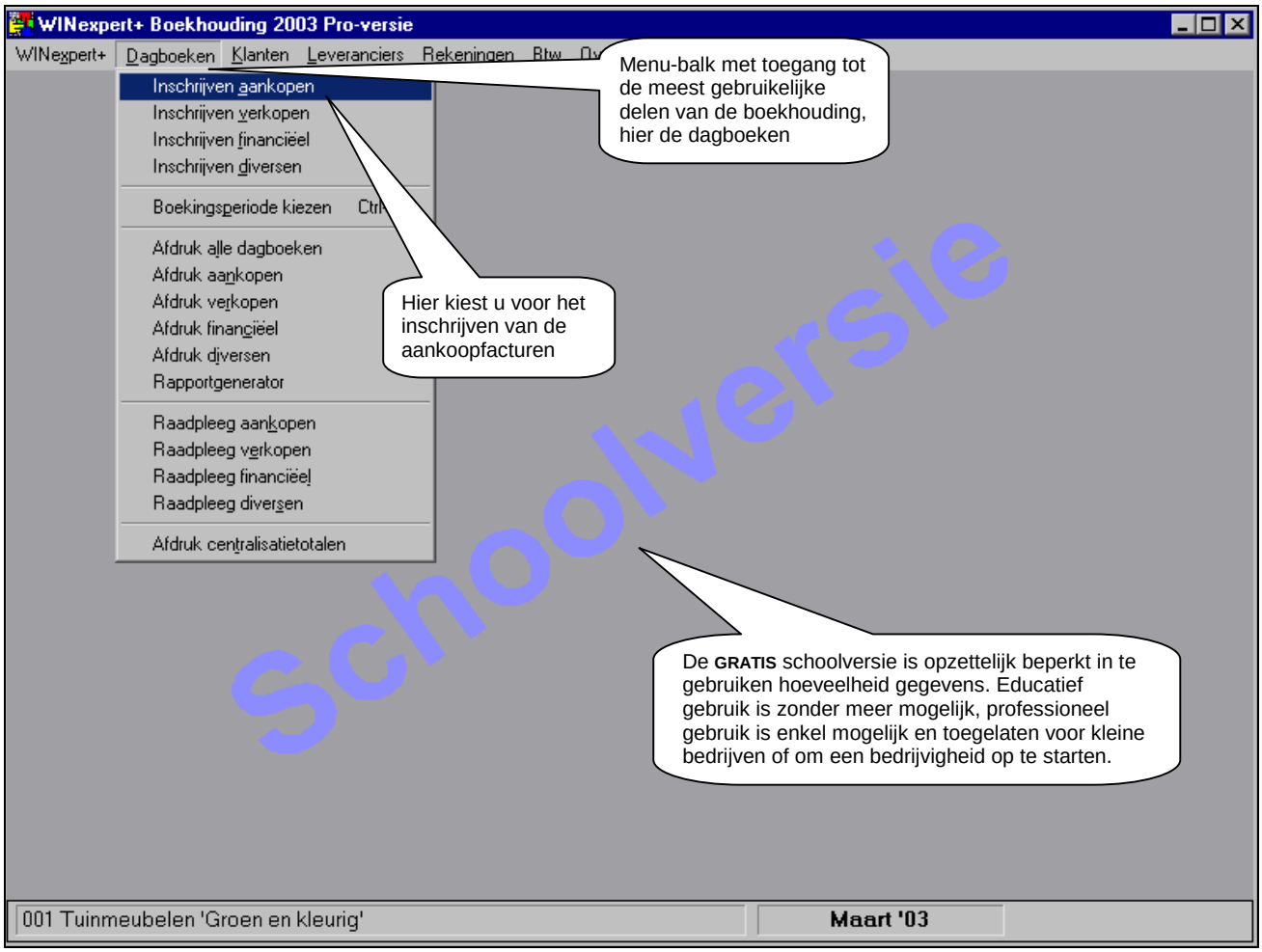

Figuur Deel 1: 3.1.1

Deze cursus richt zich op de beginselen en op de structuur van het boekhouden, niet op het optimaal gebruiken van computer en van programma. De WINexpert+ zit vol met handigheidjes, die niet vermeld zullen worden of enkel als tip in een voetnoot. Wilt u er méér over lezen, raadpleeg dan het leerboek of het handboek, beiden in het 'Help'-menu, of druk op de F1-toets voor meer uitleg op het scherm.

Kies in het menu 'Dagboeken' voor 'Inschrijven aankopen'. Dan krijgt u dit scherm voorgesteld.

Dit scherm wijst u op alle wetenswaardigheden, die u moet opgeven voor aankoopfacturen en creditnota's.

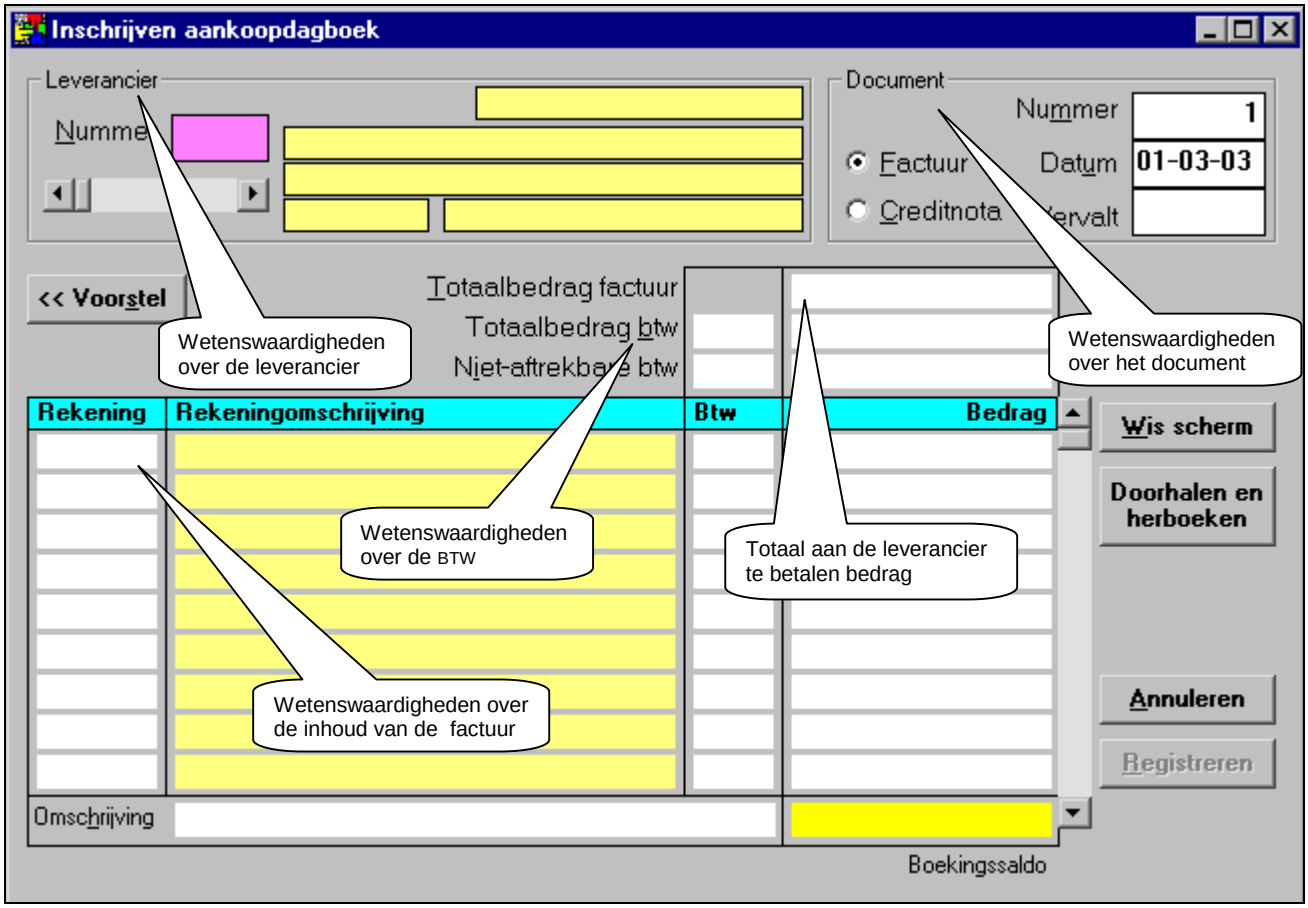

Figuur Deel 1: 3.1.2

Van uw **eerste aankoopfactuur** (document) hadden we als boekhoudkundige wetenswaardigheidjes gekozen ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.210,00
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	210,00	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	1.000,00	

Figuur Deel 1: 3.1.3

Dat is de boekhoudkundige essentie uit deze factuur, uitgedrukt in boekingen.

Daarnaast is het interessant te weten om welke leverancier het ging, de datum van zijn factuur en de datum waarop we deze factuur moeten betalen (die 'vervalt' soms op een latere datum).

We hebben gezien, dat de rekening 440.000 enerzijds te lezen viel als 'TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS' en anderzijds als de 'BETALING AAN LEVERANCIERS'. Door die rekening simpelweg 'LEVERANCIERS' kregen we een omschrijving, die in beide gevallen van toepassing is.

De credit-zijde van die rekening 440.000 LEVERANCIERS is de schuld aan alle leveranciers tesamen. De debet-zijde van die rekening bevat de betalingen aan alle leveranciers.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Dat we alle schulden en betalingen aan de leveranciers boekhoudkundig op één rekening 440.000 zetten weerhoudt ons niet om de stand ook per individuele leverancier bij te houden.

Dit noemen we 'individuele rekeningen'. Als nummers uitgedrukt zouden we dat kunnen zien als bijvoorbeeld 440.000.0001, 440.000.0002, 440.000.0003 enzovoorts. Zodra het om een globaal boekhoudkundig overzicht gaat kan de computer zich beperken tot de eerste 6 cijfers. Zodra het om individuele leveranciers kunnen we de laatste 4 cijfers gebruiken.

Omdat de computer begrijpt, dat iedere keer dat we een individuele leverancier gebruiken het eigenlijk om diens individuele rekening van de algemene rekening 440.000 LEVERANCIERS gaat, kunnen we die 440.000 overslaan bij het intypen.

In onderstaand voorbeeld kunnen we dan ook volstaan met enkel het nummer [14] van de individuele rekening in te typen.

Dryk het cijfer 1 in en druk op de ENTER-toets. Naam en adres van de leverancier verschijnen ter controle.

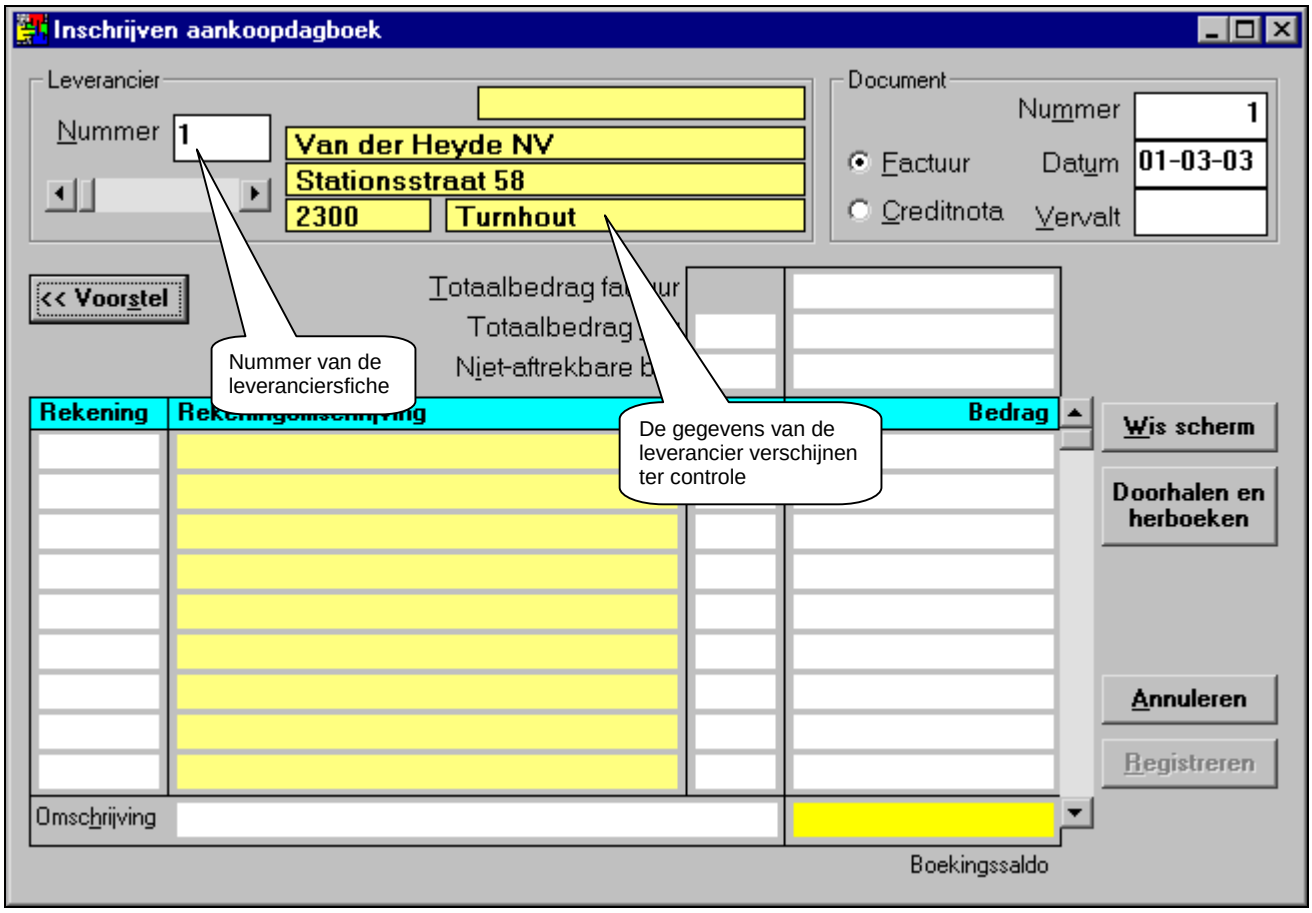

Figuur Deel 1: 3.1.4

Nog een druk op de ENTER-toets brengt u naar 'Factuur' en nog eens een druk op de ENTER-toets brengt u naar het documentnummer.

Uw aankoopfacturen zijn de verkoopfacturen van uw leveranciers en hebben dan ook hun eigen volgnummer, het nummer, dat uw leverancier er aan gegeven heeft.

[14] Die nummers van de individuele leveranciers kunnen makkelijk opgezocht worden aan de hand van hun namen, adressen, bank-nummers enzovoorts. Voor het eerste gebruik beperken we ons tot het intypen van het nummer. We hebben per slot van rekening nog slechts 2 leveranciers en die nummers kunnen we onthouden.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Op de aankoopfacturen moet u (wettelijk verplicht) zelf een eigen volgnummer schrijven (of stempelen) en met dat volgnummer inschrijven in uw boekhouding. Dat volgende nummer wordt door de computer automatisch voorgesteld. Het volstaat op de ENTER-toets te drukken om dat voorgesteld nummer te aanvaarden. Aankoopfacturen schrijft u in volgorde van ontvangst in uw boekhouding. U kunt facturen ontvangen met een vroegere datum dan de datum van opmaken door vertragingen bij de post, vertragingen bij de verzending van die facturen door uw leveranciers, enzovoorts.

De datum, die u bij het inschrijven noteert, is de datum, die uw leverancier op de factuur heeft gezet. Het is de volgorde van ontvangst van de factuur, die bepalend is voor het 'onverwijld' inschrijven van de boekhouding, niet de datum, die uw leverancier heeft genoteerd.

De datum, die uw computer u voorstelt, is de computerdatum binnen de boekingsperiode (daarover later meer). Die moeten we veranderen in de datum op de factuur, 3 maart 2003.

Het volstaat om 3 te typen en op de ENTER-toets te drukken; de computer maakt er dan automatisch 03-03-03 van. (Heeft u met 'proberen' de voorgestelde datum 'verknoeid', druk dan even op de F6-toets. De datum verdwijnt dan. Tik 3 in en druk op de ENTER-toets.)

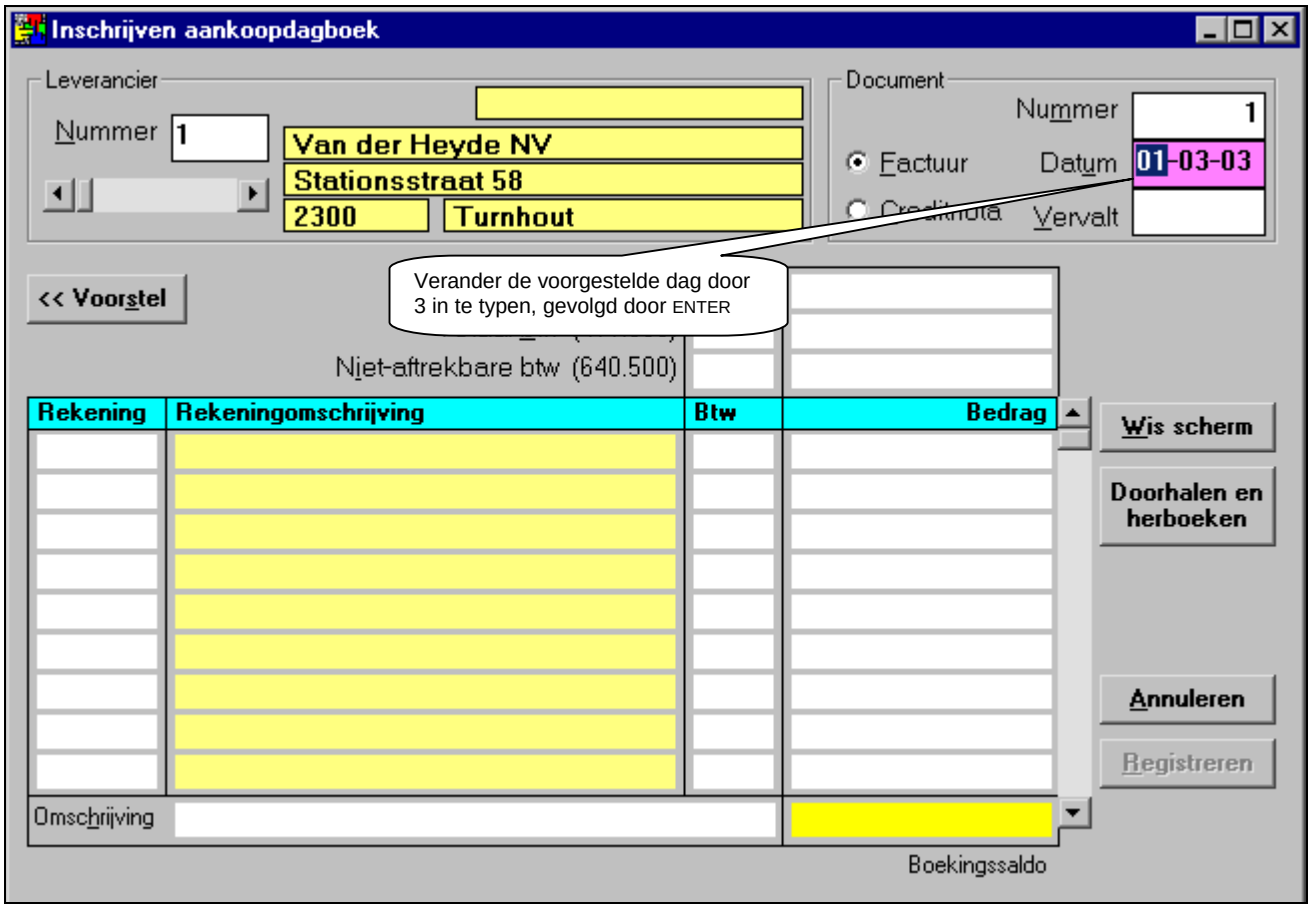

Figuur Deel 1: 3.1.5

De computer zal met het tonen van de datum meteen de vervaldatum tonen. De vervaldatum is de datum, waarop de factuur betaald moet zijn / worden.

Sommige leveranciers vergen onmiddellijke betaling van hun facturen, andere leveranciers gunnen u wat tijd.

U kunt dat per leverancier apart instellen, zodat de computer aan de hand daarvan meteen de vervaldatum kan voorstellen. Die voorgestelde vervaldatum kunt u nog aanpassen.

In dit voorbeeld vraagt uw leverancier, de invoerder van de tuinmeubelen, om u ten laatste een week na de factuurdatum te betalen, op 10 maart 2003 dus. Die 10-03-2003 verschijnt automatisch.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

We komen nu bij de financiële wetenswaardigheden van de factuur. We grijpen terug naar de boekingen, die we er eerder in de cursus al aan ontleend hadden.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.210,00
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	210,00	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	1.000,00	

Figuur Deel 1: 3.1.6

U vult het totaal te betalen bedrag van 1210 in en drukt op de ENTER-toets. Uw computer toont het bedrag meteen als 1.210,00.

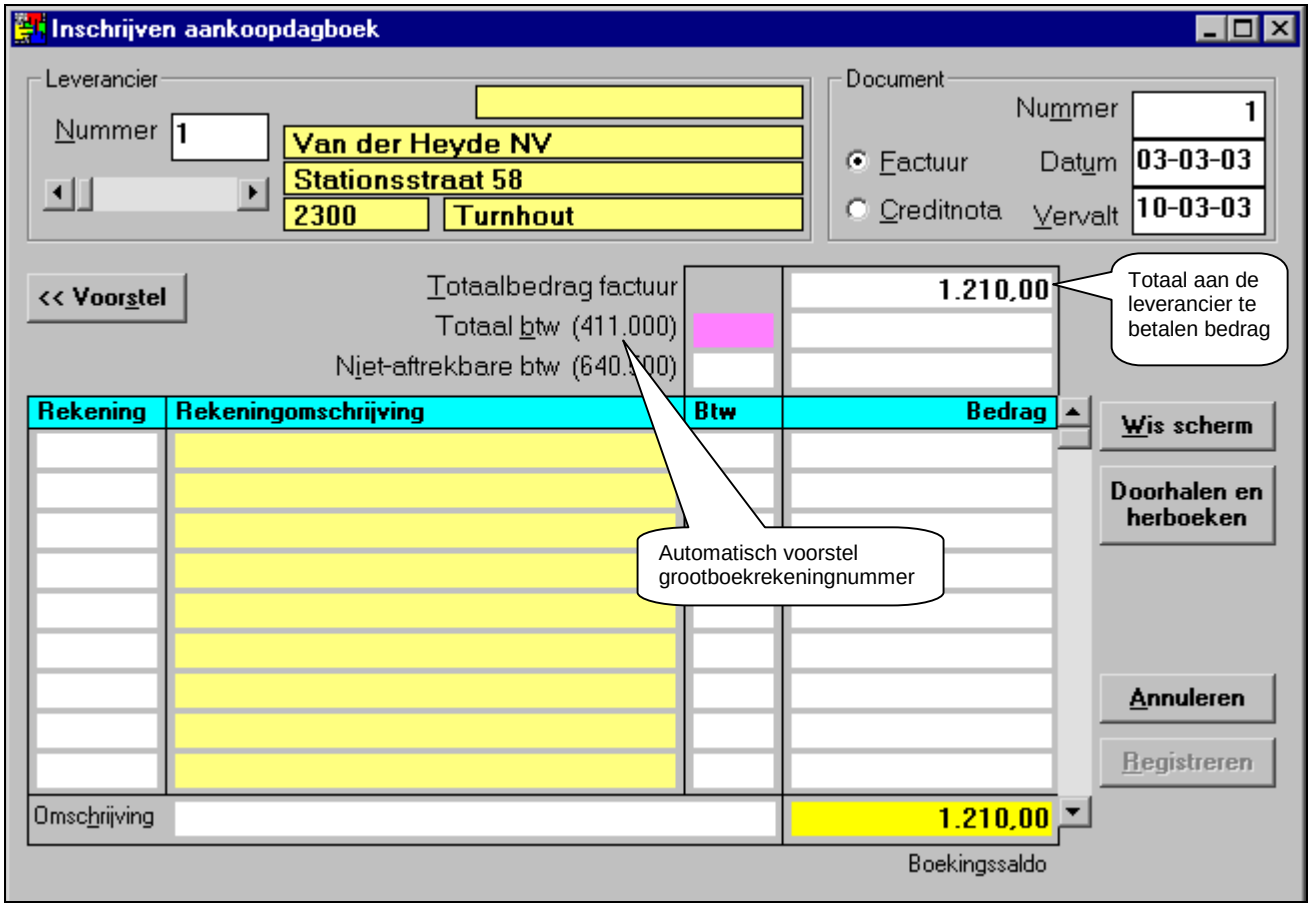

Figuur Deel 1: 3.1.7

U ziet, dat uw computer u bij die BTW meteen het rekeningnummer 411.000 reeds voorstelt.

Die BTW bedraagt 21%. Dat percentage moet op de factuur staan, tesamen met de uitkomst van de berekening.

Die BTW maakt deel uit van het totaalbedrag. Het is dus géén 21% van 1.210,00 euro, maar 21% bovenop de 1.000,00 euro van de aangekochte tuinmeubelen.

Zou u met een rekenmachientje het bedrag van de BTW uit het totale factuurbedrag willen uitrekenen, dan krijgt u met de rekenbewerking 1.210 / 1,21 het nettobedrag van 1.000,00 euro en met daarop 21% te berekenen het bedrag aan BTW, de 210,00 euro.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

In woorden uitgedrukt 1.210 gedeeld door 1,21 en vervolgens vermenigvuldigd met 21%.
Die berekening doet de computer zelf voor u. U kunt volstaan met het BTW-percentage in te typen en op de ENTER-toets te drukken.

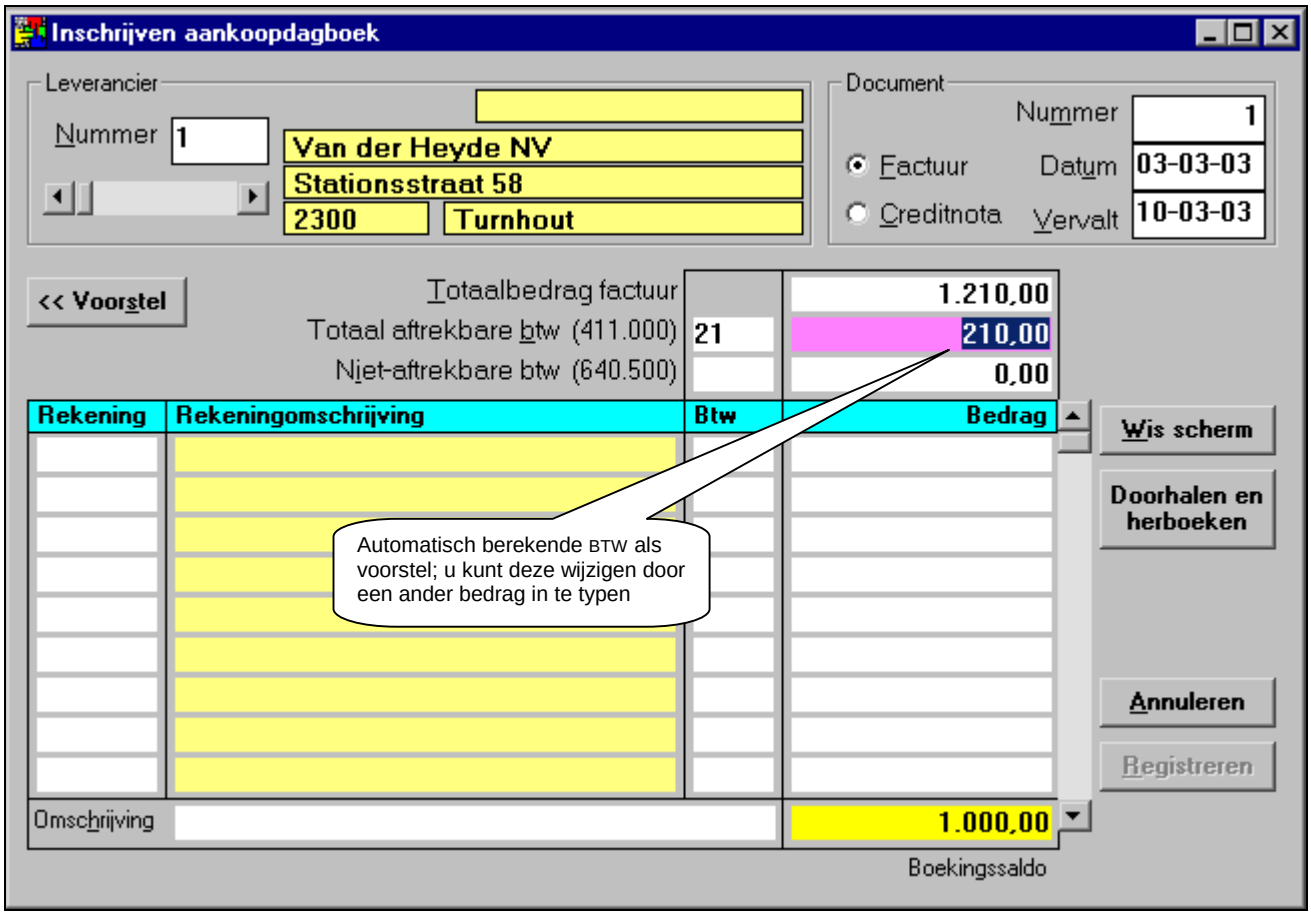

Figuur Deel 1: 3.1.8

Uw computer toont u het berekende bedrag ter controle. U **moet** dat voorgestelde bedrag vergelijken met het bedrag op de factuur.

De uitkomst kan inderdaad afwijken van wat u veronderstelt, dat het bedrag aan BTW zou moeten zijn, bijvoorbeeld bij korting voor contante betaling (daarover later meer).

Van de financiële wetenswaardigheden van factuur komen die van het totaalbedrag **altijd** en die van het bedrag aan BTW **meestal** voor. De rekeningnummers daarvan liggen vast of uw vrijheid om daaruit te kiezen is beperkt tot enkele nummers. Uw computer houdt daarmee automatisch rekening.

Om de eigenlijke inhoud van de factuur te boeken heeft u heel wat meer vrijheid. Die inhoud is immers afhankelijk van de aard van uw bedrijvigheid en van uw leverancier.

Uw aankoopfacturen van de invoerder van de tuinmeubelen gingen over goederen. Uw aankoopfactuur van uw buurman ging over de huur van de bestelwagen.

Dat zijn boekhoudkundig gezien twee verschillende soort nummers. Die van de aangekochte goederen beginnen met 60, die van de kosten begint met 61. Daarnaast kùnnen we, zoals we reeds zagen, de aankopen en de kosten verder gedetailleerd uitsplitsen. We gebruiken dan meer nummers.

- 600.100: Aankopen van tuinstoelen om door te verkopen
- 600.200: Aankopen van tuintafels om door te verkopen
- 600.300: Aankopen van tuinparasols om door te verkopen
- 600.400: Aankopen van zitkussens om door te verkopen

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

- 610.100: Huur bestelwagen
- 610.200: Telefoonkosten
- 610.300: Postzegels

We beperken ons tot de herhaling op computer van wat we reeds gezien hebben en gebruiken enkel de rekening 600.000 AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN voor de boeking.

Type bij het rekeningnummer [15] het cijfer 6 in en druk op de ENTER-toets. Uw computer vult het nummer automatisch aan tot 600.000, zoekt de passende rekeningomschrijving op en toont die ter controle van uw keuze.

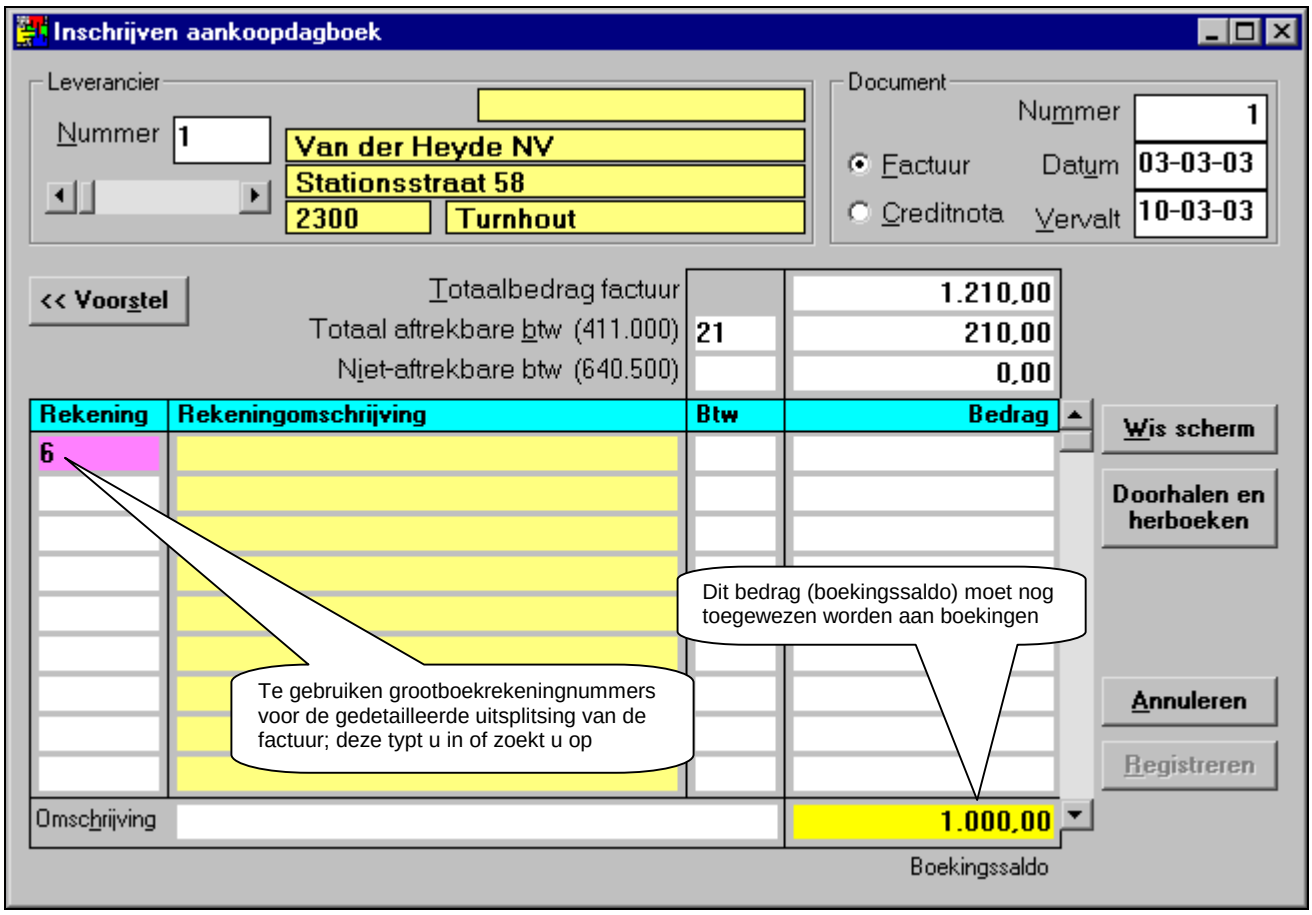

Figuur Deel 1: 3.1.9

De lijst met rekeningen en bedragen als tegenboekingen kan lang worden. Uw computer houdt het verschil tussen het totaal te betalen bedrag enerzijds en de tegenboekingen anderzijds voortdurend bij in het gele hokje boven 'Boekingssaldo'.

Pas zodra dat boekingssaldo 0,00 wordt is het totaal van de boekingen in evenwicht, is debet gelijk aan credit en kunt u de knop REGISTREREN gebruiken. Zolang de boeking niet in evenwicht is zal uw computer weigeren het document te registreren in de boekhouding.

[15] Die nummers van de grootboekrekeningen kunnen makkelijk opgezocht worden aan de hand van de omschrijving, klasse enzovoorts. Voor het eerste gebruik beperken we ons tot het intypen van het nummer.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Evenwicht tussen debet en credit? U ziet dat verschil tussen debet en credit niet in de boekingen op het scherm, maar dat is zo vanzelfsprekend, dat uw computer het zelf af kan handelen.

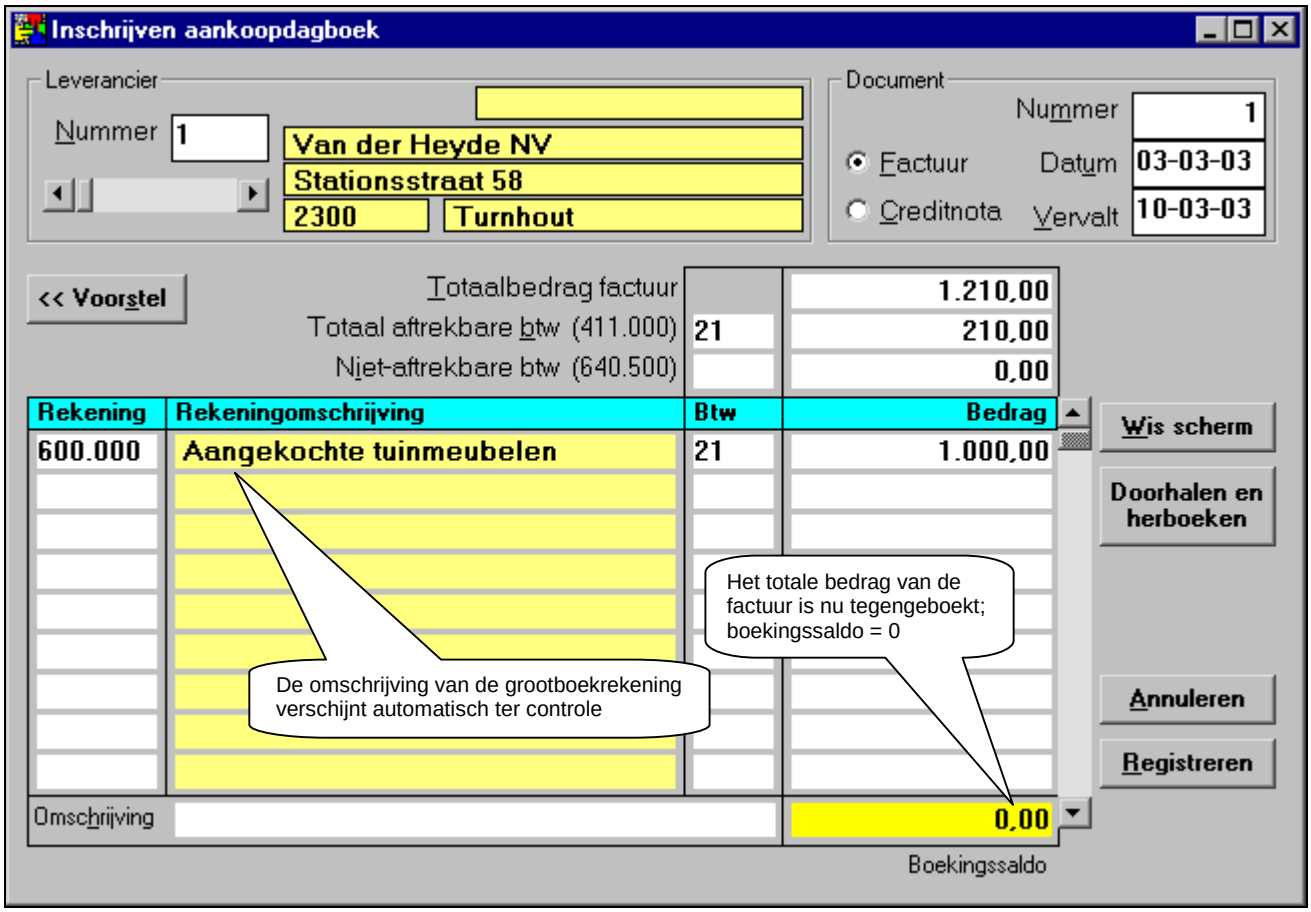

Figuur Deel 1: 3.1.10

Dat ziet u als u bijvoorbeeld met de rechtermuistoets op de knop REGISTREREN klikt. De WINexpert+ toont u dan éérst als voorstel de boekingen zoals die op het punt staan uitgevoerd te worden.

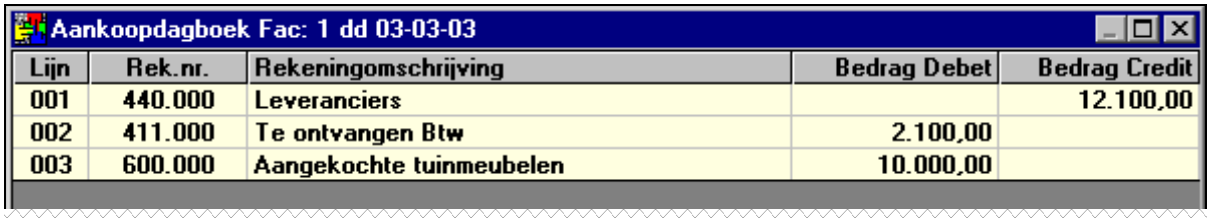

Aankoopdagboek Fac: 1 dd 03-03-03

Lijn	Rek.nr.	Rekeningomschrijving	Bedrag Debet	Bedrag Credit
001	440.000	Leveranciers		12.100,00
002	411.000	Te ontvangen Btw	2.100,00	
003	600.000	Aangekochte tuinmeubelen	10.000,00	

Figuur Deel 1: 3.1.11

Ter herhaling om u helemaal te doordringen van wat nu 'debet' en wat nu 'credit' is …

… dat we nu tuinmeubelen bezitten om door te verkopen is positief voor het bedrijf en is dus debet
… dat we 210,00 euro btw van de Staat zullen ontvangen (of minder moeten betalen) is positief voor het bedrijf en dus debet
… dat we nu een schuld hebben aan de leverancier is negatief voor het bedrijf en is dus credit

Te onthouden

Bij het inschrijven van het aankoopdagboek leggen we de boekhoudkundige wetenswaardigheden vast in boekingen, ook wel eens 'journaalposten' genoemd.

Het totaal van alle debet-bedragen voor een document **moet gelijk zijn** aan het totaal van alle credit-bedragen voor dat document.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 2. Inschrijven verkoopdagboek:

U heeft nu uw eerste aankoopfactuur op computer in de boekhouding ingeschreven. We bedwingen nog even onze nieuwsgierigheid, kijken pas later naar het resultaat (om papier in dit cursusboek te sparen) en gaan nu meteen over tot het inschrijven van de eerste verkoopfactuur.

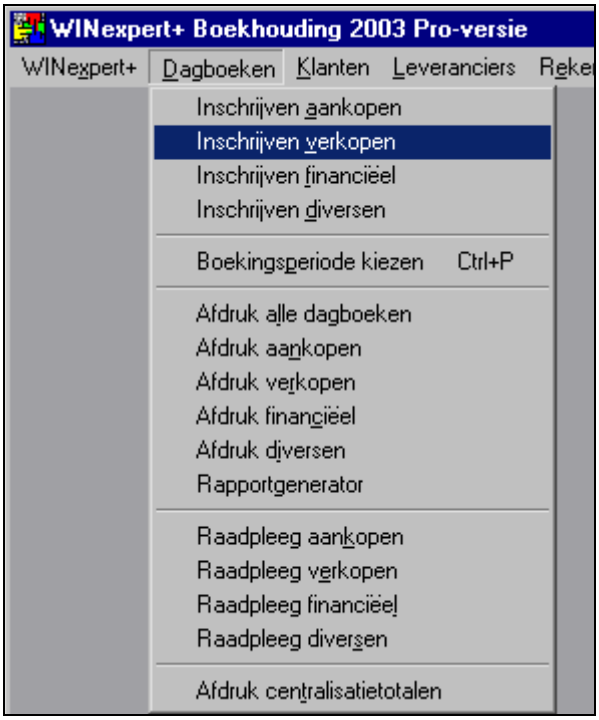

Figuur Deel 1: 3.2.1

Merk de overeenkomst op van het inschrijven van het verkoopdagboek met die van het aankoopdagboek.

Ook voor de eerste verkoopfactuur gebruikt u een individuele rekening, nu voor de algemene rekening 400.000 KLANTEN.

Net zoals de leveranciers kunnen we de nummers van de klanten zien als een bijkomend nummer achter het nummer van de algemene rekening, bijvoorbeeld 400.000.0001, 400.000.0002, 400.000.0003 enzovoorts. Zodra het om een globaal boekhoudkundig overzicht gaat kan de computer zich beperken tot de eerste 6 cijfers. Zodra het om een individuele klant gaat, dan kunnen we de laatste 4 cijfers gebruiken.

Omdat de computer weet, dat iedere keer we een individuele klant gebruiken het eigenlijk om diens eigen, individuele rekening van de algemene rekening 400.000 KLANTEN gaat, kunnen we die 400.000 overslaan bij het intypen.

In onderstaand voorbeeld kunnen we dan ook volstaan met enkel het nummer[16] van de individuele rekening in te typen. Tik het cijfer 1 in en druk op de ENTER-toets. Naam en adres van de klant verschijnen ter controle.

Het nummer van de verkoopfactuur is een oplopend volgnummer, zonder gaten en zonder dubbels.

De te gebruiken datum is de datum, waarop u de verkoopfactuur opmaakte. Anders dan bij aankoopfacturen is er een overeenkomst tussen het stuknummer en de datum. In beginsel kunnen er geen volgende nummers gebruikt worden met een vroegere datum dan andere combinaties.

[16] Die nummers van de individuele klanten kunnen makkelijk opgezocht worden aan de hand van hun namen, adressen, BTW-nummers enzovoorts. Voor het eerste gebruik beperken we ons tot het intypen van het nummer. We hebben per slot van rekening nog slechts 2 klanten en die nummers kunnen we onthouden.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Het 'zonder verwijl' opmaken en inschrijven van verkoopfacturen betekent immers oplopende volgnummers met bijpassend oplopend (of gelijke) datum.

Ook u kunt uw klanten toestaan later te betalen dan de factuurdatum. U kunt zo'n uitstel van betaling ook vastleggen in de klantenfiche, waarna uw computer automatisch die vervaldag voorstelt.

Uit uw eerste verkoopfactuur hebben we reeds eerder in de cursus de volgende boekingen weerhouden als de financiële wetenswaardigheidjes.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	VORDERING OP KLANTEN	1.573,00	
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW		273,00
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN		1.300,00

Figuur Deel 1: 3.2.2

Die brengen we in de computer door het bedrag 1573 in te typen. De BTW laten we berekenen door de computer door in het vakje van het percentage 21 te typen.

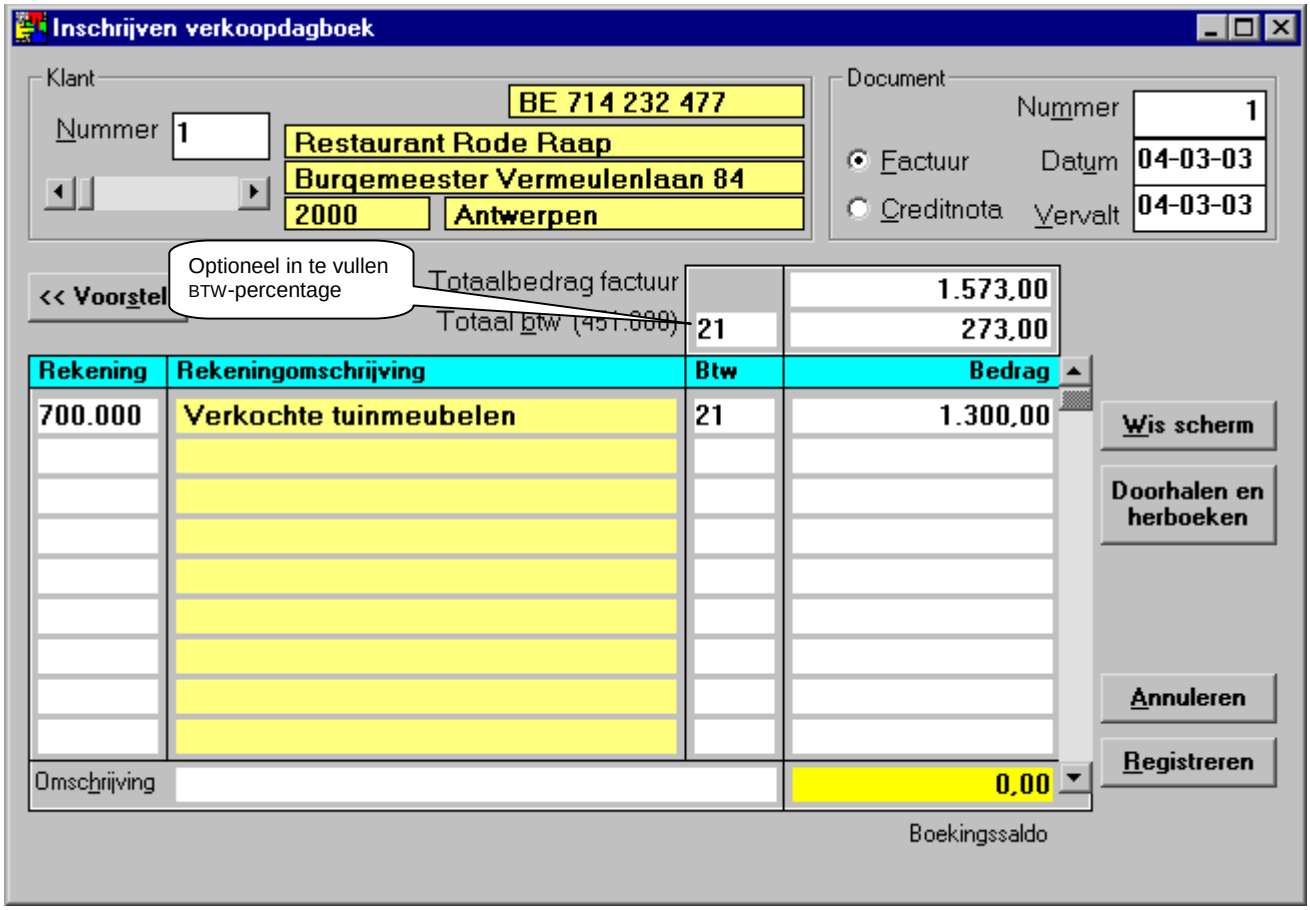

Figuur Deel 1: 3.2.3

Als rekening van de tegenboeking hebben we in het begin van de cursus 700.000 gekozen. Het volstaat om als rekeningnummer 7 te typen en op de ENTER-toets te drukken. Uw computer vormt die 7 om tot 700.000 en toont de omschrijving van die rekening ter controle van uw keuze.

Met het bedrag van 1.300,00 euro als laatste tegenboeking is het totaal van de debet-boekingen gelijk aan het totaal van de credit-boekingen. Dit betekent, dat het document op het scherm in evenwicht is en boekhoudkundig geregistreerd mag worden.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

De knop met het opschrift REGISTREREN kunt u ook dan pas gebruiken (zwarte titel in plaats van grijze titel).

Wilt u, net als bij het aankoopdagboek, éérst zien welke boekingen uw computer uit die verkoopfactuur zal halen, dan kunt u dat overzicht oproepen door met de rechtermuistoets op de knop REGISTREREN te klikken.

U krijgt dan onderstaand scherm met de voorgestelde boekingen te zien.

Verkoopdagboek Fac: 1 dd 04-03-03

Lijn	Rek.nr.	Rekeningomschrijving	Bedrag Debet	Bedrag Credit
001	400.000	Klanten	1.573,00	
002	451.000	Te betalen Btw		273,00
003	700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.300,00

Figuur Deel 1: 3.2.4

Net zo min als bij het inschrijven van de aankoopfactuur heeft u zich moeten bekommeren om wat nu precies debet en wat nu credit was. Dat is boekhoudkundige logica, die zo vanzelfsprekend [17] is, dat de computer dat zelf kan en mag bepalen.

Door deze hulp van de computer mogen we niet de logica van het boekhouden uit het oog verliezen.

Ter herhaling om u helemaal te doordringen van wat nu 'debet' en wat nu 'credit' is …

… dat we met de verkoop de tuinmeubelen kwijt geraakt zijn is negatief voor het bedrijf en is dus credit
… dat we 273,00 euro BTW aan de Staat zullen moeten betalen is negatief voor het bedrijf en dus credit
… dat we nu een vordering hebben op de klant is positief voor het bedrijf en is dus debet

Ter overtuiging bedenken we even wat de gevolgen zijn als de klant u niet betaalt. U bent èn de goederen kwijt èn u moet tòch die BTW aan de Staat betalen[18].

Te onthouden

Bij het inschrijven van het verkoopdagboek leggen we de boekhoudkundige wetenswaardigheden vast in boekingen, ook wel eens 'journaalposten' genoemd.

Het totaal van alle debet-bedragen voor een document **moet gelijk zijn** aan het totaal van alle credit-bedragen voor dat document.

[17] Later zullen we zien hoe u voor de uitzonderingsgevallen, bijvoorbeeld voor kortingen, daarvan kunt afwijken.

[18] Eveneens ter herhaling het vroegere zijsprongetje: moet u toch die BTW op uw verkoopfactuur aan de Staat betalen, ook als uw klant die (nog) niet betaalt? Over die betaling bekommert de Staat zich niet. U stapt desnoods maar naar de rechtbank om uw klant te doen betalen. Pas als u over overtuigende documenten beschikt, dat uw klant nooit zal betalen (bijvoorbeeld een failliet-verklaring door een rechtbank) mag u onder strenge voorwaarden de betaling van die BTW 'herzien'.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 3. Inschrijven financiëel dagboek:

Omdat uw leverancier u toestond later te betalen kon u eerst het geld van uw klant ontvangen en daarmee uw leverancier betalen. U kon dus met uw bedrijf beginnen zonder eigen geld op uw bankrekening te hebben. Het beginsaldo is dus een maagdelijke 0,00 euro.

Van de betaling door uw klant op uw eerste bankuittreksel namen we als wetenswaardigheidjes ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	ONTVANGEN BETALING VAN DE KLANTEN		1.573,00
550.000	BANKREKENING	1.573,00	

Figuur Deel 1: 3.3.1

Die wetenswaardigheden schrijven we in een financiëel dagboek.

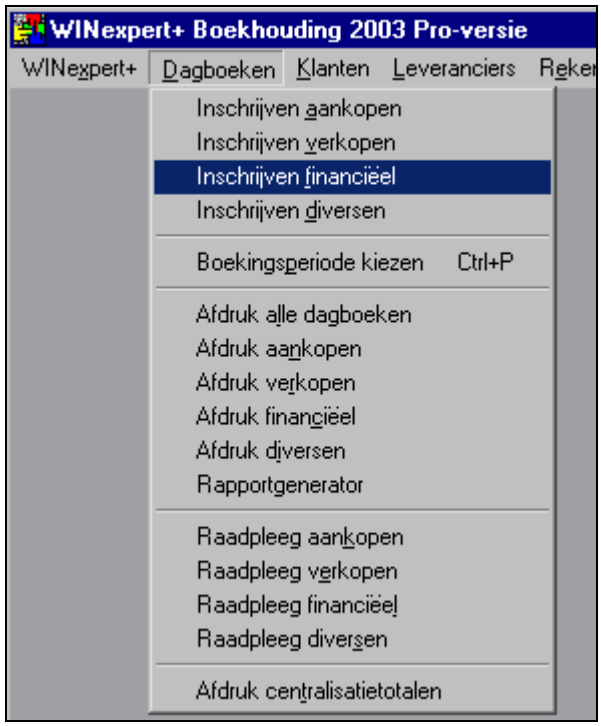

Figuur Deel 1: 3.3.2

De meeste KMO's hebben één aankoopdagboek, één verkoopdagboek en één diversen dagboek.

Daarentegen heeft vrijwel ieder bedrijf meerdere financiële dagboeken, een dagboek per bankinstelling, een dagboek voor de kas (ontvangsten en uitgaven) en als die ook met de postcheque- en girodienst werkt, ook daarvoor nog een apart financiëel dagboek.

Binnen het scherm van het financiëel dagboek kunt u dan ook kiezen welk van al die financiële dagboeken u wilt gebruiken. Het rekeningnummer van het MGR staat er bij, in ons voorbeeld 550.000.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Uw bank nummert al uw uittreksels, begint met uw vorig saldo, vermeldt alle ontvangsten en betalingen en geeft dan uw nieuw saldo op.

Omdat de boekhouding gebaseerd is op documenten schrijft u het dagboek pas in op het ogenblik, dat u het afschrift heeft ontvangen / afgedrukt (als u bijvoorbeeld uw bankverrichtingen via internet doet en u ook uw eigen afschriften afdrukt).

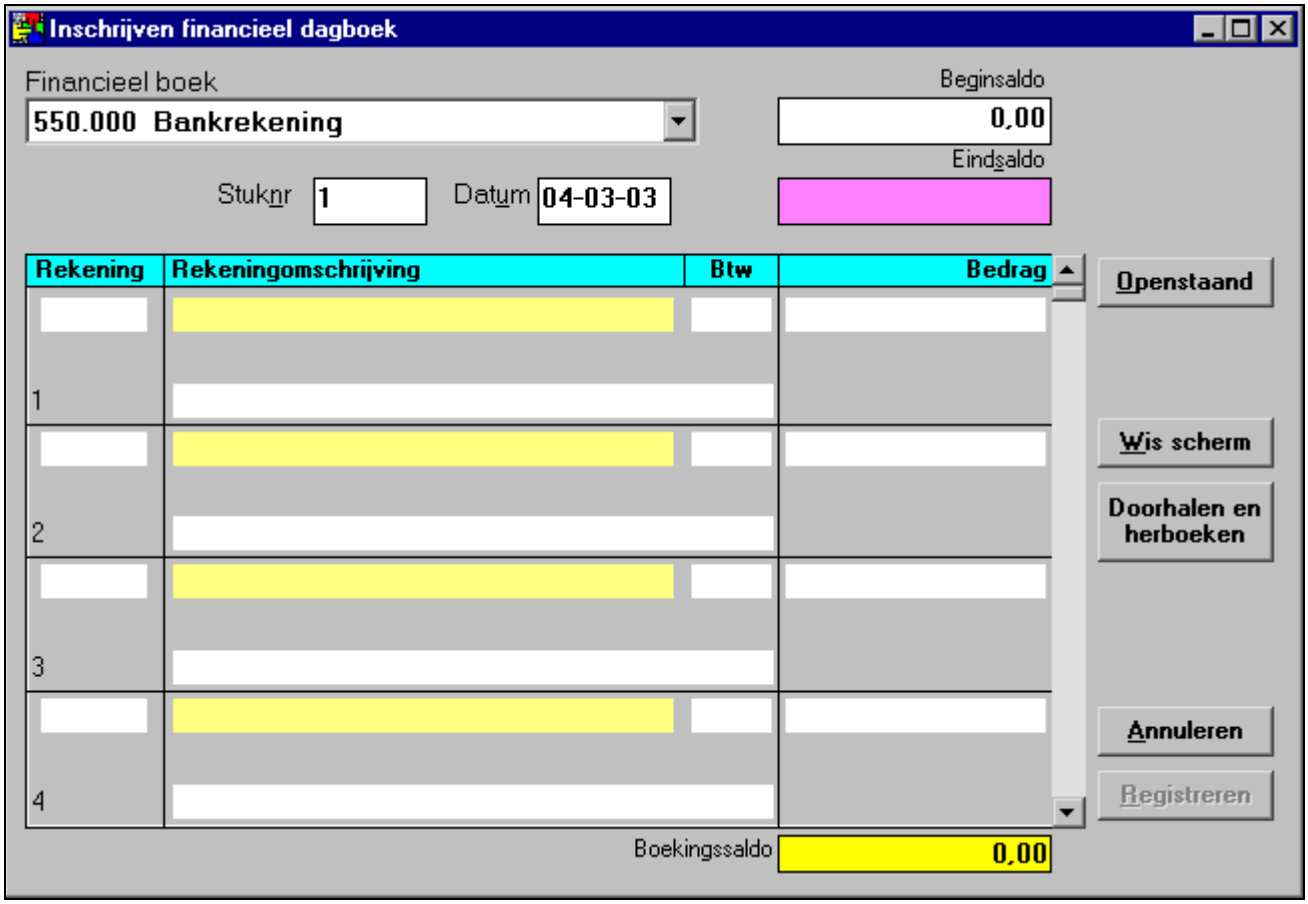

Figuur Deel 1: 3.3.3

Het beginsaldo kan uw computer u automatisch voorstellen. Dat beginsaldo van de bank komt overeen met het boekhoudkundig saldo op (in dit geval) de grootboekrekening 550.000.

Omdat dit de allereerste inschrijving op deze bankrekening is begint u met het saldo 0,00. Het eindsaldo van uw afschrift moet u (vanzelfsprekend[19]) zelf intypen.

[19] U kunt er ook voor kiezen om aan de hand van de betalingen en de ontvangsten de computer zelf het eindsaldo te laten berekenen, maar dit is wat minder gebruikelijk.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Het verschil tussen dat begin- en eindsaldo zal hij als boekingssaldo tonen in het gele vakje onder aan het scherm.

Het is dat verschil tussen uw begin- en uw eindsaldo, dat boekhoudkundig automatisch op die rekening 550.000 zal verschijnen, negatief (credit) als u betaalt, positief (debet) als u ontvangt.

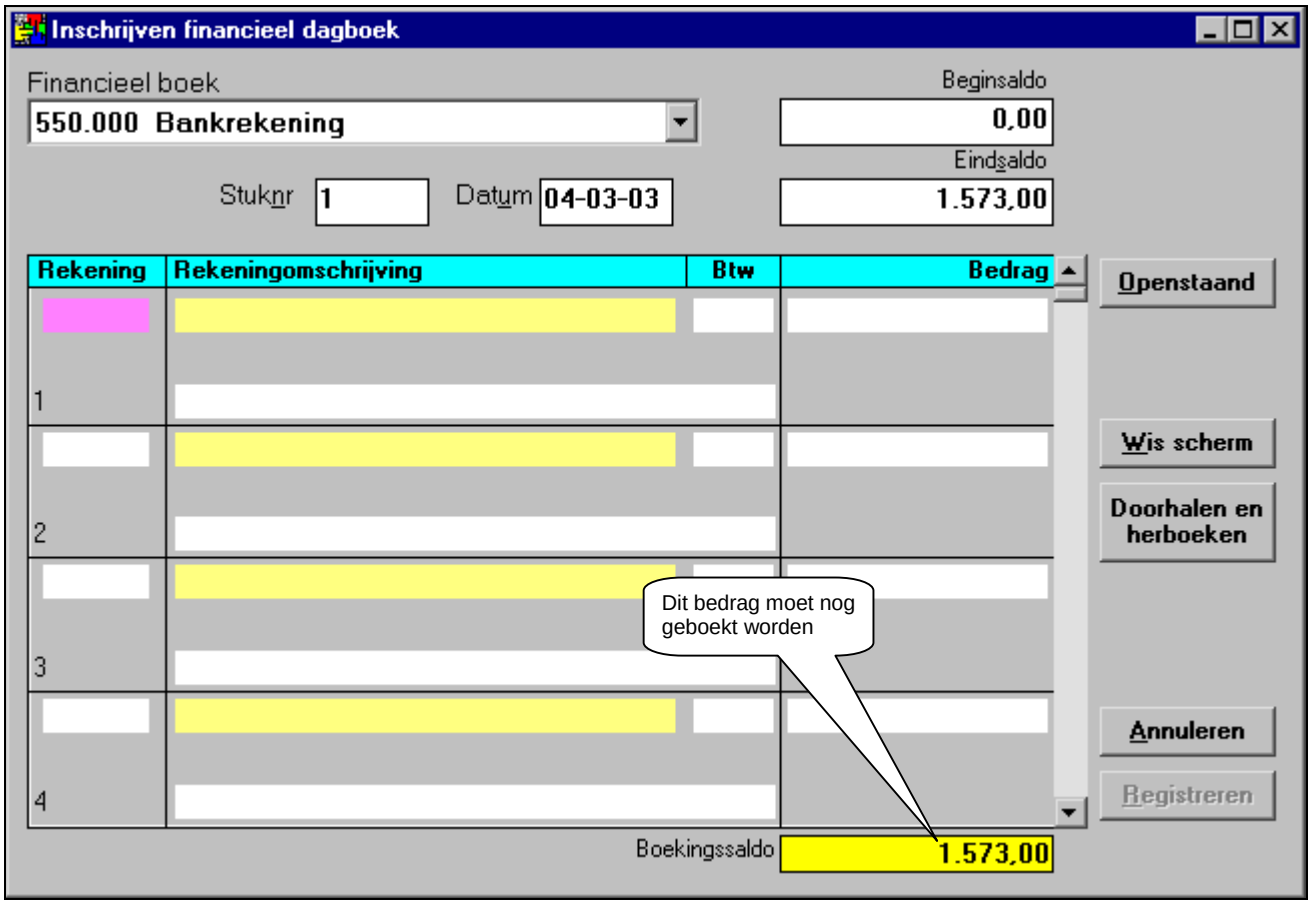

Figuur Deel 1: 3.3.4

En pas als het boekingssaldo 0,00 bedraagt zal de knop met de nu grijze tekst REGISTREREN die titel in zwart tonen en bruikbaar zijn.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Het betreft hier de betaling door een klant. Het nummer van de algemene rekening klanten in de boekhouding is 400.000.

Tik 4 in[20] en druk op de ENTER-toets. Uw computer zal het nummer aanvullen tot 400.000 en meteen de omschrijving tonen ter controle.

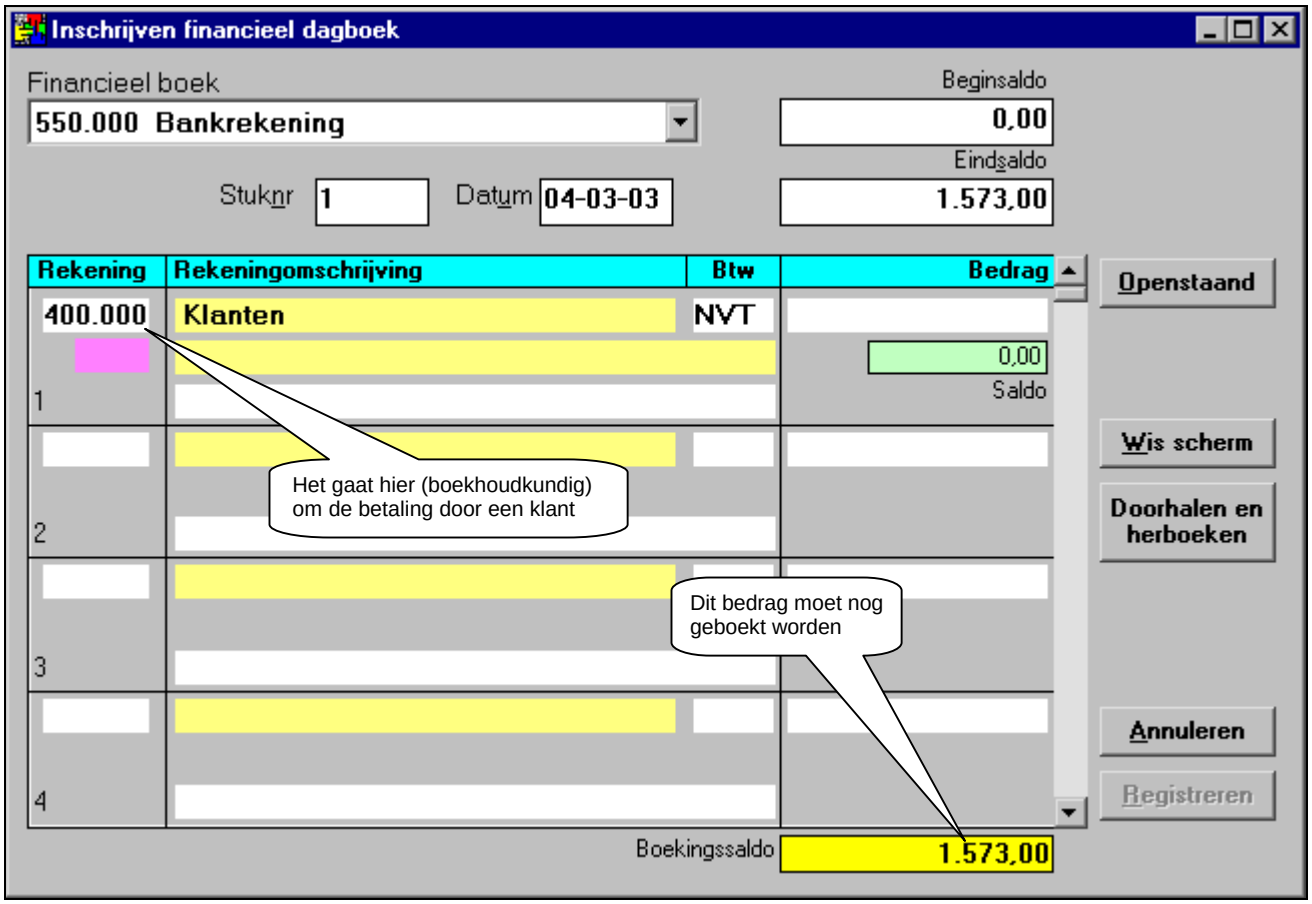

Figuur Deel 1: 3.3.5

Meteen ziet u ook bijkomende vakjes verschijnen voor de individuele rekening. U wilt immers bijhouden welk van uw klanten nu betaald heeft en dat houdt u bij met een individuele nummer per klant.

Ter herinnering, de rekening 400.000 wordt als het ware aangevuld met nog eens 4 cijfers, bijvoorbeeld 400.000.0001, 400.000.0002, enzovoorts.

Tik nu 1 in en druk op de ENTER-toets. De naam van de klant verschijnt ter controle van uw keuze, meteen mèt zijn openstaand saldo.

[20] U kunt ook 'k' van 'klant' intypen, maar als uw vingers toch bij de cijfers van het toetsenbord liggen is het wellicht makkelijker om 4 (van 400.000) in te typen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

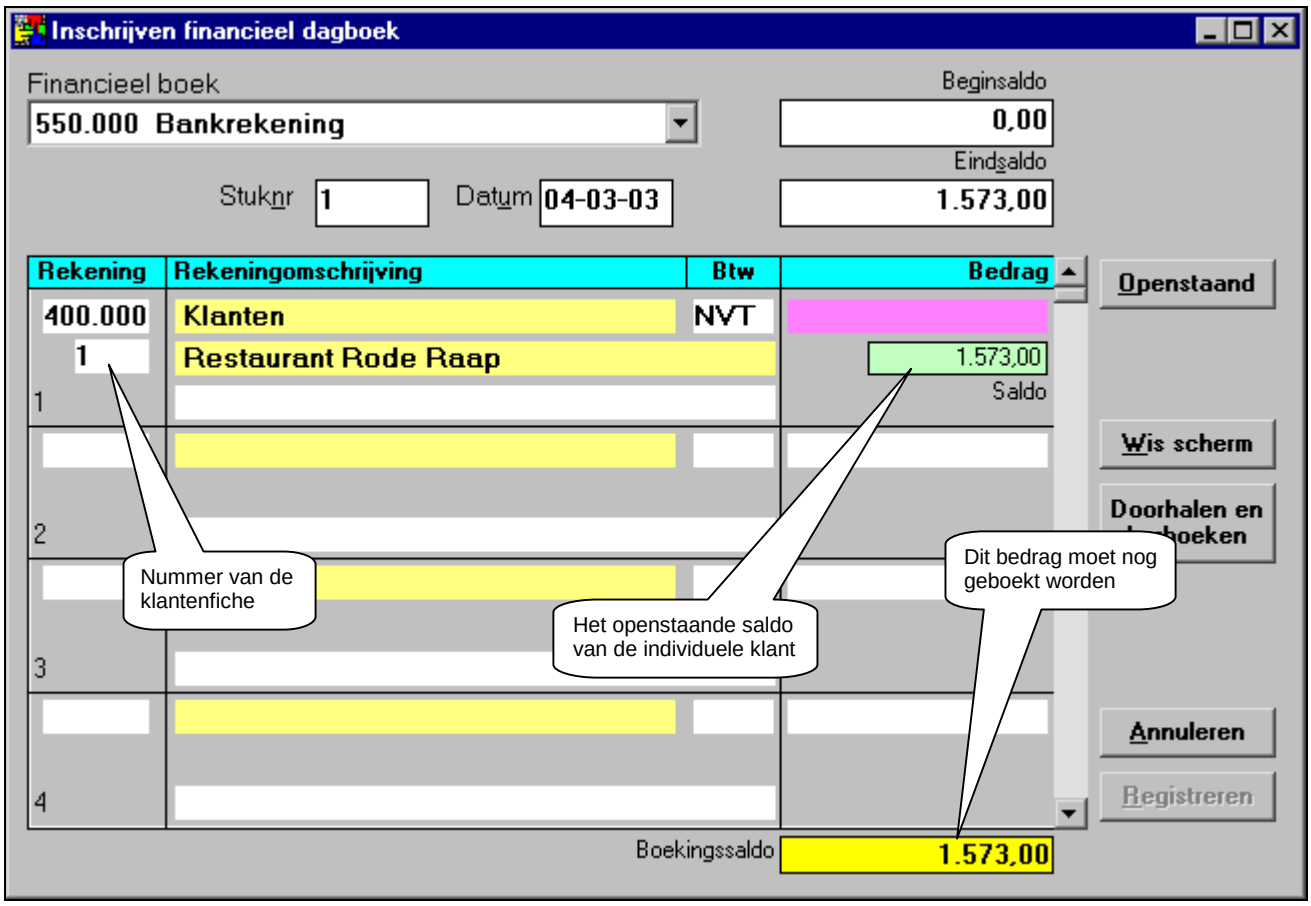

Figuur Deel 1: 3.3.6

Tik nu het bedrag 1573 in en druk op de ENTER-toets (later zullen we zien hoe het véél gemakkelijker kan).

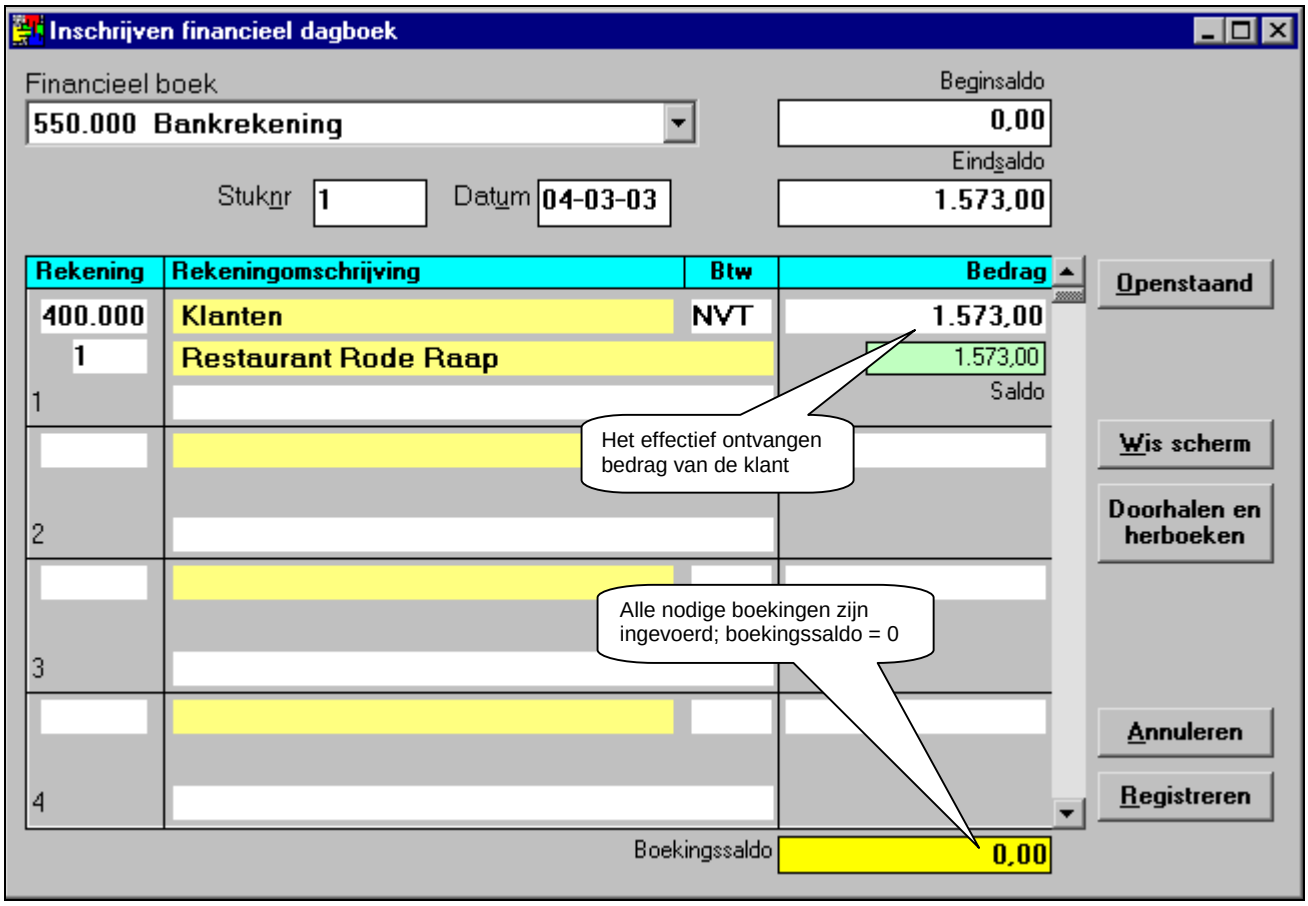

Figuur Deel 1: 3.3.7

De tekst op de knop REGISTREREN is nu zwart geworden en u kunt de boeking registreren. Drukt u met de rechtermuistoets op die knop REGISTREREN dan krijgt u eerst onderstaand overzicht van de boekingen te zien.

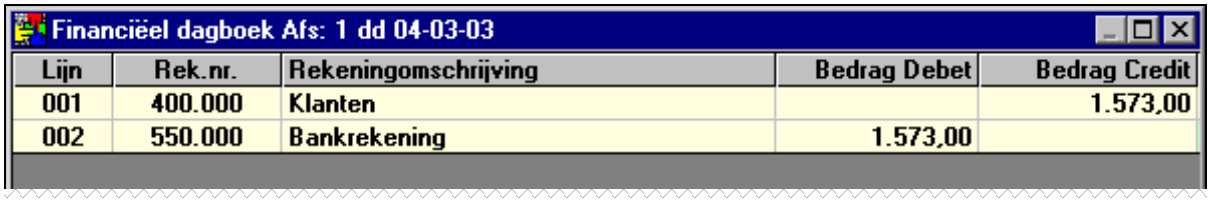

Lijn	Rek.nr.	Rekeningomschrijving	Bedrag Debet	Bedrag Credit
001	400.000	Klanten		1.573,00
002	550.000	Bankrekening	1.573,00	

Figuur Deel 1: 3.3.8

Ter herinnering, dat u geld ontvangt van uw klant is positief voor uw bedrijf (en voor uw bankrekening) en dus debet. Dat daarmee een einde komt aan de vordering op uw klant is niet meer dan logisch, maar is op zichzelf wel negatief voor uw bedrijf en daarmee credit.

Uw betaling aan uw leverancier op uw tweede bankuittreksel leverde deze wetenswaardigheidjes op ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.210,00	
550.000	BANKREKENING		1.210,00

Figuur Deel 1: 3.3.9

Uw computer heeft onthouden wat uw vorig eindsaldo van uw bankrekening was, veronderstelt dat dit het beginsaldo van uw volgend uittreksel is en stelt het voor.

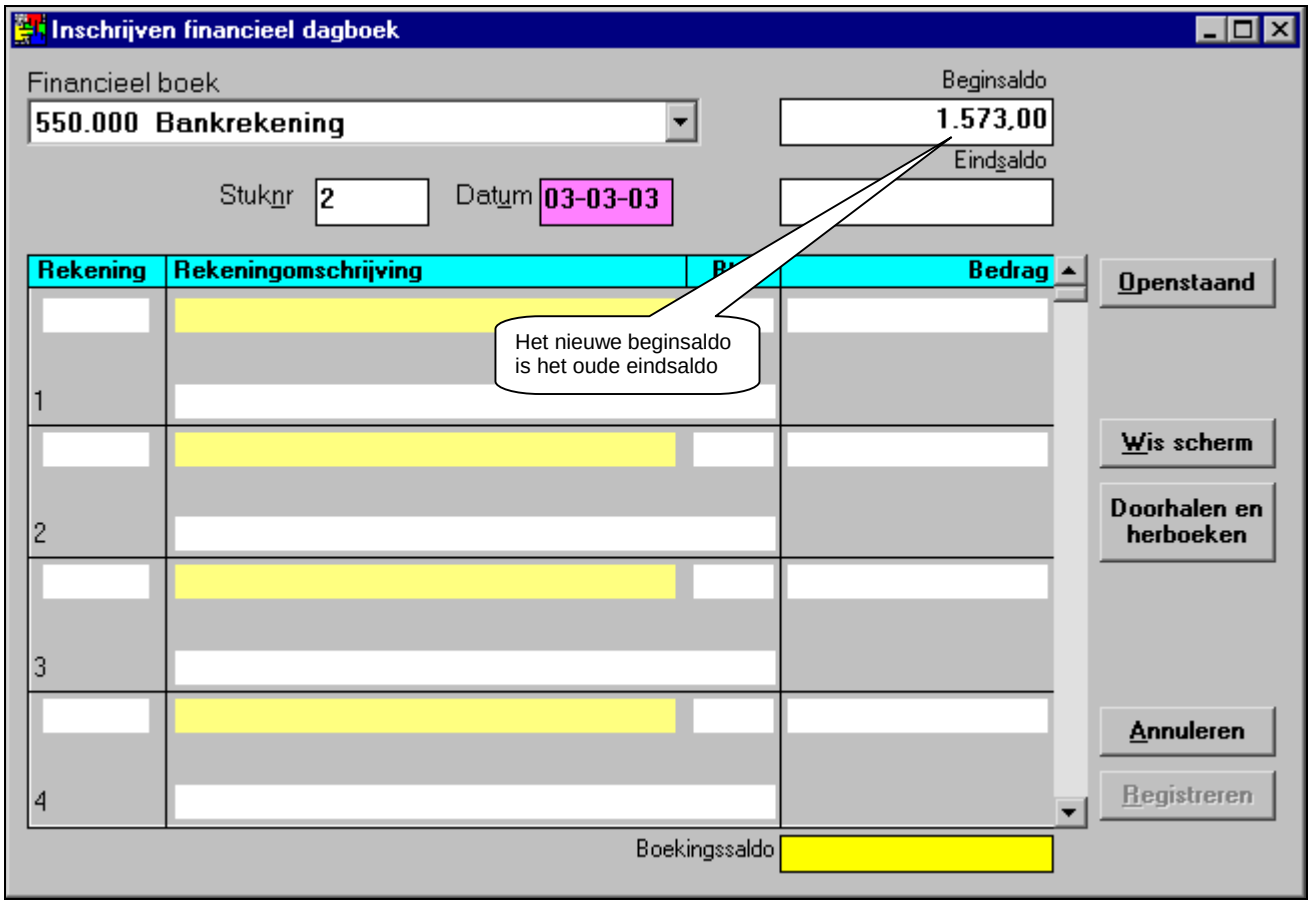

Figuur Deel 1: 3.3.10

Volgens uw tweede bankuittreksel bedraagt uw nieuw eindsaldo 363,00 euro. U typt daar dan ook 363 in. Het boekingssaldo wordt nu –1.210,00. Dat bedrag gaat dan ook uiteindelijk af van uw bankrekening, daarmee meteen van uw boekhoudkundige rekening 550.000.

Het daadwerkelijk uitgeven van geld is een negatieve gebeurtenis voor het bedrijf en voor de bankrekening. Deze boeking betekent dan ook een credit-beweging voor die rekening 550.000.

U betaalt een leverancier. De algemene boekhoudkundige rekening voor leveranciers is 440.000. Type dan ook als rekening 44 en druk op de ENTER-toets. Uw computer vult het nummer aan tot 440.000 en toont de omschrijving ter controle.

Omdat we ook willen weten aan welke individuele leverancier we betalen geven we ook het individuele nummer van die leverancier in, het nummer 1. Uw computer toont u de naam van de leverancier ter controle van uw keuze.

Als bedrag typt u –1210 in, de eerste keer dat u een negatief getal gebruikt. En dat nog wel op dezelfde lijn als de leverancier !

Gaat er bij u een alarmbelletje over?

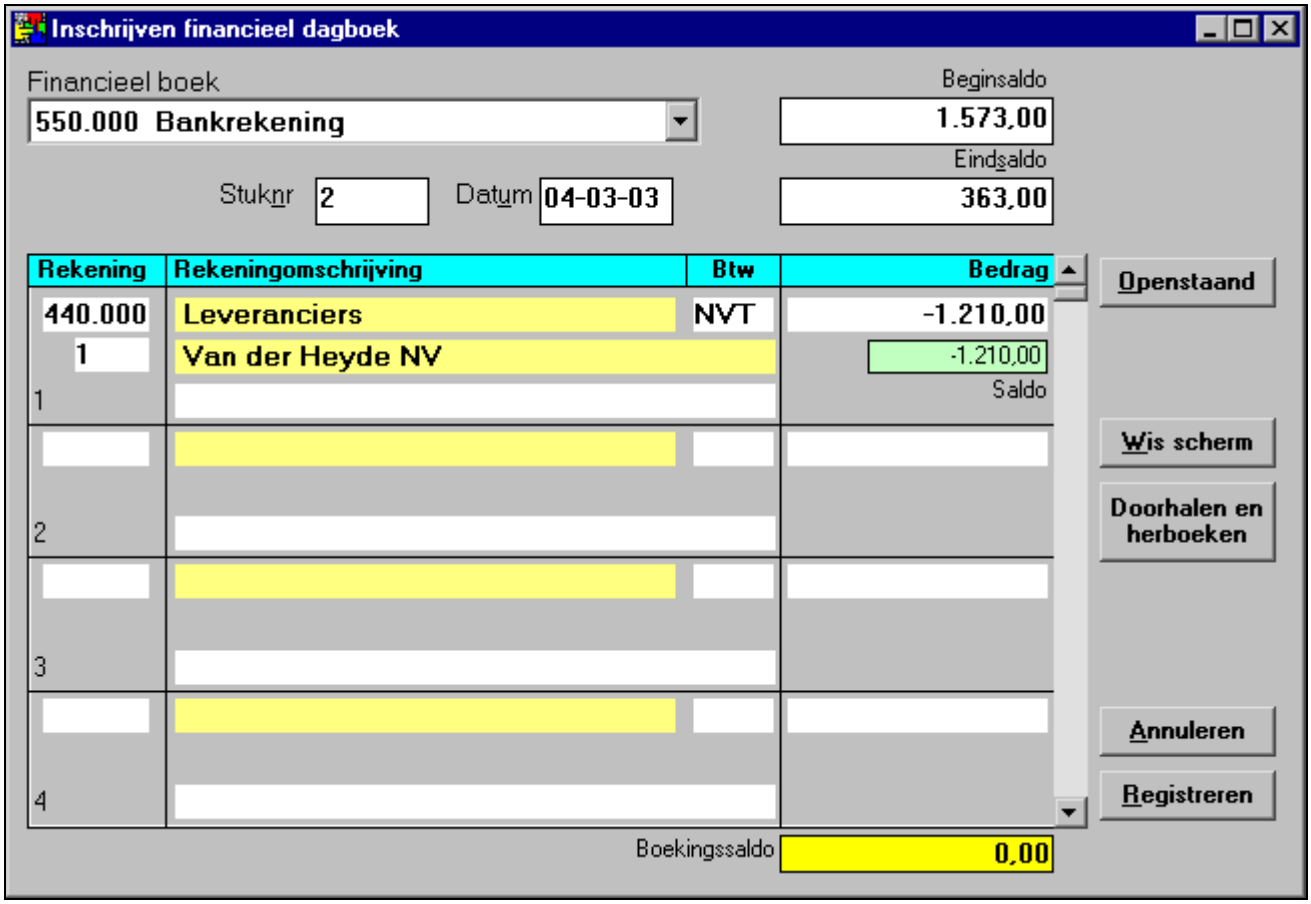

Figuur Deel 1: 3.3.11

Dat negatieve bedrag is immers eigenaardig. Kijkt u nog eens even naar Figuur Deel 1: 3.3.9, daar staat de rekening 440.000 BETALING AAN LEVERANCIERS wel degelijk met een debet-bedrag, positief dus.

Toch typt u het bedrag negatief in.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Dat is de juiste werkwijze … **want** de bank (uw boekhoudrekening 550.000 BANKREKENING) noteert uw uitgaven met een min–teken er voor negatief op uw uittreksel. Die bedragen zijn uitgaven en verminderen uw banksaldo.

Zou de computer u dwingen om de pure boekhoudkundige debet en credit te gebruiken voor uw financiële boekingen, dan zou dat èrg verwarrend zijn.

Uw computer volgt daarom **uitsluitend op het scherm** de redenering van de bank, als het bedrag van uw rekening verdwijnt, dan zet u er een – teken (min-teken) voor.

Als u het scherm hardop leest als … voor de rekening 440.000 BETALING AAN LEVERANCIERS gaat er 1.210,00 euro van mijn grootboekrekening 550.000 BANKREKENING af, dan stemt de logica van het uittreksel overeen met de boekhoudkundige leer over debet en credit.

Uw computer weet hoe hij bij de uiteindelijke boeking die ontvangsten en betalingen moet verwerken als debet en als credit. Kijkt u maar even bij Figuur Deel 1: 2.8.3, de ontvangen betaling van de eerste klant. Het bedrag van de rekening 400.000 ONTVANGEN BETALING VAN DE KLANTEN staat in de credit-kolom, terwijl het bedrag **niet negatief**, maar als een **positief bedrag** is ingetypt.

Als u het scherm hardop leest als … voor de rekening 400.000 ONTVANGEN BETALING VAN DE KLANTEN komt er 1.573,00 euro op mijn rekening 550.000 BANKREKENING bij, dan stemt de logica van het uittreksel overeen met de boekhoudkundige leer over debet en credit.

Het is dan ook een kwestie de inschrijvingen in het juiste daglicht te bekijken en de computer te vertrouwen, dat die de toewijzing aan debet en aan credit correct kan uitvoeren.

Uw computer is dat vertrouwen wel waard (in ieder geval toch als u met de WINexpert+ werkt), zoals u kunt zien als u weer met de rechtermuistoets op de knop REGISTREREN klikt.

Financiëel dagboek Afs: 2 dd 04-03-03

Lijn	Rek.nr.	Rekeningomschrijving	Bedrag Debet	Bedrag Credit
001	440.000	Leveranciers	1.210,00	
002	550.000	Bankrekening		1.210,00

Figuur Deel 1: 3.3.12

Uw computer gebruikt debet en credit zoals wij theoretisch hebben voorzien (zie de voorziene boekingen in Figuur Deel 1: 3.3.9). Hij vertaalt consequent de ontvangsten en uitgaven vanuit het standpunt van de bank.

Te onthouden

Bij het inschrijven van de financiële dagboeken kijken we voor de boekingen niet naar debet of naar credit, maar naar uitgave of ontvangst, precies zoals de bank heeft genoteerd op het uittreksel.

We rekenen op de automatische tussenkomst van de computer om bij het registreren van …
… de **ontvangsten** enerzijds de rekening 550.000 BANKREKENING te debiteren voor die ontvangsten en anderzijds daarvoor de rekening 400.000 ONTVANGEN BETALING VAN DE KLANTEN te crediteren
… de **uitgaven** enerzijds de rekening 550.000 BANKREKENING te crediteren voor die uitgaven en anderzijds daarvoor de rekening 440.000 BETALING AAN LEVERANCIERS te debiteren

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 4. Nu even zelf:

De eerste transactie, uw eerste aankoopfactuur, uw eerste verkoopfactuur, uw eerste ontvangst en uw eerste betaling hebben we nu ingeschreven.

Probeert u nu van uw tweede transactie eens zelf in te schrijven, uw …

… tweede aankoopfactuur (die van uw buurman), datum 6 maart 2003, leveranciersnummer 2
… derde bankuittreksel (uw betaling aan uw buurman), datum 6 maart 2003, leveranciersnummer 2
… derde aankoopfactuur (die van de invoerder, uw leverancier van tuinmeubelen), datum 7 maart 2003, leveranciersnummer 1
… tweede verkoopfactuur (die aan de door stroompanne geplaagde restauranthouder), datum 7 maart 2003, klantennummer 2.

Hieronder vindt u de bedragen en de nodige rekeningen. De benaming van de rekeningen stemt nu overeen met die in de computer. Bijvoorbeeld, van de rekening 440.000 LEVERANCIERS wordt de omschrijving niet langer aangepast als de boeking de schuld betreft of als de boeking de betaling betreft. Dat blijkt voortaan uit het debet / credit van de boeking.

Oefening:

We weten immers (neemt u een pen en vult u in 'debet' of 'credit'), dat …
… het ontstaan en bestaan van de schuld uit een aankoopfactuur blijkt uit een …….. – bedrag
… de betaling van die schuld blijkt uit een …….. – bedrag.

Twijfelt u? Kijk dan even naar onderstaande Figuur Deel 1: 3.4.1 te kijken?

	Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
Aankoop-factuur 2	440.000	Leveranciers		121,00
	411.000	Te ontvangen Btw	21,00	
	610.000	Huur bestelwagen	100,00	
Bankuit-treksel 3	440.000	Leveranciers	121,00	
	550.000	Bankrekening		121,00
Aankoop-factuur 3	440.000	Leveranciers		1.694,00
	411.000	Te ontvangen Btw	294,00	
	600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.400,00	
Verkoop-factuur 2	400.000	Klanten	2.202,20	
	451.000	Te betalen btw		382,20
	700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.820,00

Figuur Deel 1: 3.4.1

Oefening:

Probeert u nu even die hierboven opgesomde documenten in te schrijven in de WINexpert+. Kijk iedere keer naar de **uitgewerkte oefening** op de volgende bladzijden **voordat** u op de knop REGISTREREN drukt.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Aankoopfactuur 2

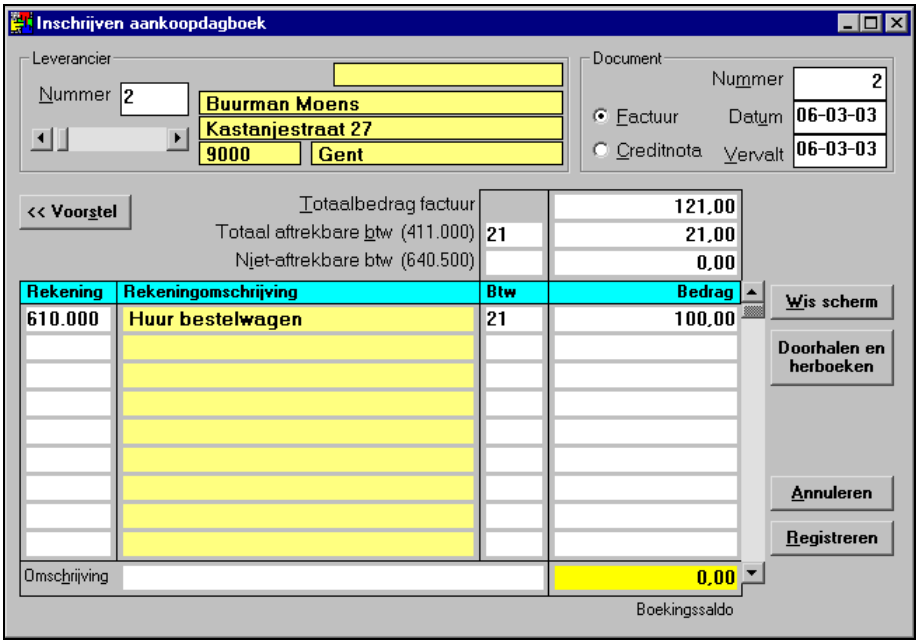

Figuur Deel 1: 3.4.2

Voor het inschrijven gebruikt u de toetsen [21] …

2 ENTER ENTER ENTER 6 ENTER ENTER 121 ENTER 21 ENTER ENTER ENTER ENTER 61 ENTER ENTER 100 ENTER ENTER

Wilt u de boekingen controleren alvorens ze te registreren? Druk dan met de rechtermuistoets op de knop REGISTREREN van bovenstaande figuur om de voorgestelde boekingen te vergelijken met de boekingen uit onderstaande figuur.

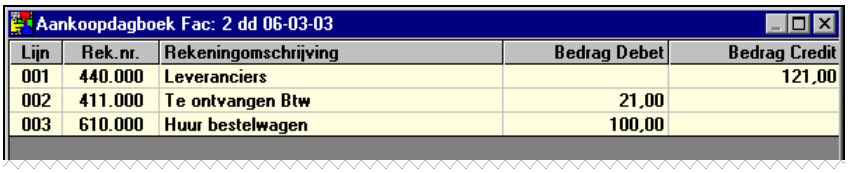

Aankoopdagboek Fac: 2 dd 06-03-03

Lijn	Rek.nr.	Rekeningomschrijving	Bedrag Debet	Bedrag Credit
001	440.000	Leveranciers		121,00
002	411.000	Te ontvangen Btw	21,00	
003	610.000	Huur bestelwagen	100,00	

Figuur Deel 1: 3.4.3

Druk vervolgens op REGISTREREN om de boeking daadwerkelijk te registreren.

[21] Het kan vlugger en gemakkelijker met geruik van minder toetsen, maar daar komen we later op terug. Het is de bedoeling van deze cursus te leren boekhouden en niet de bedoeling om het onderste uit de kan te halen in verwerkingsgemak.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Bankuittreksel 3

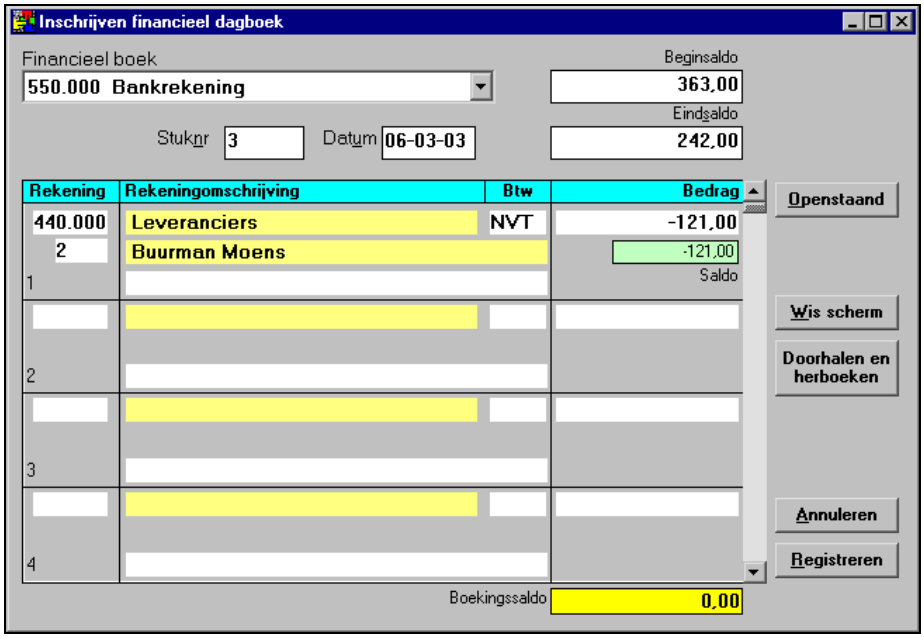

Figuur Deel 1: 3.4.4

Voor het inschrijven gebruikt u de toetsen[22] …

ENTER ENTER 6 ENTER ENTER 242 ENTER 44 ENTER 2 ENTER -121 ENTER

Wilt u de boekingen controleren alvorens ze te registreren? Druk dan met de rechtermuistoets op de knop REGISTREREN van bovenstaande figuur om de voorgestelde boekingen te vergelijken met de boekingen uit onderstaande figuur.

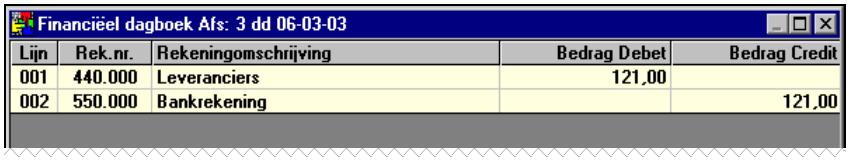

Figuur Deel 1: 3.4.5

Druk vervolgens op REGISTREREN om de boeking daadwerkelijk te registreren.

[22] Het kan vlugger en gemakkelijker met gebruik van minder toetsen, maar daar komen we later op terug. Het is de bedoeling van deze cursus te leren boekhouden en niet de bedoeling om het onderste uit de kan te halen in verwerkingsgemak.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Aankoopfactuur 3

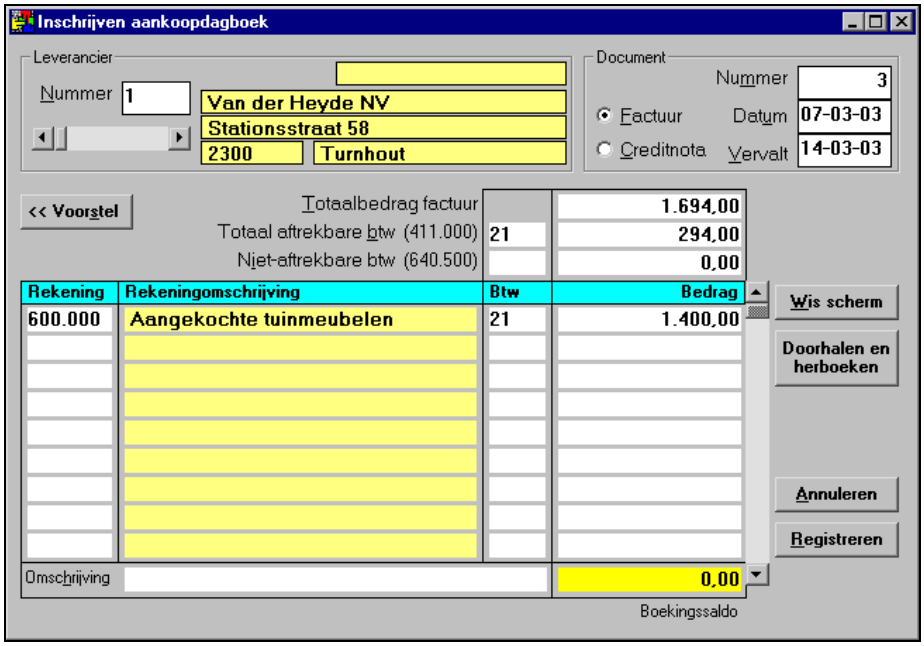

Figuur Deel 1: 3.4.6

Voor het inschrijven gebruikt u de toetsen[23] …

1 ENTER ENTER ENTER 7 ENTER ENTER 1694 ENTER ENTER ENTER ENTER ENTER ENTER ENTER 1400 ENTER ENTER

Wilt u de boekingen controleren alvorens ze te registreren? Druk dan met de rechtermuistoets op de knop REGISTREREN van bovenstaande figuur om de voorgestelde boekingen te vergelijken met de boekingen uit onderstaande figuur.

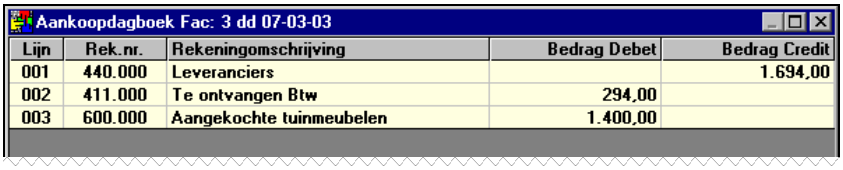

Aankoopdagboek Fac: 3 dd 07-03-03

Lijn	Rek.nr.	Rekeningomschrijving	Bedrag Debet	Bedrag Credit
001	440.000	Leveranciers		1.694,00
002	411.000	Te ontvangen Btw	294,00	
003	600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.400,00	

Figuur Deel 1: 3.4.7

Druk vervolgens op REGISTREREN om de boeking daadwerkelijk te registreren.

[23] Het kan vlugger en gemakkelijker met gebruik van minder toetsen, maar daar komen we later op terug. Het is de bedoeling van deze cursus te leren boekhouden en niet de bedoeling om het onderste uit de kan te halen in verwerkingsgemak.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Verkoopfactuur 2

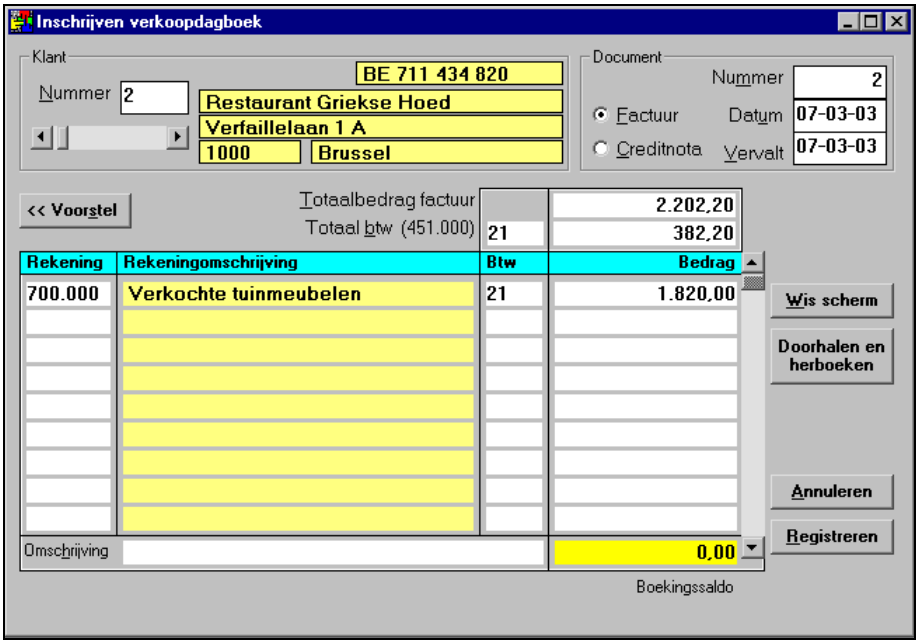

Figuur Deel 1: 3.4.8

Voor het inschrijven gebruikt u de toetsen[24] …

2 ENTER ENTER ENTER ENTER 7 ENTER ENTER 2202,2 ENTER 21 ENTER ENTER 7 ENTER ENTER 1820 ENTER ENTER

Wilt u de boekingen controleren alvorens ze te registreren? Druk dan met de rechtermuistoets op de knop REGISTREREN van bovenstaande figuur om de voorgestelde boekingen te vergelijken met de boekingen uit onderstaande figuur.

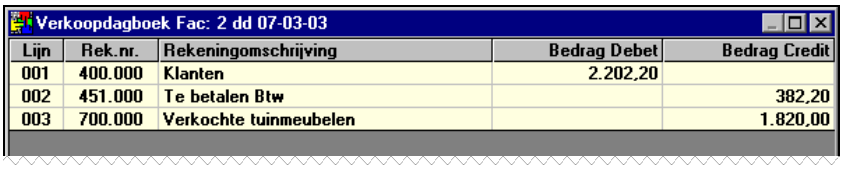

Verkoopdagboek Fac: 2 dd 07-03-03

Lijn	Rek.nr.	Rekeningomschrijving	Bedrag Debet	Bedrag Credit
001	400.000	Klanten	2.202,20	
002	451.000	Te betalen Btw		382,20
003	700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.820,00

Figuur Deel 1: 3.4.9

Druk vervolgens op REGISTREREN om de boeking daadwerkelijk te registreren.

[24] Het kan vlugger en gemakkelijker met gebruik van minder toetsen, maar daar komen we later op terug. Het is de bedoeling van deze cursus te leren boekhouden en niet de bedoeling om het onderste uit de kan te halen in verwerkingsgemak.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 5. Dagboeken afdrukken op papier:

Ondanks het ideaal van het papierloze kantoor wordt er nog veel papier gebruikt. U bent zelfs verplicht uw dagboeken af te drukken en op papier ter beschikking te houden van de controleurs van de Administratie.

We drukken de dagboeken eens af om het resultaat van ons werk te zien, te beginnen met het aankoopdagboek.

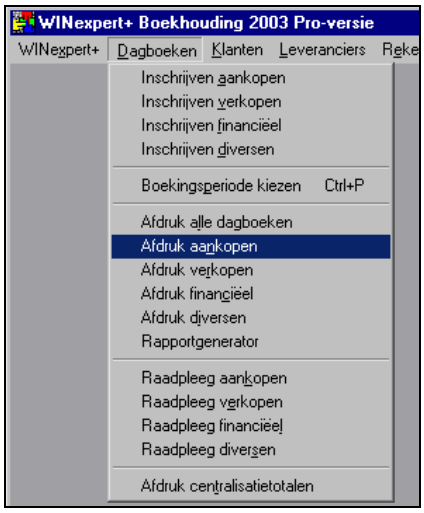

Figuur Deel 1: 3.5.1

Na de keuze in het menu zien we het afdrukscherm om keuzes over de afdruk te kunnen maken.

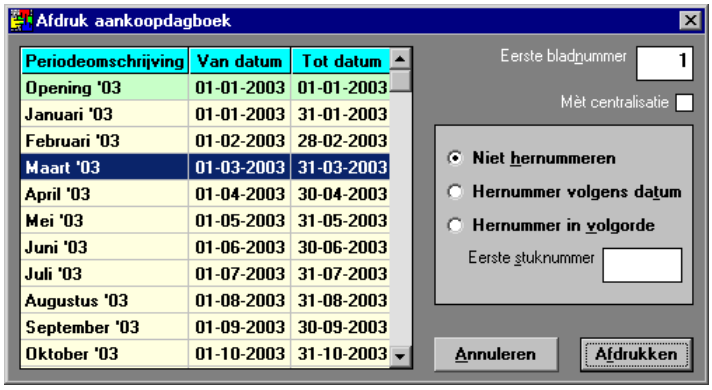

Figuur Deel 1: 3.5.2

De periode 'Maart 2003' is reeds voorgesteld. Het volstaat om meteen op de knop AFDRUKKEN te klikken. Dan krijgt u de volgende keuze van de afdruk te zien.

Figuur Deel 1: 3.5.3

U kunt de afdrukken voorafgaandelijk bekijken op het scherm als 'Afdrukvoorbeeld'. Nu kiezen we echter voor 'Afdrukken op printer'.

Aankoopboek: Maart '03

Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig'
Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen

Afgedrukt op: 08-03-03 om 19:10:30 uur. Blad: 0001
Tijdens sessie: 0007 door: Uw naam Munt: Euro

Stuk	Datum	Num.	Leverancier	Crediteuren	Btw	Goederen	Onkosten	Overigen	Rek.nr	Rekeningomschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet
			Overdracht: facturen											
			Overdracht: creditnota's											
1	03-03-03	0001	Van der Heyde NV	C 1.210,00					440.000	Leveranciers	--	--	--	-----
Fac	10-03-03				D 210,00				411.000	Te ontvangen Btw	59	--	--	21
						D 1.000,00			600.000	Aangekochte tuinmeubelen	81	--	--	21
2	06-03-03	0002	Buurman Moens	C 121,00					440.000	Leveranciers	--	--	--	-----
Fac	06-03-03				D 21,00				411.000	Te ontvangen Btw	59	--	--	21
							D 100,00		610.000	Huur bestelwagen	82	--	--	21
3	07-03-03	0001	Van der Heyde NV	C 1.694,00					440.000	Leveranciers	--	--	--	-----
Fac	14-03-03				D 294,00				411.000	Te ontvangen Btw	59	--	--	21
						D 1.400,00			600.000	Aangekochte tuinmeubelen	81	--	--	21
			Totaal van deze bladzijde: facturen	3.025,00	525,00	2.400,00	100,00	0,00						
			Totaal van deze bladzijde: creditnota's	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						
			Overdracht: facturen	3.025,00	525,00	2.400,00	100,00	0,00						
			Overdracht: creditnota's	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00						

Figuur Deel 1: 3.5.4

U ziet alle boekhoudkundige wetenswaardigheden per document op een rijtje staan. Deze boekingen zijn de bouwstenen van uw boekhouding. Balansen, historieken en allerhande overzichten vloeien hieruit voort.

De periodieke controle door de Administratie (er komt een ambtenaar bij u langs of die verzoekt u met uw afdrukjes tot bij hem / haar te komen) zal in het bijzonder de juistheid van deze bouwstenen nagaan.

Daarmee is uw boekhouding immers opgebouwd. Zich eenmaal overtuigd van de juistheid van uw boekingen weet hij / zij, dat de balansen en overzichten ook juist moeten zijn.

Als u de afdruk van het dagboek grondig bekijkt, ziet u 3 kolommen, waarin u niets heeft ingevuld. De titel van die 3 kolommen is 'Vak Vak Vak'. Er zijn nummers in verschenen, die u niet zelf heeft ingetypt. Dit zijn de vakken van de BTW-aangifte, die de WINexpert+ zelf voor u invult. Die BTW-aangifte zullen we later bekijken.

Oefening:

Druk zelf het verkoopdagboek en het financiëel dagboek af.

§ 6. Van boekingen tot 'grootboek':

De term 'grootboek' is als oudbollige term langzaamaan in onbruik geraakt.

Toch is het overzicht zelf blijven bestaan, meestal onder de titel 'Rekeninghistoriek'. Het is een historiek van de boekingen, gesorteerd op het nummer van de rekeningen, met een totaal per debet-kolom, een totaal per credit-kolom en een saldo (debet of credit).

Vertrekkend vanuit de historiek van alle boekingen in volgorde van inschrijven (Figuur Deel 1: 2.11.1), na het sorteren per rekeningnummer (Figuur Deel 1: 2.12.1), na het toevoegen van een totaal per debet- en per credit-totaal (Figuur Deel 1: 2.12.2) en na het berekenen van het saldo daarvan (Figuur Deel 1: 2.12.3) tot deze figuur gekomen.

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit	Debet-saldo	Credit-saldo
400.000	Vordering op klanten	1.573,00			
400.000	Ontvangen betaling van de klanten		1.573,00		
400.000	Vordering op klanten	2.202,20			
	Totaal 400.000	*3.775,20*	*1.573,00*	*2.202,20*	
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	210,00			
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	21,00			
411.000	Van de Staat terug te vorderen btw	294,00			
	Totaal 411.000	*525,00*	*0,00*	*525,00*	
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.210,00		
440.000	Betaling aan leveranciers	1.210,00			
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		121,00		
440.000	Betaling aan leveranciers	121,00			
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.694,00		
	Totaal 440.000	*1.420,00*	*3.114,00*		*1.694,00*
451.000	Aan de Staat te betalen btw		273,00		
451.000	Aan de Staat te betalen btw		382,20		
	Totaal 451.000	*0,00*	*755,20*		*755,20*
550.000	Bankrekening	1.573,00			
550.000	Bankrekening		1.210,00		
550.000	Bankrekening		121,00		
	Totaal 550.000	*1.573,00*	*1.331,00*	*242,00*	
600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.000,00			
600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.400,00			
	Totaal 600.000	*2.400,00*	*0,00*	*2.400,00*	
610.000	Huur bestelwagen	100,00			
	Totaal 610.000	*100,00*	*0,00*	*100,00*	
700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.300,00		
700.000	Verkochte tuinmeubelen		1.820,00		
	Totaal 700.000	*0,00*	*3.120,00*		*3.120,00*

Figuur Deel 1: 3.6.1

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Uw computer kan u dat overzicht onmiddellijk geven zonder dat er enig rekenwerk van u bij aan te pas komt.

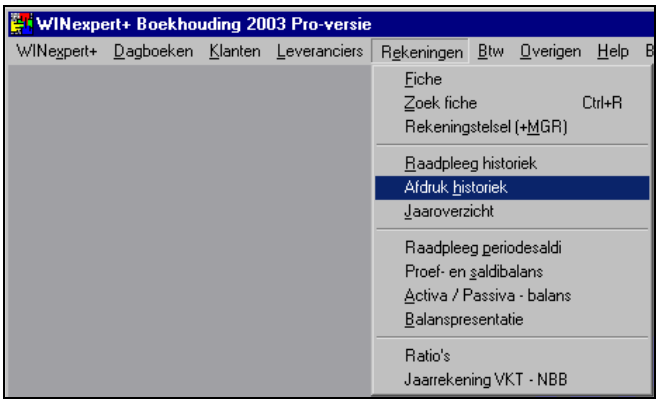

Figuur Deel 1: 3.6.2

U krijgt dan een afdrukscherm te zien, waarin u keuzes kunt maken over die afdruk. Nu nemen we de standaard voorgestelde keuzes aan en drukken meteen op de knop AFDRUKKEN.

Figuur Deel 1: 3.6.3

Vergelijking van deze computerafdruk van de rekeninghistoriek met Figuur Deel 1: 2.12.3 toont de overeenkomst [25] tussen die twee aan.

[25] Deze historiek vertoont wel meer nuttige gegevens, waaronder de vakken van de BTW-aangifte. Te betalen en te ontvangen BTW en de daarbij passende verkopen en aankopen zullen blijken een belangrijk deel uit te maken van de boekhouding.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Rekeningenhistoriek: 100.000 tot 799.999 : Opening '03 tot Maart '03

Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig'
Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen

Afgedrukt op: 08-03-03 om 21:18:18 uur. Blad: 0001
Tijdens sessie: 0007 door: Uw naam Munt: Euro

400.000 Klanten

Stuk	Doc	Datum	Boek	Klant/leverancier/omschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet	Debet	Credit
								Beginsaldo	0,00	0,00
1	Fac	04-03-03	Verkoop	K : 0001 Restaurant Rode Raap	--	--	--	-----	1.573,00	
1	Afs	04-03-03	Bankreke	K : 0001 Restaurant Rode Raap	--	--	--	-----		1.573,00
2	Fac	07-03-03	Verkoop	K : 0002 Restaurant Griekse Hoed	--	--	--	-----	2.202,20	
					Beweging van de perioden				3.775,20	1.573,00
					Saldo van de perioden				2.202,20	0,00
					Saldo t/m Maart '03				2.202,20	0,00

411.000 Te ontvangen Btw

Stuk	Doc	Datum	Boek	Klant/leverancier/omschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet	Debet	Credit
								Beginsaldo	0,00	0,00
1	Fac	03-03-03	Aankoop	L : 0001 Van der Heyde NV	59	--	--	21	210,00	
2	Fac	06-03-03	Aankoop	L : 0002 Buurman Moens	59	--	--	21	21,00	
3	Fac	07-03-03	Aankoop	L : 0001 Van der Heyde NV	59	--	--	21	294,00	
					Beweging van de perioden				525,00	0,00
					Saldo van de perioden				525,00	0,00
					Saldo t/m Maart '03				525,00	0,00

440.000 Leveranciers

Stuk	Doc	Datum	Boek	Klant/leverancier/omschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet	Debet	Credit
								Beginsaldo	0,00	0,00
1	Fac	03-03-03	Aankoop	L : 0001 Van der Heyde NV	--	--	--	-----		1.210,00
2	Afs	04-03-03	Bankreke	L : 0001 Van der Heyde NV	--	--	--	-----	1.210,00	
2	Fac	06-03-03	Aankoop	L : 0002 Buurman Moens	--	--	--	-----		121,00
3	Afs	06-03-03	Bankreke	L : 0002 Buurman Moens	--	--	--	-----	121,00	
3	Fac	07-03-03	Aankoop	L : 0001 Van der Heyde NV	--	--	--	-----		1.694,00
					Beweging van de perioden				1.331,00	3.025,00
					Saldo van de perioden				0,00	1.694,00
					Saldo t/m Maart '03				0,00	1.694,00

451.000 Te betalen Btw

Stuk	Doc	Datum	Boek	Klant/leverancier/omschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet	Debet	Credit
								Beginsaldo	0,00	0,00
1	Fac	04-03-03	Verkoop	K : 0001 Restaurant Rode Raap	54	--	--	21		273,00
2	Fac	07-03-03	Verkoop	K : 0002 Restaurant Griekse Hoed	54	--	--	21		382,20
					Beweging van de perioden				0,00	655,20
					Saldo van de perioden				0,00	655,20
					Saldo t/m Maart '03				0,00	655,20

550.000 Bankrekening

Stuk	Doc	Datum	Boek	Klant/leverancier/omschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet	Debet	Credit
								Beginsaldo	0,00	0,00
1	Afs	04-03-03	Bankreke	Beginsaldo afschrift= 0,00	--	--	--		1.573,00	
2	Afs	04-03-03	Bankreke	Beginsaldo afschrift= 1573,00	--	--	--			1.210,00
3	Afs	06-03-03	Bankreke	Beginsaldo afschrift= 363,00	--	--	--			121,00
					Beweging van de perioden				1.573,00	1.331,00
					Saldo van de perioden				242,00	0,00
					Saldo t/m Maart '03				242,00	0,00

600.000 Aangekochte tuinmeubelen

Stuk	Doc	Datum	Boek	Klant/leverancier/omschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet	Debet	Credit
								Beginsaldo	0,00	0,00
1	Fac	03-03-03	Aankoop	L : 0001 Van der Heyde NV	81	--	--	21	1.000,00	
3	Fac	07-03-03	Aankoop	L : 0001 Van der Heyde NV	81	--	--	21	1.400,00	
					Beweging van de perioden				2.400,00	0,00
					Saldo van de perioden				2.400,00	0,00
					Saldo t/m Maart '03				2.400,00	0,00

610.000 Huur bestelwagen

Stuk	Doc	Datum	Boek	Klant/leverancier/omschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet	Debet	Credit
								Beginsaldo	0,00	0,00
2	Fac	06-03-03	Aankoop	L : 0002 Buurman Moens	82	--	--	21	100,00	
					Beweging van de perioden				100,00	0,00
					Saldo van de perioden				100,00	0,00
					Saldo t/m Maart '03				100,00	0,00

700.000 Verkochte tuinmeubelen

Stuk	Doc	Datum	Boek	Klant/leverancier/omschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet	Debet	Credit
								Beginsaldo	0,00	0,00
1	Fac	04-03-03	Verkoop	K : 0001 Restaurant Rode Raap	03	--	--	21		1.300,00
2	Fac	07-03-03	Verkoop	K : 0002 Restaurant Griekse Hoed	03	--	--	21		1.820,00
								Transport	0,00	3.120,00

Figuur Deel 1: 3.6.4

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Rekeningenhistoriek: 100.000 tot 799.999 : Opening '03 tot Maart '03

Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig'
Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen

Afgedrukt op: 08-03-03 om 21:18:18 uur. Blad: 0002
Tijdens sessie: 0007 door: Uw naam Munt: Euro

700.000 Verkochte tuinmeubelen (vervolg)

Stuk	Doc	Datum	Boek	Klant/leverancier/omschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet	Debet	Credit
								Transport	0,00	3.120,00
								Beweging van de perioden	0,00	3.120,00
								Saldo van de perioden	0,00	3.120,00
								Saldo t/m Maart '03	0,00	3.120,00

Samenvatting rekening 100.000 tot 799.999

Beginsaldo	0,00	0,00
Beweging van de perioden	9.704,20	9.704,20
Saldo van de perioden	0,00	0,00
Saldo t/m Maart '03	0,00	0,00

Figuur Deel 1: 3.6.5

In de samenvatting van de rekeningen ziet u dat het totaal van de debet-bewegingen 9.704,20 gelijk is aan het totaal van de credit-bewegingen. We hebben immers gekozen voor de afdruk van alle rekeningen en niet voor een beperkte selectie; debet moet dan ook gelijk zijn aan credit.

Van het 'grootboek', de historiek van de boekingen / rekeningen, maakten we in Figuur Deel 1: 2.12.8 een proef- en saldibalans. Die bestaat in de WINexpert+ als een kant-en-klare afdruk.

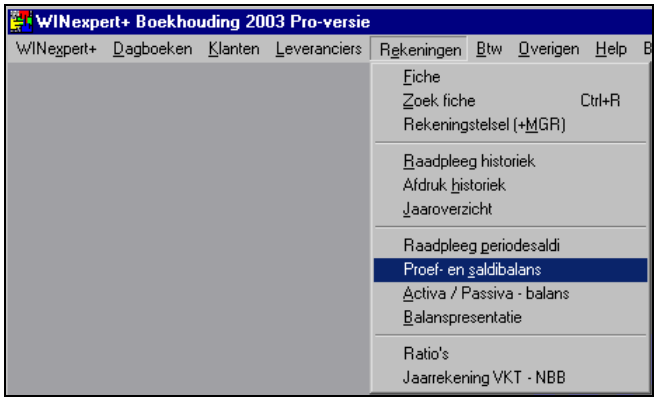

Figuur Deel 1: 3.6.6

In het keuzescherm van de proef- en saldibalans stelt de WINexpert+ de meest gebruikelijke keuze voor. Dat zijn de resultaten-rekeningen van 600.000 tot en met 799.999. Stip nu 'Allemaal (000.000 t/m 999.999)' aan.

Figuur Deel 1: 3.6.7

Alvorens op de knop AFDRUKKEN te klikken drukt u de hoofdletter-toets in en houdt u die ingedrukt terwijl u met de muis er op klikt. Dan weet de WINexpert+, dat u de proef- en saldibalans wilt beperken tot enkel de rekeningen met een bedrag.

Proef- en saldibalans van periode Opening '03 t/m Maart '03: Alle rekeningen (000.000 tot 999.999)

Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig'
Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen

Afgedrukt op: 08-03-03 om 23:31:01 uur. Blad: 0001
Tijdens sessie: 0007 door: Uw naam Munt: Euro

Rek.nr	Rekeningomschrijving	Debetbewegingen van Opening '03 tot Maart '03 **Proefbalans**	Creditbewegingen van Opening '03 tot Maart '03 **Proefbalans**	Debet saldo van Opening '03 tot Maart '03 **Saldibalans**	Creditsaldo van Opening '03 tot Maart '03 **Saldibalans**
400.000	Klanten	3.775,20	1.573,00	2.202,20	
	Totalen syntheserekening 40	3.775,20	1.573,00	2.202,20	
411.000	Te ontvangen Btw	525,00	0,00	525,00	
	Totalen syntheserekening 41	525,00	0,00	525,00	
440.000	Leveranciers	1.331,00	3.025,00		1.694,00
	Totalen syntheserekening 44	1.331,00	3.025,00		1.694,00
451.000	Te betalen Btw	0,00	655,20		655,20
	Totalen syntheserekening 45	0,00	655,20		655,20
	Totalen van de klasse 4	5.631,20	5.253,20	378,00	
550.000	Bankrekening	1.573,00	1.331,00	242,00	
	Totalen syntheserekening 55	1.573,00	1.331,00	242,00	
	Totalen van de klasse 5	1.573,00	1.331,00	242,00	
600.000	Aangekochte tuinmeubelen	2.400,00	0,00	2.400,00	
	Totalen syntheserekening 60	2.400,00	0,00	2.400,00	
610.000	Huur bestelwagen	100,00	0,00	100,00	
	Totalen syntheserekening 61	100,00	0,00	100,00	
	Totalen van de klasse 6	2.500,00	0,00	2.500,00	
700.000	Verkochte tuinmeubelen	0,00	3.120,00		3.120,00
	Totalen syntheserekening 70	0,00	3.120,00		3.120,00
	Totalen syntheserekening	0,00	0,00		
	Totalen van de klasse 7	0,00	3.120,00		3.120,00
	Totalen van de afgedrukte rekeningen	9.704,20	9.704,20	3.120,00	3.120,00

Figuur Deel 1: 3.6.8

Wijkt uw afdruk af van bovenstaand voorbeeld? Staan er meer rekeningen in, maar wel met 0,00 als bedrag in iedere kolom? Dan heeft u de hoofdletter-toets niet ingedrukt gehouden terwijl u op de knop AFDRUKKEN klikte. Die andere rekeningen zijn standaard aanwezige rekeningen, die we nog niet gebruikt hebben.

Bovenstaande proef- en saldibalans bevat slechts enkele rekeningen en veel tussentotalen. Die verhouding verbetert naarmate we meer rekeningen in gebruik nemen.

U ziet een tussentotaal per syntheserekening (ook wel eens 'groepsrekening' genoemd), dat zijn de twee eerste cijfers van de rekeningnummers, 40, 41, 44 enzovoorts.

Daaronder ziet u een tussentotaal per klasse, het eerste cijfer van de rekeningnummers.

In Figuur Deel 1: 2.14.4 zagen we, dat de klasse 4 de rekeningen VORDERINGEN EN SCHULDEN OP MAXIMAAL ÉÉN JAAR bevat. Dat het debet-saldo van die klasse in de proef- en saldibalans 378,00 bedraagt betekent, dat u 378,00 euro méér tegoed (vorderingen) dan schulden heeft.

Op deze manier haalt u uit die proef- en saldibalans méér gegevens dan enkel het saldo van de rekeningen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Deel 1: Hoofdstuk 4: De BTW in de praktijk

§ 1. BTW, Belasting op de Toegevoegde Waarde: 92
§ 2. Saldo BTW: bepalen per maand of per kwartaal? 95
§ 3. De BTW-aangifte: 97
§ 4. Verantwoording van de vakken - overeenstemming met uw boekhouding: 101
§ 5. De BTW-aangifte moet voldoen aan bepaalde controleregels: 103
§ 6. Negatieve bedragen op de BTW-aangifte en de overdracht daarvan: 104
§ 7. Afrekening van de BTW: 107
§ 8. Jaarlijkse lijst van BTW-plichtige afnemers: 118
§ 9. Intracommunautaire lijst van BTW-plichtige afnemers: 121
§ 10. Bijzondere BTW-regeling: BTW te betalen door de medecontractant: 124

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 1. BTW, Belasting op de Toegevoegde Waarde:

We hebben de BTW reeds in de boekhouding gebruikt. We hebben ook gezien, dat de WINexpert+ bij het inschrijven van de aan- en verkoopfacturen automatisch nummers (vakken) aan de boekingen, die van belang zijn voor de BTW-aangifte.

De BTW maakt een belangrijk deel uit van de boekhouding. Meer en meer bedrijven en zelfstandigen worden in de BTW betrokken.

Welk bedrijf en welke zelfstandigen in die BTW-kringloop zijn betrokken kunt u zien aan hun ondernemingsnummer (met de letters BTW er in) [26]. Dat nummer moeten zij op hun facturen en een groot aantal andere documenten vermelden en op eigen initiatief doorgeven aan hun leveranciers.

Uw eerste aankoopfactuur ging over de aankoop van tuinmeubelen ter waarde van 1.000 euro. Uw leverancier rekende daarop 21% BTW en u moest die 210 euro aan hem betalen, tesamen met de 1.000 euro voor de meubelen.

Uw eerste verkoopfactuur ging over de verkoop van tuinmeubelen ter waarde van 1.300 euro. U rekende daarop 21% BTW en uw klant moet u die 273 euro betalen.

De BTW op die meubelen is dus gestegen van 210 euro naar 273 euro, terwijl het BTW–percentage hetzelfde is gebleven, 21%. De waarde van die meubelen is 'gestegen' van 1.000 euro naar 1.300 euro.

Op zichzelf gezien zijn de meubelen onveranderd gebleven. In de economie betekent waarde (oneerbiedig uitgedrukt) 'wat de gek er voor wil geven'.

U wilde er wel 1.000 euro voor geven aan uw leverancier, uw klant wilde u er wel 1.300 euro voor geven. Op de een of andere manier heeft u die waarde verhoogd van 1.000 naar 1.300. U heeft aan die aangekochte tuinmeubelen een waarde van 300 euro toegevoegd.

En op die toegevoegde waarde wordt u belast.

	TARIEF	X BASIS / GRONDSLAG / MAATSTAF	= BTW
VERKOOP	21 %	1.300,00	273,00
– AANKOOP	21 %	– 1.000,00	– 210,00
= TOEGEVOEGD	**21 %**	**= 300,00**	**= 63,00**

Figuur Deel 1: 4.1.1

Die toegevoegde waarde is het basisbedrag, waarop u belasting moet betalen. Daarvoor zijn verschillende termen in omloop, waaronder BELASTBARE BASIS, BELASTBARE GRONDSLAG, BELASTBARE MAATSTAF en MAATSTAF VAN HEFFING de bekendste zijn.

We hebben nu één BTW-percentage gezien, 21%. Er bestaan verschillende percentages, maar deze 21% is de meest voorkomende. Voor die percentages zijn ook verschillende termen in omloop, waaronder BTW-TARIEF, BTW-PERCENTAGE en BTW-VOET de meest voorkomende zijn.

In vakjargon uitgedrukt hebben we het dan ook over 300 euro als belastbare grondslag, waarop een BTW-voet van 21% van toepassing is.

Eerder in de cursus hebben we gezien, dat de Staat voor de Belasting op de Toegevoegde Waarde de betaling van de facturen ondergeschikt acht aan de facturen zelf. De Staat denkt voor de BTW altijd in haar voordeel en laat het aan u over om uw eigen voordeel te behalen.

Uit het simpele feit, dat u tuinmeubelen verkocht voor 1.300 + 1.820 = 3.120 euro bent u als handelaar met een BTW-ondernemingsnummer verplicht aan de Staat daarop 21% BTW te betalen, zijnde 655,20 euro.

[26] Het ondernemingsnummer vervangt (na een overgangstijdperk) het vroegere BTW-nummer. Het onderscheid tegenover de niet-BTW-plichtigen ligt in de letters BTW in het ondernemingsnummer.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Enkel àls u kunt aantonen te beschikken over geldige aankoopfacturen, waarop uw leverancier u BTW aanrekent op zijn verkoopprijs (zijn belastbare basis) èn u kunt aantonen, dat u die aankopen heeft gedaan om uw aan BTW onderworpen verkopen te kunnen realiseren, dan staat de Staat u toe, dat u die door uw leverancier aangerekende BTW aftrekt van hetgeen u zelf aan BTW aan de Staat moet betalen.

Als u van al uw verkopen van tuinmeubelen uw aankoopfacturen van die meubelen aftrekt, dan houdt u de toegevoegde waarde over.

U herinnert zich nog de factuur van uw buurman. Die rekende u 100 euro aan voor de verhuur van zijn bestelwagen en rekende u ook 21% BTW aan, aan hem te betalen.

Ook hier weer, àls u kunt aantonen over een geldige aankoopfactuur te beschikken èn als u kunt aantonen de bestelwagen te gebruiken[27] voor uw BTW-plichtige verkopen, dan mag u die huur van 100 euro óók aftrekken van de toegevoegde waarde.

De BTW-gevoelige handelingen van uw bedrijf tot op heden zijn dan ook als volgt …

OMSCHRIJVING	TOEGEVOEGDE WAARDE	TE BETALEN BTW-SALDO
BEGIN	0,00	0,00
EERSTE AANKOOP VAN TUINMEUBELEN	– 1.000,00	– 210,00
EERSTE VERKOOP VAN TUINMEUBELEN	+ 1.300,00	+ 273,00
HUUR VAN DE BESTELWAGEN	– 100,00	– 21,00
TWEEDE AANKOOP VAN TUINMEUBELEN	– 1.400,00	– 294,00
TWEEDE VERKOOP VAN TUINMEUBELEN	+ 1.820,00	+ 382,20
TOTAAL	**+ 620,00**	**+ 130,20**

Figuur Deel 1: 4.1.2

Neemt u een rekenmachine ter hand en rekent u 21% van die 620 euro toegevoegde waarde, dan komt u uit op 130,20 euro belasting. Het is dat bedrag, dat u moet afdragen aan de Staat.

U bent een schakeltje in die BTW-kringloop van bedrijven en personen, daarom heeft u een BTW-ondernemingsnummer. Uw leverancier heeft voor zichzelf ook zo'n overzicht gemaakt en als hij net als u toegevoegde waarde realiseert, dan draagt hij ook daarover de BTW af aan de Staat … de BTW, die u mag aftrekken.

De Staat ontvangt van ieder bedrijf of zelfstandige in die BTW-kringloop het verschil tussen diens te betalen BTW en diens te ontvangen BTW; al die verschillen bij elkaar gevoegd vormt de belasting op de toegevoegde waarde van die BTW-plichtige bedrijven in België.

Ook uw eerste klanten, de restauranthouders, maken deel uit van die BTW-kringloop (ze hebben ook een BTW-nummer), moeten BTW betalen en mógen de door hun leveranciers aangerekende BTW aftrekken. De restauranthouders verstrekken hun klanten doorgaans geen facturen, maar wel BTW-bonnetjes, een sterk vereenvoudigde factuur (al ziet u dat in de praktijk soms weinig gebeuren).

Herinnert u zich nog de opmerking van uw eerste klant, dat u het als handelaar maar makkelijk heeft, prijzen te kunnen tonen zonder BTW, terwijl hij zijn klanten de prijzen inclusief BTW moet tonen?

[27] Als u die bestelwagen bijvoorbeeld zou gebruiken om uw privé-verhuis te doen, dan gebruikt u die bestelwagen niet om BTW te verwerven voor de Staat. Die kosten zijn dan ook geen vermindering van de toegevoegde waarde van uw bedrijf op BTW-gevoelige handelingen; u mag die BTW dan ook niet in mindering brengen. Omdat u die wel aan uw buurman betaalt (die de BTW op zijn beurt afdraagt aan de Staat) draagt u dus zelf die BTW, niet als handelaar, maar als consument.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

De restauranthouder moet ook BTW op zijn omzet betalen, maar de meeste van zijn klanten kunnen die toch niet aftrekken. Particulieren staan buiten de BTW-kringloop van aanrekenen en aftrekken van de BTW en ook een aantal 'professionelen', zoals bijvoorbeeld doktoren, vallen daarbuiten.

Als u voor 1.300 euro tuinmeubelen aan uw huisdokter (die géén BTW-nummer heeft) verkoopt, dan rekent u hem óók die 21% BTW aan en moet hij u 1.573 euro betalen. Uw huisarts kan die BTW niet doorrekenen aan zijn patiënten, want hij valt buiten die BTW-kringloop. Hij is dan ook de uiteindelijke belastingbetaler, want hij betaalt die belasting aan u en u draagt die af aan de Staat.

Als u voor 1.300 euro tuinmeubelen aan uw buurman (die wel een BTW-nummer heeft) verkoopt, dan rekent u hem óók die 21% BTW aan en moet hij u 1.573 euro betalen. Enkel als uw buurman kan aantonen èn over een geldige factuur te beschikken èn die tuinmeubelen nodig te hebben voor zijn bedrijvigheid binnen die BTW-kringloop, zou hij de BTW kunnen aftrekken.

Als hij de tuinmeubelen voor eigen gebruik in zijn tuin zet voldoet hij slechts aan één van de twee voorwaarden, hij heeft een aankoopfactuur. Omdat hij die tuinmeubelen niet gebruikt voor BTW-plichtige activiteiten is hij de uiteindelijke belastingbetaler; hij betaalt de BTW aan u, u draagt die af aan de Staat en hij kan ze niet aftrekken.

Te onthouden

Alle bedrijven en zelfstandigen, die deel uitmaken van de BTW-kringloop (te herkennen aan de letters BTW in hun ondernemingsnummer) moeten BTW aanrekenen voor BTW-gevoelige leveringen en werkzaamheden, ongeacht of hun klant wel of niet tot die BTW-kringloop behoort.

Enkel de bedrijven en zelfstandigen, die deel uitmaken van de BTW-kringloop (te herkennen aan de letters BTW in hun ondernemingsnummer) mogen de BTW op hun aankopen aftrekken, tenminste àls zij kunnen aantonen èn over een geldige factuur te beschikken èn die aankopen te gebruiken voor hun eigen BTW-gevoelige activiteiten.

Het eerste bedrijf, de eerste zelfstandige, de eerste particulier enzovoorts in de keten van aankoop van goederen en van diensten, kortom de eerste …
… die ofwel géén BTW-ondernemingsnummer heeft …
… ofwel géén geldige aankoopfactuur heeft …
… ofwel die aankoop niet gebruikt voor BTW–gevoelige activiteiten …
draagt de uiteindelijke kost. Hij betaalt de BTW aan zijn leverancier zonder ze nog af te kunnen trekken.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 2. Saldo BTW: bepalen per maand of per kwartaal?

Als deelnemer aan de BTW-kringloop moet u op gezette tijden het saldo van de BTW afdragen aan de Staat, tenminste, àls er een saldo is in het voordeel van de Staat.

U moet dat saldo periodiek 'aangeven' aan de Staat. In beginsel is dat maandelijks, ten laatste op de 20ste van de maand nadien. Uw aangifte over de handelingen over de maand maart dient u dus ten laatste in op 20 april.

Bent u een zelfstandige of een bedrijf met een omzet van maximaal 1.000.000 euro op jaarbasis, dan màg[28] u opteren één keer per kwartaal die aangifte te doen, eveneens ten laatste op de 20ste van de maand nà dat kwartaal. Uw aangifte over de handelingen van het eerste kwartaal dient u dus ten laatste in op 20 april.

Dat betekent slechts één keer per kwartaal de papieren rompslomp van de aangifte, een voordeel.

En dat u pas aan het einde van het kwartaal de BTW moet afdragen in plaats van iedere maand?

In beginsel is die veronderstelling juist en voegt dat uitstel toe aan de aantrekkelijkheid om voor kwartaal-aangifte te kiezen zolang dat kan.

Echter, de Staat toont wel begrip als het op papieren aankomt (1 aangifte per kwartaal in plaats van 3 maand-aangiften in dezelfde periode vermindert óók de papierenstroom voor de Staat), niet als het om geld gaat.

Kwartaalaangevers betalen inderdaad het saldo van de BTW pas aan het einde van het kwartaal … èn gedurende dat kwartaal maandelijks een voorschot om het voordeel van de latere betaling te compenseren.

Dat voorschot bedraagt één derde van het saldo van het vorige kwartaal. Een behoorlijk boekhoudprogramma rekent dat voor u uit; het effectief betalen moet u natuurlijk zelf doen.

In Figuur Deel 1: 4.1.2 zien we, dat het aan de Staat af te dragen saldo 130,20 euro bedraagt over het eerste kwartaal, januari tot en met maart. Dat betekent, dat u ten laatste …

… op 20 april 130,20 als saldo BTW moet hèbben betaald (denk aan de vertraging van de banken)
… op 20 mei 1/3 x 130,20 = 43,40 moet hèbben betaald als **eerste voorschot** op het tweede kwartaal
… op 20 juni 1/3 x 130,20 = 43,40 moet hèbben betaald als **tweede voorschot** op het tweede kwartaal
… op 20 juli het saldo van het tweede kwartaal, dus het saldo van te betalen BTW minus de te ontvangen BTW te moeten hebben betaald; van dat te betalen kwartaalsaldo mag u de twee reeds betaalde voorschotten aftrekken

Figuur Deel 1: 4.2.1

Met andere woorden, ook al geeft u slechts één keer aan per kwartaal, betalen doet u toch per maand.

De effectief betaalde voorschotten mag u dan weer aftrekken van het te betalen eindsaldo van de BTW over dat kwartaal. Slaat u de betaling van zo'n voorschot over of komt het te laat bij het Ontvangkantoor aan, dan schrijft de Administratie een boete[29] in op uw individuele rekening bij de Administratie. Periodiek ontvangt u dan een overzicht van de bedragen, die u nog verschuldigd bent, boetes inbegrepen.

Heeft u een bedrijf met jaarlijks een extreme piekperiode in uw omzet, dan kan het nuttig zijn om toch voor maandaangiften te kiezen, ook al zou u zich mogen beperken tot een aangifte per kwartaal.

[28] … tenminste, als u niet een fraudegevoelige bedrijvigheid uitoefent (waaronder mobiele telefoons, computer-onderdelen, enzovoorts, lijst op te vragen bij de Administratie). KB van 23-08-2004 tot wijziging van KB 1 en 2, in werking tredend op 01-01-2005.

[29] De hele BTW-wetgeving is doorspekt met boetes op niet-naleving van de regels. Een controleur van de Administratie kan met eindeloos geduld al uw verkoopfacturen doorlopen … en iedere keer, dat u bijvoorbeeld een leveringsdatum heeft vergeten te vermelden is dat een boete van 50 euro, ook al zou het slechts om factuurtjes met 5 euro omzet gaan. En als u op 1.000 verkoopfacturen heeft vergeten die datum van levering te vermelden, dan is dat simpelweg 1.000 x 50 = 50.000 euro boete. Wie denkt, dat de Administratie toch niet zo 'onredelijk' kan zijn, bedenke dat de controleurs helemaal niet onredelijk zijn. Ze zien gewoon toe op de naleving van de wetgeving en niet zij, maar u bent in de fout gegaan door die wetgeving niet na te leven.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Immers, na het èchte kwartaalsaldo van de BTW volgen nog twee voorschotten, gebaseerd op dat extreem hoge kwartaalsaldo … terwijl uw omzet mogelijk reeds teruggevallen is tot het normale niveau.

Heeft u eens een kwartaal, waarin het totaal van de te ontvangen BTW dat van de te betalen BTW overtreft en u dus geld terug zou moeten krijgen van de Staat, dan bent u het kwartaal nadien vrijgesteld van het betalen van voorschotten; de Staat gaat niet zover u dan spontaan de voorschotten terug te betalen.

Effectieve terugbetaling vanwege de Staat van een BTW-saldo in uw voordeel moet u zelf aanvragen door die vraag op uw aangifte aan te kruisen. De Staat gaat niet op eigen initiatief over tot de terugbetaling.

Er kan enige tijd verstrijken eer de Staat zo'n aanvraag tot terugbetaling ook effectief uitvoert. Als het om aanzienlijke bedragen gaat kan eerst een controleur even bij u ter plaatse uw boekhouding nakijken.

Maandaangevers betalen ook ééns per jaar een voorschot. Zij dienen ten laatste op 24 december nóg eens het saldo over de maand november betaald te hebben (twee maal dus) of zelf uitgerekend te hebben hoeveel het saldo bedraagt over de eerste 20 dagen van de maand december en dat bedrag storten.

De maandaangevers mogen van de volgende, in januari in te dienen aangifte over de handelingen van de vorige december dat betaalde voorschot weer aftrekken. Op deze manier komt de Staat de kostelijke eindejaarsperiode door met een kunstmatig gunstige invloed op de Staatsfinanciën.

Te onthouden

Bedrijven met activiteiten binnen de BTW-kringloop (te herkennen aan de letters BTW binnen hun ondernemingsnummer) met een omzet van maximaal 1.000.000 euro mogen doorgaans opteren voor het indienen van een BTW–aangifte per kwartaal in plaats van per maand.

Kwartaalaangevers betalen gedurende het kwartaal twee maal een voorschot ter hoogte van 1/3 van het BTW-saldo van het vorige kwartaal en mogen die betaalde voorschotten aftrekken van het uiteindelijke BTW-saldo over dat nieuwe kwartaal.

Maandaangevers betalen eens per jaar, ten laatste op 24 december, naast het verschuldigd BTW-saldo over de maand november …

- nóg eens dat bedrag als voorschot (2 x het november-saldo dus)
- tenzij zij er voor kiezen een voorschot te betalen ter hoogte van het BTW-saldo over de eerste 20 dagen van december (alsof ze een BTW-aangfite opmaakten over die eerste 20 dagen)

Met de volgende aangifte (over de maand december, in te dienen in januari) mogen zij dat betaalde voorschot weer aftrekken.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 3. De BTW-aangifte:

Als deelnemer aan de BTW-kringloop moet u op eigen initiatief[30] maandelijks of ééns per kwartaal het saldo van de BTW aangeven en afdragen aan de Staat. U wordt geacht de aangifte elektronisch in te dienen op de website, die de BTW-Administratie hiervoor ter beschikking stelt.

De BTW-Administratie geeft aan dit elektronisch indienen van aangiftes en listings de naam 'Intervat'.

De Administratie hanteert twee verschillende manieren van aangeven …
… 1) u typt de BTW-aangifte over op de website …
… 2) u stuurt een door uw boekhoudprogramma klaargemaakt xml-bestandje door naar de website ; dit bestandje kan meteen meerdere aangiftes bevatten.

Voor optimaal gebruiksgemak volgt de WINexpert+ de optie 2), ook als het om de aangifte van slechts één bedrijf gaat.

Lees meer over de BTW-aangifte en indienen in het PDFje 'Snel op weg met Intervat', te vinden op de website www.ciro.be.

Figuur Deel 1: 4.3.1

Dit geeft u een schermpje waarop u keuzes kunt maken voor uw aangifte, bijvoorbeeld of het om een maand- dan wel kwartaalaangifte gaat.

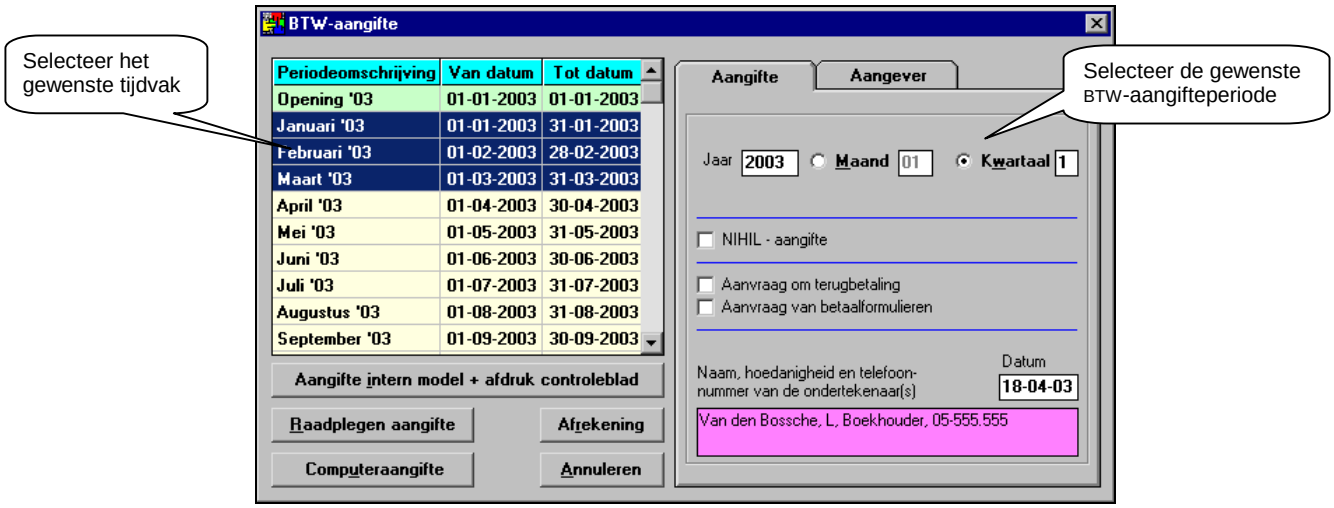

Figuur Deel 1: 4.3.2

De identificatie van u als belastingplichtige 'Aangever' is essentiëel. Ook in het informaticatijdperk moet u naast uw BTW-nummer ook de naam van uw bedrijf en het adres opgeven.

[30] U ontvangt géén voorafgaandelijke uitnodiging of herinnering

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Vervalt … lees het PDFje 'Snel op weg met Intervat' op de website www.ciro.be.

Vervalt … lees het PDFje 'Snel op weg met Intervat' op de website www.ciro.be.

Figuur Deel 1: 4.3.3

Vervalt … lees het PDFje 'Snel op weg met Intervat' op de website www.ciro.be.

Figuur Deel 1: 4.3.4

Merk op, dat de Administratie ook voor wat betreft de BTW voor meer cijfers uit uw boekhouding belangstelling heeft dan voor enkel het totaalbedrag aan te betalen BTW en het totaalbedrag aan te ontvangen BTW.

Ook het totaal van uw aankopen in deze periode, uitgesplitst in handelsgoederen (zoals uw tuinmeubelen), hulp- en grondstoffen (vak 81), in andere goederen en diensten (vak 82) en bedrijfsmiddelen (vak 83), enzovoorts, enzovoorts wordt gevraagd in uw BTW-aangifte.

Deze gegevens worden voor verschillende doeleinden gebruikt. Eén daarvan is het nagaan van de logische samenhang van uw aangifte.

Zou het totaal van uw aankopen (vak 81 + 82 + 83) bijvoorbeeld 10.000 euro bedragen en uw vak 59 als aftrekbare belasting 3.000 euro, dan koestert de Administratie 'het vermoeden van onjuistheid van de aangifte'. Immers, met als hoogste tarief 21% zou u logischerwijze tot maximaal 2.100 euro als aftrekbare belasting op uw aankopen kunnen komen en niet tot 3.000 euro.

Er kunnen zich natuurlijk uitzonderingen voordoen, waardoor het wel mogelijk zou zijn, maar u heeft in ieder geval de aandacht van de Administratie getrokken, die 'vermoedt' dat uw aangifte 'onjuist' is en waarschijnlijk zullen zij u ook om méér inlichtingen vragen om de reden van die wanverhouding te achterhalen.

De Administratie hanteert intern een aantal controleregels om de vermoedelijke juistheid van de aangiften na te gaan. Die interne controles van de Administratie zijn ook ingeprogrammeerd in de WINexpert+; ze worden bij iedere afdruk van de BTW-aangifte automatisch nagegaan en bij mogelijke inbreuken verwittigt uw computer u. U kunt immers beter zelf eerst uitzoeken waarom tegen één of tegen meerdere van de controle-regels gezondigd is, dan dat u er eerst de aandacht van de Administratie mee trekt en het dan toch moet uitzoeken. Zie §5 voor een uitgebreide beschrijving.

De meest rechtse kolom van Figuur Deel 1: 4.3.4 is leeg … omdat de bedragen op deze aangifte overeenstemmen met wat de controleregels verwachten.

Te onthouden

De BTW moet u ééns per maand of ééns per kwartaal aangeven; betalen moet u eens per maand, ofwel het verschuldigd saldo over die periode, ofwel een voorschot[31], tenzij u niets verschuldigd bent of een tegoed hebt op de Staat.

Deze aangifte bevat naast de totaalbedragen van te betalen BTW en van te ontvangen BTW nog bijkomende informatie.

De Administratie hanteert intern een aantal controlevergelijkingen om de op het eerste zicht reeds vermoedelijk onjuiste aangiften er uit te filteren, aan een nader onderzoek te onder-werpen en u om nadere inlichtingen / verduidelijking te verzoeken.

Best toetst u uw BTW-aangifte zelf aan deze controlevergelijkingen alvorens die aangifte in te dienen. Een behoorlijk boekhoudprogramma doet dat automatisch voor u. Zie §5 voor een uitgebreide beschrijving.

[31] Maandaangevers betalen met de aangifte over de handelingen van de maand november dat saldo nog eens als voorschot er bij tenzij zij er voor kiezen het BTW-saldo van de eerste 20 dagen van december als voorschot te betalen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 4. Verantwoording van de vakken – overeenstemming met uw boekhouding:

De BTW-aangiften bestaan uit vakken, waarin de bedragen uit de boekhouding zijn samengeteld. Die vakken verschijnen automatisch bij de boekingen, bij het inschrijven van de documenten.

U moet bij een controle van uw boekhouding de bedragen in de vakken kunnen verantwoorden. Met andere woorden, u moet het detail van de boekingen kunnen voorleggen zodat de controleur zich kan overtuigen van de juistheid daarvan.

Kortom, de BTW-aangifte **moet** voortvloeien uit uw boekhouding; er is dan ook niets 'magisch' aan. De verantwoording van de vakken kan dan ook automatisch door uw computer gegeven worden als een detail van de BTW-vakken.

Figuur Deel 1: 4.4.1

U krijgt dan een scherm, waarin u uw keuzes verder kunt verfijnen, bijvoorbeeld wanneer uw controleur enkel belangstelling heeft voor enkele en niet voor alle vakken. Van enkel de aangevinkte vakken zal de computer u het detail tonen.

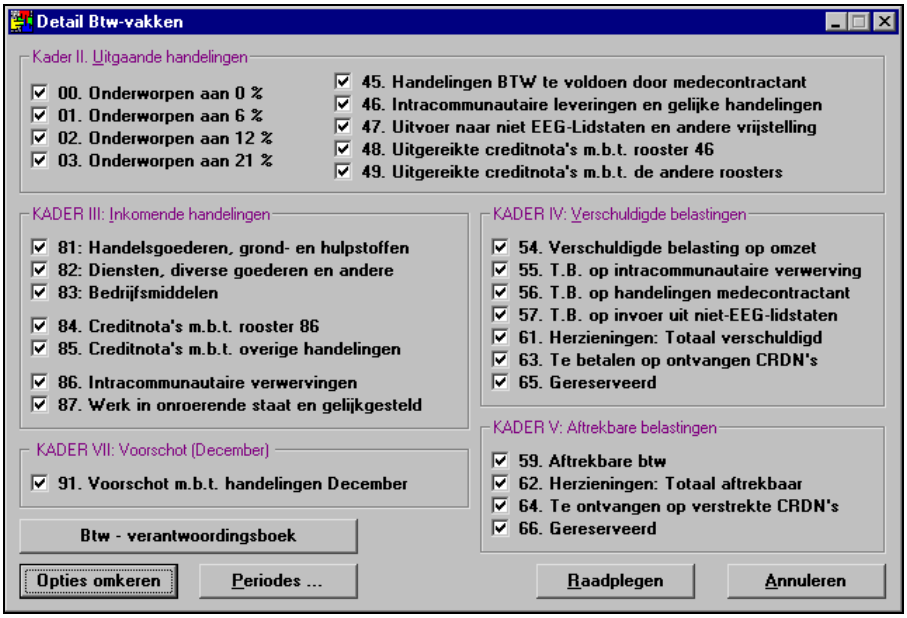

Figuur Deel 1: 4.4.2

Kies voor RAADPLEGEN, selecteer de periodes januari tot en met maart en druk op het dan verschijnende scherm op de knop AFDRUKKEN om de afdruk uit Figuur Deel 1: 4.4.3 te maken.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Detail Btw-vakken Opening '03 tot Maart '03

Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig'
Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen

Afgedrukt op: 02-03-03 om 19:43:49 uur. Blad: 0001
Tijdens sessie: 0008 door: Uw naam Munt: Euro

03 Omzet aan 21 %

Stuk	Doc	Datum	Rekening	Rekeningnaam	Klant / leverancier	Boek	Aankoop	Verkoop	Diversen	Financieel	Vak	Vak	Vak	Voet
1	Fac	04-03-03	700.000	Verkochte tuinmeubelen	K : 0001 : Restaurant Rode Raap	Verkoop		-1.300,00			03	--	--	21
2	Fac	07-03-03	700.000	Verkochte tuinmeubelen	K : 0002 : Restaurant Griekse Hoed	Verkoop		-1.820,00			03	--	--	21
						Totalen	0,00	-3.120,00	0,00	0,00	Saldo			-3.120,00

54 Verschuldigde btw: Op vak 00, 01, 02 en 03

Stuk	Doc	Datum	Rekening	Rekeningnaam	Klant / leverancier	Boek	Aankoop	Verkoop	Diversen	Financieel	Vak	Vak	Vak	Voet
1	Fac	04-03-03	451.000	Te betalen Btw	K : 0001 : Restaurant Rode Raap	Verkoop		-273,00			54	--	--	21
2	Fac	07-03-03	451.000	Te betalen Btw	K : 0002 : Restaurant Griekse Hoed	Verkoop		-382,20			54	--	--	21
						Totalen	0,00	-655,20	0,00	0,00	Saldo			-655,20

59 Aftrekbare BTW:

Stuk	Doc	Datum	Rekening	Rekeningnaam	Klant / leverancier	Boek	Aankoop	Verkoop	Diversen	Financieel	Vak	Vak	Vak	Voet
1	Fac	03-03-03	411.000	Te ontvangen Btw	L : 0001 : Van der Heyde NV	Aankoop	210,00				59	--	--	21
2	Fac	06-03-03	411.000	Te ontvangen Btw	L : 0002 : Buurman Moens	Aankoop	21,00				59	--	--	21
3	Fac	07-03-03	411.000	Te ontvangen Btw	L : 0001 : Van der Heyde NV	Aankoop	294,00				59	--	--	21
						Totalen	525,00	0,00	0,00	0,00	Saldo			525,00

81 Handelsgoederen, grond en hulpstoffen

Stuk	Doc	Datum	Rekening	Rekeningnaam	Klant / leverancier	Boek	Aankoop	Verkoop	Diversen	Financieel	Vak	Vak	Vak	Voet
1	Fac	03-03-03	600.000	Aangekochte tuinmeubelen	L : 0001 : Van der Heyde NV	Aankoop	1.000,00				81	--	--	21
3	Fac	07-03-03	600.000	Aangekochte tuinmeubelen	L : 0001 : Van der Heyde NV	Aankoop	1.400,00				81	--	--	21
						Totalen	2.400,00	0,00	0,00	0,00	Saldo			2.400,00

82 Diensten, diverse goederen, ea

Stuk	Doc	Datum	Rekening	Rekeningnaam	Klant / leverancier	Boek	Aankoop	Verkoop	Diversen	Financieel	Vak	Vak	Vak	Voet
2	Fac	06-03-03	610.000	Huur bestelwagen	L : 0002 : Buurman Moens	Aankoop	100,00				82	--	--	21
						Totalen	100,00	0,00	0,00	0,00	Saldo			100,00

Figuur Deel 1: 4.4.2

Dit overzicht toont duidelijk aan, dat ieder vak uit één of meerdere boekingen bestaat; een boekingsregel (één lijn in een dagboek) kan tot maximaal 3 vakken behoren.

Te onthouden

De BTW-aangifte **moet** rechtstreeks en aantoonbaar uit de boekhouding voortvloeien; ieder bedrag moet te verantwoorden zijn aan de hand van boekingen.

Door uw BTW-aangifte in te dienen met het door de Administratie voorgeschreven en goedgekeurde model verzekert u zich van de perfecte overeenstemming van uw boekhouding met uw BTW-aangifte.

Heeft u moeite een boeking samen te stellen met een doelgerichte invloed op uw aangifte (bijvoorbeeld een moeilijke herziening), dan kunt u in de WINexpert+ dat gewenste resultaat rechtstreeks intypen en maakt de computer er automatisch een boeking van voor u.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 5. De BTW-aangifte moet voldoen aan bepaalde controleregels:

De structuur en de indeling van de periodieke BTW-aangiften maakt een logische controle van de aan te geven bedragen mogelijk.

Als een bepaald vak ingevuld is, kan een ander vak ook ingevuld moeten zijn. Ook kan een bedrag in een maximum verhouding tot een ander bedrag staan, met een door de Administratie toegestane veiligheids-marge van 62,00 euro om oplopende afrondingsverschillen toe te staan.

De Administratie hanteert een aantal controles om de 'waarschijnlijkheid' van de aangifte na te gaan. Daarop bestaan ook uitzonderingen, die de Administratie eveneens heeft opgesomd.

De WINexpert+ Boekhouding hanteert dezelfde controles. Uw computer past ze automatisch toe wanneer u een BTW-aangifte raadpleegt of afdrukt. Als die dan inbreuken op die controleregels vaststelt zal hij u daarvan op de hoogte brengen.

Het is weinig zinvol een BTW-aangifte in te dienen met inbreuken op deze controleregels. Zo'n aangifte trekt niet alleen de aandacht van de BTW-administratie, maar die zal u ook een 'Verzoek om inlichtingen' doen toekomen, waarin u schriftelijk om een verklaring van de inbreuk gevraagd wordt.

Met andere woorden, tenzij u weet, dat het om een toegelaten uitzondering gaat en u dat ook kunt aantonen, loopt u best uw boekhouding nog eens na om te zien of en waar u een fout heeft gemaakt.

Dit is niet noodzakelijkerwijze een fout in de boekhouding. Het kan gaan om een van de uitzonderingsregels in de BTW, bijvoorbeeld een creditnota, die leidt tot een herziening van de BTW in vak 61 of vak 62 (zie § 18 van Deel 3) in plaats van vak 63 of vak 64.

De samenstelling van bepaalde roosters in de BTW-aangifte en correcties daarop kunnen boekhoudkundig gezien behoorlijk complex worden; zelfs geroutineerde boekhouders / accountants moeten soms even diep nadenken hoe de overeenstemming van de BTW-aangifte met boekhouding te verzekeren.

Daarom kunt u in de WINexpert+ rechtstreekse correcties in de BTW-aangifte zelf aanbrengen (het benodigde eindresultaat) en het aan uw computer overlaten daarvoor zelf automatisch de nodigde boekingen te doen. Op deze manier blijft de overeenstemming tussen aangifte en boekhouding verzekerd.

Als de Administratie u aanschrijft omtrent vermeende onjuistheden in uw BTW-aangifte, zal die brief de code (A, B, C enzovoorts) vermelden van de vastgestelde inbreuken. In Deel 3 § 20 vindt u een opsomming van de controleregels, van de codes en hoe de nodige correcties / overdrachten uit te laten voeren.

Zie Deel 3 § 20 voor een uitgebreide beschrijving hiervan.

Te onthouden

De BTW-aangifte **moet** rechtstreeks en aantoonbaar uit de boekhouding voortvloeien; ieder bedrag moet te verantwoorden zijn aan de hand van boekingen.

De BTW-aangifte moet voldoen aan de door de Administratie opgestelde controleregels (waarop de Administratie ook een aantal uitzonderingen heeft geformuleerd).

Een aantal boekhoudprogramma's controleren uw aangifte aan de hand van diezelfde regels, zodat u eventuele inbreuken kent voordat u de BTW-aangifte indient. U kunt die dan nog corrigeren.

U kunt de BTW-aangifte zelf aanpassen, waarna de WINexpert+ er voor u (automatisch) de nodige boekingen voor maakt, zodat de aangifte blijft voortvloeien uit de boekhouding.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 6. Negatieve bedragen op de BTW-aangifte en de overdracht daarvan:

De BTW-aangifte moet voortvloeien uit uw boekhouding; een controleur kan u vragen hem / haar aan te duiden welke boekingen tot welk vak van de BTW-aangifte hebben geleid.

Dit betekent, dat uw boekhouding niet alleen moet voldoen aan de boekhoudkundige logica, maar ook rekening moet houden met de BTW-wetgeving en met de BTW-aangifte.

De BTW-aangifte kent geen negatieve bedragen. Alle bedragen op de aangifte moeten positief zijn. Dit 'niet-kunnen' is niet het gevolg van een logica, maar valt te lezen als 'niet-mogen'.

Ziet u eens een negatief bedrag op uw aangifte verschijnen en heeft u zich er van overtuigd, dat het niet om een boekhoudkundige vergissing gaat, dan zult u dat negatief bedrag aangifte na aangifte na aangifte moeten overdragen naar volgende BTW-aangiften tijdvakken tot het ooit eens opgebruikt is ter compensatie van latere positieve bedragen.

Dit doet zich bijvoorbeeld geregeld voor bij creditnota's op investeringsgoederen.

Veronderstel, dat u maandelijks een BTW-aangifte indient. In januari koopt u een productiemachine aan en krijgt u daarvoor een factuur van 12.100 euro inclusief 21% BTW.

Die verschijnt in de BTW-aangifte van januari als …

VAK	OMSCHRIJVING	BEDRAG
83	INKOMENDE HANDELINGEN: BEDRIJFSMIDDELEN	10.000,00
59	AFTREKBARE BTW OP AANKOPEN	2.100,00

Figuur Deel 1: 4.6.1

Krijgt u voor deze aankoop in de maand februari een creditnota van 2.420 euro inclusief 21% BTW, dan verschijnt deze (voorlopig) in de BTW-aangifte van februari als …

VAK	OMSCHRIJVING	BEDRAG
83	INKOMENDE HANDELINGEN: BEDRIJFSMIDDELEN	– 2.000,00
85	ONTVANGEN CREDITNOTA'S EN NEGATIEVE VERBETERINGEN	2.000,00
63	TERUG TE STORTEN BTW OP ONTVANGEN CREDITNOTA'S	420,00

Figuur Deel 1: 4.6.2

U merkt dit pas op tijdens het raadplegen / afdrukken van de BTW-aangifte. U kunt dat immers niet vaststellen tijdens het dagelijks boeken van de facturen en van de creditnota's, want er kunnen nog facturen voor investeringen in die periode volgen, bijvoorbeeld een kleine investering van 482 euro inclusief 21% BTW. In dat geval zou uw aangifte over februari (voorlopig) vermelden …

VAK	OMSCHRIJVING	BEDRAG
83	INKOMENDE HANDELINGEN: BEDRIJFSMIDDELEN	– 1.600,00
85	ONTVANGEN CREDITNOTA'S EN NEGATIEVE VERBETERINGEN	2.000,00
59	AFTREKBARE BTW OP AANKOPEN	82,00
63	TERUG TE STORTEN BTW OP ONTVANGEN CREDITNOTA'S	420,00

Figuur Deel 1: 4.6.3

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Het negatieve bedrag van vak 83 is slechts gedeeltelijk gecompenseerd en vertoont nog een negatief bedrag. Negatieve bedragen mag u echter niet aangeven. Uw aangifte moet er dan ook uitzien als …

VAK	OMSCHRIJVING	BEDRAG
83	INKOMENDE HANDELINGEN: BEDRIJFSMIDDELEN	0,00 [32]
85	ONTVANGEN CREDITNOTA'S EN NEGATIEVE VERBETERINGEN	2.000,00
59	AFTREKBARE BTW OP AANKOPEN	82,00
63	TERUG TE STORTEN BTW OP ONTVANGEN CREDITNOTA'S	420,00

Figuur Deel 1: 4.6.4

… en zo moet u die ook indienen. De 'verdwenen' – 1.600 euro van vak 83 moet u overdragen naar de volgende aangifte, maart, waarin die (voorlopig) staat als …

VAK	OMSCHRIJVING	BEDRAG
83	INKOMENDE HANDELINGEN: BEDRIJFSMIDDELEN	– 1.600,00

Figuur Deel 1: 4.6.5

Als u in maart geen enkele investering doet, brengt u die – 1.600 euro van vak 83 over naar de volgende aangifte, april. Veronderstel een bijkomende investering van 1.210 euro, inclusief 210 euro BTW, die u mag aftrekken. Uw aangifte over april ziet er dan (voorlopig) uit als …

VAK	OMSCHRIJVING	BEDRAG
83	INKOMENDE HANDELINGEN: BEDRIJFSMIDDELEN	– 600,00
59	AFTREKBARE BTW OP AANKOPEN	210,00

Figuur Deel 1: 4.6.6

… en nog altijd is de creditnota van februari niet geheel weggewerkt. Zo mag u die aangifte niet indienen en u draagt dus de resterende – 600 euro van vak 83 over naar de volgende aangifte, mei. Uw definitieve BTW-aangifte april dient u na deze overdracht in als …

VAK	OMSCHRIJVING	BEDRAG
59	AFTREKBARE BTW OP AANKOPEN	210,00

Figuur Deel 1: 4.6.7

Merk op, dat u nu 210 euro BTW aftrekt terwijl u volgens de aangifte van mei géén aankopen heeft verricht. Uw computer (en ook die van de BTW-Administratie) zal melden, dat de aangifte mogelijk onjuist is. Dit is immers een inbreuk op controle 11 code S (zie § 20 van Deel 3).

De Administratie is echter bekend met dat verschijnsel en heeft deze situatie ook voorzien als uitzondering (eveneens beschreven in §20 van Deel 3) op deze controleregel. Het kan nuttig zijn uw BTW-kantoor op de hoogte te brengen van de reden van deze afwijking alvorens zij u daaromtrent vragen stellen.

Negatieve bedragen in de vakken blijven overgedragen worden naar volgende aangiften, zelfs over een boekjaar heen. Als uw boekjaar eindigt in december en u dan nog steeds een negatief bedrag heeft in een vak op de BTW-aangifte, dan draagt u dat negatieve bedrag eveneens over naar de volgende aangifte.

[32] Enkel omwille van de duidelijkheid in de cursus zetten we 0,00. Wanneer een vak in de BTW-aangifte 0,00 toont wordt dat vak blanco gelaten. Hierop is slechts één uitzondering, vak 91 (het december-voorschot van de maandaangevers), dat 0,00 moet bevatten als wel een voorschot 'verschuldigd' zou zijn, maar dit 0,00 zou zijn.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Echter, de boekhouding, de balansen, de jaarrekening en de belastingen volgen de BTW-aangifte niet en blijven wel de realiteit tonen. Hoe u zo'n overdracht van negatieve bedragen in uw boekhouding verwerkt zodat de BTW-aangifte er toch uit voortvloeit zonder de boekhouding, balansen, jaarrekening en belastingen te verhinderen de juiste toestand te tonen ziet u in Deel 3 § 20. De WINexpert+ kan dit voor u op bijzonder eenvoudige wijze doen.

Te onthouden

De BTW-aangifte **moet** rechtstreeks en aantoonbaar uit de boekhouding voortvloeien; ieder bedrag moet te verantwoorden zijn aan de hand van boekingen.

De BTW-aangifte mag geen negatieve bedragen bevatten; deze draagt u over naar volgende aangiften, net zolang tot die opgebruikt zijn door positieve bedragen ter compensatie. Ook het einde van het boekjaar maakt geen einde aan die overdracht.

Dit kan complexe boekingen vergen. In de WINexpert+ kunt u aangeven welke bedragen u wilt overdragen naar een volgende aangifte en uw computer maakt dan automatisch de juiste boekingen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 7. Afrekening van de BTW:

Bij de rekeningen 400.000 KLANTEN en 440.000 LEVERANCIERS zien we dat de vorderingen en de schulden teniet worden gedaan door de ontvangsten en de betalingen. Ieder van die twee rekeningen geeft dan ook het zuivere saldo van die rekening weer.

De BTW is, zoals we zagen, in onze oefeningen verdeeld over twee rekeningen. In reële omstandigheden kan de BTW verdeeld zijn over nog meer rekeningen.

Toch bestaat er, na het opmaken van de BTW-aangifte, slechts één schuld aan (of vordering op) de Staat, het saldo van al die rekeningen.

Aan het einde van iedere aangifteperiode wordt dan ook een afrekening opgesteld, die overeenstemt met de BTW-aangifte, waardoor die ene schuld aan (of die ene vordering op) de Staat rechtstreeks uit de boekhouding blijkt op één rekening.

In de oefeningen en in Figuur Deel 1: 4.3.1 zagen we, dat u de Staat 130,20 euro verschuldigd bent. Dat blijkt ook uit de vergelijking van de twee BTW-rekeningen.

Wetende dat de Staat genoegen[33] neemt met het verschuldigde saldo trekt u simpelweg de te ontvangen BTW af van de te betalen BTW.

REKENING	OMSCHRIJVING	BEDRAG
451.000	TE BETALEN BTW	655,20
411.000	TE ONTVANGEN BTW	525,00
	SALDO TE BETALEN BTW	*130,20*

Figuur Deel 1: 4.7.1

Uw uiteindelijke schuld aan de Staat blijkt dus uit het verschil tussen twee rekeningen. Aan het einde van het jaar, bij het opmaken van de eindbalans, laat u de schuld aan (of vordering op) de Staat uit één[34] rekening blijken.

Het behoort tot de goede boekhoudkundige praktijk om dat eveneens tussentijds aan het einde van ieder aangiftetijdvak (maand of kwartaal) te doen.

Het is een louter rekenkundig karweitje, dat de computer zelf kan afhandelen en met een aantal boekhoud-programma's doet u dat dan ook met één druk op een knop.

Om inzicht te verwerven in de boekhoudkundige logica doen we dat als gezamelijke oefening eens manueel. We nemen dan meteen het diversen dagboek in gebruik en nemen zelf verantwoordelijkheid voor de keuze debet of credit van een boeking. De stand van de BTW-rekeningen in een 'verse' afdruk van de proef- en saldibalans op datum van 31 maart 2003 is als in Figuur Deel 1: 4.7.2.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
411.000	TE ONTVANGEN BTW	525,00	
451.000	TE BETALEN BTW		655,20
	SALDO TE BETALEN BTW	*130,20*	
	TOTALEN	*655,20*	*655,20*

Figuur Deel 1: 4.7.2

[33] De Staat vergt **niet**, dat u éérst de volle som van 655,20 betaalt en dan later 525,00 zou terugkrijgen, zoals men zou kùnnen veronderstellen als men afgaat op de omschrijving van de rekeningen.

[34] Eén rekening voor schuld of vordering voor wat betreft de BTW. Uw schuld aan de Staat met betrekking tot de belastingen blijkt ook uit één rekening in de balans, maar dan wel een andere rekening dan die voor de BTW.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Kies voor het 'Inschrijven diversen' in het menu 'Dagboeken' in de menu-strip van de WINexpert+.

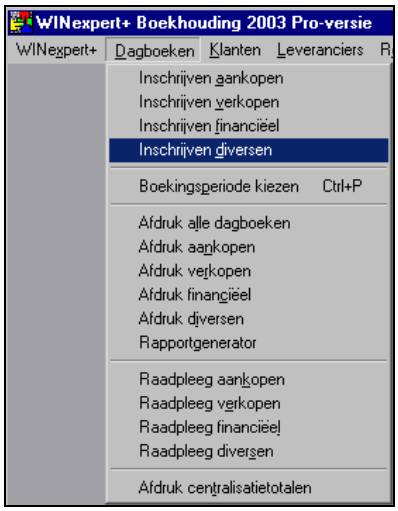

Figuur Deel 1: 4.7.3

U krijgt dan onderstaand scherm te zien om in te vullen.

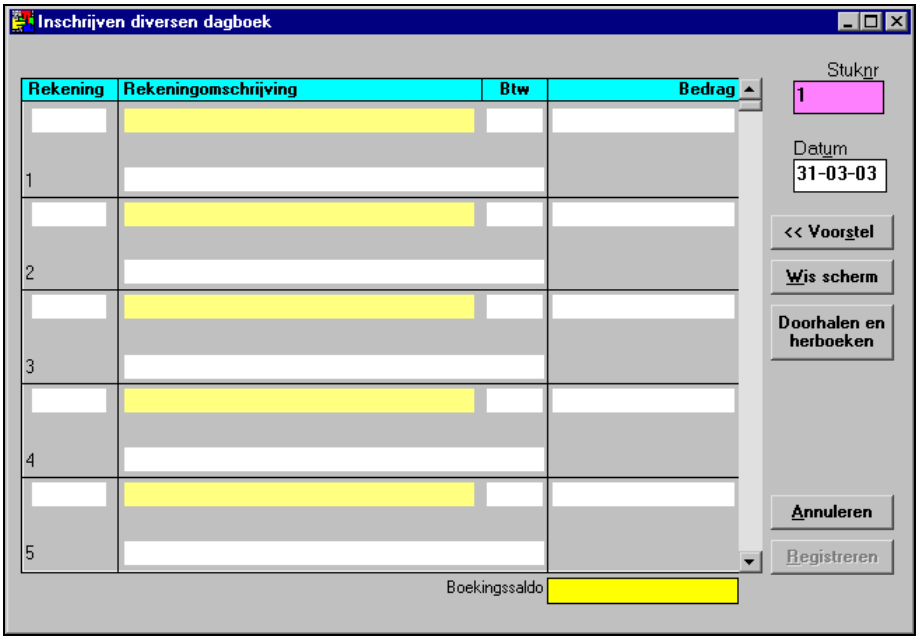

Figuur Deel 1: 4.7.4

Het diversen dagboek biedt het toppunt van vrijheid voor de boekhouder. U kunt ongeacht welke boeking ingeven en registreren. Daarbij waakt de WINexpert+ over de boekhoudkundige vereisten (registreren kan uitsluitend als de boeking in evenwicht is) en verwittigt hij u bij sommige minder logische boekingen, maar u kunt geheel vrij kiezen welke rekeningen te debiteren en welke te crediteren.

Die vrijheid biedt anderzijds natuurlijk weinig steun. Aan het scherm valt niet af te leiden wat u nu eigenlijk moet invullen. Er wordt behalve de datum en het stuknummer niets voorgesteld op het scherm.

U heeft misschien de knop '<< Voorstel' wel gezien, waarmee u voorstellen kunt vragen, maar we negeren die knop nu even en doen het helemaal zelf.

We doen het zelfs even helemaal verkeerd, opzettelijk[35] zelfs.

Aan de hand van de gegevens van Figuur Deel 1: 4.7.2 of van een 'verse' proef- en saldibalans kennen we de huidige stand van de BTW-rekeningen.

Wellicht herinnert u zich dat het credit-saldo (schuld) van de rekening 440.000 LEVERANCIERS verminderde door de betalingen, die in de debet-kolom van die rekening verschenen.

Op dezelfde manier verminderde het debet-saldo (vordering) van de rekening 400.000 KLANTEN door de ontvangsten, die in de credit-kolom van die rekening verschenen.

Dit doen we doelbewust ook met de BTW-rekeningen, maar meteen voor het hele saldo. We willen die immers op nul brengen en enkel het saldo van al die BTW-rekeningen tesamen op één ervan overbrengen.

Met andere woorden, we zetten eerst àlle BTW-rekeningen op nul, laten de computer daarbij het boekings-saldo van die operatie berekenen en kiezen aan de hand van dat boekingssaldo (credit is een schuld, debet is een tegoed) de BTW-rekening waarop we dat saldo uiteindelijk boeken.

Het huidige debet-saldo (tegoed) van de 411.000 TE ONTVANGEN BTW crediteren we voor de volle 525,00 euro van die rekening. Daarmee verdwijnt het saldo van die ene rekening.

Opmerking: bij het inschrijven van het diversendagboek duiden we het credit-karakter van een boeking aan met het – teken (minteken) voor het bedrag.

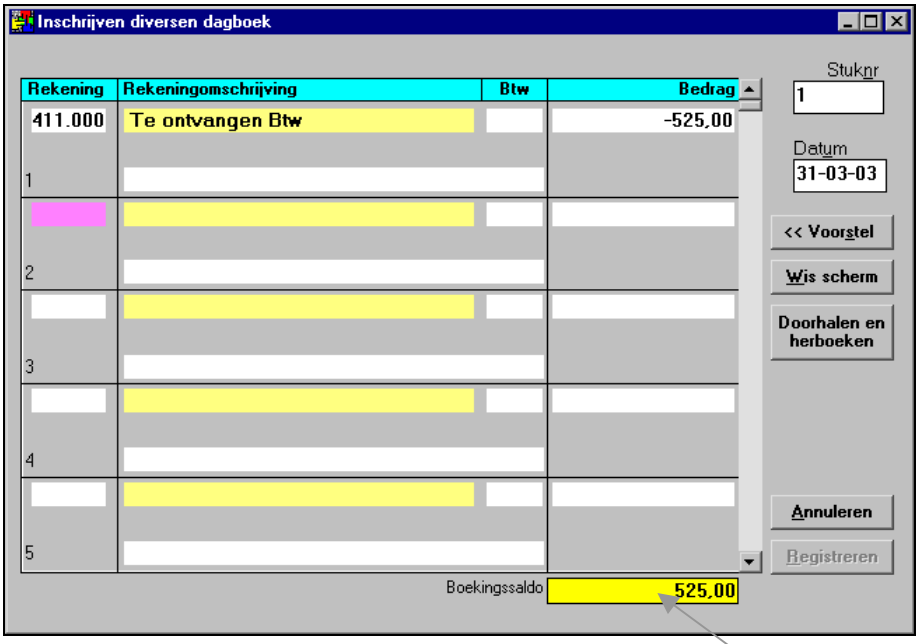

Figuur Deel 1: 4.7.5

Het boekingssaldo toont aan, dat we nog 525,00 te debiteren hebben (er staat géén – teken (minteken) voor het bedrag).

[35] Het is maar, dat u het op voorhand weet en u de schrijver later niet verdenkt er maar een draai aan gegeven te hebben.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Omdat we het toch aan de computer overlaten het uiteindelijke saldo te berekenen brengen we het huidige credit-saldo (schuld) van de 451.000 TE BETALEN BTW op nul door die rekening te debiteren voor de volle 655,20 euro van die rekening. Daarmee verdwijnt het saldo van die rekening.

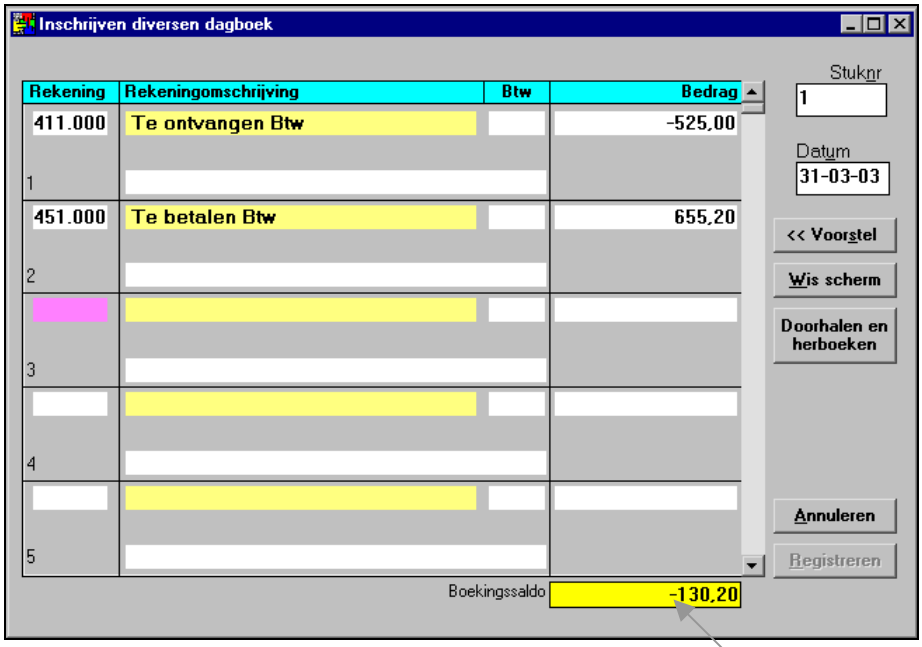

Figuur Deel 1: 4.7.6

Het boekingssaldo toont, dat we nog 130,20 te crediteren hebben (er staat een – teken (minteken) voor het bedrag) alvorens de boeking in evenwicht is en we die kunnen registreren.

Een credit–bedrag betekent een schuld. Het is dan ook logisch, dat we de rekening 451.000 TE BETALEN BTW kiezen om te crediteren.

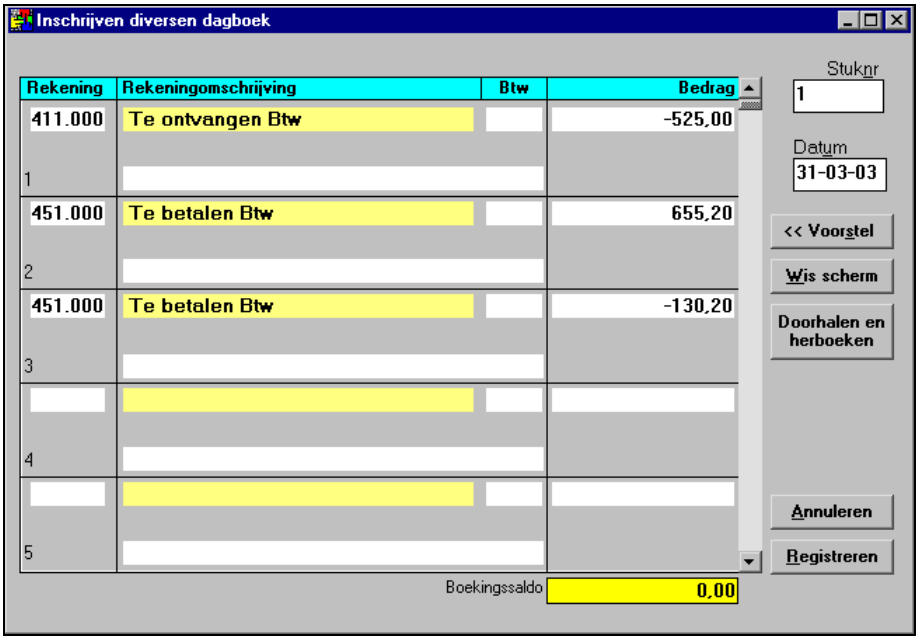

Figuur Deel 1: 4.7.7

De boeking kan nu geregistreerd worden. Als we dan nu de proef- en saldibalans afdrukken zien we het boekhoudkundig resultaat van deze boekingen. Niet vergeten van de rekeningen éérst aan te stippen ze 'Allemaal (000.000 t/m 999.999)' te willen zien. Ook houdt u best de hoofdletter-toets ingedrukt als u op de knop AFDRUKKEN klikt, tenminste, als u precies hetzelfde overzicht wilt afdrukken als hier volgt.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Proef- en saldibalans van periode Opening '03 t/m Maart '03: Alle rekeningen (000.000 tot 999.999)

Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig'
Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen

Afgedrukt op: 03-03-03 om 14:26:49 uur. Blad: 0001
Tijdens sessie: 0009 door: Uw naam Munt: Euro

Rek.nr	Rekeningomschrijving	Debetbewegingen van Opening '03 tot Maart '03 **Proefbalans**	Creditbewegingen van Opening '03 tot Maart '03 **Proefbalans**	Debet saldo van Opening '03 tot Maart '03 **Saldibalans**	Creditsaldo van Opening '03 tot Maart '03 **Saldibalans**
400.000	Klanten	3.775,20	1.573,00	2.202,20	
	Totalen syntheserekening 40	3.775,20	1.573,00	2.202,20	
411.000	Te ontvangen Btw	525,00	525,00		
	Totalen syntheserekening 41	525,00	525,00		
440.000	Leveranciers	1.331,00	3.025,00		1.694,00
	Totalen syntheserekening 44	1.331,00	3.025,00		1.694,00
451.000	Te betalen Btw	655,20	785,40		130,20
	Totalen syntheserekening 45	655,20	785,40		130,20
	Totalen van de klasse 4	6.286,40	5.908,40	378,00	
550.000	Bankrekening	1.573,00	1.331,00	242,00	
	Totalen syntheserekening 55	1.573,00	1.331,00	242,00	
	Totalen van de klasse 5	1.573,00	1.331,00	242,00	
600.000	Aangekochte tuinmeubelen	2.400,00	0,00	2.400,00	
	Totalen syntheserekening 60	2.400,00	0,00	2.400,00	
610.000	Huur bestelwagen	100,00	0,00	100,00	
	Totalen syntheserekening 61	100,00	0,00	100,00	
	Totalen van de klasse 6	2.500,00	0,00	2.500,00	
700.000	Verkochte tuinmeubelen	0,00	3.120,00		3.120,00
	Totalen syntheserekening 70	0,00	3.120,00		3.120,00
	Totalen syntheserekening	0,00	0,00		
	Totalen van de klasse 7	0,00	3.120,00		3.120,00
	Totalen van de afgedrukte rekeningen	10.359,40	10.359,40	3.120,00	3.120,00

Figuur Deel 1: 4.7.8

We zien in onze opzet geslaagd te zijn.

In de proefbalans (eerste twee kolommen met bedragen) heffen debet- en creditsaldo van de rekening 411.000 TE ONTVANGEN BTW elkaar op, waardoor die zelfs niet langer opgenomen is in de saldibalans (laatste twee kolommen met bedragen).

Van de BTW-rekeningen komt nog enkel de 451.000 TE BETALEN BTW voor met een creditsaldo (en dus een schuld) van 130,20 euro.

We zijn in onze opzet geslaagd, wat hebben we dan 'helemaal verkeerd' gedaan?

Dat zien we als we nu opnieuw een BTW-aangifte afdrukken over het eerste kwartaal. Kies voor de 'Aangifte intern model + afdruk controleblad'.

Onmiddellijk springt deze boodschap naar voren …

Figuur Deel 1: 4.7.9

De aangifte toont u in de meest rechtse kolom over welke vakken uw computer opmerkingen heeft, dezelfde die de BTW-Administratie zal hebben als u de aangifte (weliswaar niet dit model voor intern gebruik maar het voorgeschreven en goedgekeurde computermodel) zo zou indienen.

Welke opmerkingen het zijn toont uw computer, zoals aangekondigd in deze boodschap, op het 2de blad.

Btw-aangifte model voor intern gebruik: 1 de/ste kwartaal, jaar: 2003

Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig'
Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen

Afgedrukt op: 03-03-03 om 14:42:08 uur. Blad: 0001
Tijdens sessie: 0009 door: Uw naam Munt: Euro

Kader II: UITGAANDE HANDELINGEN			
A. Handelingen onderworpen aan een bijzondere regeling (0 pct)	00	0,00	Zie opmerking controle
B. Handelingen waarvoor BTW verschuldigd is door aangever			
. aan het tarief van 6 pct	01	0,00	Zie opmerking controle
. aan het tarief van 12 pct	02	0,00	Zie opmerking controle
. aan het tarief van 21 pct	03	3.120,00	Zie opmerking controle
C. Handelingen BTW verschuldigd door de medecontractant (MC)	45	0,00	
D. Vrijgestelde IC-leveringen verricht in België en ABC-verkopen	46	0,00	
E. Andere vrijgestelde handelingen en die verricht in het buitenland	47	0,00	
F. Uitgereikte creditnota's + negatieve verbeteringen			
. m.b.t. de handelingen ingeschreven in rooster 46	48	0,00	
. m.b.t. de andere handelingen van kader II	49	0,00	
Kader III: INKOMENDE HANDELINGEN			
A. Totaalbedrag (incl. CRDN's en negatieve verbeteringen)			
. handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	81	2.400,00	
. diensten en diverse goederen	82	100,00	
. bedrijfsmiddelen	83	0,00	
B. Ontvangen creditnota's + negatieve verbeteringen			
. m.b.t. de handelingen ingeschreven in rooster 86	84	0,00	
. m.b.t. de andere handelingen van kader III	85	0,00	
C. Intracommunautaire verwervingen in België en ABC-verkopen	86	0,00	
D. Andere handelingen met BTW verschuldigd door de aangever	87	0,00	
Kader IV: VERSCHULDIGDE BELASTING			
A. BTW op de handelingen aangegeven in			
. de roosters 01, 02 en 03	54	130,20	Zie opmerking controle
. rooster 86	55	0,00	
. rooster 87 m.u.v. invoeren met verlegging van heffing	56	0,00	
B. BTW op invoeren met verlegging van heffing	57	0,00	
C. Diverse BTW-regularisaties in het voordeel van de Staat	61	0,00	
D. Terug te storten BTW vermeld op ontvangen creditnota's	63	0,00	
Niet in te vullen	65	0,00	
Totaal van de roosters 54, 55, 56, 57, 61 en 63	XX	130,20	
Kader V: AFTREKBARE BELASTING			
A. Aftrekbare BTW	59	0,00	
B. Diverse BTW-regularisaties in het voordeel van de aangever	62	0,00	
C. Te recupereren BTW vermeld op uitgereikte creditnota's	64	0,00	
Niet in te vullen	66	0,00	
Totaal van de roosters 59, 62 en 64	YY	0,00	
Kader VI: SALDO VERSCHULDIGD	**71**	**130,20**	
Maandelijkse kwartaalvoorschotten		43,40	

Figuur Deel 1: 4.7.10

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Controles waaraan de Btw- 1 de/ste kwartaal, jaar: 2003 mogelijk niet voldoet

Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig' **Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen**	**Afgedrukt op: 03-03-03 om 14:42:08 uur. Blad: 0002** **Tijdens sessie: 0009 door: Uw naam Munt: Euro**

1. Het verschil tussen het herberekend bedrag 54 en het bedrag ingevuld in vak 54 bedraagt meer dan 61,97. Herberekend bedrag vak 54 = (vak 00 x 0%) + (vak 01 x 6%) + (vak 02 x 12%) + (vak 03 x 21%).

Figuur Deel 1: 4.7.11

Als u de vers afgedrukte aangifte van Figuur Deel 1: 4.7.10 vergelijkt met die van Figuur Deel 1: 4.3.4 dan ziet u inderdaad een verschil in die aangeduide vakken.

Inderdaad, 21% te betalen BTW op de 3.120,00 euro omzet aan 21% (vak 03) is méér[36] dan de 130,20 euro verschuldigde BTW uit vak 54.

Dàt is er dus blijkbaar verkeerd gegaan bij de boeking zoals we die hebben uitgevoerd. Deze boeking, die niets te maken heeft met de inhoud van de BTW-aangifte, heeft daar blijkbaar toch invloed op gehad.

We zien die conclusie bevestigd in de afdruk van het diversen dagboek.

Diversen boek: Maart '03	**Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig'** **Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen**	**Afgedrukt op: 03-03-03 om 15:00:31 uur. Blad: 0001** **Tijdens sessie: 0009 door: Uw naam Munt: Euro**

Stuk	Datum	Num.	Klant/leverancier/omschrijving	Debiteuren	Crediteuren	Opbrengsten	Kosten	Overigen	Rek.nr	Rekeningomschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet
			Overdracht: debet Overdracht: credit											
1	31-03-03							C 525,00	411.000	Te ontvangen Btw	59	--	--	
								D 655,20	451.000	Te betalen Btw	54	--	--	
								C 130,20	451.000	Te betalen Btw	54	--	--	

Figuur Deel 1: 4.7.12

In de kolommen met de titels 'Vak', 'Vak' en 'Vak' zien we de vak-nummers van de aangifte staan. De WINexpert+ heeft dus de boekingen verwerkt in de BTW-aangifte.

Dit is niet de bedoeling. Deze boekingen zijn **N**iet **V**an **T**oepassing op de BTW-aangifte.

Dat deze boekingen, in afwijking van al die duizenden andere boekingen, **N**iet **V**an **T**oepassing zijn op de BTW-aangifte, maakt u duidelijk door de letters NVT te gebruiken bij die boekingen.

Goed om te weten, maar wel net iets te laat. De boeking is al geregistreerd en u mag géén boekingen verbeteren, heeft u hier en daar al eens gehoord.

Dat is ook zo'n wijdverspreide en verkeerde gedachte. U mag namelijk uw boekingen wèl verbeteren, sterker nog, u moèt uw boekingen zelfs verbeteren. Uw boekhouding moet immers overeenstemmen met uw bedrijf en met alle documenten? U moet uw vergissingen dus wel rechtzetten.

Bij gebleken fouten en vergissingen in de boekhouding mag en moet u uw boekingen verbeteren … op zodanige wijze, dat de oorspronkelijk gemaakte fout zichtbaar blijft.

[36] De Administratie hanteert een marge van vroeger 2.500 frank, nu (voorlopig) 62,00 euro.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Als u de boekhouding op papier zou bijhouden, mag u een streep trekken door uw foutieve boeking en de nieuwe, juiste boeking er bij schrijven. U mag de fout **niet** onder witte of zwarte verf bedekken of die lijntjes er uitknippen.

De WINexpert+ (bij ons weten als enig boekhoudprogramma) kent dat toegelaten systeem van doorstrepen en opnieuw boeken. Doorhaalde boekingen verschijnen, zoals verplicht, doorstreept in de afdruk van de dagboeken, niet in de overzichten, historieken, balansen en dergelijke, net zo min als bij een handgeschreven boekhouding.

We maken nu van deze mogelijkheid gebruik om deze foutieve boeking van ons opnieuw te doen en maken nu gebruik van de knop 'Doorhalen en herboeken', rechts van het scherm van het diversen dagboek.

Figuur Deel 1: 4.7.13

Voor ieder boekingsstuk in het dagboek verschijnt één regel. Er is nu slechts één boekingsstuk.

Als u, zoals de boodschap u aanbeveelt, op die eerste regel klikt, dan wordt de gehele boeking zichtbaar op een lichtblauwe achtergrond … èn worden de knoppen 'Doorhalen' en 'Doorhalen en herboeken' bruikbaar.

We kiezen nu nog niet voor de makkelijkste weg, de combinatie 'Doorhalen en herboeken' maar simpelweg voor 'Doorhalen'.

Figuur Deel 1: 4.7.15

U wordt nog even op gewezen op de gevolgen van dit doorhalen (om onopzettelijk doorhalen te vermijden en om duidelijk te maken, dat de boeking niet 'verdwijnt').

Figuur Deel 1: 4.7.15

Hij meldt u nadien de doorhaling verricht te hebben … en geen andere documenten meer te kunnen vinden in die boekhoudperiode. Logisch, we hebben de enige diverse verrichting net doorgehaald. Deze komt nu nog enkel voor in de afdruk van de dagboeken, niet meer op raadplegingen noch op overzichten.

Nu herhalen we de boeking van Figuur Deel 1: 4.7.7, deze keer mèt de letters NVT in het vakje van de BTW om duidelijk te maken, dat deze boekingen Niet Van Toepassing zijn op de BTW-aangifte.

(**Opmerking:** let er op opnieuw als stuknummer 1 te kiezen. Had u de knop 'Doorhalen en herboeken' gebruikt, dan had de WINexpert+ de 'foute' boeking op het scherm getoond, meteen met als stuknummer 1. We kozen echter voor de iets omslachtiger, formele weg van complete doorhaling.)

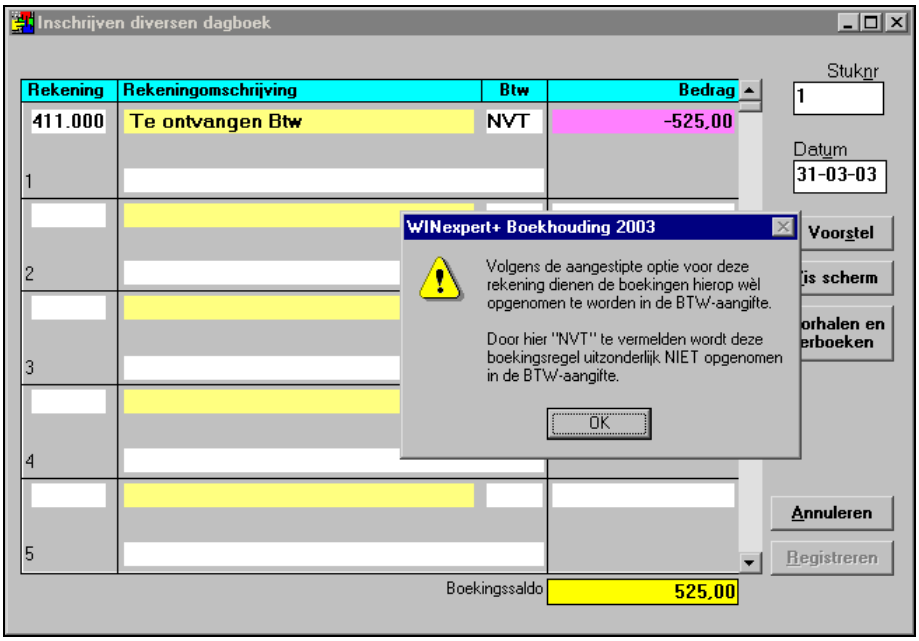

Figuur Deel 1: 4.7.15

Uw computer herinnert u er aan, dat de boekingen op deze rekening doorgaans wel op de BTW-aangifte opgenomen dienen te worden, doch dat u met de 'NVT' uitzonderlijk daarvan afwijkt.

Opmerking: omdat de BTW-aangifte doorgaans rechtstreeks en automatisch uit de boekhouding voortvloeit moet u, om het hokje 'Btw' in te kunnen vullen, dat wel apart aanklikken met de muis of met de toetsen-combinatie shift+tab (dat is de hoofdlettertoets ingedrukt houden en dan op de tab-toets drukken) vanuit het bedrag terugspringen naar het Btw-hokje.

Na de 3 boekingen opnieuw te hebben uitgevoerd, deze keer alle 3 voorzien van de letters NVT in het BTW-hokje op het scherm, ziet de afdruk van het diversen dagboek er zo uit …

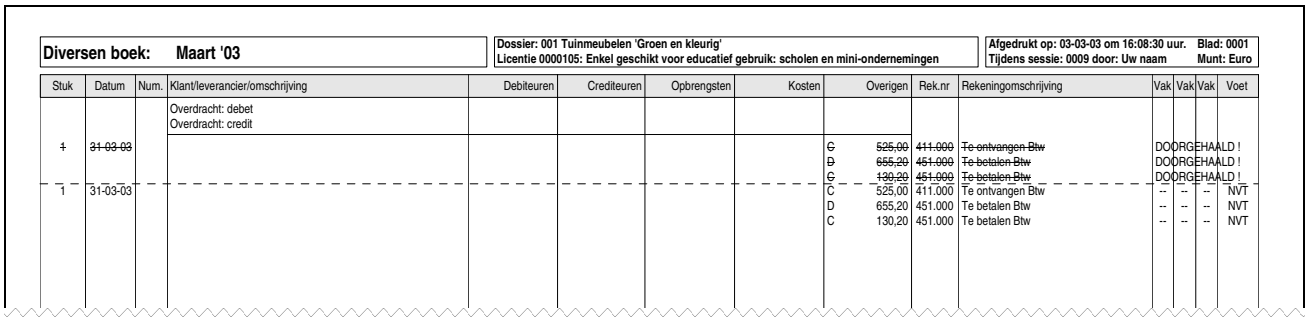

Diversen boek: Maart '03

Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig'
Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen

Afgedrukt op: 03-03-03 om 16:08:30 uur. Blad: 0001
Tijdens sessie: 0009 door: Uw naam Munt: Euro

Stuk	Datum	Num.	Klant/leverancier/omschrijving	Debiteuren	Crediteuren	Opbrengsten	Kosten	Overigen	Rek.nr	Rekeningomschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet
			Overdracht: debet Overdracht: credit											
~~1~~	~~31-03-03~~							~~C 525,00~~	~~411.000~~	~~Te ontvangen Btw~~	DOORGEHAALD !			
								~~D 655,20~~	~~451.000~~	~~Te betalen Btw~~	DOORGEHAALD !			
								~~C 130,20~~	~~451.000~~	~~Te betalen Btw~~	DOORGEHAALD !			
1	31-03-03							C 525,00	411.000	Te ontvangen Btw	--	--	--	NVT
								D 655,20	451.000	Te betalen Btw	--	--	--	NVT
								C 130,20	451.000	Te betalen Btw	--	--	--	NVT

Figuur Deel 1: 4.7.15

De foutieve boekingen zijn doorstreept en hebben geen invloed meer op de BTW-aangifte. De nieuwe boekingen staan er onder, met de letters NVT.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Drukt u nu de BTW-aangifte opnieuw af, dan krijgt u de oorspronkelijke, juiste aangifte van figuur Deel 1: 4.3.3 en 4.3.4.

Drukt u ter controle de proef- en saldibalans ook opnieuw af, dan behoudt u daar het gewenste resultaat van figuur Deel 1: 4.7.8, het uitdrukken van de BTW-schuld aan de Staat in één rekening.

Deze afrekening van de BTW betrof slechts twee rekeningen. Een bedrijfsboekhouding bevat doorgaans meer rekeningen voor de BTW. Het is dan ook meer werk om daarvan een afrekening te maken.

De WINexpert+ kan dat zelf voor u doen. In het scherm van de BTW-aangifte vindt u een knop 'Afrekening'. Als u daarop klikt krijgt u een programma te zien voor de afrekening. Druk op dat scherm op de knop RAADPLEGEN en op het tab-blad 'Afboeken op BTW-rekeningen'.

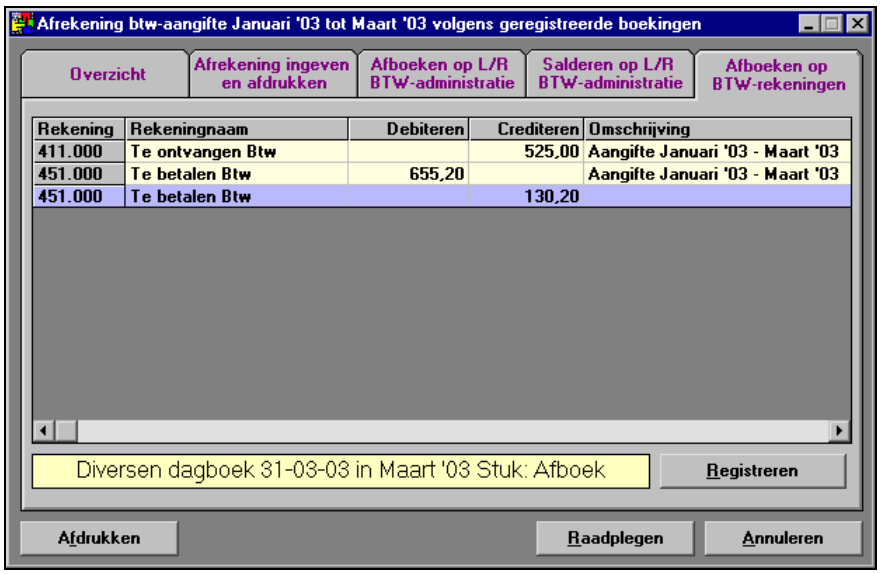

Figuur Deel 1: 4.7.16

Uw computer stelt u automatisch alle benodigde boekingen voor; met één druk op de knop REGISTREREN bespaart u zich (in dit geval) 3 boekingen.

Ter herinnering: we hebben de afrekening reeds handmatig opgemaakt in het diversen dagboek. Dat boekingsstuk halen we door om dezelfde afrekening niet twee maal geboekt te hebben, één keer manueel (Figuur Deel 1: 4.7.15) en één keer door de computer (Figuur Deel 1: 4.7.16).

(In de nieuwe afdruk (Figuur Deel 1: 4.7.17) van het diversen dagboek bevatten deze automatische boekingen de letters 'LR' (van **L**opende **R**ekening) in de tweede kolom 'Vak', ten teken dat deze boekingen door de WINexpert+ zijn verricht. Er is ook geen stuknummer, maar de benaming 'Afboek'. Met de knop AFDRUKKEN kunt u ook nog een boekingsstuk afdrukken om te klasseren.)

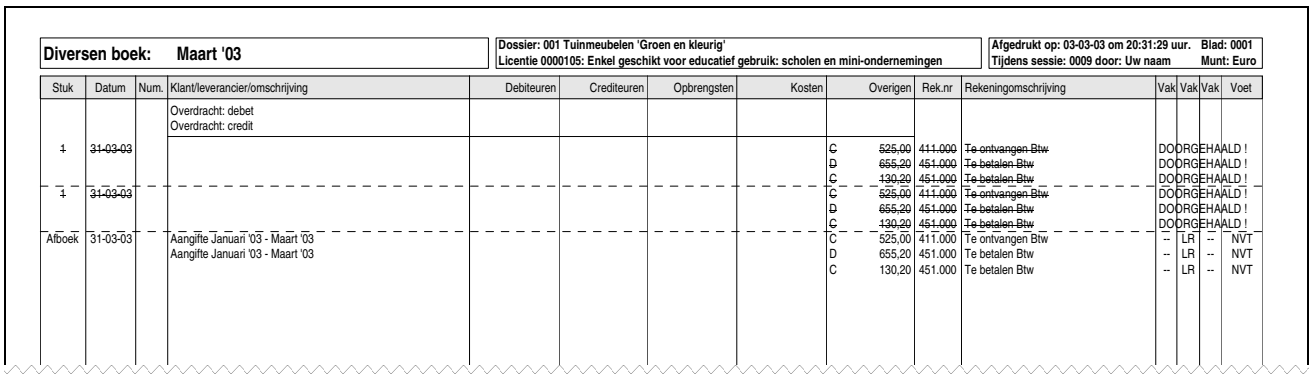

Diversen boek: Maart '03

Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig'
Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen

Afgedrukt op: 03-03-03 om 20:31:29 uur. Blad: 0001
Tijdens sessie: 0009 door: Uw naam Munt: Euro

Stuk	Datum	Num.	Klant/leverancier/omschrijving	Debiteuren	Crediteuren	Opbrengsten	Kosten	Overigen	Rek.nr	Rekeningomschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet
			Overdracht: debet Overdracht: credit											
~~1~~	~~31-03-03~~							~~C 525,00~~	~~411.000~~	~~Te ontvangen Btw~~	DOORGEHAALD !			
								~~D 655,20~~	~~451.000~~	~~Te betalen Btw~~	DOORGEHAALD !			
								~~C 130,20~~	~~451.000~~	~~Te betalen Btw~~	DOORGEHAALD !			
~~1~~	~~31-03-03~~							~~C 525,00~~	~~411.000~~	~~Te ontvangen Btw~~	DOORGEHAALD !			
								~~D 655,20~~	~~451.000~~	~~Te betalen Btw~~	DOORGEHAALD !			
								~~C 130,20~~	~~451.000~~	~~Te betalen Btw~~	DOORGEHAALD !			
Afboek	31-03-03		Aangifte Januari '03 - Maart '03 Aangifte Januari '03 - Maart '03					C 525,00 D 655,20 C 130,20	411.000 451.000 451.000	Te ontvangen Btw Te betalen Btw Te betalen Btw	-- -- --	LR LR LR	-- -- --	NVT NVT NVT

Figuur Deel 1: 4.7.17

Te onthouden

De 'Te betalen BTW' en de 'Te ontvangen BTW' staat op meerdere boekhoudrekeningen. Het is enkel het saldo van die rekeningen dat u betaalt of ontvangt.

Minstens ééns per jaar maakt u een afrekening door de verschillende BTW-rekeningen af te boeken (het saldo op nul te brengen) en het uiteindelijk resultaat op één BTW-rekening te zetten; als het saldo een …

… credit-bedrag is op: 451.100 TE BETALEN BTW

… een debet-bedrag is op: 411.000 TE ONTVANGEN BTW

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 8. Jaarlijkse lijst van BTW-plichtige afnemers:

BTW-plichtige bedrijven en zelfstandigen moeten jaarlijks een lijst overmaken aan de Administratie, waarin zij al hun Belgische[37] BTW-plichtige klanten opsommen met de omzet (de netto-verkopen) en de aangerekende BTW daarop.

Deze lijst vermeldt uitsluitend de totalen van de opgemaakte verkoopfacturen en –creditnota's per BTW-plichtige klant en dan nog enkel als de BTW-plichtige omzet op die klant dat kalenderjaar minimaal 250 euro bedraagt.

Deze jaarlijkse lijst beslaat altijd een kalenderjaar, ongeacht de duur en ongeacht het begin of einde van het boekjaar. De lijst loopt dan ook niet altijd gelijk met de boekhouding. Let u er bij de keuze van uw boekhoud-programma op, dat het programma daarin voorziet.

De lijst moet zorgvuldig worden opgesteld en tijdig worden ingediend. De uiterste termijn van indiening van de lijst is 31 maart van het jaar volgend op het aan te geven kalenderjaar.

Op door de Administratie vastgestelde fouten en 'vergeten' vermeldingen staan stevige boetes, die samen-geteld fors kunnen oplopen. Als u geen individuele BTW-plichtige afnemers heeft gefactureerd in dat kalender-jaar, dan maakt u dat bekend door op uw BTW-aangifte de optie 'nihil-listing' aan te vinken.

Zoals de BTW-aangifte kunt u deze listing op de website van de Administratie intypen of als een xml-bestandje indienen. In dat geval kan het bestand de listings van meerdere bedrijven bevatten.

Vervalt … lees het PDFje 'Snel op weg met Intervat' op de website www.ciro.be.

Figuur Deel 1: 4.8.1

[37] Zie voor de buitenlandse BTW-plichtige afnemers de intracommunautaire listing in § 9.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Vervalt … lees het PDFje 'Snel op weg met Intervat' op de website www.ciro.be.

Figuur Deel 1: 4.8.2

Vervalt … lees het PDFje 'Snel op weg met Intervat' op de website www.ciro.be.

Figuur Deel 1: 4.8.3

§ 9. Intracommunautaire lijst van BTW-plichtige afnemers:

Verkoopt u aan BTW-plichtige bedrijven binnen de EU, dan rekent u hen de BTW niet aan (mits[38] u zich er van overtuigd heeft, dat zij een geldig[39] BTW-nummer hebben en u voldoet aan nog enkele voorwaarden, zoals het feit, dat de goederen wel degelijk ter plaatse in het buitenland aankomen).

Zij rekenen zichzelf de BTW aan en trekken die weer af, zoals u het doet met uw leveranciers vanuit de EU, die u zo'n factuur opmaken (zie §10, tweede deel).

Bij verkopen aan dergelijke klanten maakt u ieder kwartaal een lijst op van die klanten met daarop de omzet van dat kwartaal. Dit is de Intracommunautaire listing, ook wel IC-listing genaamd.

Deze listing dient u afhankelijk van uw omzet iedere maand, ieder kwartaal[40] of jaarlijks in, echter enkel àls u in die periode omzet heeft geboekt op die BTW-plichtige klanten binnen de EU. Heeft u dat niet, dan dient u ook geen IC-listing in.

De verkopen splitst u uit in de codes, L, T en S.

De WINexpert+ gebruikt hiervoor de btw-voeten IC-L, IC-T en IC-S, waarbij de IC voor IntraCommunautair staat.

IC-L: de vrijgestelde intracommunautaire leveringen van goederen.
IC-T: de leveringen van goederen verricht in de Lidstaat van aankomst van de verzending of van het vervoer van de goederen, in geval van driehoeksverkeer.
IC-S: de diensten verricht voor een BTW-belastingplichtige in een andere Lidstaat, waar deze BTW-belastingplichtige schuldenaar is van de BTW en voor zover deze diensten niet vrijgesteld zijn van BTW in die Lidstaat.

Vervalt … lees het PDFje 'Snel op weg met Intervat' op de website www.ciro.be.

Figuur Deel 1: 4.9.1

[38] Als u niet voldoet aan de gestelde voorwaarden draait u zelfs op voor de te betalen BTW, waarschijnlijk zonder die ooit te kunnen verhalen op uw klant; vrijwel altijd komen daar dan nog eens forse boetes bovenop.
[39] De Administratie heeft hiervoor een aparte dienst ingericht, waarbij u het bestaan van zo'n BTW-nummer kunt nagaan. Of uw klant inderdaad gerechtigd is dat BTW-nummer te gebruiken kunt u niet nagaan op deze manier.
[40] Landbouwondernemingen doen dat ééns per jaar.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Eventuele correcties op eerder ingediende Intracommunautaire listings verwerkt u ook in deze listing, die voor de huidige periode, mèt vermelding van de periode (het zijn bijkomende regels) waarop de correctie slaat. De Administratie weet aan de hand hiervan, dat het om een correctie gaat.

Vervalt … lees het PDFje 'Snel op weg met Intervat' op de website www.ciro.be.

Figuur Deel 1: 4.9.2

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Vervalt … lees het PDFje 'Snel op weg met Intervat' op de website www.ciro.be.

Figuur Deel 1: 4.9.3

§ 10. Bijzondere BTW-regeling: BTW te betalen door de medecontractant:

De gewone BTW-regeling bestaat er uit, dat klanten de BTW op hun aankopen aan hun leverancier betalen en deze leverancier die BTW aan de Staat betaalt, onder aftrek van de BTW, die hij op zijn beurt aan zijn leveranciers heeft betaald.

Op deze regeling bestaan uitzonderingen, de zogenaamde 'bijzondere' BTW-regelingen.

Eén daarvan is de regeling, waarbij de leverancier de factuur opmaakt zonder BTW en de BTW-plichtige klant als medecontractant zich zelf die BTW moet aanrekenen en tegelijkertijd weer mag aftrekken voor het gedeelte, dat hij aanwendt voor BTW-plichtige doeleinden.

Op die factuur staat dan een vermelding "*BTW te voldoen door de medecontractant (artikel 20 KB 1)*" of een vergelijkbare mededeling. De aanwezigheid van deze mededeling is verplicht.

Deze regeling komt veelvuldig[41] voor bij werkzaamheden aan onroerend goed (bouwen, verbouwen, schilderwerk, onderhoudswerkzaamheden aan sanitair en verwarming, enzovoorts).

Ook de gebruikte materialen op zo'n factuur vallen onder die regeling. Als het daarentegen uitsluitend om de levering van materialen gaat is de gewone regeling van BTW weer van toepassing; de leverancier rekent dan wel de BTW aan.

Gaat het om een combinatie, bijvoorbeeld een schilder, die het delicate schilderwerk voor zijn rekening neemt, maar u bijkomend verf en materialen levert om zelf het minder delicate schilderwerk te verrichten, dan maakt hij daarvoor twee verschillende facturen op …

- één voor zijn werkuren en de daarbij gebruikte materialen, vallend onder de regeling "*BTW te voldoen door de medecontractant (artikel 20 KB 1)*"
- één voor de bijkomend geleverde materialen, vallend onder de gewone regeling waarbij hij u de BTW aanrekent

Om deze bijzondere regeling van BTW toe te passen moeten leverancier zowel als klant BTW-plichtig zijn. Is bijvoorbeeld de klant een niet-BTW-plichtige verzekeringsmakelaar, dan rekent de leverancier de BTW wel aan. Is de klant een gemengd BTW-plichtige (bijvoorbeeld deze verzekeringsmakelaar, die daarnaast ook tolk / vertaler is), dan is deze bijzondere regeling weer wel van toepassing.

In de praktijk komt het grotendeels neer op de vraag of de klant een BTW-nummer heeft of niet of de uitgave niet voor beroepsdoeleinden benut. Laat u diezelfde schilder ook uw privé-woning schilderen, dan kunt u weliswaar een BTW-nummer hebben, maar is in beginsel deze bijzondere BTW-regeling niet van toepassing.

Zoiets is voor de uitvoerder van de werkzaamheden niet altijd duidelijk; die moet dus afgaan op de verklaringen van zijn klant, want óók het schilderen van privé-woningen kàn een professionele, BTW-plichtige activiteit zijn (bijvoorbeeld het schilderen van bungalows in een vakantiepark).

Deze bijzondere regeling van BTW kan dan ook makkelijk tot misbruiken[42] leiden en heeft soms onverwachte consequenties ...

- laat u als particulier een woning ouder dan 15 jaar opknappen, dan kunt u gebruik maken van het lagere tarief van 6%.
- laat u dat voor professionele doeleinden opknappen (bijvoorbeeld als verzekeringsmakelaar met de bedoeling daar uw kantoren te vestigen), dan is het gewone tarief van 21% van toepassing, die u echter niet kan aftrekken.

[41] Niet uitsluitend, want er zijn ook 'gelijkgestelde handelingen'.

[42] De leverancier wordt verteld, dat de regeling "*BTW te voldoen door de medecontractant (artikel 20 KB 1)*" van toepassing is, waardoor de klant geen BTW aan hem betaalt. De klant neemt de factuur echter niet op in zijn boekhouding omdat de uitgevoerde werkzaamheden toch niet aftrekbaar zijn en door de Administratie verworpen zullen worden. Nu heeft de BTW-plichtige klant als particulier de BTW ontdoken. De jaarlijkse lijst van BTW-plichtige afnemers (zie § 8) van de leverancier zal echter de volledige omzet aan die klant tonen. Bij een controle ter plaatse bij die klant zal de Administratie die opgave van de leverancier vergelijken met de ingeschreven aankoopfacturen in de boekhouding en stuiten op het verschil.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

- laat u die woning als gemengd BTW-plichtige opknappen, dan is eveneens het gewone tarief van 21% van toepassing, maar kunt u slechts het gedeelte, dat u voor BTW-plichtige activititeiten aanwendt aftrekken.

De verkopende leverancier boekt de verkoopfactuur als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT	VAK
400.000	KLANTEN	3.000,00		
701.000	SCHILDERWERKEN		3.000,00	45

Figuur Deel 1: 4.10.1

Merk op, dat u de verkopen onder deze bijzondere regeling in een apart vak op de BTW-aangifte aangeeft. Een boekhoudprogramma zoals de WINexpert+ doet dat automatisch, zodra u de letters MC gebruikt van **m**ede**c**ontractant in plaats van een percentage zoals 6%, 12%, 21% enzovoorts. De factuur zelf bevat geen BTW, wel de verplichte mededeling "*BTW te voldoen door de medecontractant (artikel 20 KB 1)*" of een vergelijkbare mededeling.

U als aankopende klant boekt die verkoopfactuur van uw leverancier in als uw aankoopfactuur …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT	VAK
440.000	LEVERANCIERS		3.000,00	
451.130	TE BETALEN BTW MEDECONTRACTANT		630,00	56
411.000	TE ONTVANGEN BTW	630,00		59
611.110	SCHILDERWERKEN BEDRIJFSGEBOUWEN	3000,00		82 87

Figuur Deel 1: 4.10.2

Merk op, dat u zelf de BTW berekent (aan 21%) alsof uw leverancier u die aanrekende en u zelf ook die BTW aftrekt alsof uw leverancier u die aanrekende.

Dit lijkt lood om oud ijzer, maar is het niet. De wetgeving vergt van u, dat u deze 'formaliteit' uitvoert, zelfs als u voldoet aan de voorwaarden om alle BTW te mogen aftrekken.

De schrijver is een voorval bekend, waarbij de Administratie tijdens controle van de boeken op zo'n "lood om oud ijzer" gedachte stootte. De Adminstratie merkte op, dat de bedragen TE BETALEN BTW MEDECONTRACTANT niet waren aangegeven in vak 56 van de BTW-aangiften. Dit leidde tot een ambtshalve herziening van die te betalen BTW, in het voordeel van de Staat

De BTW-plichtige antwoordde, dat de BTW toch aftrekbaar was en verzocht om een herziening in zijn voordeel.

De controleur kon echter (in die tijd) herziening van BTW opleggen over de afgelopen 4 jaar en hij deed dat om daarop de BTW verschuldigd te verklaren (de achterwege gelaten te betalen BTW in vak 56 van de BTW-aangifte).

Aangezien de BTW-plichtige (in die tijd) slechts over de afgelopen 2 jaar een herziening van die BTW kon vragen bleef een verschil van 2 jaren over met wel achteraf nog te betalen, maar niet meer af te trekken BTW.

Wat dus een formaliteit kan lijken kan lijden[43] tot een onvoorziene bijkomende kost; in dit geval ging het om vele tienduizenden euro, mogelijk de reden waarom de controleur gebruik maakte van deze nalatigheid van de BTW-plichtige.

Het lijkt misschien onredelijk, maar als de wetgeving duidelijk voorschrijft dat èn de te betalen BTW èn de af te trekken BTW moeten worden aangegeven is het eveneens onredelijk van de BTW-plichtige denken het beter te weten, dit na te laten en toch vrijgesteld te worden van de kwalijke gevolgen van dit nalaten.

[43] In dit geval geldt "leiden = lijden".

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

De hele BTW-wetgeving gaat uit van de vaststaande verplichting BTW te betalen op BTW-plichtige handelingen (ook als u zelf de BTW moet berekenen op uw aankopen) en de 'te verdienen' aftrekbaarheid van de BTW op uw aankopen.
Zelfs als u denkt u stipt te houden aan de (toch wat complexe) BTW-wetgeving kunt u voor nare verrassingen komen te staan door vergissingen of door het bestaan van regels, waarvan de toepasselijkheid u ontgaan is. Onnodig om bijkomend risico te lopen door te denken het beter te weten en deze bijzondere regelingen als formaliteit, als lood om oud ijzer, achterwege te laten.

Als de BTW niet of niet geheel aftrekbaar is, dan geeft u (vanzelfsprekend) wel het totale bedrag aan verschuldigde BTW aan in vak 56 en brengt u enkel het aftrekbare gedeelte in mindering op vak 59. Als van Figuur Deel 1: 4.10.2 één derde van deze bedragen niet aftrekbaar zijn omwille van het privé-gebruik dan boekt u …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT	VAK
440.000	LEVERANCIERS		3.000,00	
451.130	TE BETALEN BTW MEDECONTRACTANT		630,00	56
411.000	TE ONTVANGEN BTW	420,00[44]		59
486.000	R/C ZAAKVOERDER (PRIVÉ)	210,00[45]		
611.110	SCHILDERWERKEN GEBOUWEN	2.000,00[46]		82 87
486.000	R/C ZAAKVOERDER (PRIVÉ)	1.000,00[47]		

Figuur Deel 1: 410.3

Merk op, dat het privé-gedeelte van de kosten èn van de BTW uit de factuur gelicht worden en ten laste van de zaakvoerder worden gelegd. Zou de BTW niet (geheel) aftrekbaar zijn omdat u een gemengd BTW-plichtige bent, dan voegt u het niet aftrekbare deel toe aan de kosten ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT	VAK
440.000	LEVERANCIERS		3.000,00	
451.130	TE BETALEN BTW MEDECONTRACTANT		630,00	56
411.000	TE ONTVANGEN BTW	420,00[48]		59
640.500	NIET-AFTREKBARE BTW	210,00[49]		82
611.110	SCHILDERWERKEN GEBOUWEN	3.000,00[50]		82 87

Figuur Deel 1: 410.4

Merk op, dat de niet-aftrekbare BTW consequent als een kost wordt aanzien, mits de beperking van die aftrek nog altijd bedrijfsmatig is en niet voortvloeit uit privé-gebruik. Zou u niet (gemengd) BTW-plichtig zijn, dan zou u boeken …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT

[44] 2/3de van de 630 euro BTW = 420 (het ontbrekende 1/3de deel is als privé-gedeelte niet aftrekbaar).
[45] 1/3de van de 630 euro BTW = 210 (dit 1/3de deel is als privé-gedeelte niet aftrekbaar).
[46] 2/3de van de 3.000 euro aan kosten = 2.000 (het ontbrekende 1/3de deel is als privé-gedeelte niet aftrekbaar).
[47] 1/3de van de 3.000 euro aan kosten = 1.000 (dit 1/3de deel is als privé-gedeelte niet aftrekbaar).
[48] 2/3de van de 630 euro BTW = 420 (het ontbrekende 1/3de deel is niet aftrekbaar vanwege het 1/3de deel niet-BTW-plichtige activiteit).
[49] 1/3de van de 630 euro BTW = 210 (dit 1/3de deel is niet aftrekbaar vanwege het 1/3de deel niet-BTW-plichtige activiteit).
[50] Voor de belastingen geldt het totaal van de 3.000 kosten als aftrekbare kosten voor beroepsactiviteiten.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

440.000	LEVERANCIERS		3.630,00
611.110	SCHILDERWERKEN GEBOUWEN	3.630,00[51]	

Figuur Deel 1: 410.5

… want dan mocht de leverancier u niet factureren volgens het stelsel "*BTW te voldoen door de medecontractant (artikel 20 KB 1)*". U dient dan immers geen BTW-aangifte in waarmee u zelf de te betalen BTW kunt aanrekenen? In dat geval maakt de BTW deel uit van de kost van de schilderwerken.

Deze bijzondere regeling van de BTW veroorzaakt een afwijkende verwerking van creditnota's. De door de belastingplichtige zelf aan te rekenen en af te trekken BTW worden dan als herzieningen geboekt (vak 61 en vak 62) van de BTW-aangifte of (uitsluitend onder de voorwaarde dat àlle aangerekende BTW ook afgetrokken mocht worden) zelfs geheel zonder BTW. Zie voor een verdere uitleg daarvoor Deel 3 § 18.

Op aankopen uit de EU is een vergelijkbaar bijzonder stelsel van toepassing. De BTW-plichtige EU-leverancier rekent evenmin de BTW aan als het om een BTW-plichtige klant in een andere EU-lidstaat gaat. Die BTW-plichtige klant zal zichzelf de BTW aanrekenen (en daarbij de in zijn land van toepassing zijnde BTW-tarieven hanteren) en ook zelf die BTW weer aftrekken voor zover hij voor die aftrek in aanmerking komt.

Die aankopen of die dienstverlening vanuit andere EU-lidstaten onder dit stelsel worden 'Intracommunautaire verwervingen' genoemd. De BTW daarop geeft u aan in vak 57 BTW OP INVOER MET VERLEGGING VAN DE HEFFING van de BTW-aangifte. De heffing van de BTW wordt als het ware verlegd van die andere EU-lidstaat naar België.

De boekhoudkundige verwerking is in beginsel dezelfde als die van de verlegging van de BTW naar de medecontractant ("*BTW te voldoen door de medecontractant (artikel 20 KB 1)*"), met inbegrip van de eventuele niet-aftrekbaarheid van de BTW (bijvoorbeeld omdat 1/3de van de aangekochte tegels dient voor uw privé-zwembad)…

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT	VAK
440.000	LEVERANCIERS		3.000,00	
451.140	TE BETALEN BTW EG		630,00	56
411.000	TE ONTVANGEN BTW	420,00[52]		59
486.000	R/C ZAAKVOERDER (PRIVÉ)	210,00[53]		
600.010	AANKOOP TEGELS	2.000,00[54]		82 86
486.000	R/C ZAAKVOERDER (PRIVÉ)	1.000,00[55]		

Figuur Deel 1: 410.6

… doch u gebruikt een ander grootboekrekening voor de te betalen BTW (met bijpassend een ander vak in de BTW-aangifte) en ook vermeldt u deze aankoop in vak 86 ipv 87.

Als dit u allemaal erg complex lijkt[56], bedenk dan, dat een behoorlijk boekhoudprogramma dit werk grotendeels van u overneemt. De WINexpert+ bijvoorbeeld doet dit alles[57] automatisch zodra u de letters EG gebruikt in plaats van een BTW-percentage.

Merk op, dat de BTW-plichtige verkopers binnen de EU-lidstaten hun verkopen ieder kwartaal gedetailleerd per klant opgeven aan hun nationale BTW-administratie met een Intracommunautaire listing (zie § 9). Er vindt

[51] Voor de belastingen geldt het totaal van de 3.000 kosten als aftrekbare kosten voor beroepsactiviteiten.
[52] 2/3de van de 630 euro BTW = 420 (het ontbrekende 1/3de deel is als privé-gedeelte niet aftrekbaar).
[53] 1/3de van de 630 euro BTW = 210 (dit 1/3de deel is als privé-gedeelte niet aftrekbaar).
[54] 2/3de van de 3.000 euro aan kosten = 2.000 (het ontbrekende 1/3de deel is als privé-gedeelte niet aftrekbaar).
[55] 1/3de van de 3.000 euro aan kosten = 1.000 (dit 1/3de deel is als privé-gedeelte niet aftrekbaar).
[56] Het is ook behoorlijk ingewikkeld, maar de gebruikelijke regelingen zijn wel rechtlijnig. Daarom kan de computer dit voor u doen, mits het programma daarop voorzien is.
[57] Niet alleen de keuze van de juiste vakken in de BTW-aangifte, maar zelfs van de juiste grootboekrekeningen. Zou uw rekeningenstelsel nog geen passende rekeningen bevatten, dan maakt hij deze zelfs ook zelf aan.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

internationaal een uitwisseling van deze gegevens plaats. Aankopen vanuit het buitenland zonder de facturen hier in te brengen in een boekhouding en de BTW daarop zelf aan te geven (en af te trekken) kan aan de hand van deze lijsten opgespoord worden.

Om het ontstaan van BTW-fraudecarrousels te bemoeilijken en makkelijker bedrijven en personen daarvoor verantwoordelijk te stellen is de EU-BTW-plichtige verkoper verplicht zich te overtuigen van de juistheid en van het bestaan van het BTW-nummer van de EU-BTW-plichtige klant in de andere lidstaat èn zich er van te overtuigen, dat de goederen inderdaad in de bedoelde lidstaat aankomen.

Vergissingen hierin of onvoldoende[58] voorzorgsmaatregelen kunnen bijzonder kostelijk uitvallen voor de verkoper. Die zal de BTW moeten betalen (verhoogd met forse boetes) terwijl hij deze waarschijnlijk niet (meer) kan verhalen op zijn EU-BTW-plichtige klant in die andere lidstaat.

Te onthouden

Bij het gewone stelsel van de BTW rekent uw leverancier u de te betalen BTW aan. Hij betaalt deze BTW aan de Staat onder aftrek van de BTW, die hij op zijn beurt aangerekend kreeg door zijn leveranciers

Daarnaast zijn er verschillende bijzondere stelsels van BTW-aanrekening.

Eén daarvan is het stelsel, waarbij de BTW-plichtige leverancier de factuur opmaakt zonder BTW, de BTW-plichtige klant zich zelf die BTW aanrekent en ook zelf die BTW aftrekt voor zover hij aan de voorwaarden van die aftrekbaarheid voldoet.

De factuur vermeldt duidelijk de mededeling "*BTW te voldoen door de medecontractant (artikel 20 KB 1)*" of een vergelijkbare mededeling en moet gescheiden zijn van facturen met andere BTW-stelsels.

Creditnota's op dit stelsel ondergaan voor wat betreft de BTW een aparte verwerking over de zogenaamde herzieningen in de BTW-aangifte. Zie voor een verdere uitleg Deel 3 § 18.

[58] De bewijslast voldoende voorzorgsmaatregelen genomen te hebben ligt bij de EU-BTW-plichtige leverancier. De schrijver is een geval bekend waarbij autohandelaars B uit Luxemburg bij een Belgische autohandelaar A enkele tweedehands wagens aankochten binnen het stelsel van de verlegging van de BTW naar Luxemburg. De Luxemburgse handelaars zouden zelf voor het transport naar Luxemburg zorgen.

De Belgische autohandelaar A controleerde de opgegeven BTW-nummers Voorzichtigheidshalve nam hij daarnaast nog fotokopiën van de persoonlijke paspoorten van zijn klanten B.

Enige tijd later vond een tussentijdse controle van zijn boekhouding plaats. De auto's waren namelijk te koop aangeboden op een Belgische automarkt. Aangezien de oorspronkelijke autohandelaar A géén sluitend bewijs kon leveren, dat de auto's over de grens met Luxemburg waren gebracht, moest hij alsnog de BTW voldoen, verhoogd met forse boetes. Moest hij daarentegen wel sluitend bewijs hebben kunnen leveren, dat ze de grens over waren gegaan en werden ze nadien toch in België te koop aangeboden, dan kon de handelaar A daarvoor niet langer verantwoordelijk worden gesteld.

Pittig detail, zelfs àls de auto's de grens waren gepasseerd en nadien teruggebracht kan handelaar A gehouden worden de BTW te voldoen **ALS** hij het bewijs van die grenspassage niet kon leveren. De Administratie hoeft niet zelf naar zo'n bewijs te zoeken.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Deel 1: Hoofdstuk 5: Kortingen en creditnota's

§ 1. Kortingen: 130
§ 2. Korting op aanwijsbare goederen: 131
§ 3. Korting op niet-aanwijsbare goederen: 132
§ 4. Korting voor contante betaling: 134
§ 5. Kredietbeperkingstoeslag: 139
§ 6. Gelukkig véél hulp van de computer: 142
§ 7. Creditnota's: 149
§ 8. Facturen die geen creditnota's zijn, er enkel op lijken: 154
§ 9. Welke facturen zijn nu reeds betaald en welke niet?: 157

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 1. Kortingen:

"Kortingen doen verkopen" (of aankopen).

Kortingen spelen in op de economische drijfveren van mensen en bedrijven, winstbejag.

Verleende kortingen kunnen de doorslag geven om tot de aankoop over te gaan; de leverancier maakt de aankoop aantrekkelijker door zijn prijs te verlagen.

Verleende kortingen kunnen de doorslag geven sneller / tijdig te betalen; de leverancier maakt snelle / tijdige betaling aantrekkelijker door die te 'belonen' met een verlaging.

Kortingen kunnen om verschillende redenen gegeven worden. Voor u als bedrijf of als zelfstandige hebben die kortingen geldelijke gevolgen voor de winst.

Ontvangen kortingen verlagen het totaalbedrag van de aankoopfacturen, waardoor u minder moet betalen.

Verleende kortingen verlagen het totaalbedrag van de verkoopfacturen, waardoor u minder geld ontvangt.

Deze geldelijke gevolgen zijn dan ook boekhoudkundige wetenswaardigheden, die vermeld moeten worden in boekingen.

In dit deel zullen we 3 verschillende kortingssoorten bekijken, de meest gebruikelijke.

1. Korting op aanwijsbare goederen (bijvoorbeeld ter compensatie omdat de goederen op de factuur verouderd zijn of lichtelijk beschadigd)
2. Korting, op niet-aanwijsbare goederen (bijvoorbeeld achteraf toegekende algemene korting omdat u aan het einde van een periode blijkt véél aangekocht te hebben)
3. Korting voor contante betaling (een 'beloning' voor snelle betalers)

Van deze kortingen zijn de eerste twee onvoorwaardelijk; de klant geniet die korting zodra die op de factuur verschijnt.

De derde korting, die voor contante betaling, is wel voorwaardelijk. Enkel[59] onder de voorwaarde dat onmiddellijk bij levering of afhaling of binnen de gestelde[60] tijd betaald wordt, mag de korting afgetrokken worden. De korting staat weliswaar op de factuur vermeld, maar de toepasselijkheid van die korting bepaalt de klant zelf door het tijdstip van zijn betaling te kiezen.

[59] Die 'enkel' mag u met een pondje zout nemen. In de praktijk blijken veel laattijdige betalers tòch de korting voor contante betaling af te trekken. Als u voorneemt uw klant daarover aan te spreken overweeg dan, dat de brutaliteit in zijn antwoord daarop vergelijkbaar kan zijn met de getoonde brutaliteit zich de niet-verdiende korting tòch toe te eigenen en u dus voor de kredietverlening op te laten draaien èn u minder te betalen.

[60] Veel voorkomend is een periode van een week of van 8 dagen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 2. Korting op aanwijsbare goederen:

Wanneer goederen minder waard blijken te zijn wordt vaak een korting geboden ter compensatie, bijvoorbeeld bij beschadigingen, verouderde modellen, naderen van de houdbaarheidsdatum, enzovoorts.

Kortingen ter compensatie van dergelijke gebreken of eigenschappen verminderen de kostprijs van de aangekochte of verkochte goederen. Ze worden boekhoudkundig meteen verwerkt in de rekeningen van de aankoop (als u ze bij uw leverancier aankoopt) of verkoop (op uw verkoopfactuur aan de klant).

Koopt u bijvoorbeeld voor 1.000 euro catalogusprijs tuinmeubelen aan bij uw leverancier en geeft hij u 10% korting omdat ze hier en daar licht beschadigd zijn, dan boekt u die aankoopfactuur als volgt …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.089,00
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	189,00	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	900,00	

Figuur Deel 1: 5.2.1

De lagere prijs drukt de waarschijnlijk lagere waarde van de tuinmeubelen uit, ook als u denkt ze met uw verkooptalent tegen dezelfde verkoopprijs te kunnen verkopen.

Het **lijkt** anders te liggen als u de korting om andere redenen krijgt, bijvoorbeeld om u als goede klant goedgunstig te stemmen. Dan is er immers geen sprake van waardevermindering; aan de goederen mankeert niets.

Echter, in de boekhouding werkt men met de te betalen prijs als waarde van de goederen … totdat het tegendeel blijkt. U kiest dan ook voor de boekingen uit Figuur Deel 1: 5.2.1 want volgens de factuur is de betaalde / te betalen waarde 900 euro.

Opmerking: de BTW wordt enkel aangerekend op de prijs van de goederen minus de korting.

Te onthouden

> Als kortingen worden toegekend op aanwijsbare goederen, dan worden die ingeboekt aan de netto-prijs (bruto-korting), ongeacht of het wel of niet om een effectieve waardevermindering gaat; de aanwijsbaarheid is de norm.
>
> De uiteindelijk betaalde of te betalen prijs voor de goederen bepaalt de waarde daarvan in de boekhouding.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 3. Korting op niet-aanwijsbare goederen:

Er bestaan kortingen, die niet onmiddellijk aan de goederen in uw boekhouding kunnen worden toegewezen. We hebben ons tot nu toe beperkt tot één rekening voor de aankoop van tuinmeubelen en tot één leverancier, zodat u iedere ontvangen korting bij aankoop altijd kunt toewijzen aan de passende rekening.

Anders wordt het als u uw aankopen verdeelt over meerdere rekeningen, bijvoorbeeld …

- 600.100: Aankopen van tuinstoelen
- 600.200: Aankopen van tuintafels
- 600.300: Aankopen van tuinparasols
- 600.400: Aankopen van zitkussens

… en die dan ook nog eens aankoopt bij meerdere leveranciers.

Krijgt u dan een korting, bijvoorbeeld omdat u veel aangekocht heeft bij een leverancier, dan wordt het moeilijker om die commerciële korting toe te wijzen aan bepaalde aankopen … met terugwerkende kracht.

Het is dan goede boekhoudkundige praktijk die op een aparte, daarvoor gereserveerde rekening te boeken. Dit nummer begint met 608.

Veronderstel dat u tijdens een aankoop van (onbeschadigde) tuinstoelen met een catalogusprijs van 1.000 euro uw leverancier er toe brengt om u de ronde som van 100 euro korting te verlenen.

Uw leverancier wijst u er nadrukkelijk op, dat die korting **niet** geldt op die zojuist aangekochte tuinstoelen. U kunt er dus niet op rekenen die stoelen in het vervolg voor 90% van de catalogusprijs te kunnen kopen. Hij geeft u die korting om commerciële redenen, over alle reeds in het verleden aangekochte meubelen.

Zijn factuur boekt u als volgt ...

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.089,00
411.000	Van de Staat terug te vorderen BTW	189,00	
600.100	Aangekochte tuinstoelen	1.000,00	
608.000	Ontvangen kortingen op aankopen 60		100,00

Figuur Deel 1: 5.1.2

De 100 euro op de credit-zijde van de rekening 608.000 is van toepassing op alle ooit eens aangekochte tuinmeubelen, niet op de tuinstoelen van deze aankoop.

Bij aankoopfacturen was de negatieve wetenswaardigheid de schuld aan de leverancier, credit. Positief aan de factuur was, dat de Staat u daarvan de BTW terugbetaalt, debet, en de beschikking over de goederen om te kunnen verkopen, eveneens debet.

Dat de korting in Figuur Deel 1: 5.1.2 dan credit op de rekening 608.000 verschijnt lijkt even in te druisen tegen de boekhoudkundige logica. Ontvangen kortingen komen gevoelsmatig over als positief en toch vermelden we die boekhoudkundig als creditbedrag.

Toch is de logica opnieuw te vinden als we ons realiseren wat deze korting ter compensatie inhoudt en als we kijken naar de overeenkomst en het verschil tussen Figuur Deel 1: 5.1.1 enerzijds en Figuur Deel 1: 5.1.2 anderzijds.

Als een korting toegestaan wordt omwille van een beschadiging is het begrijpelijk dat de uiteindelijke debet-'waarde' van de goederen verminderde, maar hier mankeert er niets aan de goederen zelf.

In de vorige paragraaf lazen we '*De uiteindelijk betaalde of te betalen prijs voor de goederen bepaalt de waarde daarvan in de boekhouding*'.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Dieper nadenkend over het verschijnsel 'korting om commerciële redenen' leert, dat uw leverancier u er vroeger meer voor aanrekende dan ze nu, in deze (gewijzigde) omstandigheden, waard blijken te zijn, tenminste, nu we boekhoudkundig afgaan op de uiteindelijke prijs.

Het positieve gevoel over korting ontstaat omdat u die tuinmeubelen reeds verkocht heeft en uw winst dus met terugwerkende kracht stijgt door deze korting.

De winst bestaat uit het verschil tussen enerzijds het credit-totaal van de 7-rekeningen op de verkoopfacturen en anderzijds het debet-totaal van de 6-rekeningen op de aankoopfacturen. De winst vergroot door het verhogen van de 7-rekeningen en / of door het verlagen van de 6-rekeningen.

Dat positieve gevoel over de korting en de invloed daarvan op uw winst mag u er niet van weerhouden in te zien, dat de boekhoudkundige 'waarde' van de aangekochte goederen door die korting daalt.

Te onthouden

Als kortingen worden toegekend op niet-aanwijsbare goederen, bijvoorbeeld om algemeen commerciële redenen, dan worden die credit-geboekt op een aparte rekening, beginnend met 608.

Het positieve gevoel over korting moet los gezien worden van de boekhoudkundige waarde van de aangekochte goederen, de betaalde of te betalen prijs. Aankoopkortingen worden dan ook gecrediteerd om die boekhoudkundige waarde te verminderen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 4. Korting voor contante betaling:

Als uw leverancier u aan wil moedigen hem onmiddellijk te betalen, dan kan hij besluiten u een financiële korting te verlenen in het geval van contante betaling.

Die korting is dan afhankelijk van uw beslissing al dan niet onmiddellijk te betalen. De korting is van financiële aard, zonder enige invloed op de waarde van de aangekochte tuinmeubelen.

Moet uw leverancier dan twee facturen opmaken, eentje met de bedragen voor het geval u onmiddellijk betaalt en eentje voor het geval u besluit later te betalen?

Neen, hij kan de factuur opmaken alsof u van plan bent later te betalen en de korting er apart op vermelden.

Als die korting een volgens de Administratie redelijk percentage[61] niet overstijgt, mag voor de berekening van de BTW zelfs al rekening worden gehouden met die korting … zèlfs als u géén gebruik maakt van die korting.

Met andere woorden, uw leverancier mag bij een aankoop van 1.000 euro tuinmeubelen en een voorziene korting voor contante betaling van 2% de BTW berekenen op 1.000 euro – 2 % = 980 euro … en u tòch de 1.000 euro voor de goederen aanrekenen.

De berekening van de BTW …

OMSCHRIJVING	PRIJS
VERKOCHTE TUINMEUBELEN	1.000,00
– KORTING CONTANT 2%	– 20,00
= MAATSTAF VAN HEFFING	= 980,00
X 21% BTW =	= 205,80

Figuur Deel 1: 5.4.1

De berekening van de factuur, zoals u die vaak [62] zult tegenkomen …

OMSCHRIJVING	PRIJS
VERKOCHTE TUINMEUBELEN	1.000,00
+ 21% BTW =	+ 205,80
TOTAAL TE BETALEN *)	= 1.205,80
*) *MITS GEBEURLIJKE BETALING TEN LAATSTE BINNEN 8 DAGEN, MAG U 20,00 EURO KORTING AFTREKKEN*	

Figuur 5.4.2

We hebben in figuur Deel 1: 4.7.10 gezien, dat de Administratie iedere ontvangen BTW-aangifte onderwerpt aan een aantal controleregels[63]. Eén daarvan is het uitrekenen hoeveel de verschuldigde BTW op de verkopen bedraagt. Zodra het verschil groter wordt dan de toegelaten marge (géén percentage, maar een vast bedrag), vermoedt de Administratie, dat de aangifte niet juist is. Uw leverancier betaalt te weinig BTW in verhouding tot zijn aangegeven omzet aan 21%.

Boekhoudkundig gezien moet uw leverancier in de boekhouding de omzet aan 21% dan ook terugbrengen tot 980 euro. Hij moet de korting er dus van aftrekken. In zijn BTW-aangifte verschijnt dan ook 980 euro in vak 03,

[61] De Administratie aanvaardt doorgaans tot 2%.
[62] Slechte gewoontes zijn immers moeilijk af te leren.
[63] Zie ook Deel 3:§ 20 Controleer en corrigeer de BTW-aangifte, overdracht van negatieve bedragen

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

de omzet aan 21%. De 20 euro voor korting contant, al dan niet genoten, blijft buiten de BTW-aangifte. Het is een financiëel voordeeltje voor u als u tijdig betaalt.

De Administratie staat dus toe, dat een klein deeltje van de doorgaans BTW-plichtige omzet van karakter verandert en als financiëel voordeeltje buiten de BTW valt.

Uw leverancier schrijft dan ook zijn verkoopfactuur (uw aankoopfactuur) in als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	VORDERING OP KLANTEN	1.205,80	
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW		205,80
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN		980,00
757.001	BETALINGSKORTING (VOORDEEL)		20,00

Figuur Deel 1: 5.4.3

Rekeningen, die beginnen met 65 of met 75 zijn rekeningen van financiële kosten en financiële opbrengsten en vallen voor uw leverancier èn voor u buiten de BTW.

Het kan voorvallen, dat een verkoper achteraf méér BTW aan de Staat moet afdragen dan hij op zijn factuur aanrekende (bijvoorbeeld als hij die verkeerd berekende). Een aankoper kan nooit meer BTW aftrekken dan op de factuur aangerekend wordt (of moest worden als dat lager is). De gevolgen van fouten en vergissingen vallen dus ten laste van de belastingplichtige bedrijven, niet ten laste van de Staat. Uw leverancier, verkoper, heeft er dan ook alle baat bij zijn factuur te boeken zoals in Figuur Deel 1: 5.4.3.

Korting op aanwijsbare goederen worden door de aankoper rechtstreeks in de boeking op de 60-rekeningen verwerkt, in mindering. Dit geldt ook voor vast aan die aanwijsbare goederen verbonden kosten, maar dan als verhoging. U als klant màg dan ook die aankoopfactuur boeken als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.205,80
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	205,80	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	1.000,00	

Figuur Deel 1: 5.4.4

Eén van de controleregels, die de Admininstratie toepast op de BTW-aangiften, is de narekening van de aftrekbare BTW. Als de afgetrokken BTW de 21% (het hoogste tarief) op al uw aankopen te boven gaat, is er vermoedelijk een onjuistheid. Nu is 205,80 lager dan 21% van 1.000; uw BTW-aangifte als klant / aankoper roept dan ook geen vragen op bij de Administratie.

Als u die moeite wilt doen, kunt u de boeking in navolging van wat uw leverancier (vermoedelijk) doet ook verder uitsplitsen …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.205,80
411.000	VAN DE STAAT TERUG TE VORDEREN BTW	205,80	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	980,00	
657.001	BETALINGSKORTING (NADEEL[64])	20,00	

Figuur Deel 1: 5.4.5

[64] Nadeel? Ja, want u heeft de korting immers (nog) niet genoten en àls u het totale factuur bedrag van 1.205,80 betaalt, betaalt u eveneens uw niet-genoten korting ! Betaalt u echter 1.205,80 – 20,00 = 1.185,80 dan boekt u het betaalverschil van 20,00 euro op de rekening 757.001 BETALINGSKORTING (VOORDEEL); dit compenseert het nadeel op deze rekening 657.001.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Als deze gegevens zó terug te vinden zijn op uw aankoopfactuur, dan is het weliswaar extra werk deze boeking zo uitgesplitst in te schrijven, maar het is nog doenbaar. Het is, formeel boekhoudtechnisch gezien, de nauwkeurigst bij de realiteit aansluitende werkwijze, maar vergt extra oplettendheid.

In de praktijk wordt massaal gekozen voor de boeking uit Figuur Deel 1: 5.4.4, de makkelijkste weg. Voor u als klant / aankoper dreigt er geen gevaar tegen één van de controleregels van de Administratie te zondigen.

Nu de verwerking van uw betaling. U mag die 20,00 euro aftrekken bij tijdige betaling. De korting is een optionele wetenswaardigheid. Bij het boeken van de factuur weet u niet altijd of u gebruik zal maken van die korting of niet.

Kiest u voor de latere betaling en doet u daarvoor afstand van de korting, dan verschijnt de betaling in uw boekhouding als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.205,80	
550.000	BANKREKENING		1.205,80

Figuur Deel 1: 5.4.6

Daarmee komt voor deze ene factuur de rekening 440.000 in perfect evenwicht, de totale schuld aan die leverancier is betaald en dus verdwenen / gecompenseerd.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.205,80
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.205,80	

Figuur Deel 1: 5.4.7

Zou u wel voor de korting gekozen hebben (en betaalt u tijdig), dan zou de betaling in de boekhouding verschijnen als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.185,80	
550.000	BANKREKENING		1.185,80

Figuur Deel 1: 5.4.8

Bekijken we voor die ene factuur de rekening 440.000, dan zien we dat dat deze nog een verschil toont van 20,00 euro, precies het bedrag van de korting voor contante betaling …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	TE BETALEN SCHULD AAN LEVERANCIERS		1.205,80
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.185,20	
	TOTAAL VERSCHIL	*20,00*	

Figuur Deel 1: 5.4.9

Met andere woorden, de proef- en saldibalans vertoont ten onrechte een resterende schuld van 20 euro. Dat verschil niet wegboeken zou in de loop der jaren een cumulerend verkeerd beeld van uw bedrijf geven; de proef- en saldibalans moet altijd de juiste vermogenstoestand tonen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Er is dan ook nog een bijkomende boeking nodig, waarvan we reeds weten, dat de 440.000 LEVERANCIERS nog eens bijkomend gedebiteerd moet worden voor 20 euro om het verschil weg te werken. Na enig zoekwerk in het MGR besluit u dat 757.001 BETALINGSKORTING (VOORDEEL) wel een goede keuze is …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	20,00	
757.001	BETALINGSKORTING (VOORDEEL)		20,00

Figuur Deel 1: 5.4.10

U kunt die twee boekingen afzonderlijk van elkaar boeken, bijvoorbeeld de financiële boeking in een financiëel dagboek en de aanvullende boeking in het diversen dagboek.

Ook kunt u deze boekingen samengevat in één keer inschrijven in een financiëel dagboek …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.205,80	
550.000	BANKREKENING		1.185,80
757.001	BETALINGSKORTING (VOORDEEL)		20,00

Figuur Deel 1: 5.4.11

De rekening 440.000 LEVERANCIERS vertoont voor deze ene factuur niet langer een saldo, uw bankrekening is met hetzelfde bedrag verminderd en de korting verschijnt in uw boekhouding op een 7-rekening, waarvan we weten, dat het een opbrengstenrekening is.

Opmerking 1: ook al zou u de boeking hebben verricht volgens Figuur Deel 1: 5.4.5 met de rekening 657.001 BETALINGSKORTING (NADEEL), dan nog gebruikt u de 757.001 BETALINGSKORTING (VOORDEEL) om het genieten van de betalingskorting in de boekhouding uit te drukken. Er is namelijk nog een boekhoudregel (die we nog niet gezien hebben) die voorschrijft dat **tenzij een boeking** …
… ofwel een boekhoudkundige correctie …
… ofwel een terugneming …
… ofwel een voorraadwijziging (ook van het voorraadje kosten) …
… ofwel een onvoorwaardelijke korting voor niet-aanwijsbare goederen …
… betreft de 6-rekeningen àltijd gedebiteerd en de 7-rekeningen àltijd gecrediteerd wordt.

Het genieten van de korting is een boekhoudkundige gebeurtenis aan de credit-zijde van de resultaten. Dat wijst Figuur Deel 1: 5.4.11 uit. Het voorgaande lezend kunnen we géén gebruik maken van het crediteren van een 6- rekening. We moeten dus gaan zoeken in de 7-rekeningen. Dat de nummers 657.001 en 757.001 enkel verschillen in het eerste cijfer is geen toeval, maar komt voort uit de logische strucuur van het MAR.

Ook hier weer moet het doorgaans positieve gevoel rond korting niet verward worden met debet (positief voor het bedrijf) of credit (negatief voor het bedrijf). Het credit is immers een tegenwicht (géén correctie, want het is een nieuw boekhoudkundig feit, de betaling) voor de eerder ingeboekte aankoopfactuur waarvoor we in Figuur Deel 1: 5.4.4 of 5.4.5 een beetje teveel debet hebben gezet.

Opmerking 2: een korting voor contante betaling van bijvoorbeeld 2% lijkt misschien niet zo veel, maar is het wel. We mogen de krediettermijn niet uit het oog verliezen. Die korting is procentueel uitgedrukt, maar dan enkel om tot het vaste bedrag te komen, 20 euro.

Om een door uw leverancier gestelde krediettermijn van bijvoorbeeld 1 week niet te gebruiken, spaart u 20 euro uit. Zou u in afwachting van uw betaling het bedrag van 1.205,80 euro op uw bankrekening zetten aan 2%, dan levert u dat 24,12 euro intrest op … tenminste, voor een héél jaar (en niet voor een week).

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Per week is dat dus 24,12 / 52 = 0,46 euro. Met andere woorden, u moet die 1.205,80 euro 43 weken op uw bankrekening laten staan aan 2% om dezelfde opbrengst te krijgen. Die 2% korting voor contante betaling vertegenwoordigt in 1 week voor u 43 weken belegging van hetzelfde bedrag bij een bank.

Het is dan ook soms[65] interessanter bij een bank een lening af te sluiten tegen bijvoorbeeld 5% om daarmee uw leveranciers contant te kunnen betalen.

Het omgekeerde geldt natuurlijk ook als u als leverancier optreedt. Als uw klanten 2% korting voor contante betaling genieten verstrekt u hen dat voordeel van 43 weken belegging … natuurlijk ten koste van uzelf. En u zou er misschien die lening bij de bank tegen 5% kunnen uitsparen.

Met andere woorden[66], de één zijn brood is de ander zijn (duur) broodbeleg.

Te onthouden

Korting voor contante betaling is een financiële korting buiten de BTW om, waarvan het genieten nog niet vast staat bij de boeking van de factuur. Pas bij de betaling zal blijken of bijkomend een financiële opbrengst credit op de 757.001 BETALINGSKORTING (VOORDEEL) moet worden bijgeboekt of niet. De boeking van de aankoop- of verkoopfactuur wordt niet gewijzigd door het uiteindelijk betaalde bedrag.

Het schijnbaar geringe percentage van 2% blijkt door de omzetting naar een vast bedrag een groot rendement voor de klant en een grote toegeving voor de leverancier te betekenen.

[65] Er kunnen echter andere overwegingen een rol spelen. In de praktijk blijken bijvoorbeeld sommige leveranciers hun garantie-verplichtingen wel eens niet al te ernstig te nemen als de goederen toch al betaald zijn en ze in u toch geen interessante klant voor toekomstige verkopen zien. Ook zien sommigen bijvoorbeeld in het feit nog niet betaald te zijn een reden om meer begrip en redelijkheid te tonen als u hen meldt, dat de goederen bij aankomst beschadigd blijken te zijn.

[66] Dichterlijke vrijheid.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 5. Kredietbeperkingstoeslag:

Een variatie op de korting voor contante betaling is de 'kredietbeperkingstoeslag'. De bedoeling is dezelfde, de klant er toe brengen onmiddellijk of binnen de afgesproken termijn te betalen door tijdige betaling te belonen met een financiëel voordeel.

De term 'kredietbeperkingstoeslag' leest u dan ook als … 'toeslag om de kredietverlening te beperken' en komt vooral voor in bedrijfstakken[67] met verkopen met geringe toegevoegde waarde.

Als uw leverancier deze tuinmeubelen aankocht voor 960 euro alvorens ze aan u door te verkopen aan 1.000 euro, dan zou de korting van 20 euro voor contante betaling zijn toegevoegde waarde op deze verkoop halveren.

Met dergelijke kleine marges is het gebruikelijk om stipte betaling te veronderstellen en de kosten voor eventuele niet-tijdige betaling ten laste van de klant te laten vallen.

Omdat ongeacht uw eventueel laattijdige betaling uw leverancier wel tijdig zijn BTW aan de Staat moet afdragen (en u die reeds, ondanks de nog-niet-betaling reeds mag aftrekken) wordt de toeslag doorgaans niet over het nettobedrag (dus zonder de BTW), maar over het bruto-bedrag (inclusief BTW) gerekend. De krediet-verlening betreft immers dat bruto-bedrag.

OMSCHRIJVING	PRIJS
VERKOCHTE TUINMEUBELEN	1.000,00
+ 21% BTW =	+ 210,00
= TUSSENTOTAAL FACTUUR	= 1.210,00
+ 2% KREDIETBEPERKINGSTOESLAG =	+ 24,20
= TOTAAL TE BETALEN *)	= 1.234,00
*) *MITS BETALING TEN LAATSTE BINNEN 8 DAGEN, MAG U 24,20 EURO KORTING AFTREKKEN*	

Figuur 5.5.1

Opmerking: om het klanten niet te gemakkelijk te maken bij betaling nà het verstrijken van de termijn toch enkel het tussentotaal van 1.210,00 te betalen wordt dat tussentotaal vaak niet vermeld op de factuur. De koper moet dan al een telmachientje pakken om de korting af te kunnen trekken, een bijkomende hindernis.

De verkoper boekt deze factuur in als verkoop …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	VORDERING OP KLANTEN	1.234,00	
451.000	AAN DE STAAT TE BETALEN BTW		210,00
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN		1.000,00
757.001	BETALINGSKORTING (VOORDEEL)		24,00

Figuur Deel 1: 5.5.2

Bij de korting voor contante betaling draagt de leverancier de kost van de beloning voor tijdige betaling. Bij de kredietbeperkingstoeslag is het de klant, die de kost voor laattijdige betaling draagt.

[67] Doorgaans ziet u in die bedrijfstakken de eenheidsprijzen tot in 4 decimalen uitgedrukt. Bijvoorbeeld zelfstandige uitbaters van de benzinestations van de grote brandstofmerken werken met marges tussen 2,5% en 3,75% terwijl zij zelf de brandstof contant dienen te betalen zonder korting te genieten. Voor hen betekent het verlenen aan hun klanten van een korting voor contante betaling van 2% de financiële doodsteek. Zij kunnen welhaast niet anders dan met een kredietbeperkingstoeslag werken.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Voor de verkoper is de kredietbeperkingstoeslag géén omzet[68], maar een financiële toeslag in zijn voordeel, àls de klant die betaalt. Tot de klant het tegendeel bewijst[69] door de toeslag niet te betalen is het een financiële opbrengst.

De aankoper (de klant) boekt deze factuur in als aankoop …

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
440.000	Te betalen schuld aan leveranciers		1.234,00
411.000	Van de Staat terug te vorderen BTW	210,00	
600.000	Aangekochte tuinmeubelen	1.000,00	
657.001	Betalingskorting (nadeel)	24,00	

Figuur Deel 1: 5.5.3

Bij de korting voor contante betaling maakt het bedrag van de korting géén[70] deel uit van het factuurbedrag. Bij de kredietbeperkingstoeslag maakt het bedrag van de toeslag wèl[71] deel uit van het factuurbedrag.

Als u als klant géén gebruik maakt van de korting (en dus het volledige factuurtotaal betaalt) boekt u de betaling zoals in Figuur Deel 1: 5.4.4 voor de korting contant en zoals in Figuur Deel 1: 5.5.4 voor de factuur met kredietbeperkingstoeslag.

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
440.000	Betaling aan leveranciers	1.234,00	
550.000	Bankrekening		1.234,00

Figuur Deel 1: 5.5.4

Als u als klant wèl gebruik maakt van de korting (en dus het factuurtotaal minus de kredietbeperkingstoeslag = 1.210,00 betaalt) boekt u de betaling ofwel zoals …

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
440.000	Betaling aan leveranciers	1.210,00	
550.000	Bankrekening		1.210,00

Figuur Deel 1: 5.5.5

… mèt nadien de wegwerking van het verschil in het diversen boek …

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
440.000	Betaling aan leveranciers	24,00	
757.001	Betalingskorting (voordeel)		24,00

Figuur Deel 1: 5.5.6

[68] Tenminste, zolang het een door de Administratie aanvaard percentage betreft, doorgaans maximum 2%.
[69] Het is het niet-betalen dat de doorslag geeft, niet de vraag of hij gerechtigd is de kredietbeperkingstoeslag af te trekken.
[70] Om (onterecht) gebruik van de korting te ontmoedigen.
[71] Om (zelfs onnodige) betaling van de toeslag aan te moedigen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

… ofwel in één keer samengevat in het financiëel dagboek …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	BETALING AAN LEVERANCIERS	1.234,00	
550.000	BANKREKENING		1.210,00
757.001	BETALINGSKORTING (VOORDEEL)		24,00

Figuur Deel 1: 5.5.7

Opmerking: Ook voor de kredietbeperking geldt vergelijkbaar de 2de opmerking van de vorige paragraaf. Een kredietbeperkingstoeslag van bijvoorbeeld 2% lijkt misschien niet zo veel, maar is het wel. We mogen de krediettermijn niet uit het oog verliezen. Die toeslag is procentueel uitgedrukt, maar dan enkel om tot het vaste bedrag te komen, 24 euro.

Als u (of uw klant) die 1.234,80 aan 2% op de bank laat opbrengen, dan levert dat 24,70 euro op … voor een héél jaar.

Als uw klant gebruik maakt van de gestelde krediettermijn van bijvoorbeeld 1 week en de toeslag betaalt, dan verdient u in één week hetzelfde bedrag als wanneer u die 1.234,80 gedurende een ruime 50 weken op uw bank heeft staan.

Geen wonder dat banken jaloers worden op uw financiële woekerwinsten!

Te onthouden

Kredietbeperkingstoeslag werkt in beginsel zoals de korting voor contante betaling, met dit verschil, dat de af te trekken korting éérst als toeslag wordt bijgeteld en komt hoofdzakelijk voor in bedrijfstakken met geringe marges in de toegevoegde waarde.

Het is een (bijgetelde) financiële toeslag buiten de BTW om, waarvan het niet-moeten-betalen nog niet vast staat bij de boeking van de factuur. Pas bij de betaling zal blijken of bijkomend een financiële opbrengst credit op de 757.001 BETALINGSKORTING (VOORDEEL) moet worden bijgeboekt of niet.

Het schijnbaar geringe percentage van 2% blijkt door de omzetting naar een vast bedrag een groot rendement voor de leverancier en een grote last voor de klant te betekenen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 6. Gelukkig véél hulp van de computer:

Als u van het voorgaande de theoretische kant (de boekingen) onder de knie heeft proberen krijgen, dan heeft die knie wat te lijden gehad.

Gelukkig neemt de computer het merendeel van het werk van u over. Men vraagt[72] zich af hoe boekhouders het vroeger zonder computer konden stellen!

De computer kan veel eentonig boekhoudwerk van u overnemen, maar u moet nog altijd weten en beseffen wat u aan het doen bent. Vandaar dat het toch nuttig is u hier en daar te verdiepen in de theorie.

We bekijken de kortingen eerst van de verkoopkant. U bent dus de verkoper, die de kortingen verleent op de verkoopfacturen. We maken zelf de verkoopfacturen op en laten die ook registreren. Op die manier helpt de computer ons van al die lastige boekingen af.

Voor het opmaken van de facturen gebruiken we de sterk vereenvoudigde versie van de facturatie in de WINexpert+ en niet een van de uitgebreidere in die programmareeks.

In deze cursus beperken we ons tot het eenvoudigste gebruik van dit programma, voorbijgaand aan de handigheidjes, die het programma performanter maken. Een vollediger beschrijving van de mogelijkheden en van hoe met die eenvoudige facturatie om te gaan vindt u in 'Help' van de menubalk, sub-menu 'Leerboek', menu-punt '10. Eenvoudige facturatie'.

De eenvoudige facturatie kent geen vooraf ingegeven artikelen met prijzen. U typt eenvoudigweg in wat u op de factuur wilt zien verschijnen, met de gewenste prijzen. Totalen, kortingen, kredietbeperkingstoeslag en de nodige boekingen in het verkoopdagboek worden wel automatisch door de computer gemaakt.

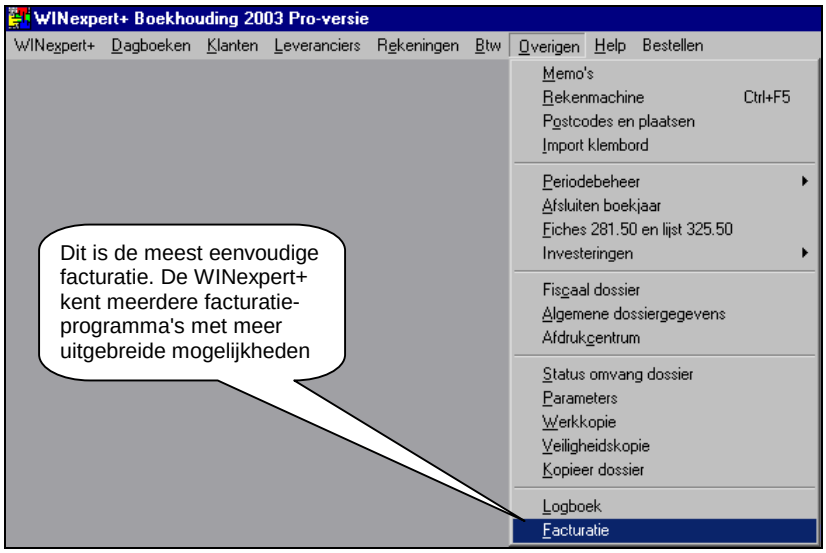

Figuur Deel 1: 5.6.1

In de eenvoudige facturatie kunt u ofwel voorgedrukt [73] briefpapier gebruiken ofwel meteen, tegelijk met de afdruk van de factuur de briefhoofding (inclusief logo) door uw printer laten afdrukken.

Hoe dat te doen (misschien wel eenvoudiger dan u nu denkt) leest u in het leerboek hoofdstuk 10. EENVOUDIGE FACTURATIE, § 9. EIGEN BRIEFHOOFDING / ACHTERGROND GEBRUIKEN. En wijzigingen in uw bedrijfsgegevens zoals telefoon- of GSM-nummer kunt u meteen in uw briefhoofding verwerken zodat u niet een kostelijke stapel door een drukker geleverde facturen moet weggooien.

[72] Het antwoord op die vraag is waarschijnlijk: dankzij de hulp van assistant-boekhouders voor het rekenwerk.

[73] U kunt dat briefpapier ook zelf voordrukken in bijvoorbeeld Word, Wordpad, Publisher of andere tekstverwerkings en / of opmaakprogramma's.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Ook is het mogelijk onderaan de factuur meteen een overschrijvingsformulier toe te voegen. Blanco papier met zo'n voorgedrukte (kleurige) overschrijvingsstrook kunt u (doorgaans zelfs gratis) bij uw bank krijgen. Als u dan de briefhoofding door uw computer laat drukken heeft u voor een lage kostprijs professioneel ogende facturen. In het leerboek leest u daarover meer in §10. OVERSCHRIJVINGSSTROOK ONDERAAN DE FACTUUR GEBRUIKEN.

We gebruiken dezelfde bedrijvigheid, dezelfde aankopen en dezelfde verkopen als voorheen, maar nu met de verfijningen van de kortingen in de verkopen èn we gebruiken meerdere rekeningen voor de aankopen en voor de verkopen. Op deze manier wordt het verschil met de vorige boekingen ook zichtbaar.

Voor deze praktijkoefeningen in de cursus trekken we ons eventjes niets aan van de verplichting alle documenten zonder verwijl in te schrijven en we beginnen met de verkoopfacturen.

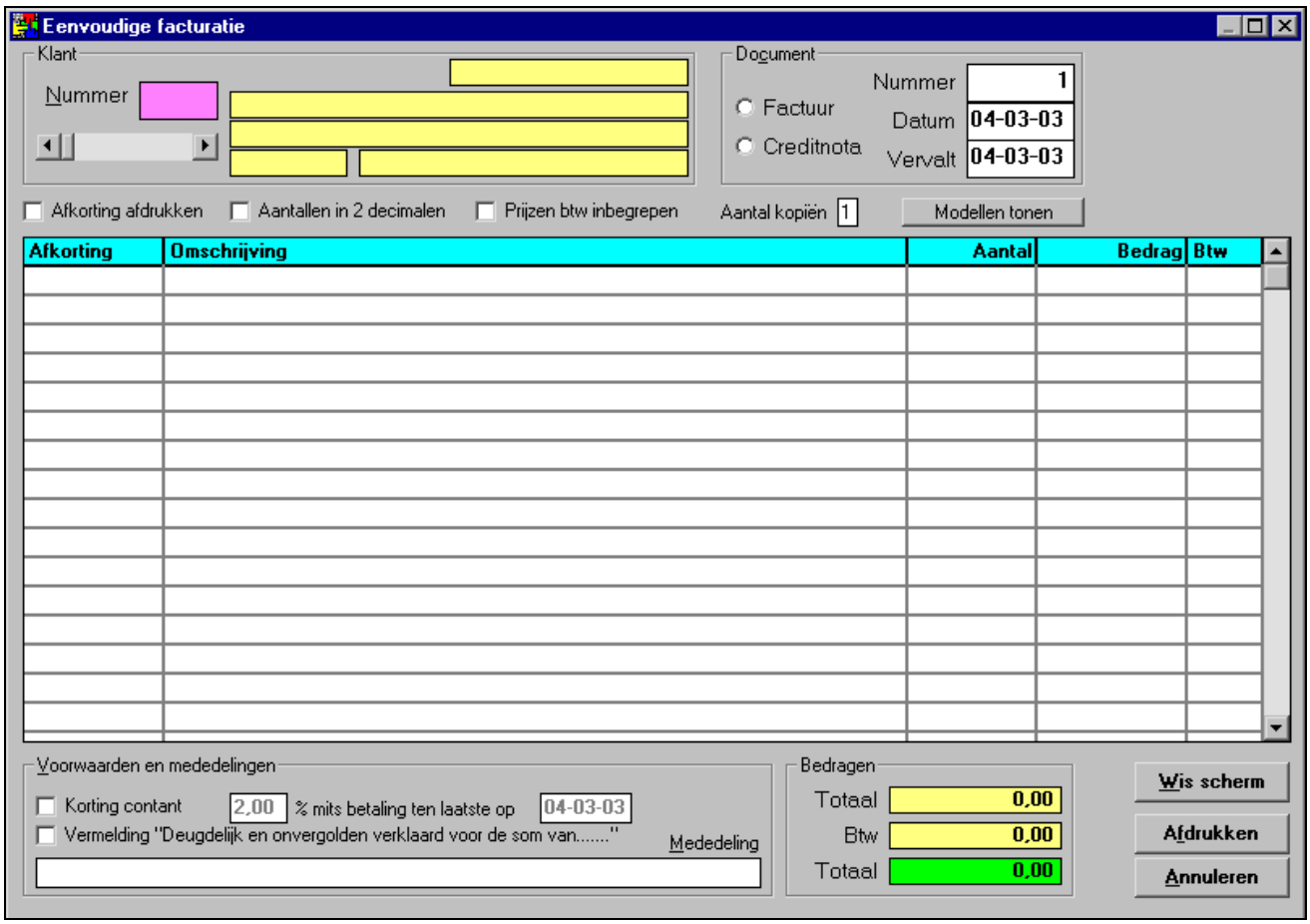

Figuur Deel 1: 5.6.2

We gaan nog steeds even voorbij aan de handige mogelijkheden om de klantenfiche op te zoeken. Met slechts twee klanten kennen we de nummers nog wel uit ons hoofd.

Opmerking: afhankelijk van uw computerdatum kan uw computer een andere datum dan 04-03-03 voorstellen. Om de overeenkomst van uw afdrukken met de afdrukken in dit cursusboek mogelijk te maken zet u die eventueel afwijkende datum op het scherm tijdens het factureren best op 04-03-03.

De eerste verkoopfactuur met voor 1.000 euro verkochte tuinmeubelen splitsen we in deze oefening uit in 10 tuinstoelen van 60 euro per stuk en 2 tafels van 200 euro per stuk. We moedigen de klant aan onmiddellijk te betalen door hem een korting voor contante betaling te bieden van 1,75%.

Na invullen zal uw scherm in Figuur Deel 1: 5.6.3 er zo (of vergelijkbaar) uit moeten zien …

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

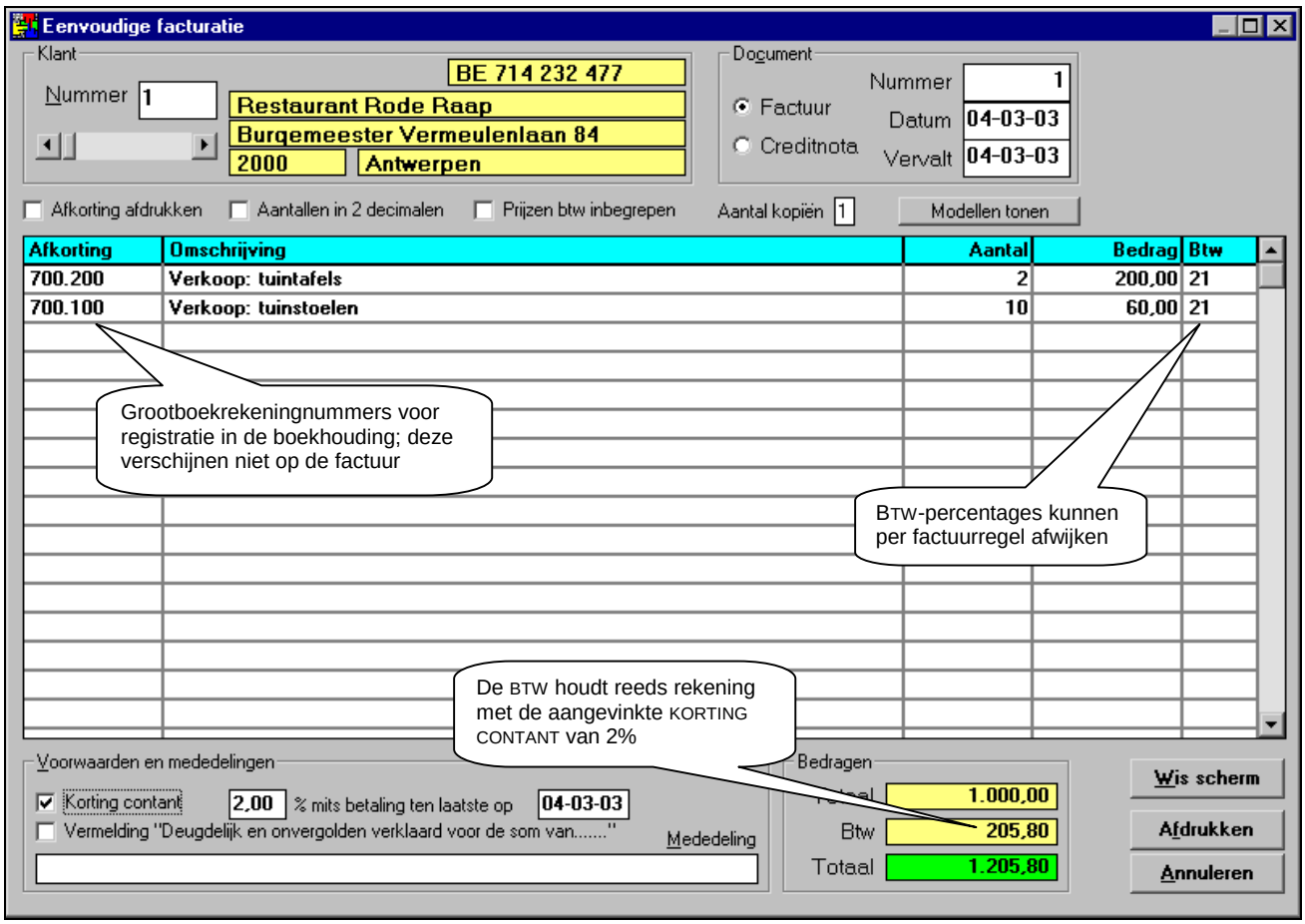

Figuur Deel 1: 5.6.3

Opmerking: we opteren er voor in de kolom 'Afkorting' de grootboekrekeningnummers van de verkoop in te typen en deze niet af te drukken. Nu kan de factuur meteen (na uw toestemming) in de boekhouding worden opgenomen. De omschrijving is die van de grootboekrekeningen, maar u kunt die aanvullen / wijzigen voor de afdruk van de factuur.

Na de afdruk op papier veronderstelt de computer, dat u de verkoopfactuur ook wil registreren, maar vraagt toch eerst om uw bevestiging. Hoewel vliegensvlug door uw computer naar de printer gestuurd (want pas nadien vraagt uw computer uw toestemming) kan het enkele seconden duren eer uw printer de afdruk op papier heeft gezet. De hele boekhouding draait om documenten; het valt dan ook aan te bevelen even de afdruk door uw printer af te wachten alvorens de factuur te registreren.

De printer zou eens niet kunnen beschikken over het juiste papier (bijvoorbeeld met de bankoverschrijvingen) of recto/verso printen en in plaats van, handig, op twee aparte bladen origineel en kopie af te drukken, die op weerszijden van één blad te zetten (toegegeven, het spaart papier uit, maar u heeft toch echt wel een aparte kopie nodig), toner of inktcassette's kunnen eens vervangen blijken te moeten worden, enzovoorts.

Wacht dan ook eventjes tot u de afdrukken in uw hand heeft alvorens de vraag …

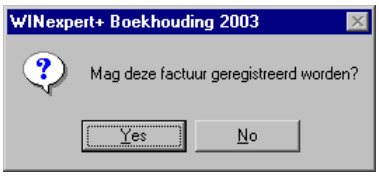

Figuur Deel 1: 5.6.4

… met 'Ja' te beantwoorden. ('Yes', de schrijver werkt met een Engelstalige Windowsversie.)

Groen en Kleurig

Tuinmeubelen Groen en kleurig

Eikendreef 15
9000 Gent

Tel: 55-555.555
Fax: 55-555.555
Email: info@groen_en_kleurig.be

Restaurant Rode Raap
Burgemeester Vermeulenlaan 84
2000 Antwerpen

Document:	Nummer:	Datum:	Vervalt op:	Klant:	Vermeldt bij betaling:	Btw-nummer:
Factuur	**0001**	**04-03-03**	**04-03-03**	**0001**	**0001 / 0001**	**BE 714 232 477**

Omschrijving	Aantal	Eenheid	Totaal	BTW
Verkoop: tuintafels	2	200,00	400,00	21
Verkoop: tuinstoelen	10	60,00	600,00	21

Totaal = 1.000 euro

BTW-percentages moeten per factuurregel vermeld worden

Korting voor contante betaling is uit de BTW-plichtige omzet gehaald

BTW-plichtige omzet minus de korting voor contante betaling

Totaal van BTW-plichtige omzet + korting voor contante betaling

BTW berekend op enkel de BTW-plichtige omzet

Korting contant 2,00%	Btw-voet: 21 % (euro)		
20,00	**980,00**		
	205,80		

Mededeling:

Mits betaling ten laatste op 04-03-03 mag U 20,00 euro korting aftrekken van het te betalen bedrag.

Totaalbedrag zonder BTW: euro
1.000,00

Totaalbedrag BTW: euro
205,80

TOTAAL TE BETALEN: euro
1.205,80

De voorwaarden waaronder de korting voor contante betaling afgetrokken mag worden van het totaal te betalen bedrag

Figuur Deel 1: 5.6.5

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Uitdaging: maak nu zelf de tweede verkoopfactuur op, die er uit zal zien als Figuur Deel 1: 5.6.6, op het briefpapier als achtergrond (met de firmagegevens en de kleurige blokken, waarin het groen ontbreekt) na. Spieken kunt u met Figuur Deel 1: 5.6.7, maar probeer het eerst eens zelf.

Tip: de kredietbeperkingstoeslag is als het ware een negatieve korting voor contante betaling. Verander de 2% dan ook in – 2%, maar dat had u natuurlijk al geraden (of gelezen[74] in de helptekst of in het leerboek).

Let ook op het verschil tussen de vervaldatum van de factuur, die afwijkt van de datum waarop de factuur ten laatste betaald moet zijn om nog gerechtigd te zijn de kredietbeperkingstoeslag af te trekken. Die twee data vallen vaak samen, maar mógen van elkaar verschillen

Restaurant Griekse Hoed
Verfaillelaan 1 A
1000 Brussel

Document:	Nummer:	Datum:	Vervalt op:	Klant:	Vermeldt bij betaling:	Btw-nummer:
Factuur	**0002**	**07-03-03**	**07-03-03**	**0002**	**0002 / 0002**	**BE 711 434 820**

Omschrijving	Aantal	Eenheid	Totaal	BTW
Verkoop: tuinstoelen	14	55,00	770,00	21
Verkoop: tuintafels	2	150,00	300,00	21
Verkoop: tuintafels	1	230,00	230,00	21

Kredietbeperking 2,00%	Btw-voet: 21 % (euro)		
31,46	1.300,00		
	273,00		

Mededeling:

Mits betaling ten laatste op 14-03-03 mag U de kredietbeperkingstoeslag van 31,46 euro aftrekken.

Totaalbedrag zonder BTW: euro 1.331,46

Totaalbedrag BTW: euro 273,00

TOTAAL TE BETALEN: euro 1.604,46

Figuur Deel 1: 5.6.6

[74] Einstein noemde creativiteit 'het verbergen van je bronnen'. (Kwaaddenkers vermoeden, dat hij genialiteit bedoelde en niet creativiteit.)

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Te klein om te lezen? Spiekbriefjes zijn doorgaans klein, vandaar de beperkte[75] afmetingen van Figuur Deel 1: 5.6.7.

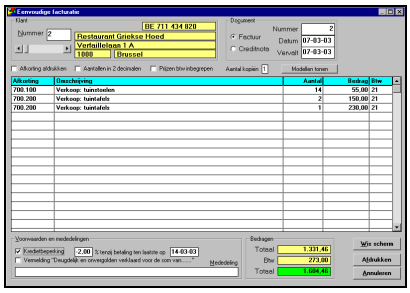

Figuur Deel 1: 5.6.7

In de afdruk van het verkoopdagboek zien we welke boekingen uw computer heeft verricht tijdens het registreren van de afdruk van de verkoopfacturen.

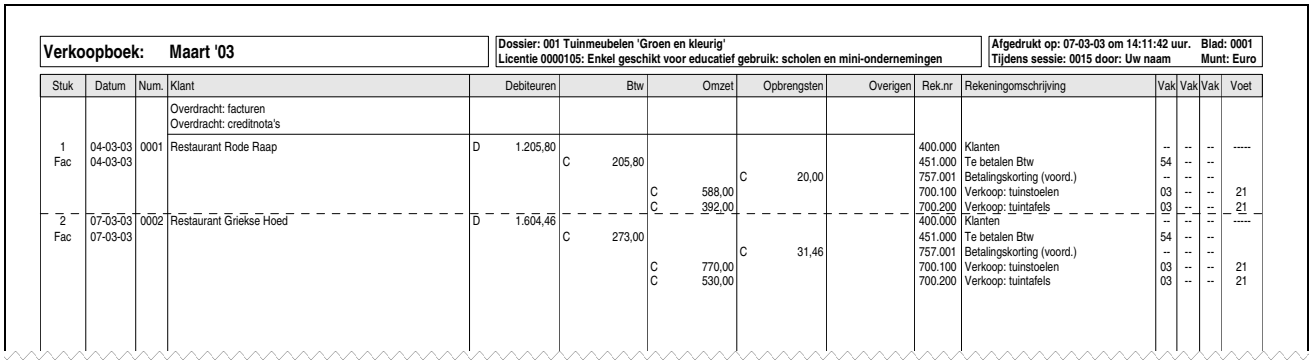

Verkoopboek: Maart '03

Dossier: 001 Tuinmeubelen 'Groen en kleurig'
Licentie 0000105: Enkel geschikt voor educatief gebruik: scholen en mini-ondernemingen

Afgedrukt op: 07-03-03 om 14:11:42 uur. Blad: 0001
Tijdens sessie: 0015 door: Uw naam Munt: Euro

Stuk	Datum	Num.	Klant	Debiteuren	Btw	Omzet	Opbrengsten	Overigen	Rek.nr	Rekeningomschrijving	Vak	Vak	Vak	Voet
			Overdracht: facturen Overdracht: creditnota's											
1	04-03-03	0001	Restaurant Rode Raap	D 1.205,80					400.000	Klanten	--	--	--	-----
Fac	04-03-03				C 205,80				451.000	Te betalen Btw	54	--	--	
							C 20,00		757.001	Betalingskorting (voord.)	--	--	--	
						C 588,00			700.100	Verkoop: tuinstoelen	03	--	--	21
						C 392,00			700.200	Verkoop: tuintafels	03	--	--	21
2	07-03-03	0002	Restaurant Griekse Hoed	D 1.604,46					400.000	Klanten	--	--	--	-----
Fac	07-03-03				C 273,00				451.000	Te betalen Btw	54	--	--	
							C 31,46		757.001	Betalingskorting (voord.)	--	--	--	
						C 770,00			700.100	Verkoop: tuinstoelen	03	--	--	21
						C 530,00			700.200	Verkoop: tuintafels	03	--	--	21

Figuur Deel 1: 5.6.7

U heeft natuurlijk reeds begrepen, dat de letter D aan de linkerkant van de kolommen met bedragen voor Debet staat en de letter C voor Credit. Uw computer heeft ze zelfstandig toegewezen.

Zou u de verkoopfacturen niet geregistreerd hebben na de afdruk (u koos dan 'Nee' op de vraag in Figuur Deel 1: 5.6.4) dan zou u deze waarschuwing te zien krijgen …

Figuur Deel 1: 5.6.8

Een opgemaakte verkoopfactuur moet immers in de boekhouding opgenomen worden. Als u echter géén grootboekrekeningnummers had ingetypt, maar bijvoorbeeld artikelnummers, dan kon uw computer (niet in de eenvoudige facturatie, wel in de andere WINexpert+ facturatieprogramma's) die factuur niet zelf boeken voor u. U zou die factuur dan alsnog in het verkoopdagboek moeten inschrijven, mèt de grootboekrekening-nummers.

Die manuele inschrijvingen in het verkoopdagboek zouden er uitzien als volgt …

[75] Tip: gebruik de 'zoom'-functie van Acrobat Reader, bijvoorbeeld 400%, als u toch ècht de hulp van dat spiekmodel nodig heeft. Het voorbeeld is in de volle grootte opgenomen in het PDF-document zodat u bij vergroting terug kunt keren naar de originele afmetingen.

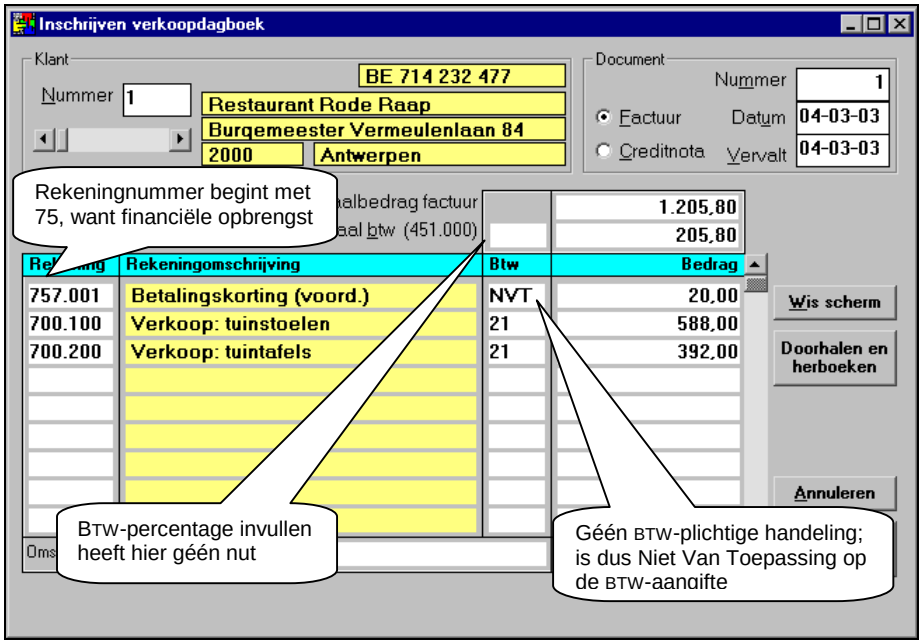

Figuur Deel 1: 5.6.9

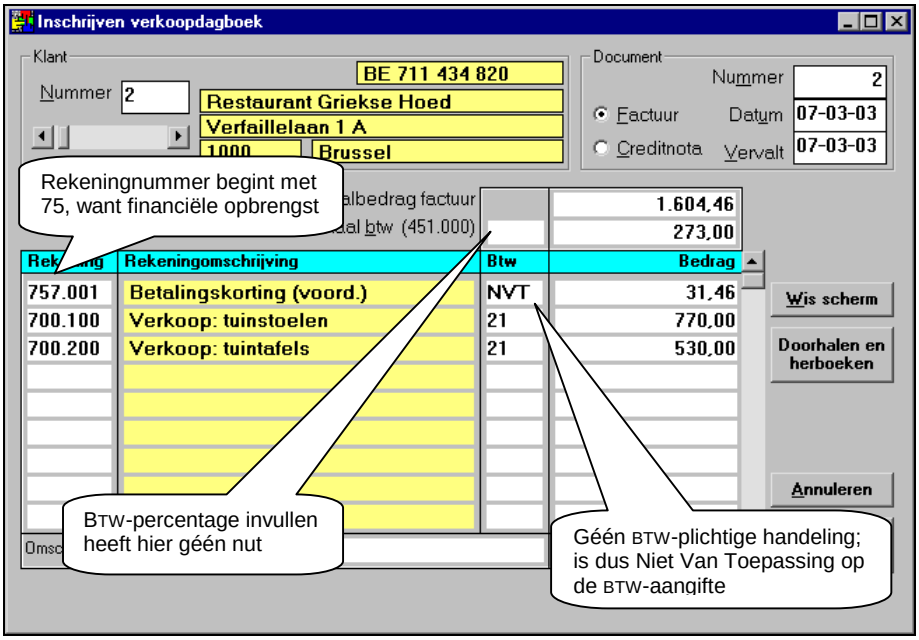

Figuur Deel 1: 5.6.10

Toelichting: Omdat de tegenboekingen niet-BTW-plichtige rekeningen bevatten (757.001 BETALINGSKORTING (VOORDEEL)) is het niet zinvol de computer de BTW te laten berekenen en voorstellen. Dat voorstel kan toch nooit juist zijn; uw computer weet nog niet hoeveel BTW-plichtige omzet en niet- BTW-plichtige opbrengsten geboekt zal gaan worden. U typt dan ook gewoon het bedrag van de BTW (dat verplichtend als bedrag op de factuur moet vermeld zijn) in.

De financiële opbrengstenrekening 757.001 BETALINGSKORTING (VOORDEEL) komt niet voor op de BTW-aangifte, want niet onderworpen aan de BTW; u ziet dat aan de automatisch verschijnende NVT in het BTW-hokje.

§ 7. Creditnota's:

Creditnota's zijn als het ware omgekerde facturen. Ze worden verstrekt ter correctie van eerdere facturen om bijvoorbeeld vergissingen recht te zetten (bijvoorbeeld een verkeerd aangerekende prijs), om achteraf waardeverminderingen uit te drukken (bijvoorbeeld bij gebleken beschadigingen), achteraf kortingen toe te kennen of goederen terug te nemen (verkeerd of teveel geleverd, leeggoed, enzovoorts).

U kunt creditnota's ontvangen op uw aankoopfacturen en creditnota's verstrekken op uw verkoopfacturen.

Creditnota's ontvangen betekent, dat uw schuld aan uw leverancier vermindert of u een vordering op hem krijgt als u hem reeds betaald heeft. In beide gevallen gebruikt u gedurende het jaar de rekening 440.000 LEVERANCIERS en niet 400.000 KLANTEN. U heeft immers geen klantenrelatie met uw leverancier.

Dat betekent, dat u de voor de aankoopfactuur gedebiteerde 6-rekeningen op de creditnota crediteert.

Met andere woorden, de creditnota op aankoopfacturen draait de debet van de rekeningen op de aankoopfacturen om in een credit op die voor de creditnota op één uitzondering na, de rekening 411.000 TE ONTVANGEN BTW. Die vervangt u door (bijvoorbeeld) de rekening 411.001 TE ONTVANGEN BTW CRDN'S, die u, vanzelfsprekend wel crediteert net zoals de 6-rekeningen.

De BTW op aankoopfacturen mag u immers (onder voorwaarden) terugvragen van de Staat. Als een creditnota op aankoopfacturen ook die te ontvangen BTW (gedeeltelijk) terugdraait, dan blijft er natuurlijk minder BTW over om terug te vragen. Om de oorspronkelijk terug te vragen BTW op de aankoopfacturen te scheiden van de BTW, die u niet kunt terugvragen door de creditnota's, gebruiken we daarvoor twee verschillende rekeningen.

Op de BTW-aangifte moet u namelijk beiden opgeven en achteraf in de boekhouding kunnen aantonen.

Als de oorspronkelijke aankoopfactuur geboekt werd als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	LEVERANCIERS		1.089,00
411.000	TE ONTVANGEN BTW	189,00	
600.100	GOEDEREN: TUINSTOELEN	1.000,00	
608.000	KORTING OP AANKOPEN		100,00

Figuur Deel 1: 5.7.1

… en u de levering weigert (bijvoorbeeld verkeerde kleur van de tuinmeubelen), dan draait uw leverancier de factuur terug met een creditnota, die u als volgt boekt …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	LEVERANCIERS	1.089,00	
411.001	TE ONTVANGEN BTW-CRDN'S		189,00
600.100	GOEDEREN: TUINSTOELEN		1.000,00
608.000	KORTING OP AANKOPEN	100,00	

Afwijkende rekening !

Figuur Deel 1: 5.7.2

De nieuwe levering van de meubelen met de juiste kleur gaat vergezeld met een nieuwe aankoopfactuur, die u opnieuw boekt zoals Figuur Deel 1: 5.7.1. Dat zijn dus 3 in te boeken documenten; u mag niet volstaan met slechts één van de facturen, de laatste "goede" factuur..

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Om de boeking van de aankoopfactuur zoals Figuur Deel 1: 5.7.1 in te schrijven in uw computerboekhouding vult u het scherm "Inschrijven aankoopdagboek" in als in Figuur Deel 1: 5.7.3.

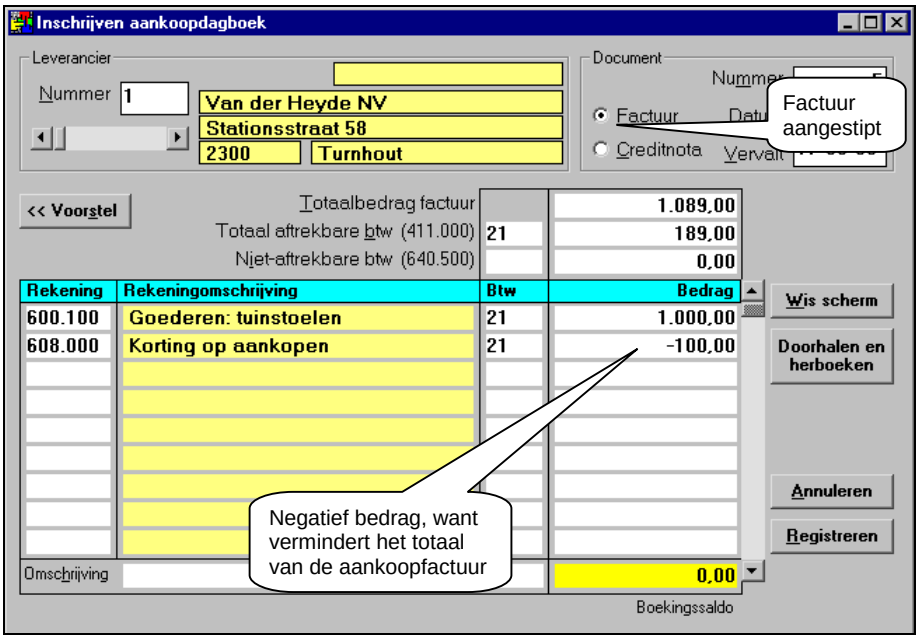

Figuur Deel 1: 5.7.3

Merk op dat u zich voor dat intypen niet moet bekommeren om debet en credit van de boekingen, maar dat u de factuur als het ware overtypt in uw computer. Enkel de bedragen, die het factuurtotaal verminderen (hier de korting op aankopen) krijgen een – teken (min-teken) voor het bedrag.

Om de boeking van de creditnota op de aankoopfactuur zoals Figuur Deel 1: 5.7.1 in te schrijven in uw computerboekhouding vult u het scherm "Inschrijven aankoopdagboek" in als in Figuur Deel 1: 5.7.4.

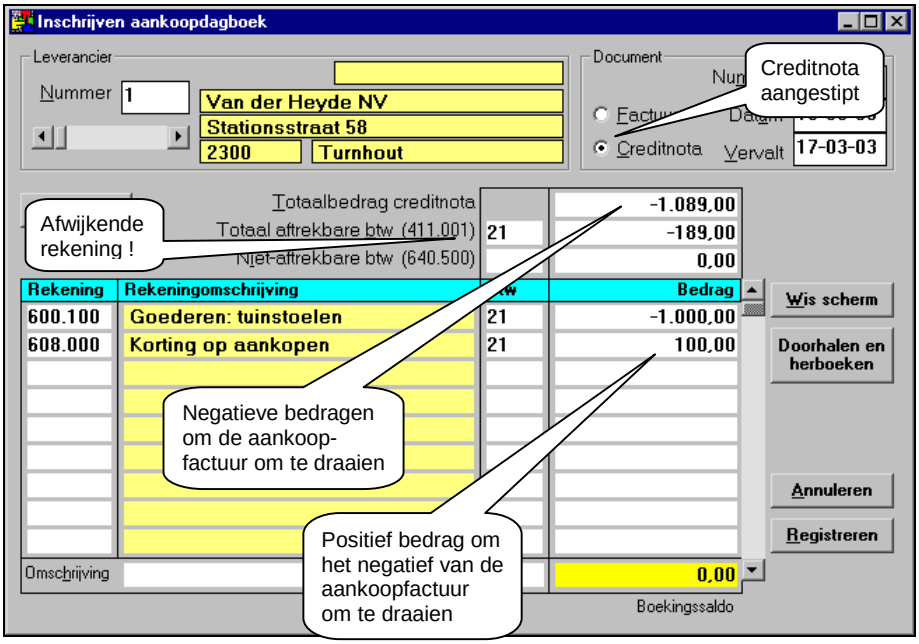

Figuur Deel 1: 5.7.4

Merk op dat èn de optie 'Creditnota' is aangestipt èn de bedragen voorafgegaan worden door een een – teken (min-teken) met uitzondering van de korting op aankopen. Die had een – teken (min-teken) bij het inschrijven van de aankoopfactuur en verliest dat teken in de omdraaibeweging van de creditnota. Er is ook automatisch een ander rekeningnummer verschenen bij de aftrekbare BTW.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Creditnota's verstrekken betekent, dat uw vordering op uw klant vermindert of u een schuld aan hem krijgt als hij u reeds betaald heeft. In beide gevallen gebruikt u gedurende het jaar de rekening 400.000 KLANTEN en niet 440.000 LEVERANCIERS. U heeft immers geen leveranciersrelatie met uw klant.

Dat betekent, net als bij de creditnota's op aankoopfacturen, dat de creditnota op verkoopfacturen de debet en credit omdraait. De voor de verkoopfactuur gecrediteerde 7-rekeningen debiteert u op de creditnota.

De rekening 451.000 TE BETALEN BTW vervangt u echter door (bijvoorbeeld) de rekening 451.001 TE BETALEN BTW CRDN'S, die u, vanzelfsprekend wel debiteert net zoals de 7-rekeningen.

De creditnota op de verkoopfactuur vermindert het bedrag aan BTW, dat u aan de Staat moet betalen op uw omzet. Om de oorspronkelijk te betalen BTW op de verkoopfacturen te scheiden van de BTW, die u niet langer moet betalen door de creditnota's, gebruiken we daarvoor twee verschillende rekeningen.

Op de BTW-aangifte moet u namelijk beiden opgeven en achteraf in de boekhouding kunnen aantonen.

Als de oorspronkelijke verkoopfactuur geboekt werd als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	KLANTEN	1.234,20	
451.000	TE BETALEN BTW		210,00
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN		1.000,00
757.001	BETALINGSKORTING (VOORDEEL)		24,20

Figuur Deel 1: 5.7.5

… dan moet een creditnota voor **slechts 10%** van die totale verkoopfactuur geboekt worden als (invuloefening) …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	KLANTEN		
700.000	VERKOCHTE TUINMEUBELEN		
757.001	BETALINGSKORTING (VOORDEEL)		

Afwijkende rekening !

Figuur Deel 1: 5.7.6

Let op het verschil tussen de genoten commerciële korting op de aankoopfactuur uit Figuur Deel 1: 5.7.1 enerzijds (credit, in mindering op de debet-waarde van de aangekochte goederen in het algemeen) en de kredietbeperkingstoeslag in Figuur Deel 1: 5.7.5 anderzijds, eveneens credit. De kredietbeperkingstoeslag is immers een bij de verkoop getelde opbrengst, die het totale verkoopfactuurbedrag verhoogt.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Figuur Deel 1: 5.7.7 toont de inschrijving van de verkoopfactuur van Figuur Deel 1: 5.7.5.

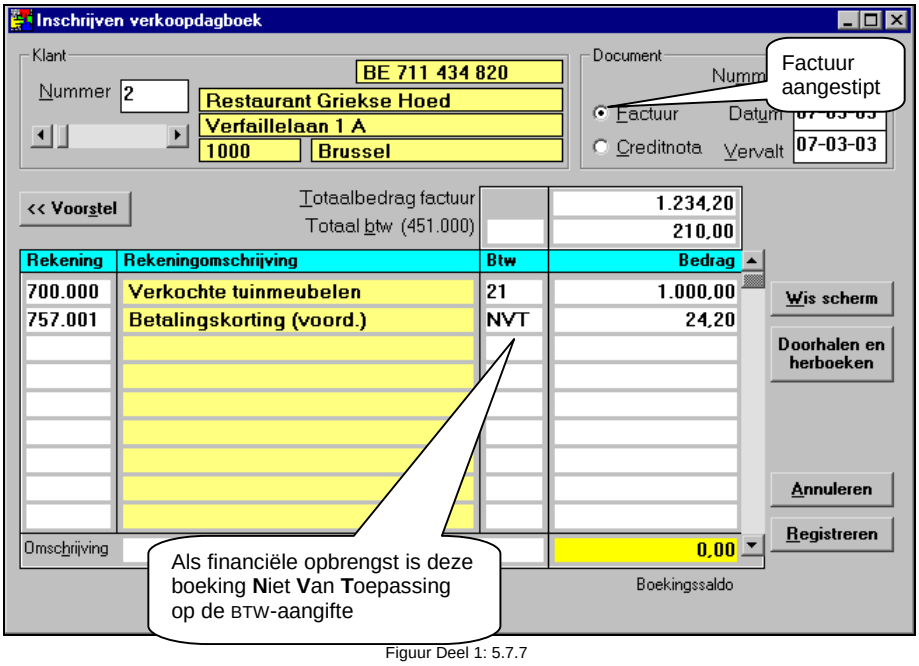

Figuur Deel 1: 5.7.7

Figuur Deel 1: 5.7.8 toont de inschrijving van de creditnota voor 10% van de verkoopfactuur van Figuur Deel 1: 5.7.5, de invuloefening van 5.7.6 …

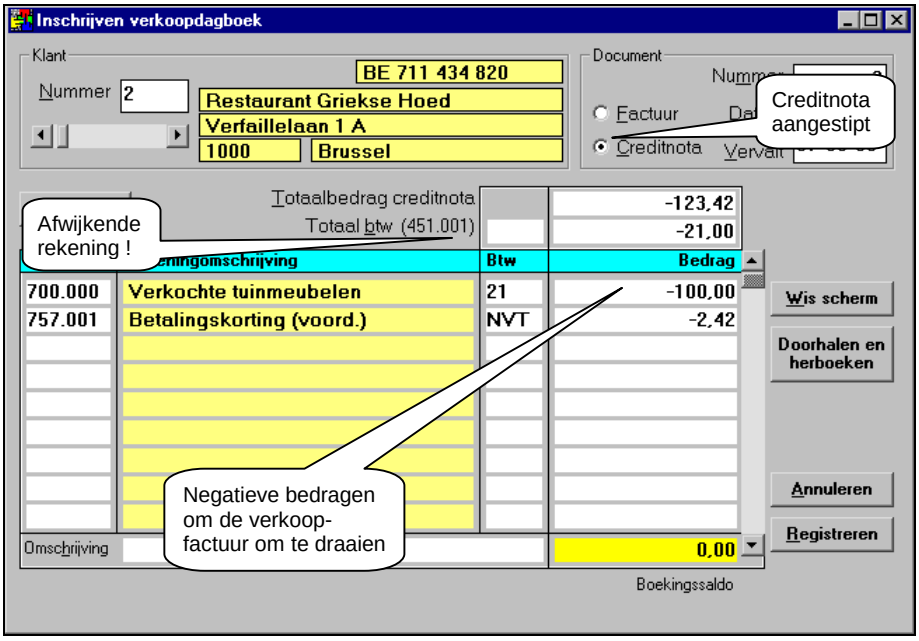

Figuur Deel 1: 5.7.8

Merk op dat u zich voor dat intypen niet moet bekommeren om debet en credit van de boekingen, maar dat u de verkoopfactuur als het ware overtypt in uw computer. Voor de creditnota doet u hetzelfde, maar met negatieve bedragen waar ze bij de factuur positief zouden staan en omgekeerd.

Opmerking: op een creditnota is het terugdraaien van een kredietbeperkingstoeslag of van een korting contant gebruikelijk als de factuur in zijn geheel teruggedraaid wordt. Gaat het om een beperkt terugdraaien, bijvoorbeeld om slechts 10% waardevermindering, terugneming enkele stuks, enzovoorts, dan wordt het terugdraaien van de korting of van de kredietbeperkingstoeslag om praktische redenen nogal eens achterwege gelaten.

Zou u de creditnota voor uw klant opmaken met een facturatieprogramma zoals de eenvoudige facturatie, dan stipt u eveneens 'Creditnota' aan en zet u ofwel het aantal negatief ofwel de eenheidsprijs, maar **nooit** beiden. In onderstaand voorbeeld zou immers –2 x – 50 toch 100 als totaalprijs voor die ene regel geven, zonder – teken er voor. Op de creditnota moet dat uiteindelijke bedrag negatief worden.

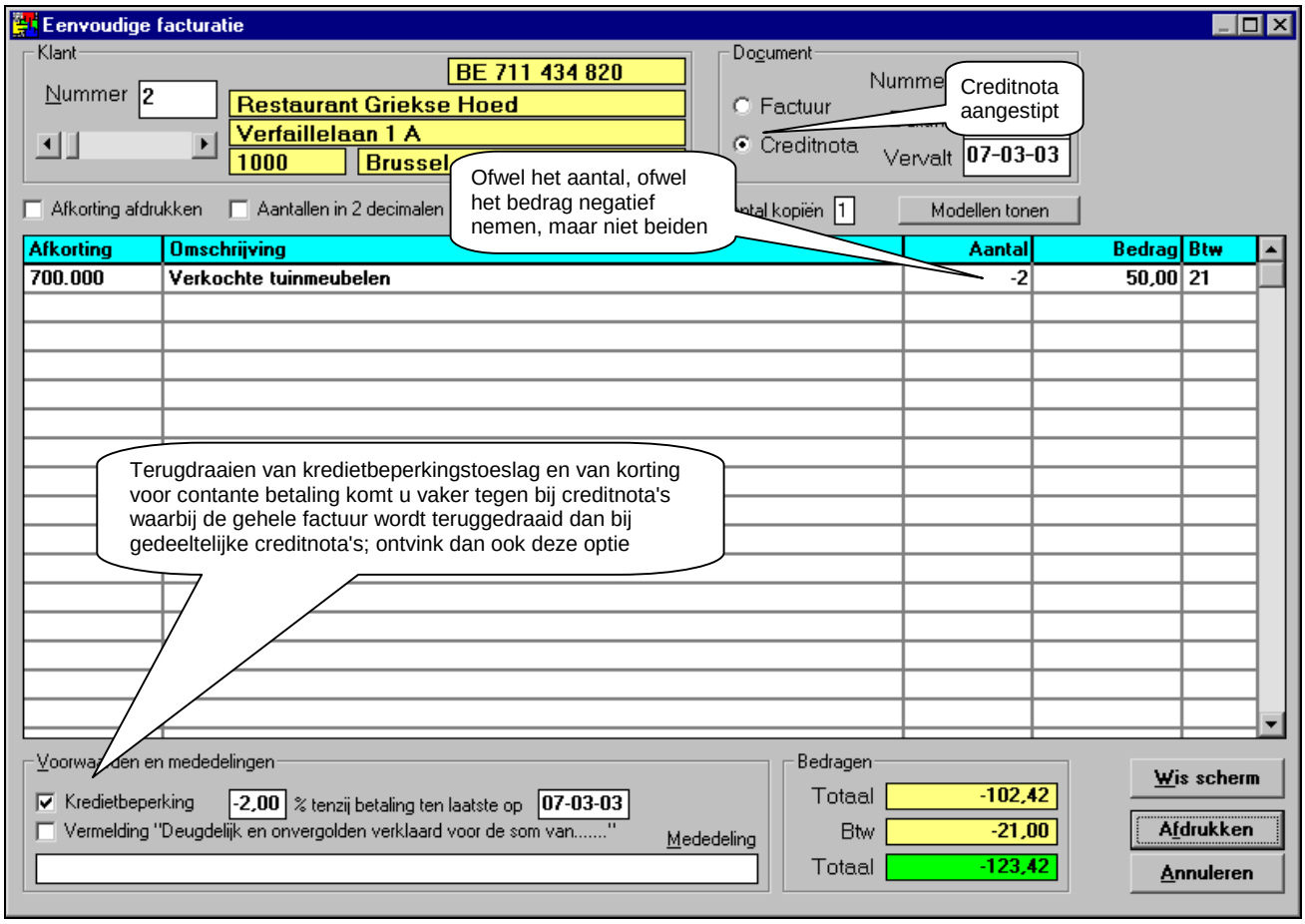

Figuur Deel 1: 5.7.9

Opmerking: u kunt de creditnota's inschrijven in het dagboek van de facturen waarop ze betrekking hebben (aankoopdagboek en verkoopdagboek) of ze apart opnemen in een dagboek voor creditnota's op aankopen en een ander apart dagboek voor creditnota's op verkopen.

Meest gebruikelijk is de inschrijving in hetzelfde dagboek als de facturen. Dan volgen de creditnota's de nummering van de facturen en krijgen ze géén apart volgnummer per dagboek. Dus factuur 1, factuur 2, creditnota 3, factuur 4, enzovoorts.

Te onthouden

> Creditnota's voor aankoop- en voor verkoopfacturen zijn als het ware omgekeerde facturen.
> Bij inschrijving daarvan in de boekhouding gebruikt u dezelfde rekeningen, maar …
> … debet-bedragen van de factuur worden credit-bedragen bij de creditnota en …
> … credit-bedragen van de factuur worden debet-bedragen bij de creditnota.
>
> Deze omwisseling van debet en credit gaat ook op voor de BTW-rekeningen, maar u gebruikt een àndere BTW-rekening voor de creditnota dan voor de factuur om het onderscheid te kunnen maken voor de BTW-aangifte.

§ 8. Facturen die geen creditnota's zijn, er enkel op lijken:

Creditnota's zijn als het ware omgekeerde facturen, die schuld en vordering omdraaien.

Er bestaan echter …
… aankoopfacturen, waarbij u tòch een vordering krijgt op uw leverancier en …
… verkoopfacturen, waardoor tòch een schuld ontstaat aan uw klant.

Deze facturen zijn een mengelmoes van factuur (voor de inhoud) en creditnota (voor de schuld of vordering).

Stelt u zich uw klanten restauranthouder voor, net na een hittegolf aan het einde van de verlofperiode. Zij kochten voor en tijdens die hittegolf grote hoeveelheden drank, ook in flessen met waarborg.

Na die hittegolf kopen ze misschien slechts een kleine hoeveelheid nieuwe drank aan en geven ze de grote hoeveelheid lege flessen terug. De totale som uit de terug te krijgen waarborg voor die flessen kan de waarde van de nieuw aangekochte drank overtreffen.

> Kijkend naar schuld en vordering, dan zien we dat de leverancier zijn klant restauranthouder moet betalen alsof het een creditnota op zijn[76] verkoopfactuur is.
>
> Kijkend naar de goederen (de inhoud van het document), dan zien we dat beide partijen die moeten boeken alsof het een factuur is.

Hoe nu het onderscheid te maken tussen een èchte creditnota en een factuur, die daar op lijkt?

De vorige paragraaf geeft eigenlijk reeds een antwoord. Bij het boeken van een creditnota gebruikt u dezelfde rekeningen als voor het boeken van de factuur waarop die betrekking had, op één rekening na, die van de BTW. Het is dan ook aan de hand van die BTW, dat u kunt zien of u het document in beginsel als creditnota moet boeken dan wel als factuur met een negatief bedrag ten aanzien van uw klant of leverancier.

Blijkt er uit uw aankoopdocument, dat u BTW verschuldigd bent aan uw leverancier, dan boekt u het in als factuur. Echter, blijkt uit dat document, dat uw leverancier een u ten onrechte[77] aangerekend bedrag aan BTW moet terugbetalen, dan boekt u dat document in als creditnota.

Blijkt er uit uw verkoopdocument, dat uw klant u BTW verschuldigd is, dan boekt u het in als factuur. Echter, blijkt uit dat document, dat u ten onrechte aangerekende BTW moet terugbetalen aan uw klant, dan boekt u dat document in als creditnota.

Als een gewone aankoopfactuur (met evenveel 'leeggoed', in dit geval bijvoorbeeld euro-paletten[78], gegeven als teruggenomen) zó geboekt wordt …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	LEVERANCIERS		108,90
411.000	TE ONTVANGEN BTW	18,90	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	90,00	

Figuur Deel 1: 5.8.1

[76] De leverancier dus.
[77] Zonder kwalijke bedoelingen, weliswaar. U zult dergelijke terminologie vaker tegenkomen in de BTW-wetgeving en dat best eerder lezen als 'zonder recht' dan als 'onrecht'.
[78] Houten of kunststof transportvloeren waarop de goederen worden samengebracht en bijvoorbeeld in krimpfolie gewikkeld samengehouden. De afmetingen en vormgeving zijn op europees niveau zo gekozen, dat vorkheftrucks er makkelijk 'hun tanden in kunnen zetten' om de paletten met goederen te verplaatsen, te laden en te lossen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

… dan wordt een èchte creditnota daarvan geboekt als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	LEVERANCIERS	108,90	
411.001	TE ONTVANGEN BTW CRDN'S		18,90
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN		90,00

Figuur Deel 1: 5.8.2

… terwijl de op de creditnota gelijkende factuur met méér[79] teruggenomen dan uitgegeven leeggoed wordt geboekt als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	LEVERANCIERS	41,10	
411.000	TE ONTVANGEN BTW	18,90	
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	90,00	
488.000	WAARBORGEN (LEEGGOED)		150,00

Figuur Deel 1: 5.8.3

Vergelijkt u de figuren 5.8.1 en 5.8.2 met elkaar, dan ziet u dat de 'onechte' creditnota van Figuur Deel 1: 5.8.3 de keuze van de rekeningen (ook die van de BTW) van de aankoopfactuur van 5.8.1 volgt.

Het is de toevoeging van de rekening 488.000 WAARBORGEN (LEEGGOED) voor 150 euro aan de creditzijde, die het bedrag op de rekening 440.000 LEVERANCIERS van de creditzijde (schuld aan leveranciers zoals op een factuur) doet verhuizen naar de debetzijde (vordering op leveranciers zoals op een creditnota).

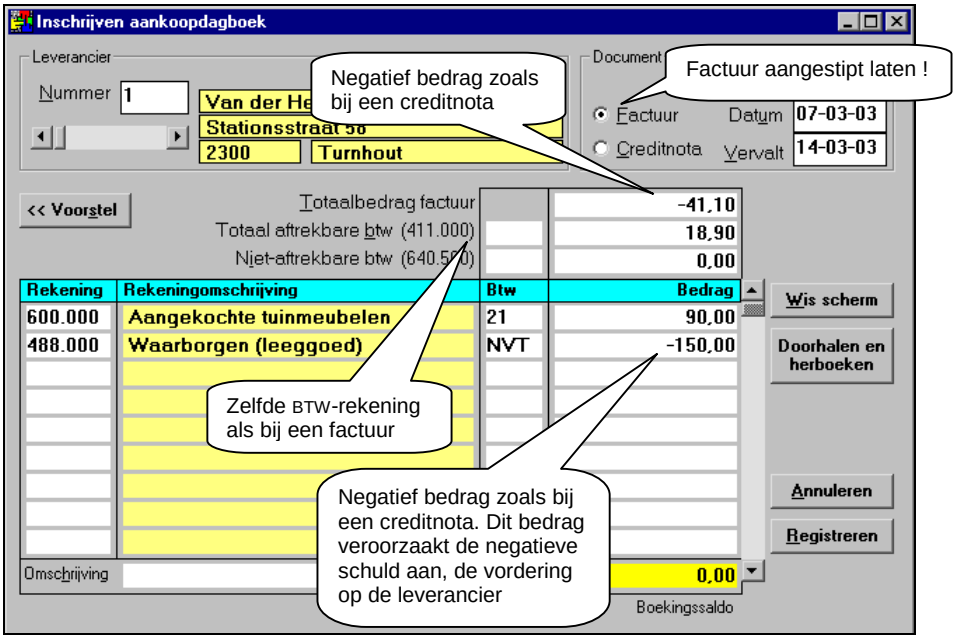

Figuur Deel 1: 5.8.4

In de WINexpert+ laat u voor zo'n factuur de optie 'Factuur' aangestipt en typt u het van uw leverancier te ontvangen bedrag negatief, zoals bij een creditnota.

[79] Zelfs zoveel méér, dat het bedrag aan teruggenomen leeggoed het totaal van de nieuwe levering van goederen + BTW overtreft.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Uw computer wijst u op het verschil tussen het negatieve bedrag en de stip voor 'Factuur'; want negatieve facturen komen immers minder frequent voor dan creditnota's.

Figuur Deel 1: 5.8.5

Merk op, dat de 488.000 WAARBORGEN (LEEGGOED) een afwijkend rekeningnummer heeft. Dit is (opnieuw) een keuze uit het MAR, uit de klasse 4 VORDERINGEN EN SCHULDEN OP MAXIMAAL ÉÉN JAAR. Leeggoed van flessen is in aan- en verkoop een neutrale operatie, die niet[80] op de BTW-aangifte voorkomt.

In geval van twijfel kunt u voor uw klanten overwegen een factuur op te maken voor de verkoop en een aparte creditnota voor de teruggenomen materialen.

Als u zulks aan uw leverancier zou vragen **nadat** hij zo'n onechte creditnota heeft opgemaakt, zal dat 3 **bijkomende** documenten geven, eentje om de onechte creditnota te neutraliseren èn de gevraagde factuur èn de gevraagde creditnota; u heeft dan 4 documenten in te boeken, waaronder ook die eerste, die u wilde ontlopen.

Te onthouden

> Negatieve facturen zijn te onderscheiden van creditnota's aan de hand van de BTW. Die bepaalt of u het document inschrijft als negatieve factuur of als creditnota. Omzet, aankopen, te ontvangen en te betalen BTW moeten immers logisch samenhangen op de BTW-aangifte.

[80] Niet alle 'verpakkingen' vallen buiten de BTW-aangifte. Bijvoorbeeld, doopsuikers ter gelegenheid van een geboorte worden 'verpakt' in soms bijzonder kostelijke voorwerpen. Dit is echter geen verpakking zoals flessen, paletten, olievaten en dergelijke, die in beginsel eigendom van de fabrikant blijven en waarvan u de teruggave 'waarborgt' met te betalen 'leeggoed'. De individuele verpakkingen van doopsuikers worden doorgaans niet teruggegeven en vormen dan ook BTW-plichtige omzet.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 9. Welke facturen zijn nu reeds betaald en welke niet?:

In hoofdstuk 3 zagen we al betalingen aan leveranciers en ontvangsten van klanten op de bankafschriften verschijnen. Daarmee werden de schulden aan leveranciers en vorderingen op de klanten teniet gedaan.

Tenminste, als de factuur in één keer voor het totale factuurbedrag betaald werd.

In dit hoofdstuk 5 zagen we dat korting voor contante betaling en kredietbeperkingstoeslag een verschil kunnen geven tussen enerzijds …
… de factuur
… anderzijds het uiteindelijk betaalde of ontvangen bedrag

We zagen ook, dat u zo'n eventueel verschil wegboekt op een opbrengsten- of kostenrekening en zo de schuld aan de leverancier of de ontvangst van de klant geheel teniet doet.

Dat vergt een voortdurend vergelijken van de financiële dagboeken met de aankoop- en verkoopfacturen. Wanneer dat om grote aantallen facturen begint te gaan kan dat tijdrovend worden.

Daarom wordt per keer, dat een factuur betaald is, de combinatie van facturen en betaling tegen elkaar 'afgepunt' of 'afgevinkt', zodat u die later niet opnieuw moet bekijken.

Per klant en per leverancier houdt uw computer bij welke combinatie van facturen, betalingen en aanvullende boekingen[81] een sluitend geheel vormt. Dat wil zeggen, van welke combinatie het debet-totaal gelijk is aan het credit-totaal. Het afpunten is op zich géén boekhoudkundige handeling, maar dient om de financiële toestand van uw bedrijf overzichtelijk te houden.

Veronderstel dat u in uw boekhouding voor een bepaalde klant heeft ingeschreven …

1. … diens voorschot in contanten in het kasboek
2. … uw verkoopfactuur in het verkoopdagboek
3. … uw creditnota in het verkoopdagboek ter compensatie van een vastgestelde beschadiging
4. … in het financiëel dagboek de restbetaling middels de bank, minus de korting voor contante betaling
5. … in het diversen dagboek het gebruik van die korting (debet op de rekening 657.001 BETALINGS-KORTING (NADEEL), credit op de rekening 400.000 KLANTEN)

Met deze 5 boekingen op de individuele rekening van deze klant (zoals u weet, een bijkomend nummer op de rekening 400.000 KLANTEN) is de gehele verkoop in uw boekhouding afgerond. Deze 5 boekingen vormen een afgewerkte combinatie.

Uw computer kan deze 5 boekingen afpunten. Deze combinatie krijgt dan automatisch een nummer, een 'afpuntreferentie'. Alle boekingen met eenzelfde afpuntreferentie horen bij elkaar, ook al staan ze in verschillende stukken in verschillende dagboeken.

Voor een goed financiëel beheer van uw bedrijf is het noodzakelijk de nog openstaande facturen makkelijk te kunnen scheiden van die reeds betaald zijn. Dankzij dit afpunten van de klanten en van de leveranciers kunt u dat doen, ook als het om veel facturen gaat.

> Door het afpunten gaat géén historiek of gegeven verloren. De boekingen per klant en per leverancier worden door het afpunten gescheiden in enerzijds de als betaald beschouwde facturen en alle daarbij passende boekingen en anderzijds de nog niet afgepunte boekingen.

Voortdurend bijhouden welke facturen nu precies betaald zijn vergt natuurlijk enig werk. Computers kunnen daarbij helpen door zoveel mogelijk zelf te doen en voor te stellen.

[81] Een toegestane financiële korting kan ook zo'n boeking zijn. U kunt zich wellicht het geval voorstellen, dat u in een telefonische maning de klant alsnog 2% korting biedt als hij nu alsnog onmiddellijk betaalt. Zonder dat u hiervoor een creditnota opmaakt komt dit verschil op de rekening 657.001 BETALINGSKORTING (NADEEL) terecht, ook als de oorspronkelijke factuur geen korting contant bevatte. Deze korting contant geldt dan ook over de BTW, waarvoor u dan zelf opdraait.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Omdat u het afpunten in de WINexpert+ achteraf ongedaan kunt maken en àndere combinaties kunt vormen, is het niet nodig om méér dan de gebruikelijke aandacht te besteden aan de keuze van de combinatie.

U kunt het zelfs geheel overlaten aan de WINexpert+ om bij elkaar passende combinaties te vinden en af te punten. Blijkt later een ongelukkige combinatie gevormd te zijn, dan kunt u achteraf nog ingrijpen en die combinatie zelf veranderen.

Hoewel er vlottere manieren zijn om die afpuntingen uit te voeren kijken we eerst even naar de basis-beginselen om te leren hoe dit afpunten werkt.

We veronderstellen, dat van de historiek van die klant nog enkel de eerste 4 boekingen zijn verricht. Dat de klant de kredietbeperkingstoeslag aftrok voor de betaling is nog niet geboekt.

Deze 5de boeking in het diversen dagboek met debet op de rekening 657.001 BETALINGSKORTING (NADEEL) en credit op de rekening 400.000 KLANTEN) laten we door de computer zelf uitvoeren, tijdens het raadplegen van de historiek van een klant.

We bekijken eens de historiek van een klant …

Figuur Deel 1: 5.9.1

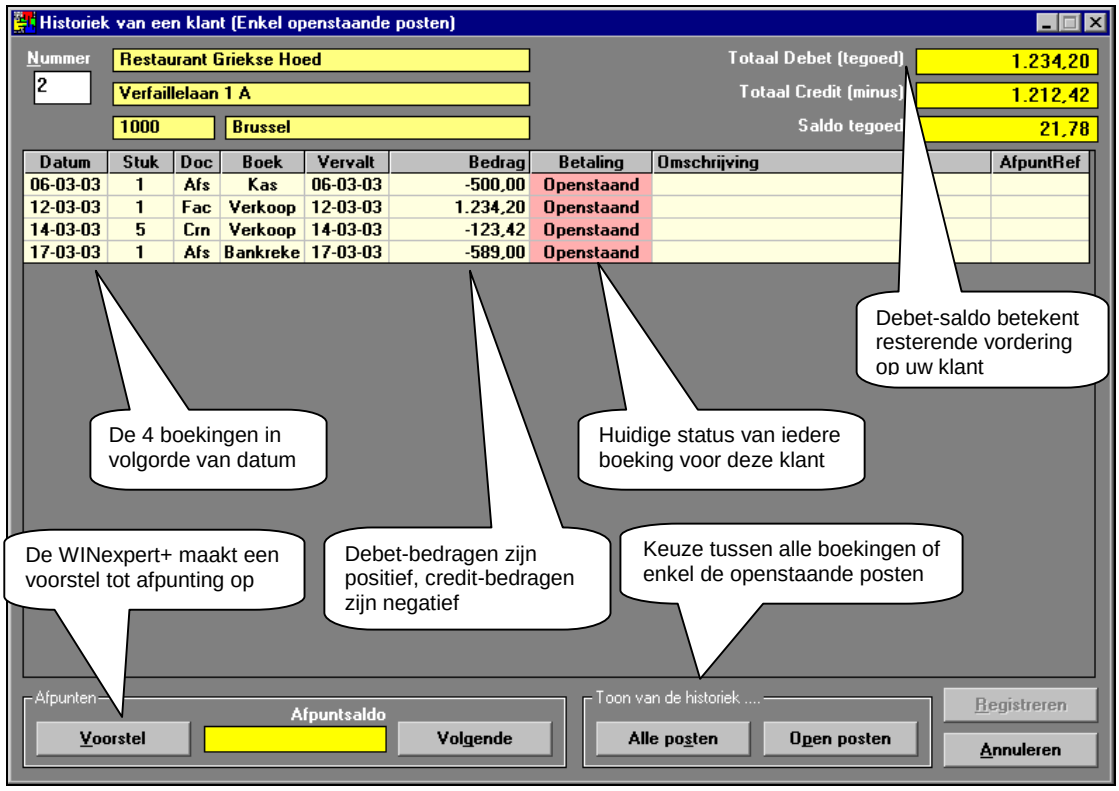

Figuur Deel 1: 5.9.2

Uit de historiek van deze klant blijkt een nog resterend tegoed van 21,78 euro. Dit komt overeen met de 24,20 euro, die u op uw verkoopfactuur (Figuur Deel 1: 5.7.7) als kredietbeperkingstoeslag vermeldde, verminderd met de 2,42 euro van de 10% creditnota op die verkoopfactuur (Figuur Deel 1: 5.7.8).

In de kolom 'Betaling' vindt u bijvoorbeeld 'Openstaand', 'Aanmaning 1', 'Aanmaning 2', enzovoorts om de status van die boekingslijn aan te duiden. Als er 'Al afgepunt' staat, dan weet u dat die regel reeds verwerkt is.

Met de knop VOORSTEL kunt u de WINexpert+ zelf een voorstel laten maken van afpuntingen. Voorwaarde voor de computer is, dat debet en credit met elkaar moeten overeenstemmen alvorens die combinatie voorgesteld kan worden.

Als u zelf door op de regels in de kolom 'Betaling' te klikken de tekst verandert naar 'Nu afpunten' kunt u door op de knop REGISTREREN te drukken de afpunting uitvoeren ... óók als er nog een verschil bestaat tussen debet en credit.

Uw computer stelt dat verschil vast en vraagt dat verschil te mogen wegboeken voor u. In Figuur Deel 1: 5.9.4 ziet u die vraag. Antwoordt u met 'Ja', dan schrijft uw computer volledig zelfstandig de boeking …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	KLANTEN		21,78
657.001	BETALINGSKORTING (NADEEL)	21,78	

Figuur Deel 1: 5.9.3

… in het diversendagboek met als datum de inschrijfdatum van de computer en als 'stuknummer' de afkorting 'Afpunt'. Er bestaat immers geen apart document[82] van, dat u kunt klasseren en een volgnummer zou kunnen geven.

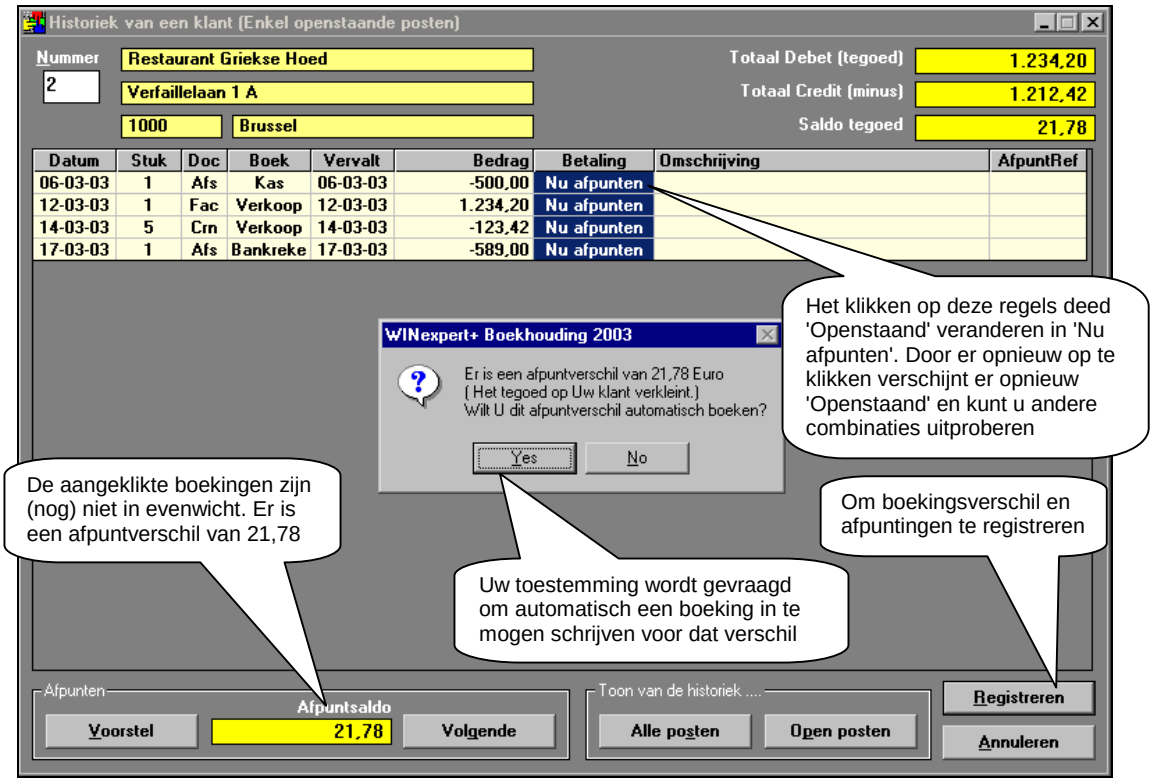

Figuur Deel 1: 5.9.4

[82] U kunt er desgewenst een apart document van laten afdrukken door het diversen dagboek te raadplegen, de bewuste boeking aan te klikken en op de knop 'Journaalpost' te klikken. In de praktijk wordt dit weinig of niet gedaan; het gaat hier immers niet om een nieuwe boekhoudkundige gebeurtenis, maar om een feit, die voorkomt uit twee documenten (factuur en bankafschrift), reeds in uw bezit.

Met andere woorden, als er een verschil bestaat tussen door u aangeklikte facturen, creditnota's, betalingen en correcties, dan kunt u met een eenvoudige klik op de knop REGISTREREN de WINexpert+ dat verschil geheel automatisch laten wegboeken in het diversen dagboek volgens de boekhoudkundige regels.

Nu lijkt zo'n automatische boeking èrg handig (en is dat ook), maar om achteraf uit te zoeken wat er nu precies betaald is en wat (nog) niet is voor verbetering vatbaar.

Daarom bestaat de vergelijkbare mogelijkheid bij de registratie van de dagboeken, bijvoorbeeld bij een financiëel dagboek. Als u de inschrijving op het scherm registreert, dan verzamelt uw computer automatisch welke klanten en welke leveranciers op dat afschrift vermeld staan, kijkt hij of hij zelfstandig geschikte combinaties kan vinden en zal hij deze voorstellen op het scherm, zoals in Figuur Deel 1: 5.9.5.

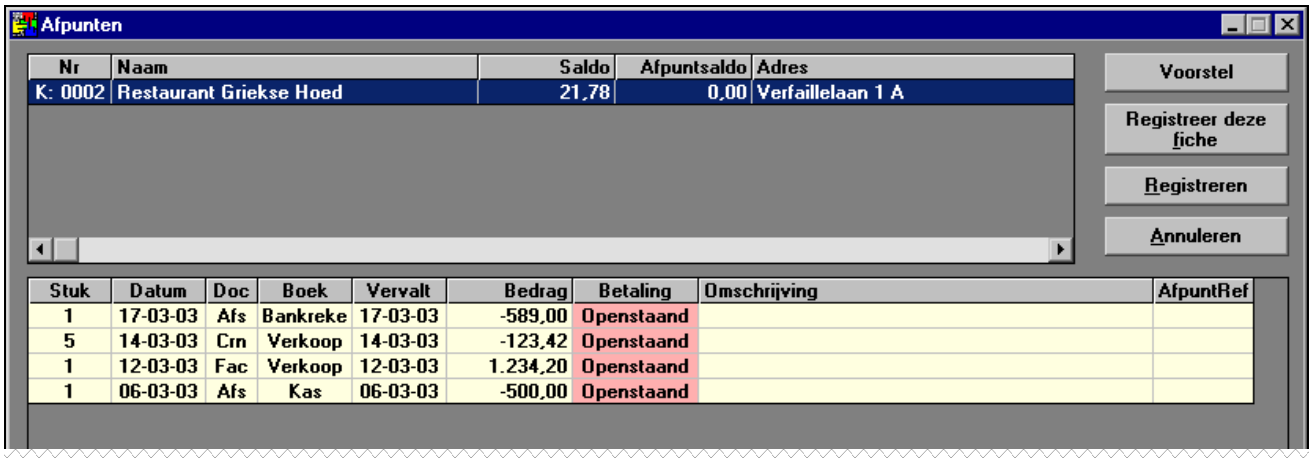

Figuur Deel 1: 5.9.5

Zoals in de historiek van de klant en van de leverancier kunt u dus onmiddellijk na het registreren van een dagboek de openstaande boekingen afpunten. Zoals in de historiek kunt u de computer ook hier zelf naar mogelijke combinaties laten zoeken.

Verschil met het afpunten in de historiek is, dat hier in hetzelfde scherm alle klanten en leveranciers voorgesteld worden (in het bovenste rooster), die in de boeking in het dagboek voorkwamen. Klik op een klant of leverancier in dat bovenste rooster en onmiddellijk krijgt u de openstaande boekingen daarvan te zien in het onderste rooster.

Met de knop …
… REGISTREER DEZE FICHE registreert u de voorgestelde / aangeklikte afpuntingen van de aangeklikte klant of leverancier in het bovenste rooster
… REGISTRERENregistreert u alle voorgestelde / aangeklikte afpuntingen van alle in dat bovenste rooster voorkomende klanten en leveranciers

Het kan nòg handiger. Daarom kunt u in de WINexpert+ tijdens het invullen van de gegevens voor uw financiëel dagboek reeds de facturen (of andere boekingen) aanwijzen, die samen met de betaling(en) een combinatie vormen. Die mogelijkheid is echter te specifiek aan de WINexpert+ verbonden om te bespreken binnen het kader van deze cursus boekhouden. Wilt u daarvan tijdens de cursus gebruik maken, lees dan in het leerboek hoofdstuk 04. FINANCIËEL DAGBOEK. Het gebruik van die méérmogelijkheden verstoort het verloop van de cursus niet.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Te onthouden

Door boekingen van klanten en leveranciers af te punten, scheidt u per klant en per leverancier de openstaande vorderingen en schulden van die reeds voldaan zijn. Dit vergemakkelijkt het financiëel beheer van uw bedrijf.

Als facturen en betalingen niet geheel met elkaar overeenstemmen kan uw computer voor dat betaalverschil automatisch een bijkomende boeking maken als opbrengst (als het verschil in uw voordeel is) of als kost (als het verschil in uw nadeel is). Zo'n betaalverschil ontstaat niet altijd uit toegestane kortingen, maar als het verwaarloosbaar klein is (maximum 2%) en niet zal gevolgd worden door een correctie, kunt u dat toch aanvaarden als een betaalverschil en zo (automatisch) laten boeken bij het afpunten.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Deel 1: Hoofdstuk 6: Financiëel

§ 1. De financiële kant van uw bedrijf: 162
§ 2. De saldi van bankrekeningen, postrekeningen en kas(sen): 163
§ 3. Contante verkopen: 165
§ 4. Contant betaalde kosten: 168
§ 5. Van de ene geldrekening naar de andere: 170
§ 6. Leningen: 173
§ 7. Datum, valutadatum, kaskrediet en leningen, de kostprijs daarvan in de praktijk: 177

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 1. De financiële kant van uw bedrijf:

Uiteindelijk moeten alle aankopen, alle verkopen, alle kosten, alle belastingen, alle subsidies, enzovoorts leiden tot een financiëel gevolg voor uw bedrijf.

Uw bankrekeningen zijn niet de enige financiële dagboeken. Als u een poschequerekening heeft is dat ook een apart dagboek met een apart grootboekrekeningnummer (beginnend met 56). Ook heeft u, of u nu wilt of niet, een kasboek. Hierin schrijft u alle uitgaven en ontvangsten in contant[83] geld.

Gebruikt u in uw bedrijf een kasregister (kassa), dan bewaart u daarvan de controlestrook als detail en schrijft u de samenvatting[84] van die strook in het kasboek.

Tot nu toe gebruikten we de bank enkel om vorderingen uit verkoopfacturen en schulden uit aankoopfacturen te boeken. Dit zijn niet de enige bankverrichtingen. De bank kan u ook intresten en kosten aanrekenen of u intresten toekennen. Dit zijn te boeken wetenswaardigheden. Daarnaast haalt u geld van uw bankrekening af en vult u die bankrekening met stortingen, eveneens te boeken wetenswaardigheden.

Verder koopt u bijvoorbeeld postzegels met contant geld, steekt u munten in de parkeerautomaat als u met uw bestelwagen voor de deur van een klant moet lossen. Anderzijds betaalt uw klant (misschien) een voorschot in contant geld of koopt hij bij u een kleinigheid waarvoor hij geen factuur, maar een kasticketje krijgt.

Te onthouden

Voor alle geldmiddelen gebruikt u in de boekhouding grootboekrekeningnummers, die met 5 beginnen.

- Bezit of ontvangst van geld is een positieve gebeurtenis voor uw bedrijf en worden dus debet op zo'n 5-rekening geboekt.
- Uitgaven zijn negatief voor uw bedrijf en worden credit op zo'n 5-rekening geboekt.

[83] Proton en bankcontact worden doorgaans ook als contant geld gezien, maar vergen een lichtjes afwijkende behandeling in de boekhouding. Soms wordt daarvoor een apart kasboek gebruikt, net zoals u meerdere financiële dagboeken hebt voor de banken.

[84] Bij de keuze van een kassa let u er dan ook best op, dat die een nuttige samenvatting kan geven. Wat nuttig is voor de boekhouding verschilt van bedrijfstak tot bedrijfstak.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 2. De saldi van bankrekeningen, postrekeningen en kas(sen):

Bij het inschrijven van de financiële boeken schrijft u gewoonlijk dat debet of credit van die 5-rekening pas als laatste boeking, ongeacht hoeveel boekingslijnen er op dat boekingsstuk staan.

Met andere woorden, alle ontvangsten en betalingen van één afschrift of van één kasstuk boekt u gedetailleerd en het saldo daarvan boekt u daarna in één keer als één bedrag. Uw computer doet deze ene boeking automatisch voor u, zodat u enkel de ontvangsten en betalingen moet intypen.

De meeste financiële instellingen hebben de aangename gewoonte om éérst uw ontvangsten op het afschrift te vermelden en dan pas uw uitgaven. Zo'n afschrift is slechts één document voor de boekhouding (zelfs al zouden er vervolgbladen zijn).

De kas houdt u zelf bij. U bepaalt dus ook de volgorde van de inschrijvingen. Daarbij wordt één eigenschap maar al te vaak over het hoofd gezien: u kunt namelijk nooit méér uitgeven, dan u in kas heeft.

Begint u een werkdag met een kassaldo van 100 euro, ontvangt u er samengevat over die dag 339 euro bij en betaalt u 110 euro, dan heeft u aan het einde van de dag 329 euro over.

U heeft niet méér uitgegeven dan u bezat of binnenkreeg.

REKENING	OMSCHRIJVING	BEWEGING	BEDRAG
570.000	KAS	BEGINSALDO	100,00
400.000	KLANTEN	UITGAVEN	339,00
570.000	KAS	SALDO	439,00
440.000	LEVERANCIERS	BETAALD	-110,00
570.000	KAS	EINDSALDO	329,00

Figuur Deel 1: 6.2.1

Echter, als uw eerste kasverrichting van die dag de betaling van die 110 euro zou zijn … dan komt u 10 euro tekort …

REKENING	OMSCHRIJVING	BEWEGING	BEDRAG
570.000	KAS	BEGINSALDO	100,00
440.000	LEVERANCIERS	UITGAVEN	-110,00
570.000	KAS	SALDO	-10,00
400.000	KLANTEN	ONTVANGEN	339,00
570.000	KAS	EINDSALDO	329,00

Figuur Deel 1: 6.2.2

Dat lijkt vanzelfsprekend en àls u al uw (kas-)stukken zonder verwijl in de historische volgorde inschrijft zal u deze foei[85]-fout van een 'negatieve kas' vanzelfsprekend niet maken.

[85] Deze fout is zó ernstig, dat een controleur van de Administratie dit kan aangrijpen om uw boekhouding te verwerpen en los van uw boekhouding een belastingaanslag kan vestigen (natuurlijk hoger dan u lief is). Het is dan aan u om te bewijzen, dat uw winst lager is dan de Administratie veronderstelt. Met andere woorden, een negatieve kas kan u het voordeel van de bewijskracht van een dubbele boekhouding ontnemen. Een fout met vergelijkbare gevolgen is bijvoorbeeld een inschrijving te hebben in het kasboek op een niet-bestaande datum, zoals 31 april of 29 februari in een niet-schrikkeljaar.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Schrijft u het kasboek aan het einde van de dag[86] in en 'uit uw hoofd', dan zou u ongewild zo'n fout kunnen maken als u zich vergist in die juiste volgorde. Een aantal boekhoudprogramma's (waaronder de WINexpert+) controleren tijdens het inschrijven van het kasboek of de volgorde van inschrijvingen wel juist kàn zijn. Ze geven u een seintje als uw kas in uw gekozen volgorde van inschrijvingen tussendoor negatief zou worden, ook al zou dat door de latere ontvangsten op dat boekingsstuk weer positief worden.

Zo'n dreigend negatieve kas komt bij kleine bedrijven geregeld voor. Vaak haalt de zelfstandige of de bedrijfsleider zijn eigen geldbuidel tevoorschijn en legt het tekort (voorlopig) zelf bij om het vereiste bedrag te kunnen betalen. Doorgaans aan het einde van de dag, soms pas na een langere tijd, haalt hij dan die eigen bijdrage weer uit de kas.

REKENING	OMSCHRIJVING	BEWEGING	BEDRAG
570.000	KAS	BEGINSALDO	100,00
486.000	R/C PRIVÉ	STORTING	50,00
440.000	LEVERANCIERS	UITGAVEN	-110,00
570.000	KAS	SALDO	40,00
400.000	KLANTEN	ONTVANGEN	339,00
486.000	R/C PRIVÉ	AFHALING	-50,00
570.000	KAS	EINDSALDO	329,00

Figuur Deel 1: 6.2.3

De voorgaande uitleg over de theoretisch negatieve kas toont aan, dat we deze beide handelingen, de 'storting privé' en de 'afhaling privé' óók moeten inschrijven.

Zoals u meerdere bankrekeningen kunt hebben, zelfs bij dezelfde bankinstelling, zo kunt u ook meerdere kassen hebben. Bij een dreigend tekort in de ene kassa kunt u dan geld bijleggen uit de andere kassa, een interne overdracht van fondsen.

Te onthouden

> De kas kan op geen enkel moment tijdens het boeken een negatief saldo vertonen. Zou dit dreigen te gebeuren, dan kan dit enkel doordat u betalingen en ontvangsten niet consequent in de juiste (historische) volgorde boekt of ze niet allemaal heeft geboekt.

[86] Kasboeken moeten dagelijks in orde worden gebracht. De schrijver kent een bedrijf, waar op een dinsdag een controleur onaangekondigd langskwam en vaststelde, dat het kasboek slechts bijgewerkt was tot en met de vorige vrijdag. Dat betekende een fikse boete. Op de vrijdag van diezelfde week kwam hij nogmaals onaangekondigd langs … en stelde vast, dat het kasboek slechts bijgewerkt was tot en met de woensdag van die week. Opnieuw een fikse boete. De week nadien kwam hij nogmaals langs, de woensdagnamiddag … en stelde vast, dat het kasboek was bijgewerkt tot en met die ochtend. Jammer voor de controleur, maar het bedrijf had zijn lesje geleerd … en betaalde dat jaar toch net iets meer aan boetes (het niet-tijdig bijgewerkt kasboek was niet de enige overtreding) dan aan belastingen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 3. Contante verkopen:

De verkopen, die we tot nu toe registreerden, waren verkopen met een factuur. Als uw klanten tot de BTW-kringloop behoren (zichtbaar aan hun BTW-nummer), dan zullen zij ook aandringen op de verstrekking van een factuur, want enkel dan kunnen zij de BTW aftrekken.

Personen, die niet tot die BTW-kringloop behoren, vragen doorgaans niet om een factuur (die u wel moet verstrekken als zij daarom vragen). Bij veel bedrijven verloopt een groot deel van de omzet via de kassa.

Op facturen staan de verkopen gescheiden van de te betalen BTW vermeld. Omzet per kas is met de te betalen BTW inbegrepen. Die contante verkopen splitst u voor de boekhouding in enerzijds de BTW en anderzijds het bedrag waarop de BTW berekend werd. U moet deze immers apart vermelden op de BTW-aangifte.

U herinnert zich wellicht nog de eenvoudige formule om de omzet of de BTW te onttrekken aan een bedrag, waarin de BTW inbegrepen is.

Omzet =	Bedrag / (100 + tarief [87]) x 100	121 / (100 + 21) x 100	= 100
Btw =	Bedrag / (100 + tarief) x tarief	121 / (100 + 21) x 21	= 21

Figuur Deel 1: 6.3.1

Als uw dagontvangsten van 339 euro bestaat uit 121 euro verkopen aan 21%, 112 euro aan 12%[88] en 106 euro aan 6%, dan is de verwerking daarvan …

TARIEF	VERKOPEN BTW INBEGREPEN	AAN TE GEVEN OMZET	AAN TE GEVEN TE BETALEN BTW
21%	121,00	100,00	21,00
12%	112,00	100,00	12,00
6%	106,00	100,00	6,00

Figuur Deel 1: 6.3.2

In het kasboek geeft dat de boekingen …

REKENING	OMSCHRIJVING	BTW-VOET	DEBET	CREDIT
700.000	VERKOPEN	21		100,00
451.000	TE BETALEN BTW			21,00
700.000	VERKOPEN	12		100,00
451.000	TE BETALEN BTW			12,00
700.000	VERKOPEN	6		100,00
451.000	TE BETALEN BTW			6,00
570.000	KAS		339,00	

Figuur Deel 1: 6.3.3

Let op de overeenkomst met de boekingen van verkoopfacturen. De 400.000 KLANTEN van de verkoopfacturen is vervangen door de 570.000 KAS van deze contante verkopen. Er is immers geen vordering te boeken, want de verkopen zijn onmiddellijk betaald. De 451.000 TE BETALEN BTW is in Figuur Deel 1: 6.3.3 op 3 aparte regels vermeld, maar mógen samengenomen worden in één tegenboeking.

[87] Als cijfer (bijvoorbeeld 21), niet als percentage (bijvoorbeeld 21%).
[88] Dit is een weinig frequent voorkomend tarief.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Of we de lijnen debet of credit moeten boeken kunnen we opnieuw nagaan met de vraag of de boekingslijn positief of negatief voor het bedrijf is. Positief is de ontvangst van 339 euro, negatief is dat we daarvoor goederen kwijtraken en negatief is ook, dat we de BTW nog moeten afdragen aan de Staat.

Gelukkig biedt ook voor de berekening van deze BTW de computer uitgebreide hulp. U kunt volstaan met het bedrag inclusief BTW in te typen, maar niet op de ENTER-toets, doch op de PIJLTJE-OMLAAG-toets te drukken. Er verschijnt dan een menuutje; kies[89] daaruit de 3de optie "BRUTO MINUS BTW >> NETTO + TE BETALEN BTW" om de BTW uit het net ingetikte te laten halen en onmiddellijk te laten voorstellen.

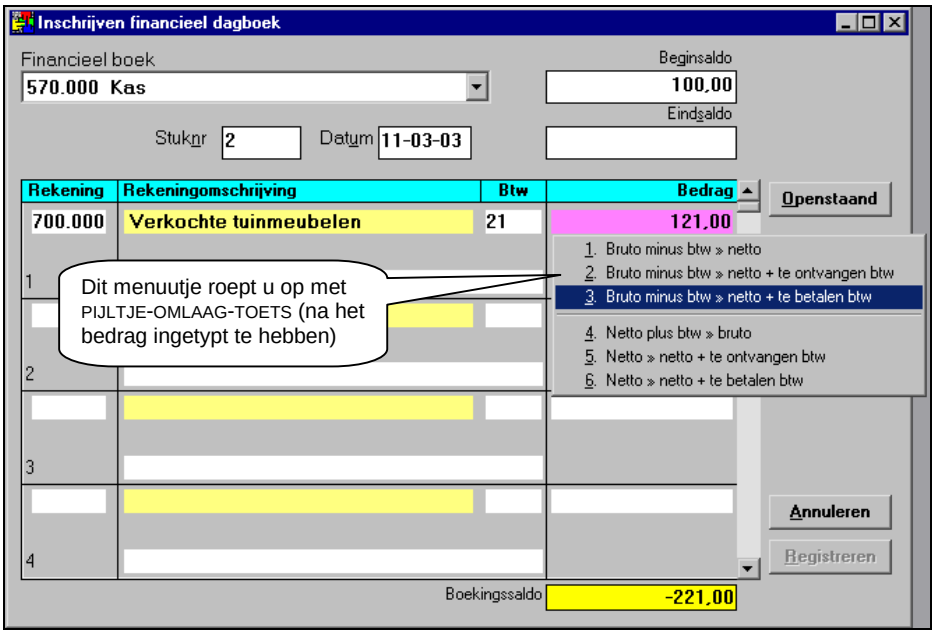

Figuur Deel 1: 6.3.4

Dezelfde grootboekrekening kunt u in combinatie met een ander BTW-percentage gebruiken. Uw computer stelt u weliswaar die 21% voor, maar u kunt een ander (bestaand) percentage opgeven.

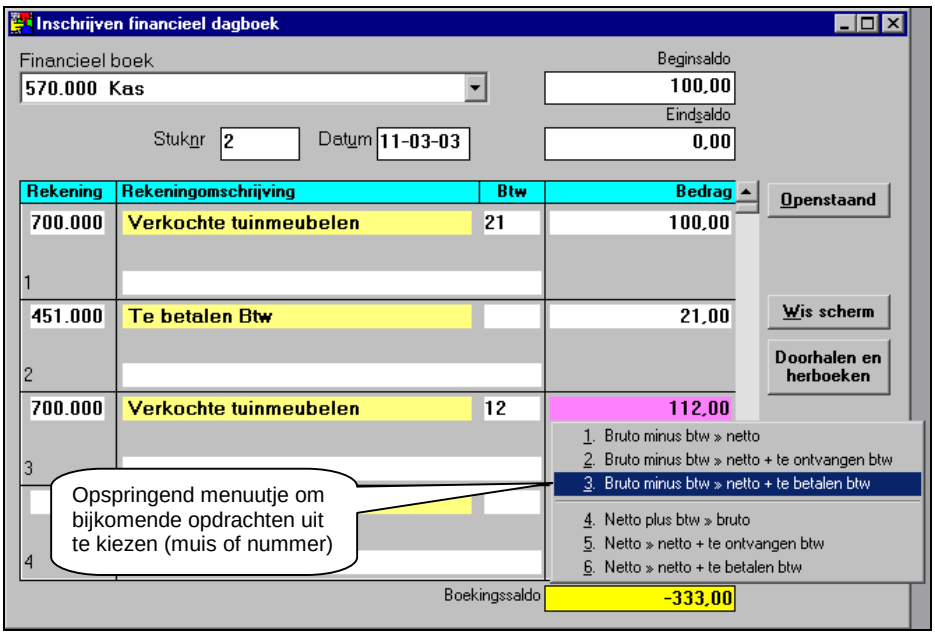

Figuur Deel 1: 6.3.5

[89] Dat kan met de muis, maar ook door simpelweg 3 in te typen op uw toetsenbord. Dus 121 PIJLTJE-OMLAAG 3 ENTER

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Merk op, zoals we reeds eerder[90] bespraken, dat bij het inschrijven van het financiële dagboek u géén min-teken zet voor de gecrediteerde bedragen voor de rekeningen 700.000 VERKOCHTE TUINMEUBELEN en voor de 451.000 TE BETALEN BTW. Positief of negatief voor de bedragen in de financiële dagboeken geldt dus ten aanzien van de bank of kas van dat financiële dagboek en niet ten aanzien van de rekening van die ene lijn.

We lezen de inschrijving van bijvoorbeeld 700.000 VERKOCHTE TUINMEUBELEN dus best als "Voor de rekening 700.000 komt er 100 euro bij in de kas. Die 570.000 KAS wordt daarom gedebiteerd voor 100 euro, waaruit volgt, dat de 700.000 VERKOCHTE TUINMEUBELEN gecrediteerd wordt voor 100 euro".

Opmerking: bedrijven met slechts incidentele verkopen per kas schrijven vaak manueel een ontvangst-bonnetje uit en schrijven de ontvangst niet in als omzet, maar als de betaling van een klant. Periodiek maken ze dan een verkoopfactuur op aan de klant "Contante verkopen". Die factuur wordt niet verzonden, maar wel in de boekhouding ingeschreven en geklasseerd met de kopiëen van de manueel uitgeschreven ontvangst-bonnetjes. Op deze manier komen ook de contante verkopen via het verkoopdagboek de boekhouding in.

Te onthouden

Contante verkopen doet u weliswaar met de BTW-inbegrepen en het kasticket zal doorgaans ook de prijs BTW-inbegrepen vermelden, maar bij het inschrijven in de boekhouding splitst u die contante verkopen in …

- enerzijds de BTW-plichtige omzet (netto-verkopen)
- anderzijds de te betalen BTW op die omzet.

Hoewel u die uitsplitsing verkoop per verkoop (dus per ticketje) kunt doen geschiedt dit doorgaans slechts op het dagtotaal van de kassa.

[90] Hoofdstuk 3 §3

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 4. Contant betaalde kosten:

Zoals verkopen rechtstreeks (zonder factuur) geboekt kunnen worden in de financiële dagboeken, kan dat ook met kosten of aankopen.

Als u bijvoorbeeld op die dag voor 50 euro postzegels kocht, voor 30 euro een boek met stadsplannen, voor 20 euro bestelbonnenboekjes en voor 10 euro kruiswoordraadselboekjes dan is de boeking daarvan in uw kasboek …

REKENING	OMSCHRIJVING	BTW-VOET	DEBET	CREDIT
610.300	POSTZEGELS		50,00	
610.400	BUREELKOSTEN		30,00	
610.400	BUREELKOSTEN		20,00	
486.000	R/C PRIVÉ		10,00	
570.000	KAS			110,00

Figuur Deel 1: 6.4.1

Merk op, dat de rekening 610.400 BUREELKOSTEN twee keer voorkomt in dit overzicht. U màg die samennemen, maar als u, net als in Figuur Deel 1: 6.4.2, een omschrijving van de aankoop / kost wilt geven, kunt u die best afzonderlijk boeken.

Deze contant betaalde kosten inschrijven in het financiëel dagboek op uw computer doet u zo …

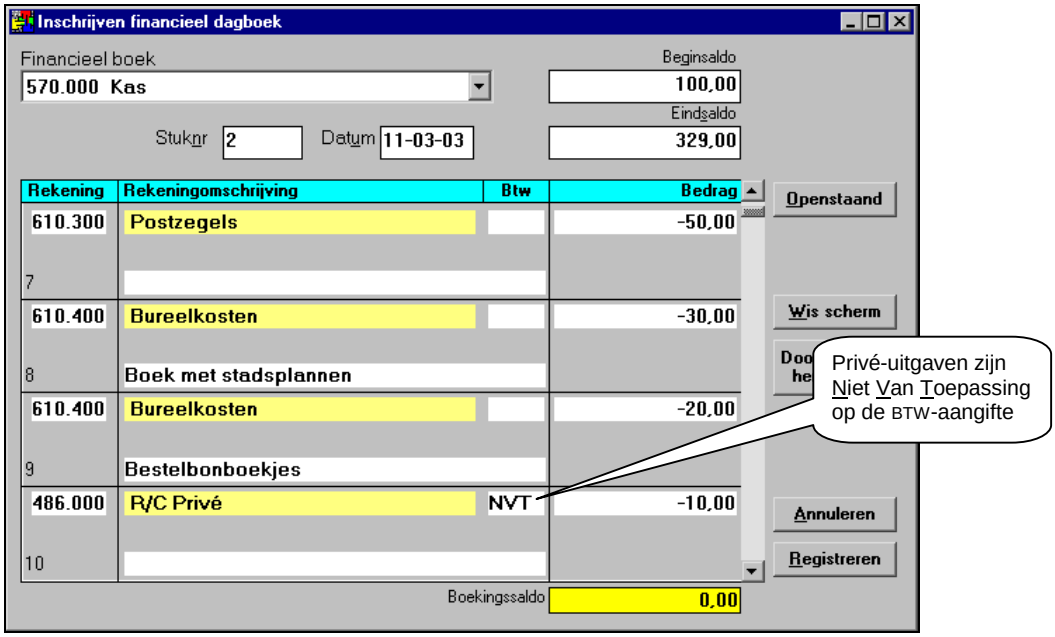

Figuur Deel 1: 6.4.2

Merk eveneens op, dat het nummer van de rekening 486.000 R/C PRIVÉ niet met een 6 doch met een 4 begint. Het betreft geen bedrijfsmatige aankoop / kost en komt dan ook niet ten laste van uw winstgevendheid. Ook al heeft u die uitgave gedaan en ingeschreven in het financiële dagboek, boekhoudkundig en fiscaal gezien heeft u geld geleend uit uw bedrijf om die kruiswoordraadselboekjes te kopen.

Hoe privé-uitgaven in de boekhouding op te nemen hangt af van de juridische vorm van uw bedrijvigheid. Werkt u in de vorm van een vennootschap of werkt u geheel en rechtstreeks voor eigen rekening?

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Bij een vennootschap is er een scherpe scheiding tussen de bezittingen (en ook de schulden) van de vennootschap enerzijds en die van u persoonlijk anderzijds. U bent dan zaakvoerder, bestuurder of bedrijfsleider.

Handelt u geheel en rechtstreeks voor eigen rekening, dan is uw persoonlijk[91] vermogen dat van uw bedrijf en omgekeerd. U bent dan 'puur' zelfstandig.

Toch is het ook als 'puur' zelfstandige een goede gewoonte om in de boekhouding 'privé' zoveel mogelijk te scheiden van het bedrijfsgebeuren en net te doen als in een vennootschap met een striktere scheiding. Reeksen betalingen zoals schoolgeld voor uw kinderen, zoals ziekenhuisrekeningen, enzovoorts verstoren een goed overzicht op uw bedrijf; het kan dan ook nuttig zijn daarvoor een aparte bankrekening te nemen.

Bij contant betaalde kosten of aankopen is doorgaans de BTW in de prijs begrepen en krijgt u enkel een kasticketje of een bonnetje als bewijs van betaling. Daarvan kunt u doorgaans die BTW niet terugvragen van de Staat. Dat kunt u, op enkele uitzonderingen[92] na, enkel als u een aankoopfactuur kreeg op uw (bedrijfs-)naam èn u kunt aantonen, dat u die kosten / aankopen deed om uw BTW-plichtige activiteiten uit te oefenen.

Doorgaans kunt u een factuur vragen, zodat u de BTW op de factuur wel kunt aftrekken. Voor kleine aankopen kan u gevraagd worden (een gedeelte van) de kosten voor die factuur te dragen. Komt u regelmatig in dezelfde winkel kleine aankopen doen voor uw bedrijf of tankt u regelmatig bij hetzelfde pompstation, overweeg dan die aankopen aan het einde van een maand op een verzamelfactuur te laten zetten.

Opgelet: een veel voorkomende vergissing bij het gebruik van verzamelfacturen is de boeking in de financiële dagboeken van de deelbetalingen gedurende de maand. Dit zijn dan boekhoudkundig gezien niet langer contant betaalde kosten, maar het zijn voorschotten op de factuur, die u nog zult krijgen. Vulde u bijvoorbeeld gedurende een maand 3x keer de brandstof in uw auto bij en verwacht u daarvan aan het einde van de maand een verzamelfactuur, dan boekt u **niet** 3 x brandstofkosten op een 61-rekening maar **wel** 3 x een deelbetaling als voorschot aan uw leverancier, de 440.000 LEVERANCIERS. Die uiteindelijke aankoopfactuur bevat dan de boeking op de 61-rekening en op de 411.000 TE ONTVANGEN BTW.

	REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
1ste betaling	440.000	LEVERANCIERS	45,10	
	570.000	KAS		45,10
2de betaling	440.000	LEVERANCIERS	43,03	
	570.000	KAS		43,03
3de betaling	440.000	LEVERANCIERS	32,87	
	570.000	KAS		32,87
Aankoopfactuur	440.000	LEVERANCIERS		121,00
	411.000	TE ONTVANGEN BTW	21,00	
	610.800	BRANDSTOF BESTELWAGEN	100,00	

Figuur Deel 1: 6.4.3

Te onthouden

> Van contant betaalde kosten kunt u doorgaans de BTW niet aftrekken, tenzij u daarvan een (verzamel-)factuur krijgt. In dat geval boekt u de verrichte betalingen niet in als kosten, maar als betaling (of als voorschotten) aan de leverancier.

[91] Zonder voorzorgsmaatregelen kunt u dat persoonlijk vermogen kwijt raken als het met uw bedrijf slecht gaat. Best overweegt u dan ook reeds van in het prille begin voor een vennootschap te kiezen om toch in ieder geval (een groot deel van) uw persoonlijk vermogen veilig te stellen.

[92] Bijvoorbeeld, op kosten, die de bank u aanrekent en waar BTW op aangerekend werd. Daarvan krijgt u doorgaans geen document met het woord 'Factuur' er op, maar dit document volstaat om de teruggave van de BTW te vragen. Het is vrijgesteld van vormvereisten.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 5. Van de ene geldrekening naar de andere:

U zult geregeld geld overbrengen van de ene geldrekening naar de andere, bijvoorbeeld van de ene kas naar een andere kas of naar een bank-/postrekening of omgekeerd.

Om dat in de boekhouding uit te drukken moet u dan ook de geldrekening met een nummer tussen 550.000 en 579.999 crediteren voor het bedrag, dat er vanaf gaat en de andere geldrekening debiteren voor hetzelfde bedrag, dat er bij komt.

Zo ziet het **uiteindelijke** resultaat van een storting in contanten op uw bankrekening er uit in de proef- en saldibalans …

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
550.000	Bank	1.000,00	
570.000	Kas		1.000,00

Figuur Deel 1: 6.5.1

Nu is het de vraag hoe dat uiteindelijke resultaat te bereiken, want u zult …

1. de 'uitgave' boeken in uw kasboek op het moment van de storting
2. de 'ontvangst' in uw bankboek op het moment, dat u het bankuittreksel ontvangt.

Dit betekent een inschrijving in twee financiële dagboeken voor één en dezelfde verrichting. Als u de inschrijving in het kasboek zó zou uitvoeren ...

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
570.000	Kas		1.000,00
550.000	Bank	1.000,00	

Figuur Deel 1: 6.5.2

… en de inschrijving in het bankboek …

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
550.000	Bank	1.000,00	
570.000	Kas		1.000,00

Figuur Deel 1: 6.5.3

… dan werkt dat door in uw proef- en saldibalans als …

Rekening	Omschrijving	Debet	Credit
550.000	Bank	2.000,00	
570.000	Kas		2.000,00

Figuur Deel 1: 6.5.4

De vergelijking van het bereikte resultaat van Figuur Deel 1: 6.5.4 met het gewenste resultaat van Figuur Deel 1: 6.5.1 toont aan, dat (zoals te verwachten natuurlijk) de 1.000 euro er 2.000 geworden zijn … in de boekhouding.

Op zichzelf is het vermogen van uw bedrijf niet veranderd, maar de twee inschrijvingen werkten logischerwijze ook twee maal door op de proef- en saldibalans.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Daarom mag een overdracht van geld van de ene geldmiddelenrekening naar de andere geldmiddelenrekening niet rechtstreeks geboekt worden. Voor die overdrachten is een aparte grootboekrekening voorzien, beginnend met 58. Meestal wordt daarvoor gewoon de 580.000 gebruikt, één rekening voor alle overdrachten tussen alle geldmiddelenrekeningen.

Boeken op die tussenrekening gaat als volgt (het geld uit de kas halen) …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
570.000	KAS		1.000,00
580.000	FONDSOVERDRACHTEN	1.000,00	

Figuur Deel 1: 6.5.5

… en de inschrijving in het bankboek (het geld op de rekening storten) …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
550.000	BANK	1.000,00	
580.000	FONDSOVERDRACHTEN		1.000,00

Figuur Deel 1: 6.5.6

… werkt door in uw proefbalans als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
550.000	BANK	1.000,00	
570.000	KAS		1.000,00
580.000	FONDSOVERDRACHTEN	1.000,00	1.000,00

Figuur Deel 1: 6.5.7

… en in uw saldi-balans als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
550.000	BANK	1.000,00	
570.000	KAS		1.000,00

Figuur Deel 1: 6.5.8

De vergelijking van het <u>bereikte</u> resultaat van Figuur Deel 1: 6.5.8 met het <u>gewenste</u> resultaat van Figuur Deel 1: 6.5.1 toont de overeenkomst aan. Het gebruik van deze tussenrekening is noodzakelijk[93] om met een dubbele inschrijving de storting tòch slechts één keer te laten doorwerken op de proef-en saldibalans.

De tussenrekening heeft meteen een bijkomend voordeel. De uitgave inschrijven in uw kasboek kunt u (en doet u dus ook) onmiddellijk. Het kan echter enkele dagen duren eer u een bankuittreksel ontvangt en dus uw bankboek inschrijft. Gedurende die tijd heeft u het geld niet meer in kas en staat het ook nog niet op uw bankrekening; het geld is dus 'onderweg'. Om welk totaalbedrag 'onderweg' het gaat ziet u meteen in uw proef- en saldibalans op die rekening 580.000 FONDSOVERDRACHTEN.

Ook bij geldoverdrachten in omgekeerde richting (van bank naar kas) is gebruik van die rekening noodzakelijk voor een juiste weergave in uw proef- en saldibalans. En ook hier geldt het bijkomend voordeel van de overbrugging van de verschillende tijdstippen. Als u geld van uw bankrekening afhaalt, dan schrijft u die

[93] Zo'n overdracht 2 x boeken voor slechts het halve bedrag is géén optie!

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

'ontvangst' diezelfde dag nog in uw kasboek. De 'uitgave' schrijft u pas in uw bankboek zodra u het uittreksel ontvangt, de volgende dag of later.

Bij overdrachten tussen bankrekeningen zelf, met de postcheque- en girodienst en tussen verschillende kassen gebruikt u óók die tussenrekening voor een juiste weergave in de proef- en saldibalans.

Samengevat: de rekening 580.000 FONDSOVERDRACHTEN gebruikt u voor àlle overdrachten van geld tussen de grootboekrekeningen 550.000 t/m 579.999.

Waarom niet voor de andere rekeningen in de 5-klasse? Omdat enkel voor de rekeningen 550.000 t/m 579.999 een apart dagboek bestaat en zo'n overdracht dan dus ook twee keer ingeschreven zou worden. Schrijft u een bedrag over van uw bankrekening naar een spaarrekening bij die bank (eentje waarvan u niet meteen naar derden kunt overschrijven, enkel weer naar uw zichtrekening), dan gebruikt u voor die overschrijving een rekening beginnend met 53. Die spaarrekening heeft geen eigen dagboek.

Een bedrag op uw spaarrekening overschrijven boekt u in uw boekhouding als

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
531.000	SPAARREKENING MINIMUM 1 MAAND	1.000,00	
550.000	BANK		1.000,00

Figuur Deel 1: 6.5.9

… en van uw spaarrekening overbrengen naar uw zichtrekening boekt u als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
531.000	SPAARREKENING MINIMUM 1 MAAND		1.000,00
550.000	BANK	1.000,00	

Figuur Deel 1: 6.5.10

Omdat de rekening 531.000 geen eigen dagboek heeft, schrijft u dat overbrengen toch niet een tweede keer in, ook niet als u van die spaarrekening eveneens uittreksels krijgt, zèlfs niet als die uittreksels sterk gelijken op die van uw zichtrekening.

Enkel **ALS** het om een spaarrekening zou gaan, van waaruit u toch rechtstreeks andere personen en bedrijven kunt betalen, geeft u zo'n 'spaar'rekening een grootboekrekeningnummer in de reeks 550.000 t/m 579.999, krijgt het daardoor automatisch een eigen dagboek en **MOET** u de rekening 580.000 FONDSOVERDRACHTEN gebruiken om onderlinge overdrachten te doen.

Deze rekening 580.000 FONDSOVERDRACHTEN wordt soms ook[94] wel KRUISPOSTEN, GELDOVERDRACHTEN, INTERNE OVERDRACHTEN, GELDTRANSFERTEN of TRANSFERREKENING genoemd.

Te onthouden

> Overdrachten van geldsommen tussen de grootboekrekeningen 550.000 t/m 579.999 onderling lopen àltijd over de rekening 580.000 FONDSOVERDRACHTEN; u boekt **nooit** in een financiëel dagboek rechtstreeks op een ànder financiëel dagboek.

[94] Hier ziet u het nut van het grootboekrekeningnummer en van het Minimum Genormaliseerd Rekeningstelsel. Ongeacht welke (redelijk toepasselijke) omschrijving u aan de rekening geeft, aan het nummer kent een boekhouder het karakter van de rekening.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 6. Leningen:

Dat een bank u 'toestaat'[95] meer uit te geven dan u op uw rekening heeft staan is op zichzelf geen lening en vergt dan ook geen[96] aparte boeking. Heeft u daarentegen een specifieke lening aangevraagd (en is u dat 'toegestaan') dan is dat een een boekhoudkundige wetenswaardigheid, die het vermelden waard is.

Voor een goed inzicht in de boekhouding maakt men een onderscheid tussen enerzijds leningen met een looptijd van meer dan een jaar en anderzijds leningen van kortere duur.

In het MAR vinden we de leningen met een looptijd van méér dan een jaar in de klasse 1 (VERMOGEN, RESERVES EN SCHULDEN / LENINGEN OP MÉÉR DAN ÉÉN JAAR) en de korter lopende leningen in de 4-klasse (VORDERINGEN EN SCHULDEN OP MAXIMAAL ÉÉN JAAR).

Voor een hetzelfde jaar nog terug te betalen lening boekt u …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
550.000	BANK	100.000,00	
430.000	KORTLOPENDE LENING		100.000,00

Figuur Deel 1: 6.6.1

De beschikbaarheid van de geleende som is een positieve gebeurtenis: u debiteert dus het grootboek-rekeningnummer van de bank (550.000). De plicht tot terugbetalen van de geleende som is een negatief feit; u crediteert dus het grootboekrekeningnummer van de schuld (430.000).

Voor een lening, die u pas over 5 jaar moet terugbetalen, boekt u …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
550.000	BANK	100.000,00	
173.000	LENING 5 JAAR (TOT 2008)		100.000,00

Figuur Deel 1: 6.6.2

Merk op, dat het jaar van terugbetalen in de omschrijving van de rekening is opgenomen. Dit is géén verplichting, maar om u aan de hand van de proef- en saldibalans een zo goed mogelijk overzicht over uw bedrijf te bieden is het wel nuttig. Immers, als u in 2007 naar uw balans kijkt realiseert u zich best het volgend jaar de lening effectief te moeten terugbetalen zodat u daarvoor al geld opzij kunt leggen.

Daarom overloopt een boekhouder bij de jaarafsluiting eventjes de rekeningen van de langlopende leningen en brengt de leningen, die het komende jaar vervallen over naar rekeningnummers binnen de 4-klasse. De langlopende lening (1-klasse, méér dan een jaar) is nu een schuld op korte termijn (4-klasse, minder dan een jaar) geworden.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
173.000	LENING 5 JAAR (TOT 2008)	100.000,00	
423.000	TERUG TE BETALEN LENING		100.000,00

Figuur Deel 1: 6.6.3

[95] Als handelaar(ster) is het wellicht nuttig in te zien, dat banken diensten verkopen (leningen inbegrepen) maar verborgen achter het masker van goedgunstig 'toestaan'. Immers, als een handelaar(ster) een lening als een 'toegestane gunst' ziet, is die minder geneigd om over de voorwaarden te onderhandelen. Wordt het daarentegen gewoon als een verkoop van diensten beschouwd, dan behoort het tot de goede beginselen van economisch bestuur om over de voorwaarden te onderhandelen of bij een andere bank eens naar diens voorwaarden te informeren.

[96] Met uitzondering bij de jaarafsluiting / jaarrekening, maar daarover later meer.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Het onderscheid blijft echter toch nog bestaan in de proef- en saldibalans. Een kortlopende lening staat immers op een 43-rekening terwijl het bedrag van een vroeger langlopende lening (die het volgende jaar terugbetaald moet worden) op een 42-rekening komt. Tesamen vormen ze schulden op maximaal één jaar en staan dus logisch gestructureerd in de klasse 4 (VORDERINGEN EN SCHULDEN OP MAXIMAAL ÉÉN JAAR).

De betaling van een kortlopende lening boekt u omgekeerd aan het begin van de lening (Figuur Deel 1: 6.6.1) …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
430.000	KORTLOPENDE LENING	100.000,00	
550.000	BANK		100.000,00

Figuur Deel 1: 6.6.4

De betaling van een langlopende lening boekt u **NIET** omgekeerd aan het begin van de lening (Figuur Deel 1: 6.6.2). U heeft die immers eerst (Figuur Deel 1: 6.6.3) naar de 42 overgebracht? De rekening 173.000 LENING 5 JAAR (TOT 2008), is dan ook reeds effen (debet = credit en saldo = 0). Het bedrag daarvan staat inmiddels op de 423.000 TERUG TE BETALEN LENING. De effectieve terugbetaling in het volgend[97] jaar boekt u …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
423.000	TERUG TE BETALEN LENING	100.000,00	
550.000	BANK		100.000,00

Figuur Deel 1: 6.6.5

Zou de terugbetaling niet in één keer na die 5 jaar plaats vinden, maar geschieden in 5 gelijke delen jaarlijks, dan boekt u Figuur Deel 1: 6.6.3 jaarlijks bij de jaarafsluiting voor 100.000 / 5 = 20.000 euro. …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
173.000	LENING 5 JAAR (TOT 2008)	20.000,00	
423.000	TERUG TE BETALEN LENING		20.000,00

Figuur Deel 1: 6.6.6

Met andere woorden, de langlopende lening stelt u per jaar met een schijf van 20.000 euro betaalbaar op korte termijn als schuld op korte termijn. Bij de effectieve terugbetaling aan de bank boekt u zoals Figuur Deel 1: 6.6.5 voor die 20.000 euro. Zou u met die terugbetaling meteen ook de intrest van bijvoorbeeld 8% (vanzelfsprekend op de geleende 100.000 en niet op de nu terugbetaalde schijf) moeten storten, dan boekt u …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
423.000	TERUG TE BETALEN LENING	20.000,00	
650.000	INTRESTEN OP LENINGEN	8.000,00	
550.000	BANK		28.000,00

Figuur Deel 1: 6.6.7

Tip: u kunt dezelfde in 5 stappen terugbetaalbare lening van 100.000 euro in plaats van op één rekening (in dit voorbeeld 173.000) ook op 5 verschillende rekeningen boeken, bijvoorbeeld 173.004, 173.005, 173.006,

[97] Bij de jaarafsluiting loopt u immers de langlopende leningen na en enkel de binnen een jaar terug te betalen leningen brengt u over naar de rekening 423.000 TERUG TE BETALEN LENING. De effectieve betaling aan de bank zal pas het volgende jaar plaatsvinden, op de vervaldag van de lening.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

173.007 en 173.008, iedere keer voor 20.000 euro met in iedere omschrijving het jaar van terugbetaling, bijvoorbeeld 173.006 LENING VERVALLEND IN 2006. Overweeg dit dan wel enkel te doen voor leningen van een aanzienlijke omvang, omdat anders uw voordeel van het overzicht op uw bedrijf verloren gaat in de grote hoeveelheid gegevens.

Waarom debet op de rekening 650.000 INTRESTEN? In het MAR beginnen de rekeningen voor de financiële kosten (waaronder de verschuldigde intresten) intresten met 65. Hoewel er op het eerste gezicht weinig positiefs te bedenken valt over het betalen van intresten wordt die rekening toch gedebiteerd. Financiëel gezien is immers de creditering van de 550.000 BANK een vaststaand feit; er gaat geld van uw rekening af.

Positief is, dat u (een stukje van) uw schuld aan de bank vermindert, vandaar de debitering van de lening-rekeningen (423.000 of 430.000). Datzelfde positieve geldt voor uw intresten. Hoewel ze (nog) niet[98] in uw boekhouding waren opgenomen, moet u ze wel aan de bank betalen. U bouwt als het ware een steeds groeiende schuld aan intresten op en die moet u, net zoals de lening, terugbetalen; vandaar de debitering.

Als u dit een al te sterk staaltje van positief denken vindt, bekijk de lening en de intresten dan eens opnieuw vanuit het standpunt van schuld en betaling, want dan heeft u (nog) een verkeerd beeld van boekhouding. Het alternatief is domweg van alle rekeningen uit uw hoofd leren onder welke omstandigheden dat die rekening gedebiteerd dan wel gecrediteerd wordt.

Echter, in beide gevallen helpt de computer u. Als u in het financiëel dagboek de terugbetaling van de lening en de betaling van de intresten inschrijft, precies zoals op het bankuittreksel staat, volgt u gewoon de bekende financiële vraag … gaat het geld van mijn bankrekening of komt het er bij? Vanuit die redenatie zal de WINexpert+ automatisch de kostenrekening 650.000 INTRESTEN debiteren (wànt de 550.000 BANK werd gecrediteerd omdat het saldo verminderde).

En doet u het 'verkeerd', zet u géén minteken voor de 650.000 INTRESTEN of gebruikt u per ongeluk de rekening 750.000 INTRESTEN, dan zal de WINexpert+ u met een bescheiden biepje en een vraag wijzen op de ongebruikelijke aard van uw boeking …

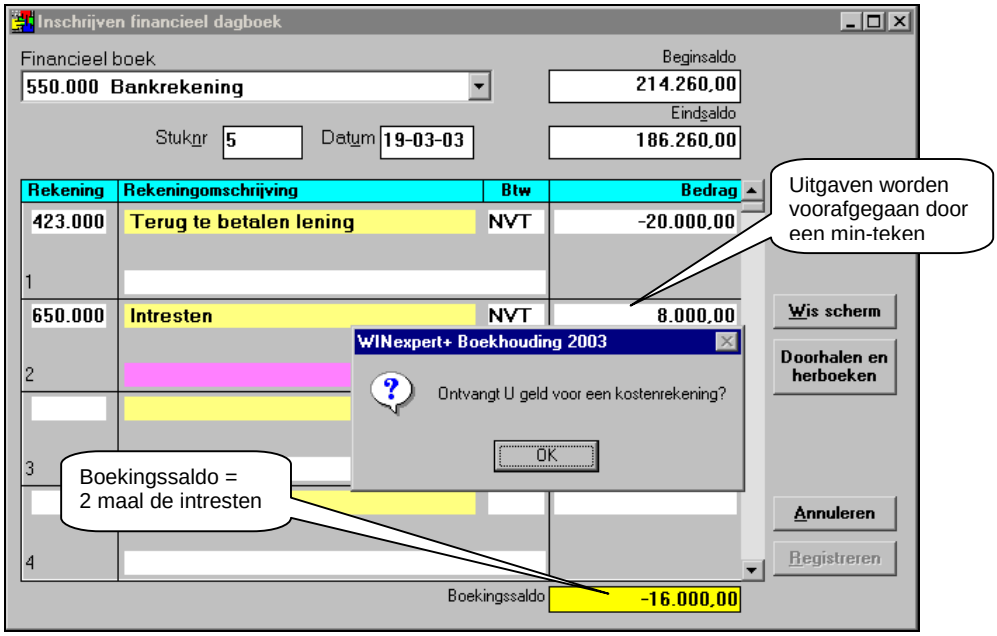

Figuur Deel 1: 6.6.8

Dat het boekinggsaldo nu –16.000 euro is, tweemaal het bedrag van de intresten maakt al duidelijk, dat u er een –teken (minteken) voor moet typen. Het geld gaat immers van uw rekening af?

[98] Ook al moet u de intrest pas het volgende jaar betalen tegelijk met de afbetaling, deze intresten vormen reeds in het huidige jaar een bijkomende schuld aan de bank. Deze schuld staat voldoende zeker vast om bij de jaarafsluiting in de boekhouding tot uitdrukking te brengen. Het is minder gebruikelijk om dat maand per maand te doen, maar het komt voor.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Aan de hand van die geldbeweging weet de WINexpert+, dat de rekening 650.000 INTRESTEN gedebiteerd moet worden.

Te onthouden

Bankleningen met een looptijd van maximaal één jaar boekt u op een rekening in de 4-klasse (VORDERINGEN EN SCHULDEN OP MAXIMAAL ÉÉN JAAR), zoals 430.000 FINANCIËLE SCHULDEN.

Bankleningen met een langere looptijd boekt u op rekeningen in de 1-klasse (VERMOGEN, RESERVES EN SCHULDEN / LENINGEN OP MÉÉR DAN ÉÉN JAAR), zoals de 173.000 SCHULDEN OP MÉÉR DAN ÉÉN JAAR.

Als een langlopende banklening (klasse 1) het einde van de looptijd nadert (aflossing op minder dan een jaar) dan boekt u die over van die klasse 1 naar de klasse 4, zoals op de rekening 420.000 SCHULDEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR DIE BINNEN HET JAAR VERVALLEN.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 7. Datum, valutadatum, kaskrediet en leningen, de kostprijs daarvan in de praktijk:

Zoals u aankoop- en verkoopfacturen inschrijft met de datum, die op het document staat (ook al heeft u die pas dagen later ontvangen), zo schrijf u ook de bankuittreksels in met de datum, die op het uittreksel staat[99].

Op bankuittreksels ziet u daarnaast nog een valutadatum, meestal per uitgave en per ontvangst. Die valutadatum is de datum, die de bank toekent aan die uitgave of die ontvangst. Die datum verschilt doorgaans van de datum waarop die verrichting heeft plaatsgevonden.

Als u bijvoorbeeld geld afhaalt op 19 maart, dan zult u die afhaling op het uittreksel van 20 maart zien met als valutadatum 18 maart (of vroeger).

Stort u echter op diezelfde 19 maart een bedrag op uw bankrekening, dan zult u die storting op het uittreksel van dezelfde 20 maart zien, maar met valutadatum 20 maart (of later).

Voor de boekhouding hanteert u in beide gevallen de 20 maart, de datum van het uittreksel, om de geldbeweging in te schrijven.

In §2 van dit deel zagen we de 'aangename gewoonte' van banken om doorgaans het uittreksel te beginnen met de ontvangsten en pas daarna de uitgaven te vermelden. Dat is de volgorde van inboeken.

Kijkt u echter naar de valutadata dan ziet u een afwijkende volgorde. Banken geven aan stortingen en bijschrijvingen doorgaans een valutadatum van één of meerdere dagen na de dag van de verrichting. Afhalingen en betalingen krijgen een valutadatum van één of meerdere dagen vóór de verrichting.

De verrichtingen staan dus weliswaar in die 'aangenaam' ogende volgorde "éérst geld er bij, dan pas er af", maar door de verrichtingen te sorteren op de valutadatum ziet u precies de omgekeerde werking.

Het belang hiervan zult u ondervinden zodra de bank u een zogenaamd 'kaskrediet' heeft toegestaan. U kunt dan een vooraf afgesproken bedrag onder nul gaan zonder voorafgaandelijke toestemming van de bank. U betaalt ook maar intrest over de werkelijk opgenomen bedragen en niet over de afgesproken limiet.

En hier zit het verraderlijk addertje tussen de uittreksels. De kleine lettertjes van het kaskrediet bepalen doorgaans, dat de intrest inderdaad over de werkelijk opgenomen bedragen wordt verrekend … en dat daarvoor het diepste punt per kwartaal[100] wordt genomen.

Met andere woorden, heeft u doorgaans een positief saldo op uw bankrekening, maar schiet u één dag in uw kaskrediet, bijvoorbeeld voor 3.000 euro, dan betaalt u de bank doorgaans 3 maanden intrest over die 3.000.

Dat kan u makkelijk overkomen, terwijl àlle uittreksels toch aangenaam positief toonden. Immers, een beginsaldo van 1.000 euro, plus de ontvangsten van 4.500 euro minus de uitgaven van 4.000 euro toont een aangename groei van uw saldo met 500 euro tot 1.500 euro.

Volgens u (en uw boekhouding) beweegt uw banksaldo als volgt …

REKENING	OMSCHRIJVING	BEWEGING	BEDRAG
550.000	BANK	BEGINSALDO	1.000,00
400.000	KLANTEN	ONTVANGEN	4.500,00
550.000	BANK	SALDO	5.500,00
440.000	LEVERANCIERS	UITGAVEN	4.000,00
550.000	BANK	EINDSALDO	1.500,00

Ogenschijnlijk positief saldo

Figuur Deel 1: 6.7.1

[99] Als die datum ontbreekt gebruikt u de datum, waarop het nieuwe (eind-)saldo geldt.
[100] Andere periodes zijn ook mogelijk, maar een kwartaal is gebruikelijk.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Echter, volgens de valutadatum gelden die ontvangsten pas de volgende dag en gelden de uitgaven reeds de vorige dag. Volgens de valutadata begint u dus met 1.000 euro, gaat er éérst 4.000 euro af (3.000 in het rood) en brengen de ontvangsten van 4.500 euro u pas twee dagen láter weer boven nul.

Volgens de valuta-data beweegt uw banksaldo als volgt …

REKENING	OMSCHRIJVING	BEWEGING	BEDRAG
550.000	BANK	BEGINSALDO	1.000,00
440.000	LEVERANCIERS	UITGAVEN	4.000,00
550.000	BANK	SALDO	-3.000,00
400.000	KLANTEN	ONTVANGEN	4.500,00
550.000	BANK	EINDSALDO	1.500,00

Negatief saldo !!

Figuur Deel 1: 6.7.2

Volgens de redenering van de bank heeft u, waarschijnlijk zonder dat u het merkte (Figuur Deel 1: 6.7.1), gedurende 2 dagen voor 3.000 euro in het rood gestaan (Figuur Deel 1: 6.7.2) en u betaalt daarover intrest alsof u gedurende 3 maanden gebruik maakte van een krediet van 3.000 euro.

Een kaskrediet is dan ook een extreem dure vorm van kredietgebruik.

Zo extreem duur, dat het verlenen van een korting[101] voor contante betaling van bijvoorbeeld 2% een interessant alternatief kan zijn voor een kaskrediet. Meer voordelen biedt nog de krediet-beperkingstoeslag[102], waarbij u als verkoper financiëel gezien niets te verliezen, enkel te winnen heeft.

Financiële kosten kunnen zwaar doorwegen op de winst en worden soms als een vanzelfsprekende eigenschap van bedrijvigheid gezien, waaraan men niets kan veranderen. Toch is het vaak mogelijk om kosten te drukken door kredietgebruik te optimaliseren.

Met al zijn computersystemen kent de bank uw geldverkeer en uw geldbehoefte door en door. Heeft u naast een kaskrediet nog andere leningen lopen, let u dan op de aflossingsdata, die de bank u voorstelt[103]. Zijn dat niet toevallig die weken / maanden waarop u toch al wat krap zit?

In dat geval schiet u immers prompt diep in uw kaskrediet? En zo verdient de bank aan uw aflossing van de ene lening nog een extraatje via de andere lening.

Werkt u bijvoorbeeld met personeel, dan geven banken vaak voorkeur aan halfjaarlijkse aflossingen, bijvoorbeeld juni / juli en december / januari. In maanden als juni / juli zit u misschien met verhoogde personeelskosten door vakantiegeld enerzijds met anderzijds een mindere productie / verkoop juist net vanwege die vakantie. December / januari kent enerzijds ook weer extra uitgaven (eindejaarspremie + bijkomend voorschot BTW) en anderzijds in <u>sommige</u> sectoren mindere productie / verkoop door opgenomen vakantiedagen, door de feestdagen en door de koopjesperiode met lagere winstmarges.

Wat gunstig is voor een bank is veelal ongunstig voor u. U heeft professionelen tegenover u, die de financiële stroom van uw bedrijf door en door kennen en die zelfs computerprogramma's hebben ontwikkeld om hun rendement uit uw klandizie te optimaliseren.

Een nuchtere kijk op leningen en op de kosten daarvan kan u veel geld besparen. Daarom is het belangrijk een goed overzicht op die financiële kosten te behouden. Door de kosten per lening(soort) op een aparte grootboekrekening te boeken kunt u die met elkaar vergelijken. Als u de intresten apart houdt van de overige

[101] Zie hoofdstuk 5 §4.
[102] Zie hoofdstuk 5 §5.
[103] "Ze staan al papier, meneer / mevrouw enkel nog eventjes tekenen, ze veranderen brengt toch echt zoveel werk met zich mee, want het is een standaardcontract …"

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

kosten (zoals dossierkosten, provisies, enzovoorts) kunt u sneller vaststellen welke vorm van kredieten het best bij u past en het minst onvoordelig[104] is …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
651.001	INTRESTEN OP KASKREDIET	1.342,69	
651.002	BIJKOMENDE KOSTEN KASKREDIET	21,32	
651.101	INTRESTEN LENING 5 JAAR	3.000,00	
651.102	BIJKOMENDE KOSTEN LENING 5 JAAR	38,62	
550.000	BANK		4.402,63

Figuur Deel 1: 6.7.3

U zult dan bijvoorbeeld kunnen ontdekken, dat het interessanter kan zijn een lang lopende lening van 5.000 euro af te sluiten, die (lichtjes) rentend op uw zichtrekening te hebben staan en géén kaskrediet te nemen. Dit kan vele malen goedkoper uitvallen dan 'domweg'[105] de voorstellen van de banken te volgen.

Te onthouden

> Een regelmatige opvolging van uw kredietgebruik en de kosten daarvan kan u veel geld besparen als u die informatie benut om met uw bank te onderhandelen. Uw bank kent uw geldverkeer en uw geldbehoefte door en door, maar kan uw klandizie enkel 'verdienen' als u instemt met de voorwaarden.

[104] Een bank laat zich niet zo gemakkelijk haar voordelen afnemen; het is dan ook vaak een kwestie van geven en nemen.

[105] De schrijver kent bedrijven met dermate lage winstmarges (maar reusachtige omzetten), die enkel winstgevend zijn door een goed kredietbeheer met minimale financiële lasten. Eén onvoorzichtige beslissing in het kredietbeheer kan de winst van een of meerdere boekjaren wegnemen. Ook als een bedrijf grotere werkingsmarges kent en financiële optimalisatie niet het verschil uitmaakt tussen winst en verlies, maakt het toch nog altijd het verschil tussen grote en nog grotere winst.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Deel 1: Hoofdstuk 7: Rekeningenstelsel, veel gebruikte rekeningen en debet / credit

§ 1. Het verloop van de boekhouding rond de rekeningen: 181
§ 2. Het rekeningenstelsel: 183
§ 3. Debet / credit in de balans-rekeningen (van 100.000 t/m 599.999): 187
§ 4. Debet / credit in de resultatenrekeningen - kosten (van 600.000 t/m 699.999): 191
§ 5. Debet / credit in de resultatenrekeningen - opbrengsten (700.000 t/m 799.999): 196

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 1. Het verloop van de boekhouding rond de rekeningen:

Zonder in wetteksten te vervallen moeten we in de boekhouding deze belangrijke verplichtingen voor ogen houden tijdens het boeken …

1.) Alle boekhoudverrichtingen schrijft u zonder uitstel, getrouw, volledig en in historische volgorde methodisch in op de rekeningen waarop de verrichtingen betrekking hebben.

2.) Deze rekeningen vinden hun plaats in een rekeningstelsel, dat bij de bedrijfs-uitoefening van uw onderneming past[106]. De Koning[107] bepaalt de minimum indeling van een algemeen rekeningstelsel, bepaalt wat de rekeningen bevatten en bepaalt hoe ze gebruikt moeten worden.

3.) Elke onderneming maakt tenminste eens per jaar een inventaris[108] op (niet alleen van de goederen, maar ook van de schulden en van de vorderingen) volgens de indeling van het rekeningenstelsel.

4.) De rekeningen brengt u in overeenstemming met de inventaris van punt 3. Daarna vat u de rekeningen samen in een JAARREKENING.

5.) Het rekeningenstelsel van de onderneming moet u zodanig opstellen, dat de balans, de resultatenrekening en de jaarrekening zonder toevoeging of weglating voortvloeien uit de rekeningen, na het aanpassen van de rekeningen (in punt 4) zodat die overeenstemmen met de inventaris (uit punt 3).

De boekhouding houdt u gedurende het jaar door bij aan de hand van documenten, facturen, bankuittreksels, enzovoorts. Daarvoor gebruikt u een rekeningstelsel, dat voldoet aan de minimum-normen. Dat stelsel kunt u uitbreiden zoveel u wenst, zolang het maar binnen de logica van het stelsel valt.

Minstens ééns per jaar (en voor de meeste kleine ondernemingen komt dit neer op ééns per jaar) doet u een 'reality-check'. De 'waarde' van uw bedrijf zoals die uit de ingeschreven documenten blijkt toetst u aan de werkelijke waarde in de realiteit.

U maakt een inventaris op van de fysiek aanwezige handelsgoederen, van het 'voorraadje' kosten (zoals postzegels, verwarmingsbrandstof, enzovoorts), van de schulden (aan leveranciers, maar ook aan banken, Staat, enzovoorts), van de vorderingen, van eventuele eigen werken (bijvoorbeeld een aannemer, die zelf een opslagloods bouwt), van waardevermeerderingen of –verminderingen van gebouwen enzovoorts.

Wellicht zal deze inventaris afwijkingen vertonen ten opzichte van de boekhouding. Winkeldiefstal, onverkoopbaar gebleken verouderde voorraden (bijvoorbeeld met gepasseerde vervaldatum), failliete klanten, enzovoorts, veroorzaken verschillen tussen de waarde van uw bedrijf zoals die enerzijds uit de boekhouding blijkt en zoals die anderzijds uit deze inventaris blijkt.

[106] Ieder bedrijf mag zijn eigen versie van het rekeningenstelsel opstellen, zo uitgebreid als nuttig is, zolang het MAR er maar deel van uit maakt. Met andere woorden, u mag zoveel verschillende kostenrekeningen in uw boekhouding opnemen als u maar wenst, zolang ze maar met 61 beginnen.

[107] De Koning zet zijn handtekening onder Besluiten, die door specialisten zijn opgesteld, Koninklijke Besluiten genaamd. Deze Koninklijke Besluiten regelen een groot deel van de boekhoudwetgeving in de praktijk.

[108] De aanwezige handelsgoederen in voorraad worden geteld en de waarde daarvan bepaald, hoe klein die waarde ook is. Dit zijn de goederen van de rekeningen beginnend met 60. Bij de jaarafsluiting komt de waarde daarvan in de balans op een rekening beginnend met 34, de voorraden. Van bijvoorbeeld de voorraad stookolie voor de verwarming, van de hoeveelheid postzegels voor briefwisseling, van de tonerkits voor laserprinters en de inktcassetten voor inkjetprinters, enzovoorts wordt eveneens de waarde bepaald als deze waarde het vermelden waard is (de fiscus vindt dat doorgaans eerder dan veel bedrijven). Het is niet de bedoeling de velletjes papier in een aangesproken pak papier te tellen of de nog lege bladzijden in een notablok. Dit zijn de rekeningen beginnend met 61. De waarde daarvan verschijnt in de eindbalans op een rekening beginnend met 490, de overgedragen kosten.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Minstens jaarlijks brengt u de boekhouding overeen met deze werkelijkheid. U begrijpt nu waarschijnlijk waarom het bezit / invullen / bijhouden van een inventarisboek zo belangrijk is. Dit boek is als het ware een document, dat u inschrijft in de boekhouding.

Aan de hand van dat inventarisboek brengt u de rekeningen in de boekhouding overeen met deze 'reality-check'. U past dus de boekhouding aan de werkelijkheid aan.

Blijkt u minder handelsgoederen in voorraad te hebben dan uit de boekhouding blijkt (bijvoorbeeld door winkeldiefstal, onverkoopbaar geworden goederen, enzovoorts), dan weegt dat door op uw winst / verlies van het jaar. U heeft méér kosten dan uit uw boekhouding blijkt; u boekt dan een correctie op bijvoorbeeld een rekening 609.000 VOORRAADWIJZIGINGEN.

Blijkt u alle 'aangekochte kosten' nog niet opgebruikt te hebben (u heeft bijvoorbeeld nog een voorraadje post-zegels over), dan heeft u deze als het ware in voorraad. U heeft niet alle kosten 'opgebruikt', zodat u minder kosten had (in dat afgelopen jaar) dan uit uw boekhouding blijkt; u boekt dan een correctie op bijvoorbeeld een rekening 490.000 OVER TE DRAGEN KOSTEN.

Blijkt een klant failliet te zijn of¨aantoonbaar in financiële moeilijkheden te verkeren terwijl u nog geld van hem tegoed heeft, dan weegt dat eveneens door op uw winst / verlies van het jaar. U boekt dan een correctie op bijvoorbeeld een rekening 407.000 DUBIEUZE KLANTEN.

Blijkt een rechtbank uw advocaat gelijk te hebben geven in uw weigering een leverancier te betalen, dan boekt u het vervallen van die schuld. U heeft minder kosten dan uit uw boekhouding blijkt.

Het verloop van de boekhouding …

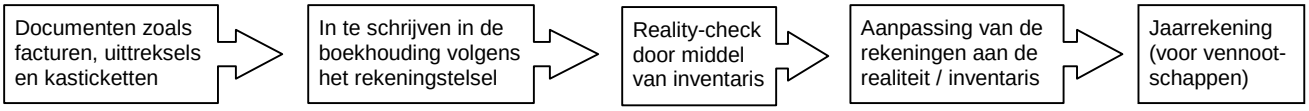

Ook al werkt u (nog) niet als vennootschap en moet u dus (nog) geen jaarrekening opstellen, de werkwijze is dezelfde. Uw boekhouding stopt dan met een eindbalans in plaats van met een jaarrekening.

Merk op dat alles, maar dan ook alles draait om de 'rekeningen', waarin de boekhouding tot uitdrukking komt.

Te onthouden

> De boekhouding vertrekt vanuit documenten, maar minstens één keer per jaar past u de boekhouding aan de werkelijkheid aan, zoals die werkelijkheid blijkt uit de inventaris. De inventaris bevat méér dan enkel de voorraad handelsgoederen, zoals vooraf betaalde kosten, schulden, vorderingen, enzovoorts.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 2. Het rekeningenstelsel:

We hebben al meermaals het MAR genoemd, MINIMUM ALGEMEEN REKENINGSTELSEL. Dit is het minimum rekeningenstelsel, dat de wetgever oplegt. Breidt u dat uit met eigen rekeningen, dan wordt het wel eens MGR, MINIMUM GENORMALISEERD REKENINGSTELSEL, genoemd. Andere gebruikte verwoordingen zijn het REKENINGENSTELSEL IN VENNOOTSCHAPPEN of simpelweg REKENING(EN)STELSEL. De termen worden in de praktijk vaak door elkaar gehaald zonder enig verschil er tussen te bedoelen.

Het rekeningenstelsel is een gestructureerde opsomming van boekhoudkundige wetenswaardigheden binnen een strikte logica van bezit, schulden, vorderingen, kosten en opbrengsten.

De logica begint met de indeling in klassen, het éérste cijfertje van de rekeningnummers …

KLASSE	OMSCHRIJVING VERMOGENS- OF BALANS- OF ACTIEF / PASSIEF-REKENINGEN
1	VERMOGEN, RESERVES EN SCHULDEN / LENINGEN OP MÉÉR DAN ÉÉN JAAR
2	INVESTERINGEN EN VORDERINGEN OP MÉÉR DAN ÉÉN JAAR
3	VOORRADEN
4	VORDERINGEN EN SCHULDEN OP MAXIMAAL ÉÉN JAAR
5	FINANCIÊLE MIDDELEN (BANKSALDO EN CONTANT GELD)

Figuur Deel 1: 7.2.1

KLASSE	OMSCHRIJVING RESULTATEN- OF WINST / VERLIES- REKENINGEN
6	AANKOPEN VAN GOEDEREN EN (ANDERE) KOSTEN
7	VERKOPEN EN (ANDERE) OPBRENGSTEN

Figuur Deel 1: 7.2.2

Ook al biedt de computer grote steun bij het boekhouden, de keuze van de te gebruiken rekeningen blijft een menselijke keuze, die van de boekhoud(st)er. Kennis van deze klassen is dan ook onontbeerlijk.

Iedere klasse is onderverdeeld in GROEPEN van 2 cijfers, ook wel SYNTHESEREKENINGEN genoemd. Ook daarvan zijn er enkele veel voorkomende, die u echt wel moet kennen.

Om u niet te bedelven onder uit uw hoofd te leren syntheserekeningen maken we een onderscheid tussen enerzijds wat u als parate kennis[109] (PK) best op korte termijn uit uw hoofd leert en anderzijds wat u met het rekeningenstelsel in de hand (of in uw computer) snel moet kunnen terugvinden / opzoeken.

Best leert u dan ook in onderstaande figuren alle syntheserekeningen en rekeningnummers van buiten waar 'PK' bij staat. We beperken dat tot het minimum noodzakelijke; de overige vermelde syntheserekeningen en rekeningnummers zult u al doende leren.

Met deze 25[110] regels 'parate kennis' moet u zich in de dagelijkse praktijk van het boeken kunnen redden. De rest kunt u opzoeken terwijl u bezig bent. Natuurlijk kunt u in de praktijk ook de regels met 'PK' steeds opnieuw opzoeken, maar die worden zo frequent gebruikt, dat dit zoeken u meer tijd kost dan ze één keer te leren.

[109] Omdat die (synthese)rekeningen zo vaak voorkomen, dat men nauwelijks vlot kan boekhouden als men die niet van buiten zou kennen.
[110] 7 klassen en 18 syntheserekeningen / grootboekrekeningen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Synthese	Rekening	Klasse 1: Vermogen, reserves en schulden / leningen op méér dan één jaar	PK
10		Kapitaal[111]	
14		Overgedragen winst of verlies[112]	
17		Schulden op meer dan één jaar[113]	

Figuur Deel 1: 7.2.3

Synthese	Rekening	Klasse 2: Investeringen en vorderingen op méér dan één jaar:	PK
22		Terreinen en gebouwen[114]	
23		Installaties, machines en uitrusting[115]	
	230.009	Geboekte afschrijvingen op installaties, machines en uitrusting[116]	
24		Meubilair en rollend materieel (auto's)[117]	
	240.009	Geboekte afschrijvingen op meubilair en rollend materieel[118]	

Figuur Deel 1: 7.2.4

Synthese	Rekening	Klasse 3: Voorraden	PK
30		Grondstoffen[119]	
34		Handelsgoederen[120]	

Figuur Deel 1: 7.2.5

Synthese	Rekening	Klasse 4: Schulden en vorderingen op maximaal één jaar	PK
	400.000	Klanten / handelsvorderingen / debiteuren	PK
	411.000	Te ontvangen btw	PK
42		Schulden op méér dan één jaar die binnen het jaar vervallen[121]	
43		Financiële schulden[122]	
	440.000	Leveranciers / handelsschulden / crediteuren	PK
	451.000	Te betalen btw	PK
47		Schulden uit de bestemming van het resultaat[123]	
	486.000	R/C bedrijfsleider / privé[124]	PK
	488.000	Borgtochten in contanten (leeggoed)	
	499.000	Wachtrekening[125]	PK

Figuur Deel 1: 7.2.6

[111] In vennootschappen, het op de aandelen 'gedrukte' bedrag van alle aandelen tesamen.
[112] Ieder jaar boekt u het eindresultaat (winst of verlies van dat boekjaar) over naar deze rekeningen.
[113] Lang lopende financiële leningen (dus geen leasing of huurkoop) bij banken, kredietinstellingen, leveranciers, enz.
[114] Grond, kantoorgebouwen, loods, fabriekshal, enzovoorts.
[115] Bijvoorbeeld drukpersen, boormachines, betonmolens, hefbruggen, enzovoorts.
[116] Ieder jaar worden die drukpersen, boormachines e.d. minder waard, dus worden ze langzaamaan in gedeelten 'afgeschreven'.
[117] Kantoorstoelen, kasten, burelen, auto's, enzovoorts.
[118] Ieder jaar worden die stoelen, kasten, burelen, auto's e.d. minder waard, dus worden ze langzaamaan in gedeelten 'afgeschreven'.
[119] Als u zelf produceert noteert u tijdens de inventaris ook de voorraad grondstoffen, nodig voor die productie.
[120] De voorraad nog onverkochte handelsgoederen, bijvoorbeeld de tuinmeubelen, zowel die in de winkel staan als in het magazijn.
[121] Het gedeelte van de langlopende leningen (op de 17-rekeningen) die u binnen een jaar moet terugbetalen.
[122] Kortlopende leningen bij banken, kredietinstellingen, leveranciers, enzovoorts.
[123] Als bij de jaarafsluiting (voorlopig) besloten wordt om dividenden uit te keren of de bedrijfsleiders een extra beloning te geven (tantième) komen die bedragen niet op de 14-rekeningen, maar wachten ze op 47-rekeningen tot ze effectief betaald worden.
[124] Gedeelte van de aankopen en van het geldverkeer bestemd voor persoonlijk gebruik van en door de zaakvoerder / zelfstandige.
[125] Voor als u niet weet welke rekening u moet gebruiken, maar hoopt, dat u het later zult weten en later kunt tegenboeken.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

SYNTHESE	REKENING	KLASSE 5 FINANCIËLE MIDDELEN (BANKSALDO EN CONTANT GELD)	PK
55		BANKEN / KREDIETINSTELLINGEN[126]	PK
56		POSTCHEQUE EN GIRODIENST	
57		KAS(SEN)[127]	PK
	580.000	FONDSOVERDRACHTEN / KRUISPOSTEN[128]	PK

Figuur Deel 1: 7.2.7

SYNTHESE	REKENING	KLASSE 6: KOSTEN (RESULTATENREKENINGEN)	PK
60		AANKOOP VAN HANDELSGOEDEREN, GRONDSTOFFEN EN HULPSTOFFEN	PK
61		KOSTEN / DIENSTEN / DIVERSE GOEDEREN[129]	PK
62		PERSONEELSKOSTEN (BEZOLDIGINGEN, SOCIALE LASTEN, PENSIOENEN)	PK
63		AFSCHRIJVINGEN EN RESERVES[130]	PK
64		ANDERE BEDRIJFSKOSTEN[131]	PK
65		FINANCIËLE KOSTEN EN INTRESTEN[132]	PK
66		UITZONDERLIJKE KOSTEN[133]	
67		BELASTINGEN OP HET RESULTAAT[134]	
69		RESULTAATSVERWERKING[135]	

Figuur Deel 1: 7.2.8

SYNTHESE	REKENING	KLASSE 7: OPBRENGSTEN (RESULTATENREKENINGEN)	PK
70		VERKOPEN, OMZET EN DIENSTVERLENING[136]	PK
74		ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN[137]	PK
75		FINANCIËLE OPBRENGSTEN EN INTRESTEN[138]	PK
76		UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN	
79		RESULTAATSVERWERKING[139]	

Figuur Deel 1: 7.2.9

[126] Per bank en per zichtrekening bij die bank een aparte grootboekrekening.
[127] U kunt meer dan één kas bijhouden.
[128] Voor de onderlinge geldoverdrachten binnen de rekeningen 550.000 t/m 579.999.
[129] Waarschijnlijk de meest uitgebreide syntheserekening met de meest gebruikte rekeningen in een grote diversiteit, omdat de fiscus nauwlettend toekijkt of deze wel redelijk zijn èn bestemd zijn voor bedrijfsmatig gebruik. Voorbeelden zijn telefoonkosten, verzekeringen, brandstofkosten voor de auto's, postzegels, drukkerijkosten voor bijvoorbeeld briefpapier, tonercassettes voor laserprinters, erelonen voor accountants, advocaten enz.
[130] Ieder jaar worden de gebouwen, de drukpersen, boormachines, de kantoorstoelen, burelen, de auto's, vrachtwagens enzovoorts minder waard, dus worden ze langzaamaan in gedeelten 'afgeschreven'. Deze waardevermindering is een 'kost' en komt dus ten laste van de winst van het boekjaar. De tegenrekeningen zijn 2……9, zoals 230.009 en 240.009.
[131] Kosten, die niet zozeer ten nutte van uw bedrijvigheid zijn, zoals milieubelasting, verkeersboetes, fiscale zegels, verkeersbelasting, enzovoorts. Het zijn te betalen kosten, meestaal aan de Staat, zonder dat u daar bedrijfsmatig gezien een voordeel bij heeft.
[132] Te betalen intresten op leningen, maar ook de dossierkosten en de provisies daarvoor en de betaalverschillen (bijvoorbeeld een klant die te weinig betaalt, al dan niet toegelaten als een korting voor contante betaling).
[133] Zó uitzonderlijk, dat er geen voor veel lezers herkenbare voorbeelden van te vinden zijn. Het zijn kosten, die niet in de rekeningen 600.000 t/m 659.999 thuis te brengen zijn.
[134] De te betalen belasting is weliswaar geen kost, die u zou mogen aftrekken van de aan de tegen winst, maar die wel de te verdelen resterende winst verkleint. Bedrijfseconomisch gezien is het dan ook een kost.
[135] Te gebruiken bij de jaarafsluiting om de winst te verdelen, bijvoorbeeld in uit te betalen dividenden voor de aandeelhouders, de wettelijk verplichte reserve, aan tantièmes voor de zaakvoerders / bedrijfsleiders en de 'overgedragen winst' in de 14-rekeningen.
[136] De opbrengsten uit de bedoelde bedrijvigheid van de onderneming, verkopen, constructie, ontwerp, dienstverlening, enzovoorts.
[137] Opbrengsten uit de niet-bedoelde bedrijvigheid van de onderneming, zoals tijdelijk verhuur van eigen materiaal, dat u even niet nodig hebt, incidenteel vervoer van goederen voor anderen terwijl u geen transportbedrijf bent, enzovoorts.
[138] Ontvangen intresten op vorderingen (of uitgeleende sommen), waaronder ook de betaalverschillen (bijvoorbeeld als u een leverancier minder betaalt dan u verschuldigd bent, al dan niet toegelaten als een korting voor contante betaling).
[139] Te gebruiken bij de jaarafsluiting om het verlies te verwerken en te boeken op 'overgedragen verlies' in de 14-rekeningen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Een groot onderscheid tussen …

- enerzijds de balansrekeningen (van 100.000 t/m 599.999)
- anderzijds de resultatenrekeningen (600.000 t/m 799.999)

… is de 'levensduur' van die grootboekrekeningen.

De resultatenrekeningen bevatten de boekhoudkundige wetenswaardigheden, die winst of verlies van het boekjaar uitmaken. Deze resultatenrekeningen 'leven' slechts één boekjaar. Aan het einde van het boekjaar worden die resultatenrekeningen leeggemaakt. De winst of het verlies van dat boekjaar dat uit die resultatenrekeningen blijkt wordt overgebracht naar een of meer balansrekeningen.

Aan het einde van ieder boekjaar bepaalt u dus (tegelijk met de reality-check van de inventaris) de winst of het verlies van dat boekjaar en legt die voor de toekomst vast in de balansrekeningen.

Aan het begin van ieder boekjaar maken die resultatenrekeningen als het ware een frisse start.

Te onthouden

Het wettelijk voorgeschreven Minimum Algemeen Rekeningenstelsel (MAR), ook wel Minimum Genormaliseerd Rekeningenstelsel (MGR[140]) genoemd, verdeelt de rekeningen voor de boekhoudkundige wetenswaardigheden in 7 verschillende klassen (het eerste cijfer van het rekeningnummer) en binnen die klassen in verschillende syntheserekeningen (de twee eerste cijfers van de rekeningnummers).

- De rekeningen van 100.000 t/m 599.999 vormen de balansrekeningen.
- De rekeningen van 600.000 t/m 799.999 zijn de resultatenrekeningen.

De balansrekeningen tonen de vermogenstoestand van het bedrijf over de jaren heen. De resultatenrekeningen tonen enkel de verandering in die vermogenstoestand gedurende het boekjaar zelf (toont als het ware de economische prestaties van het bedrijf).

Aan het einde van het boekjaar, de afsluiting, brengt u de resultaten (winst of verlies) over naar de balansrekeningen, waar ze behouden blijven voor de komende jaren.

De resultatenrekeningen beginnen ieder boekjaar met een schone lei.

[140] Het MAR is het Minimum Algemeen Rekeningenstel zoals wettelijk voorgeschreven en het MGR is het MAR + eigen gekozen rekeningen (wel overeenstemmend met de structuur van het MAR).

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 3. Debet / credit in de balans-rekeningen (van 100.000 t/m 599.999):

Hoewel de computer bij het inschrijven van de aankoopfacturen, van de verkoopfacturen en van de financiële verrichtingen voor u vrijwel automatisch bepaalt of het bedrag debet dan wel credit geboekt moet worden is het voor het lezen en interpreteren van de balans nuttig om te weten wat de debet- en de creditzijde van die rekeningen betekent.

We zagen al hoe we debet en credit kunnen bepalen aan de hand van de vraag of we met die boeking geld kwijtraken dan wel krijgen, nu dan wel in de toekomst.

De rekening 451.000 TE BETALEN BTW debiteren we bij de uiteindelijke betaling van die BTW aan de Staat, wànt het saldo op uw bankrekening vermindert (negatief feit en daarom credit op de rekening 550.000 BANK) en dùs moet de tegenrekening van die betaling (de 451.000 TE BETALEN BTW) gedebiteerd worden om het evenwicht te bewaren.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
451.000	TE BETALEN BTW	100.000,00	
550.000	BANK		100.000,00

Figuur Deel 1: 7.3.1

Als een klant zijn factuur betaalt, dan verhoogt het saldo op uw bank (positief feit en daarom debet op de rekening 550.000 BANK) en dùs moet u de tegenrekening 400.000 KLANTEN crediteren om het evenwicht in de boeking te bewaren.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	KLANTEN		12.100,00
550.000	BANK	12.100,00	

Figuur Deel 1: 7.3.2

Als de betaling door de klant een creditboeking van de 400.000 KLANTEN veroorzaakt, dan moet het omgekeerde, het inschrijven van de factuur een debetboeking van diezelfde rekening 400.000 KLANTEN veroorzaken om die rekening te 'vereffenen', in evenwicht te brengen.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	KLANTEN	12.100,00	
700.000	VERKOPEN		10.000,00
451.000	TE BETALEN BTW		2.100,00

Figuur Deel 1: 7.3.3

Op deze manier redenerend kunt u in àlle gevallen debet en credit van de rekeningen in een boeking bepalen.

Wanneer u begint met boekhouden kunnen twijfels over de juistheid van uw redenering u parten spelen. We zagen immers al hoe verwarrend zoiets als het betalen van intresten kan zijn. Daarom vindt u hieronder een opsomming hoe rekeningen gewoonlijk gebruikt worden … mèt de uitzonderingen natuurlijk.

Soms zijn die uitzonderingen vanzelfsprekend. Als u heeft uitgezocht hoe debet en credit van een verkoop-factuur te bepalen, dan draait[141] u die debet en die credit om voor een creditnota op zo'n verkoopfactuur.

[141] Let u er wel op een àndere grootboekrekening voor de TE BETALEN BTW te gebruiken, de 451.001.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Soms zijn die uitzonderingen minder vanzelfsprekend. Dan kan onderstaand overzichtje een betere steun voor u betekenen dan 'domweg' van alle rekeningen uit uw hoofd leren onder welke omstandigheden die gedebiteerd dan wel gecrediteerd worden.

Daarbij maakt u een onderscheid tussen de 'eerste' boeking en de volgende. Van de lening op langere termijn (5 jaar) op de rekening 173.000 zagen we als eerste boeking ...

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
550.000	BANK	100.000,00	
173.000	LENING 5 JAAR (TOT 2008)		100.000,00

Figuur Deel 1: 7.3.1

De 'tweede' boeking op die rekening 173.000 geschiedt het jaar vóór de terugbetaling (in één keer) …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
173.000	LENING 5 JAAR (TOT 2008)	100.000,00	
423.000	TERUG TE BETALEN LENING		100.000,00

Figuur Deel 1: 7.3.2

Met andere woorden, de rekening 173.000 wordt gecrediteerd (figuur Deel 1: 7.3.1) bij het ontstaan (of vergroten) van de lening en gedebiteerd (figuur Deel 1: 7.3.2) bij het verdwijnen (of verminderen) van die lening.

Voor de balans-rekeningen (ook wel vermogens-rekeningen of actief/passief-rekeningen genoemd) komt dit doorgaans neer op onderstaand schema …

KLASSE 1	VERMOGEN, RESERVES EN SCHULDEN / LENINGEN OP MÉÉR DAN ÉÉN JAAR
1STE BOEKING VAN EEN FEIT	CREDIT BIJ HET ONTSTAAN OF BIJ DE AANGROEI
2DE EN VOLGENDE BOEKINGEN	DEBET BIJ HET VERDWIJNEN OF BIJ HET VERMINDEREN

Figuur Deel 1: 7.3.3

KLASSE 2	INVESTERINGEN EN VORDERINGEN OP MÉÉR DAN ÉÉN JAAR
1STE BOEKING VAN EEN FEIT	DEBET BIJ HET ONTSTAAN OF BIJ DE AANGROEI
2DE EN VOLGENDE BOEKINGEN	CREDIT BIJ HET VERDWIJNEN OF BIJ HET VERMINDEREN
UITZONDERINGEN	AFSCHRIJVINGSREKENINGEN VAN 20 T/M 24 EN DOORGAANS EINDIGEND OP 9 ONTSTAAN EN GROEIEN MET CREDIT (WÀNT ZE VERMINDEREN DE WAARDE VAN DE INVESTERINGEN) EN VERDWIJNEN OF VERMINDEREN MET DEBET

Figuur Deel 1: 7.3.4

KLASSE 3	VOORRADEN
1STE BOEKING VAN EEN FEIT	DEBET BIJ HET ONTSTAAN, AANWEZIGHEID OF BIJ DE AANGROEI
2DE EN VOLGENDE BOEKINGEN	CREDIT BIJ HET VERDWIJNEN OF BIJ HET VERMINDEREN

Figuur Deel 1: 7.3.5

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

KLASSE 4	VORDERINGEN EN SCHULDEN OP MAXIMAAL ÉÉN JAAR
1STE BOEKING VAN EEN FEIT	VORDERINGEN[142]: DEBET BIJ HET ONTSTAAN OF BIJ DE AANGROEI
2DE EN VOLGENDE BOEKINGEN	VORDERINGEN: CREDIT BIJ HET VERDWIJNEN OF BIJ HET VERMINDEREN
1STE BOEKING	SCHULDEN[143]: CREDIT BIJ HET ONTSTAAN OF BIJ DE AANGROEI
2DE EN VOLGENDE BOEKINGEN	SCHULDEN: DEBET BIJ HET VERDWIJNEN OF BIJ HET VERMINDEREN

Figuur Deel 1: 7.3.6

KLASSE 5	FINANCIËLE MIDDELEN (BANKSALDO EN CONTANT GELD)
1STE BOEKING VAN EEN FEIT	DEBET BIJ HET ONTSTAAN, BEZIT OF BIJ DE AANGROEI
2DE EN VOLGENDE BOEKINGEN	CREDIT BIJ HET VERDWIJNEN, TEKORT OF BIJ HET VERMINDEREN

Figuur Deel 1: 7.3.7

Steeds opnieuw is de debet / credit terug te brengen tot die ene regel … positieve feiten voor het geldelijk vermogen zijn debet, negatieve feiten voor het vermogen zijn credit.

Een groeiende vordering[144] is positief en dus debet, een afnemende vordering is negatief en dus credit.

Een groeiende schuld[145] is negatief en dus credit, een afnemende schuld is positief en dus debet.

Een groeiende voorraad is positief (tenminste voor het aanwezige vermogen) en dus debet, een afnemende voorraad is negatief en dus credit.

Groeiende bank- en kassaldi zijn positief en dus debet, afnemende saldi zijn negatief en dus credit.

Optioneel cursusmateriaal voor geïnteresseerden, niet noodzakelijk voor het verloop van de cursus:

Wat een beetje roet in het eten **LIJKT**[146] te gooien zijn de rekeningen in de 1-klasse. Zo'n beetje de meest voorkomende boekhoudkundige fout in die 1-rekeningen komt voort uit de gedachte dat **BEZIT** van kapitaal[147] (vennootschappen) en van reserves (voorzieningen) een positief feit voor de onderneming is.

Dat is natuurlijk juist.

Maar dat **BEZIT** van dat kapitaal ziet u debet op uw financiële rekeningen in de 5-klasse. Heeft u bijvoorbeeld aandelen van uw vennootschap verkocht en krijgt u het geld daarvan op uw bankrekening, dan boekt u in feite[148] …

[142] Vorderingen in de klasse 4 zijn doorgaans de rekeningen, die beginnen met 40, 41, 490 en 491 (de overlopende kosten). Uitzondering is de 411.001 TE ONTVANGEN BTW -CRDN'S, waarop de vermindering van de aftrekbare BTW komt te staan omdat er een creditnota op een aankoopfactuur werd ontvangen; door deze uitzondering wordt de 411.001 dan ook de eerste maal gecrediteerd bij het ontstaan van deze vermindering en gedebiteerd bij het verdwijnen van deze vermindering.

[143] Schulden in de klasse 4 zijn doorgaans de rekeningen, die beginnen met 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 492 en 493, met andere woorden, de rekeningen, die niet tot de vorderingen behoren (zie hierboven). Uitzondering is de 451.001 TE BETALEN BTW -CRDN'S, waarop de vermindering van de te betalen BTW komt te staan omdat er een creditnota op een verkoopfactuur werd gemaakt; door deze uitzondering wordt de 451.001 dus gedebiteerd bij het ontstaan van deze vermindering en gecrediteerd bij het verdwijnen van deze vermindering.

[144] Ongeacht de looptijd van deze vordering, korter dan wel langer dan een jaar; ongeacht of het om een vordering op klanten, op leveranciers (u heeft een creditnota ontvangen op een aankoopfactuur terwijl u die factuur al betaald heeft), op de Staat (meer BTW terug te krijgen dan te betalen), enzovoorts gaat.

[145] Ongeacht de looptijd van deze schuld, korter dan wel langer dan een jaar; ongeacht of het om een schuld aan leveranciers, aan banken (leningen), aan klanten (u heeft een creditnota opgemaakt voor een verkoopfactuur, die uw klant u reeds betaalde), aan de Staat (bijvoorbeeld BTW), enzovoorts gaat.

[146] Maar schijn bedriegt.

[147] Vennootschappen verkrijgen hun startkapitaal door aandelen te verkopen aan belangstellenden. Het ontvangen geld komt debet op de bankrekening (5-klasse) te staan. Omdat er een evenwicht moet bestaan moet er elders een rekening gecrediteerd worden. Dit is de rekening 100.000 KAPITAAL in de 1-klasse. Het negatieve karakter aan kapitaal is, dat het geld van ànderen is, net zoals een lening, maar dan zonder directe verplichting dat bedrag terug te betalen. In ruil voor dat niet-moeten-terugbetalen krijgen die 'anderen' een deeltje van de onderneming in eigendom.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
550.000	BANK	20.000,00	
100.000	KAPITAAL		20.000,00

Figuur Deel 1: 7.3.8

Dus, een groeiend kapitaal veroorzaakt een groeiend banksaldo; deze aangroei op uw bankrekening is onbetwistbaar positief en dus debiteert u de 550.000 BANK.

Omdat u nu 'ergens' een rekening moet crediteren en het kapitaal vergelijkbaar is met een langlopende lening zonder die terug te moeten betalen, is dat het best passende negatieve feit en crediteert u dan ook die rekening 100.000 KAPITAAL.

Als dit niet 'goed aanvoelt', dan bekijkt u deze gebeurtenis best opnieuw met altijd, zonder enige uitzondering, de (uiteindelijke) aangroei van geld in de kas, op de bank of bij de postcheque- en girodienst als beginpunt / anker om te bepalen wat debet en wat credit moet komen staan.

Te onthouden

Debet en credit in de boekhouding kent een consequente logica, terug te brengen tot één regel … positieve feiten voor het geldelijk vermogen zijn debet, negatieve feiten voor het vermogen zijn credit.

Een groeiende vordering is positief / debet, een afnemende vordering is negatief / credit.

Een groeiende schuld is negatief / credit, een afnemende schuld is positief / debet.

Een groeiende voorraad is positief / debet, een afnemende voorraad is negatief / credit.

Groeiende bank- en kassaldi zijn positief / debet, afnemende saldi zijn negatief / credit.

[148] Vereenvoudigd voorgesteld, want in de boekhouding gaat dit doorgaans langs een klein omweggetje. Dit vereenvoudigd voorbeeld geeft wèl het uiteindelijke resultaat voor uw balans.

Als u bijvoorbeeld een reserve aanlegt van 10.000 euro om uw kantoorgebouwen opnieuw te schilderen, dan heeft u boekhoudkundig gezien geld apart gezet/gereserveerd op uw bankrekeningen. Met andere woorden, die 200.000 euro debet op uw bankrekening kunt u slechts voor 190.000 euro vrijelijk gebruiken, want 10.000 euro staat apart / gereserveerd voor die schilderwerken, ook al heeft u dat niet rechtstreeks zo geboekt. Het geld blijft in uw bezit en blijft dus voorlopig debet op uw bankrekening staan. Logisch gevolg is, dat u de reserverekeningen in de 1-klasse crediteert tegenover de 63-rekeningen (om de reservering in kosten te brengen van het lopende boekjaar).

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 4. Debet / credit in de resultatenrekeningen – kosten (van 600.000 t/m 699.999):

Bij de balansrekeningen zagen we de allesoverheersende betekenis van de geldbewegingen om debet en credit van een boekhoudkundige gebeurtenis te vast te stellen.

We zagen eerder, dat de resultatenrekeningen daarin meegaan. De aankoop van bijvoorbeeld kosten als postzegels veroorzaakt een financiële uitgave. De 570.000 KAS crediteert u dan ook. Het positieve feit is, dat u er postzegels aan overhoudt.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
610.300	POSTZEGELS	100,00	
570.000	KAS		100,00

Figuur Deel 1: 7.4.1

Dat is een rechtstreekse boeking op de kas. Bij een aankoop met een factuur, die we pas later betalen, is het effect op de bankrekening wel voorspelbaar, maar is de uitgave nog niet verricht. De factuur boekt u zo …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	1.000,00	
411.000	TE ONTVANGEN BTW	210,00	
440.000	LEVERANCIERS		1.210,00

Figuur Deel 1: 7.4.2

… en de latere betaling …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
440.000	LEVERANCIERS	1.210,00	
550.000	BANK		1.210,00

Figuur Deel 1: 7.4.3

Denken we die tussenstap van 'later betalen' weg, dan zien we vergelijkbaar met Figuur Deel 1: 7.4.1 …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
600.000	AANGEKOCHTE TUINMEUBELEN	1.000,00	
411.000	TE ONTVANGEN BTW	210,00	
550.000	BANK		1.210,00

Figuur Deel 1: 7.4.4

De uiteindelijke invloed van debet / credit van de geldbewegingen op de resultatenrekening is hier zichtbaar als het omgekeerde daarvan, credit / debet.

We verzoenen ons met de gedachte, dat we voor het credit van de kas nu effectief postzegels in bezit hebben. Daarom debiteren we die postzegelrekening.

Met een kost zoals intrest is het al moeilijker om het 'voordeel' er van in te zien en om de betaling van belastingen positief te kunnen zien kan al teveel gevraagd zijn. Meer voordeel dan 'nu zijn we van die schuld af' kunnen we moeilijk uit onze gepijnigde hersenen persen'.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Voor de kostenrekeningen is het dan ook makkelijker om te kijken naar het effect ervan op de geldmiddelen-rekeningen (550.000 t/m 579.999) en de kostenboeking precies omgekeerd uitvoeren, zoals in Figuur Deel 1: 7.4.1.

Dit betekent, dat u àltijd de kostenrekeningen (alle rekeningen, die met 6 beginnen) debiteert als de kosten ontstaan of aangroeien en enkel crediteert als die kosten wegvallen of verminderen. Dit is dan werkelijk verminderen en niet compenseren met een opbrengst of een korting.

Krijgt u een bijvoorbeeld een winstdelings-uitkering van uw verzekeringsmaatschappij, dan crediteert u niet de verzekering omdat die zoveel goedkoper is uitgevallen, maar crediteert u een 7-opbrengstenrekening omdat u een winstuitkering (opbrengst) heeft genoten.

Enkel als het om een daadwerkelijke vermindering of om het wegvallen van de kosten gaat crediteert u de 6-kostenrekeningen, bijvoorbeeld …

- als u een creditnota ontvangt ter correctie of met een korting op de waarde (niet een financiële korting, want dat is weer een te crediteren opbrengst op de 7-rekeningen, zie hoofdstuk 5 §3).
- als u een onvoorwaardelijke korting krijgt op niet-aanwijsbare goederen (zie hoofdstuk 5 §3) (niet een financiële korting, want dat is weer een te crediteren opbrengst op de 7-rekeningen).
- als u blijkt teveel te hebben afgeschreven op de investeringsgoederen (bijvoorbeeld maandelijks nog afschrijvingen geboekt terwijl u de bewuste machine reeds verkocht had, u een te hoog afschrijvings-percentage heeft gekozen, enzovoorts) en deze afschrijving wilt 'terugnemen'.
- als u blijkt een te hoge waardevermindering op investeringen te hebben geboekt en deze wilt 'terugnemen'.
- als u een gedeelte van de als kosten geboekte uitgaven moet boeken als 'niet-aftrekbaar' (bijvoor-beeld omdat ze voor privé-doeleinden gemaakt zijn of omdat de fiscus ze verwerpt).
- als een gedeelte van de kosten overgedragen wordt naar het volgende boekjaar (bijvoorbeeld het ene jaar aangekochte postzegels en verwarmingsbrandstof, die dat jaar niet verbruikt zijn, maar als het ware een 'voorraadje' vormen voor het nieuwe jaar).
- als een gedeelte van de dat jaar aangekochte goederen en grondstoffen overgedragen wordt naar het volgende boekjaar omdat ze niet 'verbruikt' zijn om de geboekte omzet te realiseren (zie hieronder).

Het is een eigenschap van kosten dat ze doorgaans ontstaan en groeien en u die rekeningen dus doorgaans debiteert; er moet dan ook een gegronde, doorgaans uitzonderlijke reden zijn om te crediteren.

Crediteren van een kostenrekening – voorraadmutaties (aangegroeide voorraad):

Eén[149] van die uitzonderlijker crediteringen kàn de 609.000 VOORRAADMUTATIES zijn. Bij het opmaken van de inventaris telt u (en waardeert[150] u) de aanwezige aangekochte[151] voorraad, die ooit gedurende het boekjaar in de boekhouding is ingeschreven op de rekeningen beginnend met 60.

Veronderstel, dat u gedurende een jaar voor 100.000 euro heeft aangekocht op die 60-rekeningen en dat u bij de inventaris vaststelt, dat u nog voor 10.000 euro voorraad heeft. Dat betekent, dat voor uw omzet van dat jaar u eigenlijk slechts 90.000 euro van die aangekochte 100.000 euro goederen heeft benut.

[149] Andere, maar weinig gebruikelijke crediteringen vindt u in de rekeningen, die beginnen met 63, de kosten van afschrijvingen en van reserves / voorzieningen. Door de meubelen in uw kantoor (gedeeltelijk) af te schrijven, door uw auto (gedeeltelijk) af te schrijven, enzovoorts, verhogen de kosten. U debiteert dan ook de 63-rekeningen. Heeft u echter wat al te enthousiast afgeschreven en moet u die afschrijvingen 'terugnemen', dan crediteert u àndere 63-rekeningen. Ze vallen dus niet, zoals bij een correctie, tegen elkaar weg.

[150] Doorgaans neemt u het 'voortschrijdend gewogen gemiddelde' van de aankoopprijs als prijs om de aanwezige voorraad te waarderen. (Voorraadwaardering volgens LIFO (Last In First Out) en FIFO (First In First Out) is in onbruik geraakt.) Dit vergt het bijhouden van die gemiddelde aankoopprijs (in de WINexpert+ Facturatieprogramma's geschiedt dit automatisch) als volgt: een aankoop van 5 stuks aan 5 euro en (een maand later) 3 stuks aan 6 euro geeft een gewogen gemiddelde aankoopprijs van 5 x 5 + 3 x 6 = 25 + 18 = 43 euro / (5 + 3) stuks = 43 / 8 = 5,375 euro per stuk. Heeft u aan het einde van het jaar 2 stuks in voorraad, dan is die voorraad boekhoudkundig gezien volgens het voortschrijdend gewogen gemiddelde 2 x 5,375 euro = 10,75 euro waard terwijl het vermoedelijk de 2 laatste stuks zijn en die voorraad dus eigenlijk 2 x 6 euro = 12 euro waard zou zijn. Is de marktwaarde op het moment van inventaris lager, dan neemt u die lagere marktwaarde als prijs om die artikelen tegen te waarderen. Dit moet u wel kunnen verantwoorden / bewijzen tegenover de controleur van de belastingen.

[151] Met andere woorden, goederen, die u aankoopt om (onverwerkt) weer door te verkopen. Produceert u zelf, maakt u uit verschillende aangekochte goederen / grondstoffen nieuwe producten en groeit de waarde van de voorraad van die zelfgemaakte produkten ten aanzien van de vorige inventaris, dan crediteert u niet de 609.000 VOORRAADMUTATIES, maar crediteert u een 71-rekening !

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

OMSCHRIJVING	BEDRAG
BEGINVOORRAAD	0,00
AANKOPEN GEDURENDE HET JAAR (+)	100.000,00
NOG AANWEZIG ALS EINDVOORRAAD (–)	10.000,00
VERBRUIKTE GOEDEREN (ALS KOSTEN) GEDURENDE HET JAAR (=)	90.000,00

Figuur Deel 1: 7.4.5

Als uw omzet 130.000 bedraagt, dan is uw bruto-verkoopmarge over dat boekjaar niet 130.000 – 100.000 = 30.000 maar …

OMSCHRIJVING	BEDRAG
OMZET	130.000,00
VERBRUIKTE GOEDEREN (ALS KOSTEN) GEDURENDE HET JAAR (–)	90.000,00
BRUTO-VERKOOPMARGE (=)	40.000,00

Figuur Deel 1: 7.4.6

Die 10.000 euro voorraad heeft u gedurende het jaar aangekocht, maar tijdens de 'reality-check' van de inventaris blijkt u die over te hebben. Die 10.000 euro voorraad heeft u dan ook niet verbruikt om uw resultaat (= winst – verlies) van dat boekjaar te behalen; u bezit die voorraad nog.

Die 10.000 euro gedurende het boekjaar aangekochte voorraad wordt dan ook niet als kost gezien voor dat boekjaar, maar verlaat de resultatenrekeningen. U boekt deze over naar de balansrekeningen voor een frisse start in het nieuwe boekjaar.

De kosten maken = de 6-rekeningen debiteren, die kosten verminderen = een 6-rekening crediteren. Die voorraadvergroting (= kostenverkleining) boekt u dus met …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
340.000	HANDELSGOEDEREN	10.000,00	
609.000	VOORRAADMUTATIES		10.00,00

Figuur Deel 1: 7.4.7

Om later te kunnen nagaan hoeveel uw voorraad groeide (en dus de kosten verminderde) of kromp (en dus de kosten verhoogde) gebruikt u daarvoor niet dezelfde rekeningen als de aankopen zelf, maar een daarvoor gereserveerde rekening, de 609.000 VOORRAADMUTATIES.

Het omgekeerde kan ook voorvallen. Stel, dat u het volgende jaar met die 10.000 euro voorraad begint, opnieuw voor 130.000 euro omzet, opnieuw voor 100.000 euro goederen aankoopt, maar nu tijdens de inventaris slechts nog voor 4.000 euro in voorraad blijkt te hebben.

OMSCHRIJVING	BEDRAG
BEGINVOORRAAD	10.000,00
AANKOPEN GEDURENDE HET JAAR (+)	100.000,00
NOG AANWEZIG ALS EINDVOORRAAD (–)	4.000,00
VERBRUIKTE GOEDEREN (ALS KOSTEN) GEDURENDE HET JAAR (=)	106.000,00

Figuur Deel 1: 7.4.8

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Als uw omzet 130.000 bedraagt, dan is uw bruto-verkoopmarge over dat boekjaar niet 130.000 – 100.000 = 30.000 maar …

OMSCHRIJVING	BEDRAG
OMZET	130.000,00
VERBRUIKTE GOEDEREN (ALS KOSTEN) GEDURENDE HET JAAR (–)	106.000,00
BRUTO-VERKOOPMARGE (=)	24.000,00

Figuur Deel 1: 7.4.9

Dit betekent, dat u naast de 100.000 euro aangekochte goederen ook nog eens 6.000 uit uw voorraad heeft gebruikt om die 130.000 euro omzet te bereiken. Vorig jaar heeft u die 10.000 uit de kosten gehaald (de kosten verminderd in Figuur Deel 1: 7.4.7), nu moet u 6.000 aan die kosten toevoegen (Figuur Deel 1: 7.4.10).

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
340.000	HANDELSGOEDEREN		6.000,00
609.000	VOORRAADMUTATIES	6.000,00	

Figuur Deel 1: 7.4.10

De kosten van uw aankopen groeien dus aan met 5.000 euro en daarom debiteert u nu de rekening 609.000 VOORRAADMUTATIES.

> Eventuele onzekerheid over debet en credit van de boekingen omtrent voorraadwijzigingen kunt u zich besparen met de werkwijze van Deel 3.§4 (Voorbeeldboekingen).

De 609.000 VOORRAADMUTATIES gebruikt u voor de voorraadmutaties (debet zowel als credit) op de balans-rekeningen …

BALANSREKENING	RESULTATENREKENING VOOR DE VOORRAADWIJZIGING
300.000 VOORRAAD GRONDSTOFFEN	609.000 VOORRAADMUTATIES
310.000 VOORRAAD HULPSTOFFEN	609.000 VOORRAADMUTATIES
340.000 VOORRAAD HANDELSGOEDEREN	609.000 VOORRAADMUTATIES

Figuur Deel 1: 7.4.11

Het gaat hier om aangekochte grondstoffen, hulpstoffen en handelsgoederen, waarop u geen bewerking heeft uitgevoerd (bijvoorbeeld assemblage, omvorming tot een andere stof, enzovoorts). Zie voor bewerkte goederen §5.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Te onthouden

De resultatenrekeningen (kosten) 600.000 t/m 699.999 debiteert u altijd als de kosten ontstaan of als die aangroeien en crediteert u enkel als die kosten wegvallen of als die verminderen.

Crediteren van kostenrekeningen komt weinig frequent voor; het gaat meestal om correcties, om gekregen creditnota's, om herziening / terugneming van reeds geboekte kosten en om overdracht van het ene jaar geboekte kosten naar het volgende boekjaar.

Let nauwgezet op het soms ietwat wazige onderscheid tussen het verminderen van de kosten (credit op de 6-rekeningen) en het boeken van opbrengsten (credit op de 7-rekeningen).

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS**
(en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

§ 5. Debet / credit in de resultatenrekeningen – opbrengsten (700.000 t/m 799.999):

Bij de balansrekeningen zagen we de allesoverheersende betekenis van de geldbewegingen om debet en credit van een boekhoudkundige gebeurtenis te vast te stellen.

We zagen eerder, dat de resultatenrekeningen daarin meegaan. De verkoop van bijvoorbeeld houtolie brengt een ontvangst van geld teweeg. De 570.000 KAS debiteert u dan ook. Het negatieve feit is, dat de olie uw winkel verlaat en niet opnieuw verkocht kan worden èn dat u ook nog BTW moet betalen.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
570.000	KAS	121,00	
451.000	TE BETALEN BTW		21,00
700.000	OMZET OLIE		100,00

Figuur Deel 1: 7.5.1

Dat is een rechtstreekse boeking op de kas. Bij een verkoop met een factuur, waarvoor we pas later betaald zullen worden, is het effect op de bankrekening wel voorspelbaar, maar is de ontvangst nog niet binnen. Die verkoopfactuur boekt u zo …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
400.000	KLANTEN	121,00	
451.000	TE BETALEN BTW		21,00
700.000	OMZET OLIE		100,00

Figuur Deel 1: 7.5.2

… en de latere ontvangst …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
550.000	BANK	121,00	
400.000	KLANTEN		121,00

Figuur Deel 1: 7.5.3

Denken we die tussenstap van 'later betalen' weg, dan zien we vergelijkbaar met Figuur Deel 1: 7.5.1 …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
550.000	BANK	121,00	
451.000	TE BETALEN BTW		21,00
700.000	OMZET OLIE		100,00

Figuur Deel 1: 7.5.4

De uiteindelijke invloed van de geldbewegingen op de resultatenrekening is hier zichtbaar als het omgekeerde daarvan, debet voor de geldbeweging is credit voor de opbrengstenrekening (en voor de te betalen BTW).

Voor het debet van de kas of bank zijn de goederen verkocht (credit) en moet de BTW nog betaald worden (credit).

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Gevoelsmatig komt een opbrengst over als iets 'positiefs', waardoor we geneigd zouden zijn die 7-rekeningen te debiteren. Zoals reeds eerder aangehaald is niet de verkoop positief, maar wel[152] de effectieve ontvangst van het geld, volgend op die verkoop.

Een manier om dit in te zien is u zich voor te stellen, dat u de olie weliswaar verkocht en gefactureerd heeft, maar dat uw klant niet betaalt. U bent dan de goederen kwijt, moet wel de BTW betalen en heeft geen geld gekregen. Dan is duidelijk te zien dat de verkoop op zichzelf een negatieve (credit) gebeurtenis is, die slechts goedgemaakt wordt door een latere positieve (debet) verhoging van uw banksaldo.

Dit betekent, dat u àltijd de opbrengstenrekeningen (alle grootboekrekeningnummers, die met 7 beginnen) crediteert als de opbrengsten ontstaan of groeien en enkel debiteert bij correcties, terugnemingen (teveel geboekte waardevermeerdering (herwaardering) en daarom teruggedraaid) en voorraadmutaties, tenminste, als het gaat om goederen, die u zelf produceert (met behulp van aangekochte goederen en grondstoffen).

Het is een eigenschap van opbrengsten dat ze doorgaans ontstaan en groeien en u die rekeningen dus doorgaans crediteert; er moet dan ook een gegronde, doorgaans uitzonderlijke reden zijn om te debiteren.

Debiteren van een opbrengstenrekening – voorraadmutaties (gekrompen voorraad):

Eén van die debiteringen kan de voorraadmutaties betreffen, een gekrompen voorraad vergeleken met de stand in het begin van het boekjaar.

BALANSREKENING	RESULTATENREKENING VOOR DE VOORRAADWIJZIGING
320.000 VOORRAAD GOEDEREN IN BEWERKING	712.000 MUTATIES GOEDEREN IN BEWERKING
330.000 VOORRAAD AFGEWERKT PRODUCT	713.000 MUTATIES GEREED PRODUCT

Figuur Deel 1: 7.5.5

Als het om aangekochte grondstoffen, hulpstoffen en goederen gaat, die u (nog) niet bewerkt om er een ander product van te maken, gebruikt u de rekening 609.000 VOORRAADMUTATIES èn andere balansrekeningen (zie §4 en Figuur Deel 1: 7.4.11).

U gebruikt enkel de rekeningen 712.000 MUTATIES GOEDEREN IN BEWERKING en 713.000 MUTATIES GEREED PRODUCT als u de goederen zelf 'bewerkt' om er andere goederen van te maken of er waarde aan toe te voegen. De norm voor deze 'bewerking' is, dat meerdere kostensoorten (in de 6-rekeningen) samenkomen in het product in bewerking, bijvoorbeeld personeelskosten bij de assemblage van eindproducten, hulpstoffen om er een ander product van te maken (chemie), enzovoorts.

Het simpelweg verpakken in andere dan de aangeleverde hoeveelheden (kleinverpakking) resulteert niet in een 'bewerkt' product, evenmin als de personeelskosten voor het stockeren en verplaatsen in het magazijn dat doen. Er moet een min of meer ander product ontstaan dan de oorspronkelijke aangekochte stoffen alvorens van 'bewerken' gesproken wordt.

Bij het opmaken van de inventaris telt u (en waardeert[153] u) de aanwezige voorraad van producten in bewerking en van de afgewerkte producten. U volgt dan best simpelweg de werkwijze van Deel 3.§4 (Voorbeeldboekingen).

Veronderstel, dat u een boekjaar begint met een voorraad producten in bewerking van 45.000 euro en een voorraad afgewerkte producten van 19.000 euro.

[152] Tot die betaling is de vordering uit de tegenboeking op de 400.000 klanten wel positief voor het bedrijf en dus debet.

[153] De waardering van de aangekochte grondstoffen, hulpstoffen en handelsgoederen, die (nog) geen bewerking ondergaan hebben, geschiedt doorgaans tegen de aanschafwaarde 'voortschrijdend gewogen gemiddelde). De waardering van de goederen in bewerking en van de afgewerkte producten geschiedt aan de hand van de pré- en nacalculatie van de producten en van de productieprocessen (tenzij u een aparte productieboekhouding voert en daaruit de gegevens kunt putten; dergelijk bedrijf en dergelijke boekhouding valt buiten de reikwijdte van deze cursus).

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Bij het opnemen van de inventaris aan het einde van het jaar telt u 15 (niet afgewerkte) artikelen ter waarde van 855,00 euro ieder, 11 artikelen ter waarde van 985 euro ieder (verder stadium van afwerking), 15 artikelen van 1.100 ieder (bijna afgewerkt). Verder telt u 32 afgewerkte producten van 1.300 euro ieder.

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
320.000	VOORRAAD GOEDEREN IN BEWERKING		45.000,00[154]
320.000	VOORRAAD GOEDEREN IN BEWERKING	12.825,00[155]	
320.000	VOORRAAD GOEDEREN IN BEWERKING	10.835,00[156]	
320.000	VOORRAAD GOEDEREN IN BEWERKING	16.500,00[157]	
712.000	VOORRAADMUTATIE GOEDEREN IN BEWERKING	4.840,00[158]	

Figuur Deel 1: 7.5.6

De voorraadmutatie in de producten in bewerking kon u ook boeken als …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
320.000	VOORRAAD GOEDEREN IN BEWERKING		4.840,00
712.000	VOORRAADMUTATIE GOEDEREN IN BEWERKING	4.840,00	

Figuur Deel 1: 7.5.7

Dit is aanzienlijk korter, maar u zult toch de berekeningen van Figuur Deel 1: 7.5.6 moeten hebben gemaakt om die boeking van Figuur Deel 1: 7.5.7 voor te bereiden. Figuur Deel 1: 7.5.6 heeft dan het voordeel, dat het rekenkundig onevenwicht in de 320.000 boekingen u helpt om debet / credit te bepalen van de 712.000.

Op vergelijkbare wijze boekt u de wijzigingen in de voorraad afgewerkt product …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
330.000	VOORRAAD AFGEWERKT PRODUCT		19.000,00
330.000	VOORRAAD AFGEWERKT PRODUCT	41.600,00	
713.000	VOORRAADMUTATIE AFGEWERKT PRODUCT		22.600,00

Figuur Deel 1: 7.5.8

… al kunt u dat ook terugbrengen tot de kortere …

REKENING	OMSCHRIJVING	DEBET	CREDIT
330.000	VOORRAAD AFGEWERKT PRODUCT	22.600,00	
713.000	VOORRAADMUTATIE AFGEWERKT PRODUCT		22.600,00

Figuur Deel 1: 7.5.9

… maar ook daarvoor moet u toch de berekening van Figuur Deel 1: 7.5.8 gemaakt hebben.

[154] Tegenboeken van de beginvoorraad, die in de beginbalans debet stond voor 45.000,00 euro.
[155] Eindvoorraad zoals blijkt tijdens de inventaris 15 x 855,00 euro = 12.825,00 euro.
[156] Eindvoorraad zoals blijkt tijdens de inventaris 11 x 985,00 euro = 10.835,00 euro.
[157] Eindvoorraad zoals blijkt tijdens de inventaris 15 x 1.100,00 euro = 16.500,00 euro.
[158] De huidige eindvoorraad producten in bewerking bedraagt dus 12.825 + 10.835 + 16.500 = 40.160 euro. De beginvoorraad bedroeg 45.000 euro. Het rekensommetje 45.000 – 40.160 = 4.840 euro leert ons, dat de boeking van figuur 7.5.6 de 4.840 euro méér debet behoeft om debet = credit te waarborgen. U debiteert dan ook de rekening 712.000 VOORRAADMUTATIE GOEDEREN IN BEWERKING met die 4.840 euro. De waarde van de voorraad producten in bewerking is immers afgenomen.

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.

Als u een productiebedrijf heeft met goederen in bewerking en afgewerkte producten moet u daarnaast ook de voorraad opnemen (en de mutaties boeken) in de voorraad grondstoffen, hulpstoffen en handelsgoederen. Zie hiervoor §4.

Te onthouden

De resultatenrekeningen (opbrengsten) 700.000 t/m 799.999 crediteert u altijd als de opbrengsten ontstaan of als die aangroeien en debiteer u enkel als die opbrengsten wegvallen of als die verminderen.

Debiteren van opbrengstenrekeningen komt weinig frequent voor; het gaat meestal om correcties, om verstrekte creditnota's, om herziening / terugneming van reeds geboekte opbrengsten en om overdracht van het ene jaar geboekte opbrengsten naar het volgende boekjaar.

Let nauwgezet op het soms ietwat wazige onderscheid tussen het boeken van opbrengsten (credit op de 7-rekeningen) en het verminderen van de kosten (credit op de 6-rekeningen).

Boekhoud zelf (of probeer het) met de volledig functionele WINexpert+ Boekhouding, **GRATIS** (en zonder u te moeten registreren) tot 5.000 boekingen per jaar. Bezoek www.ciro.be.